

Nr. 6 – 2009
Side 821 – 980

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 6
Utgitt 1. juli 2009

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2009

Mai	29.	Lov nr. 29 om endr. i skatteloven (rederiskatteordningen)	821
Mai	29.	Lov nr. 30 om Husbanken.....	821
Mai	29.	Lov nr. 31 om endr. i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke.....	823
Juni	5.	Lov nr. 32 om endr. i folketrygdloven (ny alderspensjon).....	823
Juni	5.	Lov nr. 33 om endr. i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad).....	831
Juni	5.	Lov nr. 34 om endr. i bilansvarslova (obligatorisk forsikringsdekning av skadevolderens oppreisningsansvar)	831
Juni	5.	Lov nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)	832
Juni	12.	Lov nr. 36 om endr. i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten mv.)	836
Juni	12.	Lov nr. 37 om endr. i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) mv.	837
Mai	27.	Deleg. av myndighet til å utøve statens partsstilling i sivile søksmål (Nr. 561)	847
Mai	29.	Ikrafttr. av lov 29. mai 2009 nr. 31 om endring i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (Nr. 564)	848
Mai	29.	Delvis ikrafttr. av lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) (Nr. 579)	855
Mai	29.	Ikrafts. av lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken (Nr. 594)	897
Juni	5.	Ikrafts. av lov 5. juni 2009 nr. 34 endringer i bilansvarslova (obligatorisk forsikringsdekning av skadevolderens oppreisningsansvar) (Nr. 597)	898
Juni	5.	Ikrafts. av lov 5. juni 2009 nr. 33 om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad) (Nr. 599).....	899
Juni	5.	Delvis ikrafts. av lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering (matrikkellova) (Nr. 600).....	899
Juni	5.	Ikrafts. av lov 29. juni 2007 nr. 94 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering o.a. (Nr. 601)	899
Juni	5.	Ikrafts. av lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) (Nr. 618)	909
Juni	12.	Ikrafts. av lov 12. juni 2009 nr. 37 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) mv. (Nr. 625)	927
Juni	12.	Delvis ikrafts. av lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (Nr. 638).....	950
Juni	12.	Deleg. av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet etter plan- og bygningsloven (Nr. 639)	950
Juni	12.	Iverks. av lov 16. januar 2009 nr. 6 om endringer i husleieloven (Nr. 641)	952

Kunngjøring av stortingsvedtak

2009

Mai	27.	Endr. i Stortingets forretningsorden (Nr. 563).....	848
Juni	4.	Endr. i Stortingets forretningsorden (Nr. 615).....	907
Juni	10.	Endr. i instruks om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS) (Nr. 623).....	921
Juni	10.	Endr. i Stortingets forretningsorden (Nr. 624).....	922
Juni	18.	Vedtak om grunnbeløpet i folketrygda og særtillegget, ordinær sats (Nr. 668).....	980

Forskrifter

2009

April	30.	Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Vestfold (Nr. 554)	837
Mai	27.	Forskrift om forsøk med metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering (Nr. 559).....	846
Mai	27.	Forskrift om forsøk med metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering i tilbud rettet mot overvektige (Nr. 560).....	847
Juni	1.	Forskrift om urimelig handelspraksis (Nr. 565).....	849
Mai	26.	Forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringsselskaper mv. (Nr. 575)	851
Mai	28.	Forskrift om import og transit av ferskt kjøtt av villlevende haredyr, visse villlevende landpattedyr og oppdrettskanin fra tredjestater (Nr. 577)	852
Juni	2.	Forskrift om generelle tillatelser til bruk av frekvenser (Nr. 580)	855

Juni	5. Forskrift om Forbrukerombudets og Markedsrådets saksbehandling mv. (Nr. 588)	868
Mai	13. Forskrift om kjøretøyverksteder (Nr. 589)	870
Mai	13. Forskrift om kontroll av kjøretøy langs veg (Nr. 590)	874
Mai	13. Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy (Nr. 591)	875
Juni	5. Forskrift om Reservasjonsregisteret (Nr. 598)	898
Juni	8. Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Nr. 602)	899
Juni	2. Forskrift om stopp i fisket etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot (Nr. 627)	927
Juni	2. Forskrift om unntak fra husleieloven § 3–5 (Nr. 628)	928
Juni	9. Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning (Nr. 635)	931
Juni	10. Forskrift om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer (Nr. 636)	939
Juni	12. Forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften) (Nr. 637)	943
Juni	12. Forskrift om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping (Nr. 640)	950
Juni	8. Forskrift om stopp i fisket etter tobis i EU-sonen (Nr. 650)	952
Juni	11. Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo (Nr. 652)	952
Juni	17. Forskrift om tilskudd ved frakt av reinslakt (Nr. 657)	961
Juni	17. Forskrift om rapportering av slaktet rein (Nr. 658)	962
Juni	17. Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap/fødsel (Nr. 659)	963
Juni	17. Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag (Nr. 660)	964
Juni	17. Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond (Nr. 661)	966
Juni	17. Forskrift om tidligpensjon i reindriften (Nr. 662)	971
Juni	17. Forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag (Nr. 663)	973
Juni	17. Forskrift om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet (Nr. 665)	975
Juni	18. Forskrift om bemanning av norske skip (bemanningsforskriften 2009) (Nr. 666)	978

Endringsforskrifter

2009

Mai	20. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2009 (Nr. 557)	845
Mai	25. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon, og i Grønlands økonomiske sone i 2009 (Nr. 558)	846
Mai	27. Endr. i forskrift om opprettelse av soner for å bekjempe bluetongue (Nr. 562)	847
Juni	2. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2009 (Nr. 566)	850
Mai	28. Endr. i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) (Nr. 576)	852
Mai	29. Endr. i forskrift til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) (Nr. 578)	854
Juni	2. Endr. i forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører flagg fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Norges økonomiske sone og i fiskerisone ved Jan Mayen i 2009 (Nr. 581)	862
Juni	2. Endr. i forskrift om kontrollantvirksomheten i norsk sivil luftfart (kontrollantforskriften) BSL C 1–5 (Nr. 582)	862
Juni	3. Endr. i forskrift om vern av sårbare habitater i internasjonalt farvann (Nr. 583)	863
Juni	3. Endr. i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer (Nr. 584)	864
Juni	3. Endr. i forskrift om fôrvarer (Nr. 585)	865
Juni	4. Endr. i forskrift om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften) og forskrift om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av det nasjonale jernbanenettet (fordelingsforskriften) (Nr. 586)	866
Juni	4. Endr. i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger (Nr. 587)	868
Mai	27. Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (internflukt) (Nr. 592)	886
Mai	29. Endr. i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m. (Nr. 593)	887
Juni	3. Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 595)	897
Juni	3. Endr. i forskrift om birøkt (Nr. 596)	898
Juni	2. Endr. i forskrift om gjennomføring av forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart med tilleggsbestemmelser om arbeidstid for besetningsmedlemmer (Nr. 614)	907

Juni	5. Endr. i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen (Nr. 616).....	909
Juni	8. Endr. i driftsforskrift for ikke-erhvervsmessig luftfart med fly (privatflyging) og forskrift om ikke-erhvervsmessig luftfart med helikopter (BSL D 3–2) (Nr. 619).....	910
Juni	10. Endr. i forskrift om arbeidsledighetstrygd i fiske (Nr. 620).....	911
Juni	10. Endr. i forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør (Nr. 621).....	912
Juni	10. Endr. i forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot (Nr. 622).....	920
Mai	22. Endr. i forskrift om fjernsynsmottakere (Nr. 626)	927
Juni	3. Endr. i forskrift om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue (Nr. 629).....	928
Juni	5. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter vassild nord for 62° N i 2009 (Nr. 630)	929
Juni	5. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter bunnfisk i Grønlands økonomiske sone i 2009 (Nr. 631).....	929
Juni	5. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon, og i Grønlands økonomiske sone i 2009 (Nr. 632).....	930
Juni	5. Endr. i forskrift om avgrensning av arbeidsgiveravgiftsfritaket etter folketrygdloven § 23–2 sjuende ledd for private arbeidsoppdrag i hjemmet mv. (Nr. 633).....	930
Juni	8. Endr. i forskrift om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg (Nr. 634).....	930
Juni	10. Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 651)	952
Juni	12. Endr. i forskrift om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen (Nr. 653)	959
Juni	15. Endr. i forskrift om stopp i fisket etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot (Nr. 654).....	960
Juni	16. Endr. i forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk (Nr. 655)	960
Juni	16. Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 656)	961
Juni	17. Endr. i forskrift om forsikring og annen sikkerhet for oljesølansvar for skip etter bunkerskonvensjonen 2001 og ansvarskonvensjonen 1992 (Nr. 664)	974
Juni	18. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 667).....	980

Diverse 2009

Mai	20. Veiledende retningslinjer for når et endringsspørsmål bør tas opp til realitetsbehandling etter ligningsloven § 9–5 nr. 1, 3–6 jf. nr. 7 (Nr. 555).....	843
Mai	20. Veiledende retningslinjer om adgangen til å få dekket sakskostnader etter ligningsloven § 9–11 (Nr. 556).....	844
Mars	27. Deleg. av myndighet til Statens forurensningstilsyn til å fastsette forskrift om midlertidig forbud mot dimetylfumarat, DMF, etter produktkontrollloven § 6 (Nr. 573)	850
April	5. Deleg. av myndighet til Statens forurensningstilsyn etter produktkontrollloven § 6a (Nr. 574).....	851
Juni	5. Vedtak om dispensasjon fra kravet om diplomatisk klarering for forskningsfartøyer som er sivile statsfartøyer (Nr. 617)	909

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 1. juli 2009

Nr. 6

29. mai Lov nr. 29 2009

Lov om endringer i skatteloven (rederiskatteordningen)

Ot.prp.nr.38 (2008–2009), Innst.O.nr.64 (2008–2009) og Besl.O.nr.78 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 12. mai 2009. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

Endringer i følgende lov:

Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

Overskriften til ny § 8–12 skal lyde:

Bindingstid og valg om å tre inn i ordningen for selskap som tilhører samme konsern

Ny § 8–12 første ledd skal lyde:

(1) Valg om å tre inn i ordningen er bindende for det enkelte selskap for en periode på 10 år. Trer et selskap ut av ordningen før utløpet av 10-årsperioden, kan det tidligst tre inn igjen i ordningen etter utløpet av 10-årsperioden.

II

§ 8–10 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Bestemmelsene i §§ 8–11 til 8–20 gjelder også for selskap hjemmehørende i annen EØS-stat, som tilsvarende selskap som nevnt i første ledd, og som kun driver virksomhet som nevnt i § 8–13 med skatteplikt etter § 2–3 første ledd bokstav b eller petroleumsskatteloven § 2, jf. § 1.

III

Ny § 8–12 annet ledd skal lyde:

(2) Valg om å tre inn i ordningen skal skje samlet for alle kvalifiserende selskap som tilhører samme konsern, jf. aksjeloven § 1–3 og allmennaksjeloven § 1–3, på det tidspunkt selskapene leverer selvangivelsen.

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.

29. mai Lov nr. 30 2009

Lov om Husbanken

Ot.prp.nr.6 (2008–2009), Innst.O.nr.53 (2008–2009) og Besl.O.nr.69 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hv. 17. og 24. mars 2009. Fremja av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

Følgjande lov vert oppheva:

Lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank.

§ 1. Oppgåver

Husbanken skal fremja bustadføre mål i samsvar med overordna retningslinjer.

Husbanken skal forvalta bustønad og låne- og tilskotsordningar og medverka til å utvikla og formidla kunnskap om mål, metodar og resultat innanfor sitt saksområde.

Departementet kan gje Husbanken andre oppgåver, medrekna å forvalta ordningar på andre område.
Departementet kan gje forskrifter om verksemda og verkemidla til Husbanken.

§ 2. Verkeområde

Lova gjeld på Svalbard. Departementet kan fastsetja særlege reglar ut ifrå tilhøva på staden.

§ 3. Tilknytting til staten

Husbanken er eit statleg forvaltningsorgan underlagt departementet.

§ 4. Leiing og organisering

Husbanken vert leidd av ein administrerande direktør som vert utnemnd av Kongen i statsråd.

Husbanken skal ha eit hovudkontor.

Departementet kan fastsetja at Husbanken skal ha regionkontor og kor dei skal liggja.

Departementet kan utnemna eit regionalt råd for kvart regionkontor. Det kan opprettast eit sentralt råd med representantar frå dei regionale råda. Departementet fastset mandat for råda.

§ 5. Partsevne

Husbanken opptrer som part på vegner av staten i søksmål som er knytte til verksemda.

Departementet kan i enkelte saker overta utøving av partsstillinga.

§ 6. Klage

Departementet kan fastsetja forskrift om særskild klageinstans for enkeltvedtaka til Husbanken.

§ 7. Finansiering

Verksemda og verkemidla til Husbanken vert finansierte ved løyvingar over statsbudsjettet og ved lån frå staten.

§ 8. Utlån

Lån i Husbanken vert forrenta etter føresegner som Stortinget fastset.

Departementet gjev forskrifter om tilbakebetaling av lån, rentesatsar, gebyr, o.l. Departementet kan òg fastsetja føresegner om gebyr i tilknytning til etablering og forvaltning av lån.

Husbanken kan gje utsetjing av betaling av renter og avdrag. Husbanken kan delta i gjeldsforhandlingar.

§ 9. Ettergjeving av krav

Husbanken kan ettergje krav om å betala tilbake lån, tilskot eller stønad, som ein må rekna med at det ikkje er mogleg å driva inn.

§ 10. Rett til statleg bustønad

Etter retningslinjer som vert fastsette av Stortinget, skal det gjevast bustønad til personar som bur i visse grupper av bustader og som buutgiftene verkar særleg tyngjande for.

Utgiftene til bustønad vert dekte av staten og eventuelt av kommunane etter retningslinjer som Stortinget fastset.

Stønadsordninga vert administrert av Husbanken og kommunane, om ikkje anna er fastsett av departementet. Departementet kan gje føresegner om at huseigarar skal medverka ved søknadshandsaming, kontroll og utbetaling.

§ 11. Overføring av krav på bustønad

Uforfallen fordring på bustønad kan berre overførast til kommunal styresmakt. Føresetnaden er at det vert gjeve tilskot til dekning av buutgifter for same tidsrom. Det same gjeld overføring av bustønad til dekning av lån eller avdrag og renter på lån som skal dekkja buutgifter.

Når særlege grunnar tilseier det, kan departementet samtykkja i at ein kommune trer inn i retten til bustønad, utan at det vert henta inn erklæring om overføring frå den som har rett til stønad. Føresetnaden er at kommunen gjev ytingar lik dei som er nemnde ovanfor.

§ 12. Utlevering av opplysingar

Når allmenne interesser tilseier det, kan departementet ved forskrift eller ved samtykke i dei enkelte tilfella fastsetja at opplysingane i bustønadregisteret kan brukast av anna offentleg styresmakt. Føresegna om teieplikt i forvaltningslova gjeld elles.

§ 13. Ikraftsetjing o.a.

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset.

Frå same tid vert lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank oppheva.

Forskrifter gjevne i medhald av lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank gjeld òg etter at lova her tek til å gjelda.

29. mai Lov nr. 31 2009**Lov om endring i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke**

Ot.prp.nr.34 (2008–2009), Innst.O.nr.57 (2008–2009) og Besl.O.nr.76 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 27. april og 12. mai 2009. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

Endring i følgende lov:

Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeleven).

I

I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke skal § 24 nytt åttende ledd lyde:

Kirkemøtet kan gi regler om forsøk som innebærer at Kirkemøtet og bispedømmerådene skal velges og sammensettes på en annen måte enn det som følger av §§ 23 og 24. Slike regler skal godkjennes av departementet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

5. juni Lov nr. 32 2009**Lov om endringer i folketrygdloven (ny alderspensjon)**

Ot.prp.nr.37 (2008–2009), Innst.O.nr.67 (2008–2009) og Besl.O.nr.81 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 15. og 28. mai 2009. Fremmet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Endringer i følgende lov:

Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 1–4 andre, tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Grunnbeløpet fastsettes av Kongen og reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten.

Til grunn for reguleringen legges forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste år.

Kongen gir forskrifter med nærmere regler om regulering av grunnbeløpet.

§ 3–5 tredje ledd skal lyde:

I tillegg regnes som trygdetid kalenderår da medlemmet fyller 67 til og med 75 år og opptjener pensjonspoeng.

§ 3–15 tredje ledd skal lyde:

Pensjonsgivende inntekt fastsettes for hvert kalenderår fra og med det året medlemmet fyller 13 år, til og med det året medlemmet fyller 75 år.

§ 3–16 første ledd første setning og bokstav a skal lyde:

For år da et medlem har utført omsorgsarbeid, godskrives det tre og et halvt pensjonspoeng i følgende tilfeller:

- a) Medlemmet har minst halve året hatt den daglige omsorgen for et barn som ikke har fylt seks år innen årets utgang. For barnets fødselsår godskrives tre og et halvt pensjonspoeng selv om omsorgen har vart mindre enn et halvt år. Pensjonspoengene godskrives den som mottar barnetrygd for barnet etter barnetrygdloven, dersom ikke noe annet er bestemt i forskrift.

Etter kapitteloverskriften i kapittel 19 skal ny innholdsfortegnelse lyde:

Bestemmelser om

- formål og virkeområde står i § 19–1
- vilkår for rett til alderspensjon står i §§ 19–2 til 19–4
- basispensjon står i § 19–5
- levealdersjustering, nøytralt uttak og forholdstall står i §§ 19–6 og 19–7
- minste pensjonsnivå og pensjonstillegg står i §§ 19–8 og 19–9
- uttak av alderspensjon står i § 19–10
- vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år står i § 19–11
- omregning av pensjon ved endring i pensjonsgrad står i § 19–12
- omregning av pensjon ved opptjening mv. etter pensjonsuttak står i § 19–13
- regulering av pensjon under opptjening og utbetaling står i § 19–14
- alderspensjon til årskullene 1954–1962 står i § 19–15
- alderspensjon til gjenlevende ektefelle står i § 19–16
- avkall på alderspensjon står i § 19–17

- forholdet til avtalefestet pensjon med statstilskott står i § 19–18
- ventetillegg står i § 19–19
- alderspensjon ved yrkesskade står i § 19–20.

§ 19–1 skal lyde:

§ 19–1. Formål og virkeområde

Formålet med alderspensjon er å sikre inntekt for personer i alderdommen og å legge til rette for en fleksibel og gradvis overgang fra arbeid til pensjon.

Dette kapitlet gjelder for personer født til og med 1962. For personer født i årene 1954–1962 skal alderspensjonen bestå av en forholdsmessig andel etter dette kapitlet, jf. kapittel 3, og etter kapittel 20. Se § 19–15.

§ 19–4 skal lyde:

§ 19–4. Alder

En person kan tidligst ta ut alderspensjon fra fylte 62 år. Ved uttak av alderspensjon før fylte 67 år må visse vilkår være oppfylt, se § 19–11 om vilkår for uttak før 67 år.

§ 19–5 skal lyde:

§ 19–5. Basispensjon

Grunnpensjon og tilleggspensjon beregnet etter reglene i kapittel 3 utgjør basispensjonen.

Ved uttak av alderspensjon skal basispensjonen divideres med et forholdstall, se §§ 19–7 og 19–10.

§ 19–6 skal lyde:

§ 19–6. Levealdersjustering og nøytralt uttak

Alderspensjon skal levealdersjusteres. Levealdersjustering vil si at den enkeltes pensjon justeres ved uttakstidspunktet for endringer i befolkningens levealder.

Alderspensjon skal være nøytral i forhold til uttaksalder. Nøytralt uttak vil si at forventet nåverdi av den enkeltes samlede pensjonsutbetalinger skal være uavhengig av uttaksalder.

Levealdersjustering og nøytralt uttak gjennomføres ved hjelp av forholdstall, se § 19–7. Levealdersjusteringen kommer til uttrykk gjennom endring i forholdstall fra et årskull til det neste for et gitt uttakstidspunkt. Nøytralt uttak kommer til uttrykk gjennom forskjeller i forholdstall ved ulike uttakstidspunkt innen hvert årskull.

Det fastsettes forholdstall for hvert årskull fra og med 1943-kullet til og med 1962-kullet som gjelder for uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år. Det fastsettes månedlige forholdstall, som gjelder for uttaksalder mellom hele år. Det fastsettes felles forholdstall for kvinner og menn.

Levealdersjusteringen skal fases gradvis inn, se § 19–7 tredje ledd.

§ 19–7 skal lyde:

§ 19–7. Fastsetting av forholdstall

Forholdstallene fastsettes endelig det året et årskull fyller 61 år.

Forholdstallene fastsettes på bakgrunn av forventet gjenstående levetid på uttakstidspunktet beregnet ut fra gjennomsnittet av observerte dødelighetsrater for eldre årskull de siste ti årene forut for fastsettingstidspunktet. Ved fastsettingen tas det hensyn til dødelighet mellom 62 år og uttakstidspunktet. Regulering etter § 19–14 inngår i beregningene. Som diskonteringsrente ved fastsetting av forholdstallene brukes lønnsvekst, se § 19–14. Forholdstallet normeres til 1 for 1943-kullet ved 67 år.

Dersom endringen i forholdstallet ved 67 år som følger av andre ledd er høyere enn 0,5 prosent fra ett årskull til det neste, skal forholdstall for årskullene 1944–1958 fastsettes slik:

- a) For årskullene 1944–1949 skal økningen i forholdstallet ved 67 år fra ett årskull til det neste være 0,5 prosent.
- b) For årskullene 1950–1958 skal økningen i forholdstallet ved 67 år fra ett årskull til det neste tilsvare en veid sum av 0,5 prosent og den prosentvise økningen i forholdstallet beregnet etter andre ledd. For 1950-kullet skal 0,5 prosent multipliseres med 0,9 og legges sammen med den prosentvise økningen i forholdstallet beregnet etter andre ledd multiplisert med 0,1. For 1951-kullet skal 0,5 prosent multipliseres med 0,8 og legges sammen med den prosentvise økningen i forholdstallet beregnet etter andre ledd multiplisert med 0,2. Vektingen endres tilsvarende for senere årskull til og med 1958-kullet der 0,5 prosent multipliseres med 0,1 og legges sammen med den prosentvise økningen i forholdstallet beregnet etter andre ledd multiplisert med 0,9.

For årskullene 1959–1962 skal endringen i forholdstallene ved 67 år fra ett årskull til det neste tilsvare endringen som følger av beregning av forholdstall i andre ledd.

Forholdstallene ved andre uttaksalder enn 67 år fastsettes med utgangspunkt i forholdstallene ved 67 år, slik at alderspensjonen blir nøytral i forhold til uttaksalder.

Månedlige forholdstall fastsettes ved lineær interpolering mellom de to tilstøtende forholdstallene for uttaksalder i hele år.

Forholdstallene fastsettes med tre desimaler.

Departementet gir forskrifter med nærmere regler om fastsetting av forholdstall.

Forholdstallene fastsettes av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

§ 19–8 skal lyde:

§ 19–8. Minste pensjonsnivå

En person som har minst 40 års trygdetid, se § 3–5, har rett til et uavkortet minste pensjonsnivå ved 67 år. Er trygdetiden mellom 3 og 40 år, avkortes nivået forholdsmessig. Det kreves minst 3 års trygdetid for rett til et minste pensjonsnivå ved 67 år.

Satsene for minste pensjonsnivå ved 67 år for ugradert pensjon fastsettes i forbindelse med den årlige reguleringen av alderspensjoner, se § 19–14 åttende ledd. Nivået fastsettes med flere satser som avhenger av sivilstatus og størrelsen på ektefellens inntekt og pensjon.

Lav sats ytes til den som lever sammen med en ektefelle som mottar foreløpig uførepensjon, uførepensjon eller alderspensjon.

Ordinær sats ytes til samboere som har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene, og til personer som har en ektefelle som ikke mottar foreløpig uførepensjon, uførepensjon eller alderspensjon.

Høy sats ytes til personer som ikke omfattes av tredje eller fjerde ledd. Det kan likevel gis høy sats til personer som nevnt i fjerde ledd dersom ektefellen eller samboeren har en årlig inntekt, inkludert kapitalinntekt, som er mindre enn to ganger grunnbeløpet.

En flyktning (§ 1–7) som er medlem i trygden har rett til et pensjonsnivå som nevnt i første til femte ledd uten hensyn til bestemmelsene om trygdetid.

Dersom summen av grunnpensjon og tilleggspensjon er lavere enn pensjonsnivået vedkommende har rett til i henhold til denne bestemmelsen, skal differansen utbetales som et pensjonstillegg, se § 19–9.

Departementet gir forskrifter om minste samlede pensjonsnivå til pensjonistektepar og kan herunder gjøre unntak fra reglene i tredje ledd.

§ 19–9 skal lyde:

§ 19–9. Pensjonstillegg

Ved lav opptjening av tilleggspensjon utbetales et pensjonstillegg, som beregnes med utgangspunkt i basispensjonen, se § 19–5, og minste pensjonsnivå, se § 19–8.

Dersom pensjonen tas ut ved 67 år, framgår minste pensjonsnivå av § 19–8. Ved annen uttaksalder skal vedkommendes minste pensjonsnivå ved 67 år beregnes. Dersom uttaket skjer før 67 år, framskrives gjeldende minste pensjonsnivå til 67 år ved hjelp av reguleringsprinsippene i § 19–14 tredje ledd. Beregningen gjøres i faste lønninger. Dersom uttaket skjer etter 67 år, oppreguleres minste pensjonsnivå som gjaldt da vedkommende fylte 67 år med lønnsveksten fram til uttakstidspunktet.

Minste pensjonsnivå etter andre ledd multipliseres med forholdstallet ved 67 år og avkortes mot basispensjonen. Gjenstående beløp utgjør vedkommendes basispensjonstillegg.

Basispensjonstillegget divideres med forholdstallet på uttakstidspunktet og utgjør vedkommendes pensjonstillegg.

Ved gradert pensjon, se § 19–10 tredje ledd, skal den delen av basispensjonstillegget som tilsvarer uttaksgraden, divideres med forholdstallet og utbetales.

§ 19–10 skal lyde:

§ 19–10. Uttak av alderspensjon

Grunnpensjon og tilleggspensjon fastsettes på grunnlag av basispensjonen på uttakstidspunktet, se § 19–5. Pensjonstillegget fastsettes på grunnlag av basispensjonstillegget, se § 19–9.

Basispensjon og basispensjonstillegg gjøres om til årlig pensjon ved å dividere med vedkommendes forholdstall på uttakstidspunktet, se § 19–7.

Alderspensjon kan tas ut helt eller delvis. Laveste uttaksgrad er 20 prosent. Pensjonen graderes med 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent.

Pensjonsgraden kan endres eller oppdateres når det har gått ett år fra uttakstidspunktet. Tilsvarende gjelder for senere endringer. Den enkelte kan likevel ta ut full pensjon eller stanse pensjonen uten hensyn til bestemmelsene i første og andre punktum.

Ved gradert uttak overføres verdien av basispensjonen og eventuelt basispensjonstillegg som ikke tas ut, til en restpensjon.

§ 19–11 skal lyde:

§ 19–11. Vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år

For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år må summen av grunnpensjon, tilleggspensjon og pensjonstillegg etter §§ 19–5 og 19–9 når vedkommende fyller 67 år, minst tilsvare minste pensjonsnivå med full trygdetid når vedkommende fyller 67 år. Se § 19–9 andre ledd om framskriving av minste pensjonsnivå til 67 år. I beregningene skal minste pensjonsnivå med høy sats benyttes, se § 19–8. Se også § 19–15 tredje ledd.

Ved gradert pensjon skal restpensjonen, se § 19–10 femte ledd, forutsettes tatt ut ved 67 år og medregnes i beregningene etter første ledd.

Dersom vedkommende mottar avtalefestet pensjon med statstilskott, skal den delen som er livsvarig og gjenstand for regulering medregnes i beregningene etter første ledd.

§ 19–12 skal lyde:

§ 19–12. Omregning av pensjon ved endring i pensjonsgrad

Dersom pensjonsgraden endres eller oppdateres, skal pensjon under utbetaling multipliseres med forholdstallet på endringstidspunktet. Dette beløpet legges sammen med eventuell restpensjon, se § 19–10. Summen multipliseres med aktuell uttaksgrad og divideres med forholdstallet på endringstidspunktet. Pensjon som ikke tas ut, utgjør ny restpensjon.

Ved stans i pensjonen skal pensjon under utbetaling multipliseres med forholdstallet på endringstidspunktet. Dette beløpet legges sammen med eventuell restpensjon, se § 19–10, og utgjør vedkommendes nye restpensjon. Ved senere uttak multipliseres restpensjonen med aktuell uttaksgrad og divideres med forholdstallet på uttakstidspunktet.

§ 19–13 skal lyde:

§ 19–13. Omregning av pensjon på grunnlag av opptjening mv. etter pensjonsuttak

Etter at pensjonsuttaket har startet skal det beregnes ny basispensjon, se § 19–5, dersom opptjente pensjonspoeng eller økt trygdetid etter uttaket kan gi høyere pensjon. Beregningen foretas med virkning fra januar året etter at skatteliggingen for det aktuelle året foreligger.

Dersom det beregnes ny basispensjon etter første ledd, skal tidligere beregnet basispensjonstillegg avkortes mot økningen i basispensjonen. Det avkortes også mot eventuell basispensjon som det ikke er avkortet mot tidligere. Ved økt trygdetid skal basispensjonstillegget først økes med endringen i minste pensjonsnivå etter § 19–9 andre ledd multiplisert med forholdstallet ved 67 år.

Økning i basispensjonen skal ved uttak av full pensjon divideres med forholdstallet på omregningstidspunktet og tillegges pensjon under utbetaling. Ved gradert uttak skal økningen i basispensjonen tillegges restpensjonen.

Ved uttak av hel pensjon skal pensjon under utbetaling endres med endringen i basispensjonstillegget etter andre ledd, dividert med forholdstallet på omregningstidspunktet. Ved gradert uttak skal restpensjonen endres tilsvarende endringen i basispensjonstillegget etter andre ledd.

Ved endring i sivilstand mv. som påvirker pensjonen, skal pensjonen og restpensjonen omregnes.

Departementet gir forskrifter om pensjonsberegning etter denne paragrafen.

§ 19–14 skal lyde:

§ 19–14. Regulering av pensjon under opptjening og utbetaling

Pensjon under opptjening reguleres gjennom endringer i grunnbeløpet, se § 1–4. Restpensjon, se § 19–10, reguleres i samsvar med lønnsveksten.

Pensjoner under utbetaling reguleres i samsvar med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent.

Satsene for minste pensjonsnivå, se § 19–8, reguleres i samsvar med lønnsveksten justert for effekten av levealdersjusteringen for 67-åringer i reguleringsåret. Satsene for minste pensjonsnivå skal likevel ikke reguleres lavere enn etter andre ledd.

Regulering etter første til tredje ledd skjer årlig med virkning fra 1. mai.

Dersom vedkommende mottar hel alderspensjon og utbetalt pensjon blir lavere enn satsen for minste pensjonsnivå som vedkommende har rett til etter § 19–8, skal differansen utbetales som et tillegg til pensjonen. Som utbetalt pensjon etter denne bestemmelsen inngår også ytelser som kan medregnes ved tidliguttak etter § 19–11 tredje ledd. Se også § 19–15 andre ledd.

Til grunn for reguleringen legges forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste år.

Ved første regulering etter uttak eller endring av uttaksgrad, skal pensjonen eller restpensjonen reguleres etter første og andre ledd i forhold til når på året pensjonen tas ut eller endres.

Kongen fastsetter reguleringsfaktorer etter første og andre ledd og satser for minste pensjonsnivå etter tredje ledd, jf. § 19–8.

Kongen gir forskrifter med nærmere regler om regulering etter denne paragrafen.

Departementet gir forskrifter med nærmere regler om framgangsmåten ved regulering som nevnt i sjuende ledd.

§ 19–15 skal lyde:

§ 19–15. Alderspensjon til årskullene 1954–1962

Personer som er født i 1954 får 9/10 av pensjonen beregnet etter dette kapitlet, og 1/10 beregnet etter kapittel 20. Andelen beregnet etter dette kapitlet reduseres med 1/10 for hvert senere årskull, slik at personer født i 1962 får 1/10 av pensjonen beregnet etter dette kapitlet og 9/10 beregnet etter kapittel 20.

Ved regulering av den andelen av pensjon som utbetales etter dette kapitlet, se første ledd, gjelder § 19–14 tilsvarende. Ved beregning av tillegg etter § 19–14 femte ledd skal den samlede pensjonen etter kapitlene 19 og 20 legges til grunn. Den satsen for minste pensjonsnivå som skal legges til grunn, beregnes som forholdsmessige andeler av satsen for minste pensjonsnivå etter kapittel 19 og garantipensjonssatsen etter kapittel 20. Fastsetting av andeler følger av første ledd.

Ved vurdering av vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år etter § 19–11 skal den samlede pensjonen etter kapitlene 19 og 20 legges til grunn.

Någjeldende §§ 19–7 til 19–11 blir nye §§ 19–16 til 19–20.

Overskriften del VII: Forvaltningsmessige bestemmelser flyttes til mellom kapittel 20 og kapittel 21.

Kapittel 20 skal lyde:

Kapittel 20. Ny alderspensjon

Bestemmelser om

- formål og virkeområde står i § 20–1
- alder står i § 20–2 sammensetning av alderspensjon står i § 20–3
- pensjonsbeholdning står i § 20–4
- pensjonsopptjening på grunnlag av pensjongivende inntekt står i § 20–5
- pensjonsopptjening ved avtjening av førstegangstjeneste står i § 20–6
- pensjonsopptjening for dagpengemottakere står i § 20–7
- pensjonsopptjening ved omsorgsarbeid står i § 20–8
- garantipensjon står i §§ 20–9, 20–10 og 20–11
- levealdersjustering, nøytralt uttak og delingstall står i §§ 20–12 og 20–13
- uttak av alderspensjon står i § 20–14
- vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år står i § 20–15
- omregning av pensjon ved endring i pensjonsgrad står i § 20–16
- omregning av pensjon ved opptjening mv. etter pensjonsuttak står i § 20–17
- regulering av pensjonsbeholdning og pensjoner står i § 20–18
- alderspensjon til årskullene 1954–1962 står i § 20–19
- garanti for opptjente rettigheter står i § 20–20
- pensjon opptjent før 1. januar 2010 står i § 20–21.

§ 20–1. Formål og virkeområde

Formålet med alderspensjon er å sikre inntekt for personer i alderdommen og å legge til rette for en fleksibel og gradvis overgang fra arbeid til pensjon.

Dette kapitlet gjelder for personer født fra og med 1954. For personer født i årene 1954–1962 skal alderspensjonen bestå av en forholdsmessig andel beregnet etter dette kapitlet og etter kapittel 19. Se § 20–19.

§ 20–2. Alder

En person kan tidligst ta ut alderspensjon fra fylte 62 år. Ved uttak av alderspensjon før fylte 67 år må visse vilkår være oppfylt, se § 20–15 om vilkår for uttak før 67 år.

§ 20–3. Sammensetning av alderspensjon

Alderspensjon etter dette kapitlet består av inntektpensjon beregnet ut fra en opparbeidet pensjonsbeholdning. Til personer som har opparbeidet liten eller ingen pensjonsbeholdning gis det garantipensjon.

§ 20–4. Pensjonsbeholdning

Pensjonsbeholdningen danner grunnlag for beregning av inntektpensjon, og bygges opp ved summen av årlig pensjonsopptjening. Pensjonsopptjening skjer på grunnlag av

- a) pensjongivende inntekt (§ 20–5)
- b) førstegangstjeneste (§ 20–6)
- c) mottak av dagpenger (§ 20–7)
- d) omsorgsarbeid (§ 20–8).

Summen av årlig pensjonsopptjening etter første ledd bokstavene a til c kan ikke overstige 18,1 prosent av et beløp tilsvarende 7,1 ganger grunnbeløpet.

Pensjonsopptjeningen for et kalenderår oppreguleres med lønnsvekst og tilføres pensjonsbeholdningen ved utløpet av året ligningen for det aktuelle året er ferdig.

Pensjonsbeholdningen reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten, se § 20–18.

§ 20–5. Pensjonsopptjening på grunnlag av pensjongivende inntekt

Et medlem som har pensjongivende inntekt, se § 3–15, får hvert kalenderår en pensjonsopptjening tilsvarende 18,1 prosent av inntekten. Det regnes bare med inntekt opp til 7,1 ganger grunnbeløpet.

§ 20–6. Pensjonsopptjening ved avtjening av førstegangstjeneste

Et medlem som i en sammenhengende periode på minst seks måneder utfører militær eller sivil førstegangstjeneste eller frivillig slik tjeneste, gis pensjonsopptjening.

Pensjonsopptjeningen for et medlem med tolv måneders tjenestetid utgjør 18,1 prosent av et beløp tilsvarende 2,5 ganger grunnbeløpet.

Pensjonsopptjening gis forholdsmessig for hver måned. Påbegynt måned regnes som en hel måned.

§ 20-7. Pensjonsopptjening for dagpengemottakere

Et medlem som mottar dagpenger etter kapittel 4, får pensjonsopptjening på grunnlag av inntekt som omfattes av § 4-11 andre ledd og § 4-17 femte ledd.

Årlig pensjonsopptjening tilsvarer 18,1 prosent av inntekt etter første ledd, opp til 7,1 ganger grunnbeløpet.

Opptjening etter § 20-5 på grunnlag av utbetalte dagpenger for samme tidsrom går til fradrag i opptjeningen etter andre ledd.

Departementet gir forskrifter om beregning av pensjonsopptjening ved mottak av dagpenger, herunder pensjonsopptjening for fiskere og fangstmenn som mottar dagpenger etter forskrift gitt i medhold av § 4-18.

§ 20-8. Pensjonsopptjening ved omsorgsarbeid

Et medlem som har utført omsorgsarbeid, får hvert kalenderår en pensjonsopptjening tilsvarende 18,1 prosent av et beløp på 4,5 ganger grunnbeløpet i følgende tilfeller:

- a) Medlemmet har minst halve året hatt den daglige omsorgen for et barn som ikke har fylt seks år innen årets utgang. For barnets fødselsår opptjenes det samme beløpet selv om omsorgen har vart mindre enn et halvt år. Opptjening gis den som mottar barnetrygd for barnet etter barnetrygdloven, dersom ikke noe annet er bestemt i forskrift.
- b) Medlemmet har minst halve året utført omsorgsarbeid for en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person som selv er medlem i eller mottar pensjon fra folketrygden. Omsorgsarbeidet må utgjøre minst 22 timer pr. uke. Dersom omsorgsarbeidet tar slutt på grunn av varig institusjonsopphold eller dødsfall, opptjenes det samme beløpet selv om omsorgsarbeidet avsluttes før halve året er gått. Det er forutsatt at det har vært pensjonsopptjening for omsorgsarbeidet i de tre umiddelbart foregående årene.

Det kan gis pensjonsopptjening etter første ledd fra og med det året vedkommende fyller 17 år, til og med det året vedkommende fyller 69 år.

Beløpet som opptjenes etter første ledd, reduseres med pensjonsopptjening for det enkelte år etter §§ 20-5, 20-6 og 20-7.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen. Det kan herunder gis bestemmelser om pensjonsopptjening når foreldrene deler omsorgen for barn, om hvilke omsorgsforhold bestemmelsene i første ledd bokstav b skal gjelde for, om dokumentasjon av omsorgsforholdet, og om plikt for offentlige organer til å bistå med å skaffe dokumentasjon.

§ 20-9. Garantipensjon – satser

Garantipensjonen fastsettes med en ordinær og en høy sats som gjelder ved 67 år for ugradert pensjon med full trygdetid.

Ordinær sats ytes til den som lever sammen med en ektefelle

- a) som får foreløpig uførepensjon, uførepensjon eller alderspensjon, eller
- b) som har en årlig inntekt, inkludert kapitalinntekt, som er større enn to ganger grunnbeløpet.

I tillegg til de personene som er likestilt med ektefeller etter § 1-5, skal bestemmelsen i andre ledd også gjelde for samboere som har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene. Garantipensjon ytes også med ordinær sats når samboeren får pensjon eller overgangsstønad etter kapitlene 16 og 17.

Personer som ikke omfattes av andre eller tredje ledd, skal ha garantipensjon med høy sats.

Garantipensjonssatsene fastsettes av Kongen i forbindelse med den årlige reguleringen av alderspensjon, se § 20-18.

§ 20-10. Garantipensjon – trygdetid

Garantipensjon fastsettes på grunnlag av trygdetid. Som trygdetid regnes tidsrom da en person fra fylte 16 år til og med det året han eller hun fylte 66 år har vært medlem av trygden med rett til ytelser etter pensjonskapitlene. Dette gjelder også når vedkommende har tatt ut hel eller delvis pensjon. Når samlet trygdetid utgjør minst tre år, avrundes trygdetiden til nærmeste hele år.

Det er et vilkår for rett til garantipensjon at vedkommende har minst tre års trygdetid. Full garantipensjon ytes til den som har minst 40 års trygdetid. Dersom trygdetiden er kortere, blir garantipensjonen tilsvarende mindre.

En flyktning (§ 1-7) som er medlem i trygden, får full garantipensjon uten hensyn til bestemmelsene om trygdetid i første og andre ledd.

Det er et vilkår for rett til garantipensjon at vedkommende er medlem i trygden eller har minst 20 års samlet trygdetid. Garantipensjon beregnet på grunnlag av tredje ledd beholdes bare så lenge vedkommende er medlem i trygden.

§ 20-11. Garantipensjon – beholdning

Når pensjonen tas ut, regnes garantipensjonen om til en egen beholdning.

Dersom pensjonen tas ut ved 67 år, framgår garantipensjonsnivået av §§ 20-9 og 20-10. Ved annen uttaksalder skal vedkommendes garantipensjonsnivå ved 67 år beregnes. Dersom uttaket skjer før 67 år, framskrives gjeldende garantipensjonsnivå til 67 år ved hjelp av reguleringsprinsippene i § 20-18 tredje ledd. Beregningen gjøres i faste lønninger. Dersom uttaket skjer etter 67 år, oppreguleres garantipensjonsnivået som gjaldt da vedkommende fylte 67 år med lønnsveksten fram til uttakstidspunktet.

Garantipensjonsnivået etter andre ledd multipliseres med delingstallet ved 67 år og avkortes med 80 prosent av pensjonsbeholdningen, se § 20–4. Gjenstående beløp utgjør vedkommendes beholdning av garantipensjon.

§ 20–12. Levealdersjustering og nøytralt uttak

Alderspensjon skal levealdersjusteres. Levealdersjustering vil si at den enkeltes pensjon justeres ved uttakstidspunktet for endringer i befolkningens levealder.

Alderspensjon skal være nøytral i forhold til uttaksalder. Nøytralt uttak vil si at forventet nåverdi av den enkeltes samlede pensjonsutbetalinger skal være uavhengig av uttaksalder.

Levealdersjustering og nøytralt uttak gjennomføres ved hjelp av delingstall, se § 20–13. Levealdersjusteringen kommer til uttrykk gjennom endring i delingstall fra ett årskull til det neste for et gitt uttakstidspunkt. Nøytralt uttak kommer til uttrykk gjennom forskjeller i delingstall ved ulike uttakstidspunkt innen hvert årskull.

Det fastsettes delingstall for hvert årskull fra og med 1954-kullet som gjelder for uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år. Det fastsettes månedlige delingstall, som gjelder for uttakssaldre mellom hele år. Det fastsettes felles delingstall for kvinner og menn.

§ 20–13. Fastsetting av delingstall

Delingstallene fastsettes endelig det året et årskull fyller 61 år.

Delingstallene fastsettes på bakgrunn av forventet gjenstående levetid på uttakstidspunktet beregnet ut fra gjennomsnittet av observerte dødelighetsrater for eldre årskull de siste ti årene forut for fastsettingstidspunktet. Ved fastsettingen tas det hensyn til dødelighet fram til uttakstidspunktet. Regulering etter § 20–18 inngår i beregningene. Som diskonteringsrente ved fastsetting av delingstallene brukes lønnsvekst, se § 20–18.

Månedlige delingstall fastsettes ved lineær interpolering mellom de to tilstøtende delingstallene for uttaksalder i hele år.

Delingstallene fastsettes med to desimaler.

Departementet gir forskrifter med nærmere regler om fastsetting av delingstall.

Delingstallene fastsettes av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

§ 20–14. Uttak av alderspensjon

Inntektpensjon fastsettes på grunnlag av pensjonsbeholdningen på uttakstidspunktet, se § 20–4. Garantipensjon fastsettes på grunnlag av beholdning etter avkorting, se § 20–11 tredje ledd.

Beholdningene gjøres om til årlig pensjon ved å dividere med vedkommendes delingstall på uttakstidspunktet, se § 20–13.

Alderspensjon kan tas ut helt eller delvis. Laveste uttaksgrad er 20 prosent. Pensjonen graderes med 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent.

Pensjonsgraden kan endres eller oppdateres når det har gått ett år fra uttakstidspunktet. Tilsvarende gjelder for senere endringer. Den enkelte kan likevel ta ut full pensjon eller stanse pensjonen uten hensyn til bestemmelsene i første og andre punktum.

Deler av beholdningene som ikke tas ut, se tredje ledd, reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten.

§ 20–15. Vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år

For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år må summen av inntektpensjon og garantipensjon når vedkommende fyller 67 år, minst tilsvare garantipensjonsnivået med full trygdetid når vedkommende fyller 67 år. Se § 20–11 andre ledd om framskriving av garantipensjonsnivå til 67 år. I beregningene skal garantipensjonsnivå med høy sats benyttes, se § 20–9. Se også § 20–19 tredje ledd.

Ved gradert pensjon, skal den delen av pensjonsbeholdningene som ikke er tatt ut, se § 20–14, forutsettes tatt ut ved 67 år og medregnes i beregningene etter første ledd.

Dersom vedkommende mottar avtalefestet pensjon med statstilskott, skal den delen som er livsvarig og gjenstand for regulering medregnes i beregningene etter første ledd.

§ 20–16. Omregning av pensjon ved endring i pensjonsgrad

Dersom pensjonsgraden endres eller oppdateres, skal inntektpensjonen gjøres om til pensjonsbeholdning ved å multiplisere den med delingstallet på endringstidspunktet. Dette beløpet legges sammen med eventuell beholdning som ikke er tatt ut, se § 20–14 femte ledd. Pensjonen beregnes deretter etter reglene i § 20–14.

Ved stans i pensjonen gjøres inntektpensjonen om til en pensjonsbeholdning etter reglene i første ledd.

Bestemmelsene i første og andre ledd gjelder tilsvarende for garantipensjon.

§ 20–17. Omregning av pensjon på grunnlag av opptjening mv. etter pensjonsuttak

Ved uttak av hel alderspensjon skal pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak, regnes om til årlig pensjon ved hjelp av delingstallet på omregningstidspunktet, og legges til pensjonen som allerede er tatt ut. Eventuell garantipensjon avkortes med 80 prosent av økningen i inntektpensjonen, jf. § 20–11 tredje ledd.

Ved gradert uttak av pensjon skal pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak omregnes til pensjon når uttaksgraden endres, se § 20–16. Beholdning av garantipensjon, se § 20–11, avkortes med 80 prosent av økt pensjonsbeholdning.

Omregninger foretas med virkning fra januar året etter at skatteligningen foreligger.

Ved økt trygdetid beregnes ny opptjening av garantipensjon ved å multiplisere endringen i garantipensjonsnivået etter § 20–11 andre ledd med delingstallet ved 67 år. Beregnet opptjening avkortes mot eventuell pensjonsbeholdning som det ikke er avkortet mot tidligere. Ved uttak av hel alderspensjon omregnes verdien av økt trygdetid til årlig pensjon ved å dividere med delingstallet på omregningstidspunktet, og legges til garantipensjonen. Ved uttak av gradert pensjon tilføres verdien beholdningen av garantipensjon.

Ved endring i sivilstand mv. som påvirker pensjonen, skal pensjonen og eventuell restbeholdning omregnes.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av denne paragrafen.

§ 20–18. Regulering av pensjonsbeholdning og pensjoner

Pensjonsbeholdningen reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten.

Pensjoner under utbetaling reguleres i samsvar med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent.

Satsene for garantipensjon, se § 20–9, reguleres i samsvar med lønnsveksten justert for effekten av levealdersjusteringen for 67-åringer i reguleringsåret. Satsene for garantipensjon skal likevel ikke reguleres lavere enn etter andre ledd.

Regulering etter første til tredje ledd skjer årlig med virkning fra 1. mai.

Dersom vedkommende mottar hel alderspensjon og utbetalt pensjon blir lavere enn satsen for garantipensjon som vedkommende har rett til etter §§ 20–9 og 20–10, skal differansen utbetales som et tillegg til pensjonen. Som utbetalt pensjon etter denne bestemmelsen inngår også ytelser som kan medregnes ved tidliguttak etter § 20–15 tredje ledd. Se også § 20–19 andre ledd.

Til grunn for reguleringen legges forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste år.

Ved første regulering etter uttak eller endring av uttaksgrad, skal pensjonen eller pensjonsbeholdningen reguleres etter første og andre ledd i forhold til når på året pensjonen tas ut eller endres.

Kongen fastsetter reguleringsfaktorer etter første og andre ledd og satser for garantipensjon etter tredje ledd, jf. § 20–9.

Kongen gir forskrifter med nærmere regler om regulering etter denne paragrafen.

Departementet gir forskrifter med nærmere regler om framgangsmåten ved regulering som nevnt i sjuende ledd.

§ 20–19. Alderspensjon til årskullene 1954–1962

Personer som er født i 1954 får 1/10 av pensjonen beregnet etter dette kapitlet, og 9/10 beregnet etter kapittel 19, jf. kapittel 3. Andelen beregnet etter dette kapitlet økes med 1/10 for hvert senere årskull, slik at personer født i 1962 får 9/10 av pensjonen beregnet etter dette kapitlet og 1/10 beregnet etter kapittel 19, jf. kapittel 3.

Ved regulering av den andelen av pensjon som utbetales etter dette kapitlet, se første ledd, gjelder § 20–18 tilsvarende. Ved beregning av tillegg etter § 20–18 femte ledd skal den samlede pensjonen etter kapitlene 19 og 20 legges til grunn. Den garantipensjonssatsen som skal legges til grunn, beregnes som forholdsmessige andeler av satsen for minste pensjonsnivå etter kapittel 19 og garantipensjonssatsen etter kapittel 20. Fastsetting av andeler følger av første ledd.

Ved vurdering av vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år etter § 20–15 skal den samlede pensjonen etter kapitlene 19 og 20 legges til grunn.

§ 20–20. Garanti for opptjente rettigheter

Pensjonen skal ikke være lavere enn pensjon beregnet etter kapittel 19, jf. kapittel 3, på grunnlag av pensjonsrettigheter opptjent pr. 31. desember 2009, justert for effekten av levealdersjusteringen ved 67 år.

Pensjon beregnet etter denne paragrafen kommer tidligst til utbetaling fra fylte 67 år. Dersom alderspensjon er tatt ut tidligere, skal pensjonen etter første ledd sammenholdes med det pensjonen ville utgjort dersom uttak hadde skjedd ved 67 år. Eventuell differanse utbetales som et garantitillegg.

Dersom alderspensjon ikke tas ut ved 67 år, skal garantitillegget multipliseres med delingstallet ved 67 år og inngå i en egen beholdning som reguleres i takt med lønnsveksten, se § 20–18. Ved uttak divideres beholdningen med delingstallet på uttakstidspunktet. Garantitillegg tas ut i samme grad som alderspensjon og reguleres i takt med lønnsveksten og fratrekkes 0,75 prosent, se § 20–18 andre ledd.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av denne paragrafen.

§ 20–21. Pensjon opptjent før 1. januar 2010

Pensjongivende inntekt for tiden før 1. januar 2010 legges til grunn for fastsetting av pensjonsbeholdning pr. 1. januar 2010.

Inntekten for hvert år oppreguleres i forhold til det gjennomsnittlige grunnbeløp for det enkelte år og grunnbeløpet pr. 1. januar 2010.

For år det er godskrevet pensjonspoeng for omsorgsarbeid etter § 3–16, skal pensjonsbeholdningen tilføres 18,1 prosent av et beløp tilsvarende fire ganger grunnbeløpet. Tilsvarende skal gjøres for år før 1992 dersom vedkommende i denne perioden utførte omsorgsarbeid som nevnt i § 3–16 første ledd bokstav a.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av denne paragrafen.

II

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft 1. januar 2010.

Endringen i § 3–5 og endringen i øvre aldersgrense i § 3–15 gis virkning for personer født fra og med 1943. Endringen i nedre aldersgrense i § 3–15 skal gjelde for inntekt opptjent fra og med 2010.

Endringene i § 1–4 og i kapittel 19 gis virkning fra 1. januar 2011.

Någjeldende § 19–6 første ledd skal fortsatt gjelde for personer født i 1942 og tidligere år.

Dersom personer født i 1943 tar ut og stanser pensjon i 2010, skal det ved nytt uttak fra 2011 eller senere tas hensyn til at det er utbetalt pensjon i 2010.

For personer født i 1943 som tar ut pensjon i 2010 beregnet med foreløpig poengtall, gir departementet regler om hvordan omregning skal skje når faktisk poengtall foreligger.

For årskullene 1943–1949 skal det i 2010 fastsettes forholdstall. Forholdstallene skal fastsettes som angitt i §§ 19–6 og 19–7 slik disse vil lyde fra 1. januar 2011.

§ 20–6 gis virkning for personer som starter sin førstegangstjeneste etter 31. desember 2009.

Departementet gir forskrifter om gjennomføring av reglene her, herunder om omregning av pensjon for personer født til og med 1942 ved økt opptjening og endring i sivilstand mv. etter uttak.

5. juni Lov nr. 33 2009

Lov om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad)

Ot.prp.nr.45 (2008–2009), Innst.O.nr.65 (2008–2009) og Besl.O.nr.82 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 15. og 28 mai 2009. Fremmet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Endring i følgende lov:

Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 12–9 første ledd skal lyde:

Dersom det etter en helhetsvurdering er sannsynlig at inntektsevnen kan bedres, skal det gis en tidsbegrenset uførestønad. Ved vurderingen skal det legges vekt på bl.a. sykdommens art, medisinske opplysninger, funksjonsvurderinger, restarbeidsevne, alder og tidligere tilknytning til arbeidslivet. Stønaden gis for en angitt periode på inntil fire år og skal revurderes før periodens utløp. Stønadmottaker som har framsatt nytt krav om tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, kan gis fortsatt stønad på samme vilkår fram til kravet er avgjort og har rett til slik stønad dersom kravet er framsatt innen tre måneder før vedtak om tidsbegrenset uførestønad utløper.

II

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

5. juni Lov nr. 34 2009

Lov om endringer i bilansvarslova (obligatorisk forsikringsdekning av skadevolderens oppreisningsansvar)

Ot.prp.nr.28 (2008–2009), Innst.O.nr.60 (2008–2009) og Besl.O.nr.80 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 14. og 28. mai 2009. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 8 (direktiv 72/166/EØF) og nr. 10 (direktiv 90/232/EØF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Endringer i følgende lov:

Lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova).

I

I lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova) gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt annet punktum skal lyde:

Oppreising for ikkje økonomisk skade fell likevel berre inn under trygdelaget sitt ansvar når skadevaldaren fyller vilkåra for ansvar etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3–5.

§ 6 annet ledd oppheves.

§ 6 tredje ledd blir nytt annet ledd.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Loven gjelder for skadetilfeller som inntreffer etter lovens ikrafttredelse.
3. I ett år fra denne lovs ikrafttredelse kan forsikringsselskapene kreve tilleggspremie som følge av denne endringsloven i den grad det ikke er tatt hensyn til dette ved den opprinnelige premieberegningen.

5. juni Lov nr. 35 2009

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)

Ot.prp.nr.23 (2008–2009), Innst.O.nr.58 (2008–2009) og Besl.O.nr.73 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 2. og 28. april 2009. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Endringer i følgende lover:

Lov 21. juni 1996 nr. 38 om statlig naturoppsyn.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner.

Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.

§ 2. Geografisk avgrensning

Lovens geografiske virkeområde (Marka) består av følgende områder: Kjekstadmarka, Vardåsmarka, Vestmarka, Krokskogen, Bærumsmarka, Nordmarka, Lillomarka, Romeriksåsene, Gjelleråsmarka, Østmarka og Sørmarka. Virkeområdet er nærmere avgrenset som det fremgår av Miljøverndepartementets digitale kart «Markagrensen» datert 2. april 2009.

Kongen kan ved forskrift treffe vedtak om justering av grensen etter første ledd og gjøre loven gjeldende for nærliggende områder som har, eller gjennom tilrettelegging eller skjøtsel kan få, tilsvarende verdi for friluftslivet.

§ 3. Myndigheter etter loven

Departementet er øverste forvaltningsmyndighet etter denne lov. Departementet kan legge nærmere angitte oppgaver etter denne lov til den enkelte fylkesmann, fylkeskommune, kommune eller Direktoratet for naturforvaltning.

Når område, anlegg eller byggverk er erklært hemmelig i medhold av lov om forsvarshemmeligheter, påhviler det vedkommende militære myndighet å se til at de bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt.

Kapittel 2 Alminnelige rammer for tiltak og virksomhet

§ 4. Arealformål

Marka er landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) etter plan- og bygningsloven, med de presiseringer og unntak som følger av §§ 5 og 6.

I områder som er vernet etter naturvernloven og områder som er regulert til spesialområde, for eksempel til naturvernformål, bevaring eller sikringsområde for drikkevann, eller områder som inngår i særskilte planer eller vedtak etter § 7 første ledd nr. 3 og 4, gjelder de restriksjoner som følger av de konkrete verne- eller planvedtak i tillegg til loven.

§ 5. Forbud mot bygge- og anleggstiltak

Bygge- og anleggstiltak er forbudt i Marka. Med bygge- og anleggstiltak menes tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1–6, for eksempel oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom.

Forbudet i første ledd omfatter ikke landbrukstiltak og tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1–3 annet ledd eller som inngår i vedtak etter § 6–4 tredje ledd i samme lov.

§ 6. Kommunale og statlige planer

Igangsetting av arbeid med arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som vedrører Marka, krever tillatelse av departementet.

Kommunens endelige vedtak om arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som vedrører Marka, må stadfestes av departementet før planen får rettsvirkning etter plan- og bygningsloven. Departementet kan endre kommunens plan dersom det anser det nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål.

§ 7. Unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer

Uten hensyn til §§ 4 og 5 kan kommunale planer åpne for følgende tiltak i Marka:

1. tiltak i landbruk, herunder bygninger og terrenginngrep
2. stier og løyper etter § 9

3. idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål
4. offentlige infrastrukturanlegg som veger, jernbane, dammer, vannforsyningssystemer, kraftledninger mv., samt områder for igangværende råstoffutvinning.

Kommunens endelige vedtak om arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som åpner for tiltak etter første ledd, skal bare stadfestes dersom tiltakene etter departementets syn lar seg forene med lovens formål. Departementet kan gjøre de endringer i kommunens plan som det anser nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål.

Departementet kan fravike forbudet i § 5 ved statlig arealplan etter plan- og bygningsloven § 6–4.

§ 8. Gjennomgang av planer som gjelder innenfor Markagrensen

Kommunen skal sørge for at dens planer er i samsvar med denne lov senest fire år etter lovens ikrafttredelse.

Kapittel 3 Ferdsel, friluftsliv og hensynsfull bruk av Marka

§ 9. Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper

Anlegging av stier og løyper krever tillatelse etter denne lov. Anlegging av større løyper krever tillatelse fra kommunen og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven kapittel 12. Ved tvil om tiltaket krever reguleringsplan kan saken kreves avgjort av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om anlegging, rydding, merking og preparering av stier og løyper i Marka. Det kan gis bestemmelser om at det ikke, eller bare på nærmere vilkår, skal ryddes, anlegges, merkes eller prepareres stier eller løyper innenfor bestemte områder i Marka.

Anlegging, rydding, merking og preparering av permanente stier og løyper krever samtykke fra grunneier eller fester.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan gi offentlige myndigheter og organisasjoner med allment friluftsliv som formål rett til å anlegge, rydde, merke og preparere stier og løyper i Marka. Tillatelse kan gis for avgrensede områder eller for enkelte stier eller løyper.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan i det enkelte tilfelle vedta at inngrep etter annet og fjerde ledd kan foretas uten forutgående samtykke. Volder tiltaket skade, kan vedkommende eier eller fester kreve erstatningsspørsmålet avgjort ved skjønn. De lovbestemte kostnader ved skjønnet skal erstattes grunneier eller rettighetshaver, hvis skjønnet ikke finner at det kan gjøres unntak fordi erstatningssøkeren har avslått et rimelig forlikstilbud eller uten rimelig grunn har forlangt skjønn. I den utstrekning det finnes rimelig kan erstatningssøkeren også tilkjennes erstatning for utgifter som har vært nødvendig for å ivareta hans tarv under skjønnsaken.

Grunneier, fester eller bruker kan kreve omlagt sti eller løype som påfører ham særlig skade eller ulempe, dersom dette kan skje uten vesentlig ulempe for friluftslivet eller allmenne interesser for øvrig. For stier og løyper som medfører eller kan medføre vesentlig skade på naturmiljøet, kan omlegging også kreves av organisasjoner med naturvern eller friluftsliv som formål.

Krav om omlegging rettes til den som holder løypa eller stien ved like. Tvist om omlegging kan kreves avgjort av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

§ 10. Regler for motorisert og annen ferdsel

I Marka er motorferdsel i utmark og vassdrag ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller forskrift gitt i medhold av denne lov. All motorferdsel i utmark og vassdrag mv. skal foregå varsomt og på tidspunkter som i minst mulig grad medfører ulemper for friluftslivet, skader i terrenget eller forstyrrelser for dyrelivet. På disse vilkår er nødvendig motorferdsel tillatt i forbindelse med:

1. politi-, ambulanse- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov,
2. offentlige post- og teletjenester,
3. person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks- og skogbruksnæring. Jakt, fiske og børsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse,
4. skånsom transport av felt elg,
5. drift og vedlikehold av hytter som er åpne for allmennheten,
6. Forsvarets øvelser, forflytninger og transporter,
7. transport i forbindelse med anlegg og drift av veger og større anlegg, herunder dammer,
8. rutetransport som drives med løyve i henhold til yrkestransportloven,
9. vedlikehold av eksisterende løyper,
10. anlegg av nye løyper og utvidelse av eksisterende løyper som er godkjent etter denne lov,
11. transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak med offentlig formål,
12. drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg,
13. nødvendig istandsetting ved akutt utfall i områder som er vernet eller midlertidig vernet etter § 11.

Med utmark menes udyrket mark som etter lov om friluftslivet § 1 a første ledd ikke regnes som innmark eller like med innmark. Setervoll, hustomt, engslått, kulturbeite og skogplantefelt som ligger i utmark, regnes i denne lov like med utmark.

Veg i utmark som ikke er opparbeidet for kjøring med bil, anses i denne lov som utmark. Det samme gjelder opparbeidet veg som ikke er brøytet for kjøring med bil.

Med vassdrag menes åpne og islagte elver, bekker og innsjøer. Med motorferdsel menes i denne lov bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy.

Departementet kan ved forskrift forby eller begrense ferdselen med motorkjøretøy på privat veg for andre enn fastboende og besøkende til disse når ferdselen ikke har erverv, forvaltning eller oppsyn til formål eller skjer i politi, ambulanse-, brannvern- eller sikringsøyemed. Det kan fastsettes regulerende bestemmelser for ellers lovlig ferdsel med motorkjøretøy på vegene.

§ 11. Særskilt vern av friluftslivsområder

Kongen kan verne som friluftslivsområde områder som på grunn av naturopplevelsverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet. Det kan fastsettes nærmere bestemmelser om området, herunder bestemmelser om skjøtsel og bruk.

Departementet kan verne områder midlertidig for å forhindre skade på verneverdier. Det kan fastsettes nærmere bestemmelser om området, herunder bestemmelser om skjøtsel og bruk.

Naturvernlovens bestemmelser om saksbehandling i kapittel VI gjelder for opprettelse av friluftslivsområder.

Det kan ikke iverksettes tiltak i friluftslivsområde som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde. Departementet avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi vesentlig som friluftslivsområde.

Økonomisk tap som følge av vedtak etter denne paragraf kan i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger kreves erstattet av staten. Med mindre annet er avtalt, avgjøres spørsmålet ved rettslig skjønn etter begjæring av en av partene innen ett år etter at vedtaket er kunngjort. Departementet kan forlenge fristen. Reglene i domstoloven og tvisteloven gjelder så langt de passer.

§ 12. Hensynsfull bruk av Marka

Departementet kan gi forskrift om hensynsfull bruk av Marka. Bestemmelsene i forskriften skal bidra til å bevare og utvikle et godt forhold mellom brukere av Marka innen henholdsvis friluftsliv, idrett og næringsutøvelse i tillegg til hytteeiere og fastboende. Det skal legges vekt på at flerbruken i Marka skal foregå innenfor rammen av bærekraftig bruk.

Kapittel 4 Rådet for markasaker (Markarådet)

§ 13. Rådet for markasaker (Markarådet)

Departementet kan oppnevne et råd for markasaker. Markarådet skal arbeide for å fremme formålet med loven og kan av eget tiltak ta opp saker til behandling i rådet. Markarådet kan blant annet gi uttalelse til:

- a) søknader om tillatelse i større saker og dispensasjon
- b) forslag til planer
- c) forslag om særskilt vern av friluftslivsområde i henhold til § 11 i denne lov.

Markarådet kan utarbeide forslag til forskrift om hensynsfull bruk av Marka.

Markarådet med varamedlemmer oppnevnes for fire år om gangen. Rådet velger selv sin leder.

Departementet fastsetter nærmere bestemmelser om Markarådets sammensetning, antall medlemmer, oppgaver og arbeidsordning, sekretariatsordning, herunder hvilke oppgaver sekretariatet skal utføre mv.

Kapittel 5 Tillatelse til tiltak, dispensasjon, saksbehandling og klage

§ 14. Søknad om tiltak

Tiltak omfattet av loven kan bare settes i verk dersom det er gitt tillatelse av myndigheten etter loven. Tillatelse kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket må anses større enn de skader og ulemper tiltaket vil medføre for friluftslivet, naturmiljøet eller de allmenne interesser for øvrig.

For søknader som går inn under § 7 skal søknadsbehandlingen begrenses til å kontrollere at tiltaket er i samsvar med de vilkår som framgår av § 7.

§ 15. Dispensasjon

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1–3 og § 10. Departementet kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1–4 og § 10. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan bare gis dersom hensynene i lovens formålsbestemmelse ikke blir vesentlig tilsidesatt, og fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering anses for å være klart større enn ulempene for friluftslivet, naturmiljøet eller allmenne interesser. Det kan ikke dispenseres fra kravet om utarbeidelse av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller andre saksbehandlingsregler. Bestemmelsene om dispensasjon i plan- og bygningsloven gjelder ikke.

Kommunen kan ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer eller forbudet i § 5 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg mot at det blir gitt dispensasjon.

§ 16. Klage mv.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er klageinstans for kommunens vedtak etter denne lov. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for fylkesmannens vedtak. Fylkesmannen og fylkeskommunen kan av eget tiltak

påklage kommunens dispensasjonsvedtak etter § 15 og andre vedtak som kommunen fatter i eller i medhold av denne lov.

Organisasjoner som har friluftsliv, idrett, naturvern eller kulturvern som formål kan påklage vedtak fattet av kommunen etter § 5, § 7 første ledd, § 9 og § 10. Ellers gjelder reglene om klage i forvaltningsloven tilsvarende.

Kapittel 6 Tilsyn, kontroll, retting og straff

§ 17. Tilsyn og kontroll

Myndighetene etter loven skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å fremme formålet med denne lov.

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i og i medhold av denne lov blir overholdt. Kommunen avgjør på hvilke områder det skal føres tilsyn. Det skal legges vekt på å føre et så effektivt tilsyn som forholdene tilsier med minst mulig belastning for miljøet.

Ved tilsyn skal den som blir kontrollert eller den ansvarlige for virksomheten gi tilsynsmyndigheten nødvendig bistand og opplysninger. Tilsynsmyndigheten kan stanse personer, fartøyer og motorkjøretøyer dersom dette er nødvendig for utøvelsen av tilsynet.

Myndighetene etter loven kan påpeke plikt etter andre lover som er av betydning for formålet med denne lov og skal melde antatte brudd på plikter etter annet lovverk til ansvarlig tilsynsmyndighet.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tilsyn, kontroll og rapportering.

§ 18. Retting og avbøtende tiltak

Kommunen kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller i strid med vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for miljøforringelse, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik miljøforringelse skjer. Har miljøforringelsen allerede inntrådt, plikter skadevolder å hindre ytterligere miljøforringelse. Han plikter som hovedregel også å gjenopprette den tidligere miljøtilstand ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan volde miljøpåvirkning av noen betydning, skal bare iverksettes etter tillatelse fra departementet eller pålegg etter første ledd.

Plikten til utbedring og gjenoppretting gjelder ikke dersom det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtredersens skyld og økonomiske stilling ville være særlig urimelig.

§ 19. Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir gjennomført, kan myndigheten etter loven fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelsen av en bestemmelse er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som myndigheten etter loven har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse inntreffer. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 20. Straff

Med bøter eller fengsel inntil ett år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelsene i eller i medhold av § 5, § 7 første ledd, § 9, § 10, § 11, § 17 eller § 18.

Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller overtredelsene er grove, kan fengsel inntil tre år anvendes. Ved vurderingen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

Kapittel 7 Ikrafttredelse

§ 21. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 22. Overgangsbestemmelse

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvordan reglene i plan- og bygningsloven 14. juni 1985 nr. 77 skal virke sammen med bestemmelser i denne lov.

§ 23. Endringer i andre lover

I lov om statlig naturoppsyn 21. juni 1996 nr. 38 (naturoppsynsloven) skal § 2 første ledd lyde:

Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av

1. lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,
2. lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern,
3. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,

4. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,
5. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet,
6. lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v., og
7. lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)
blir overholdt. Det samme gjelder lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.

Miljøverndepartementets digitale kart «Markagrensen» datert 2. april 2009

Markalovens geografiske virkeområde

For å lese kartet se her:

12. juni Lov nr. 36 2009

Lov om endringer i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten mv.)

Ot.prp.nr.56 (2008–2009), Innst.O.nr.69 (2008–2009) og Besl.O.nr.84 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 26. mai og 4. juni 2009. Fremmet av Barne- og likestillingsdepartementet. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

Endringer i følgende lov:

Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 14–9 første og annet ledd skal lyde:

Ved fødsel er stønadperioden 230 stønadsdager (46 uker) med full sats eller 280 stønadsdager (56 uker) med redusert sats. Stønadperioden etter fødselen er 215 stønadsdager (43 uker) med full sats eller 265 stønadsdager (53 uker) med redusert sats.

Ved adopsjon er stønadperioden 215 stønadsdager (43 uker) med full sats eller 265 stønadsdager (53 uker) med redusert sats.

§ 14–9 femte ledd siste punktum skal lyde:

Unntatt fra deling er også 10 uker som er forbeholdt faren (fedrekvoten), se § 14–12.

§ 14–12 første ledd skal lyde:

Dersom morens yrkesaktivitet i opptjeningstiden har svart til minst halv stilling og faren fyller vilkårene for rett til foreldrepenger, er 50 stønadsdager (10 uker) av stønadperioden forbeholdt faren (fedrekvote).

§ 14–13 første ledd skal lyde:

Faren kan ta ut foreldrepenger bare dersom moren etter fødselen eller omsorgsovertakelsen

- går ut i arbeid,
- tar offentlig godkjent utdanning på heltid,
- tar offentlig godkjent utdanning i kombinasjon med arbeid som i sum gir heltid,
- på grunn av sykdom eller skade er helt avhengig av hjelp til å ta seg av barnet,
- er innlagt i helseinstitusjon,
- deltar på heltid i introduksjonsprogram etter introduksjonsloven kapittel 2,
- deltar på heltid i kvalifiseringsprogram etter sosialtjenesteloven kapittel 5A.

§ 14–14 første ledd skal lyde:

Hvis bare faren har opptjent rett til foreldrepenger, er stønadperioden oppad begrenset til stønadperioden etter fødsel eller omsorgsovertakelse, jf. § 14–9. Både ved fødsel og adopsjon skal det gjøres fratrekk for den delen av stønadperioden som er forbeholdt moren etter fødselen, jf. § 14–9 femte ledd. Det er en forutsetning at vilkårene i § 14–13 er oppfylt under perioden og innenfor stønadperioden etter fødselen eller omsorgsovertakelsen, se § 14–9 første og annet ledd. Farens stønadperiode reduseres løpende når vilkårene i § 14–13 ikke er oppfylt.

II

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft 1. juli 2009. Endringene gjelder for tilfeller der fødselen eller omsorgsovertakelsen skjer 1. juli 2009 eller senere.

12. juni Lov nr. 37 2009**Lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) mv.**

Ot.prp.nr.16 (2008–2009), Innst.O.nr.59 (2008–2009) og Besl.O.nr.79 (2008–2009). Odels- og lagtingsvedtak hv. 14. og 28. mai 2009. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

Endringer i følgjande lover:

- 1 Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse.
- 2 Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).

I

Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) vert endra slik:

§ 175 a fyrste ledd skal lyde:

Ansvarsgrensen for et krav som omfattes av § 172 a, er 2.000.000 SDR. For skip med tonnasje på mer enn 1.000 tonn forhøyes ansvarsgrensen slik

1. for hvert tonn fra 1.001 tonn til 2.000 tonn med 2.000 SDR, og
2. for hvert tonn fra 2.001 tonn til 10.000 tonn med 5.000 SDR, og
3. for hvert tonn over 10.001 tonn med 1.000 SDR.

§ 183 tredje ledd skal lyde:

Med skip forstås i §§ 183 til 190 ethvert sjøgående fartøy eller annen flytende innretning på sjøen.

§ 183 nytt tiande ledd skal lyde:

§§ 183 til 190 gjelder ikke for forurensningsskade som er omfattet av § 191 annet ledd.

II

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse skal § 1–8 femte ledd lyde:

Med en persons alminnelige verneting menes i denne loven den rettskrets eller det namsmannsdistrikt hvor vedkommende har bopel eller slik tilknytning som nevnt i tvisteloven § 4–4 tredje til femte ledd. Den som har bopel i flere rettskretser eller namsmannsdistrikter, har alminnelig verneting i alle disse. Den som ikke har kjent bopel, har verneting i den rettskrets eller i det namsmannsdistrikt hvor vedkommende oppholder seg når en begjæring etter loven her meddeles. Har personen heller ikke kjent oppholdssted i riket, har vedkommende verneting i den rettskrets eller i det namsmannsdistrikt han eller hun sist hadde kjent bopel eller oppholdssted, dersom saken gjelder en forpliktelse pådratt i Norge eller en forpliktelse som skal oppfylles i Norge.

III

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Endringane i sjøloven § 183 i del I og i lova del II tek likevel til å gjelde straks.

30. april Nr. 554 2009**Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Vestfold**

Hjemmel: Fastsatt av styret for Høgskolen i Vestfold 30. april 2009 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–9 sjuende ledd. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

§ 1. Virkeområde

1. Bestemmelsene i denne forskriften gjelder studierett og eksamen ved HVE.
2. Dersom bestemmelsene i denne forskrift står i motstrid med bestemmelser fastsatt av departementet i nasjonal rammeplan for et studium, gjelder bestemmelsene i rammeplanen foran denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften brukes følgende definisjoner:

Loven

Med loven forstås lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

Student

Som student regnes den som er tatt opp til et studium, fag eller emne ved høgskolen, etter lovens § 3–6 og § 3–7.

Privatist

Som privatist regnes en person som går opp til eksamen etter lovens § 3–10, men som ikke er tatt opp ved faget eller studiet.

Rammeplan

Rammeplan er betegnelsen for en nasjonal plan som beskriver mål, omfang, innhold, organisering og vurderingsordning i et studium eller fag. Rammeplaner fastsettes av departementet.

Fagplan

Fagplan er en konkretisering av emne, fag eller emnegruppe i studier som er regulert av nasjonale rammeplaner.

Studieplan

Studieplan beskriver mål, omfang, innhold, organisering og vurderingsordning i et studium eller fag som ikke er regulert av nasjonale rammeplaner. Studieplaner fastsettes av høyskolens styre.

Fag- og emnebeskrivelse

Beskrivelse av det faglige innholdet i fag/emne som læringsmål, studieform, organisering og vurderingsordning.

Studieprogram

Med studieprogram menes en gitt samling emner som studenter kan tas opp til og få studierett på. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta nye emner innenfor studieprogrammet. Studieprogrammer kan både være vitnemåls-/ikke-vitnemålsgivende og føre frem til grad, profesjon eller kun avsluttende eksamen.

Studiepoeng

Studiepoeng er måleenhet for omfang, der et fullt studieår som heltids student er normert til 60 studiepoeng.

Obligatoriske arbeider

Obligatoriske arbeider er studiekrav hvor resultatet ikke kommer på vitnemålet, men som må være godkjent for at studenten skal få gjennomføre eksamen, gå ut i praksisstudier eller fortsette normal studieprogresjon.

Vurderingsgrunnlag

Vurderingsgrunnlag er det arbeid studenten fremlegger og som skal karaktersettes.

Ordinær eksamen

Ordinær eksamen er første eksamensavvikling i et emne, fag eller emnegruppe og er betegnelsen på eksamen i henhold til normert studieprogresjon.

Ny eksamen

Ny eksamen er andre og tredje eksamensavvikling i samme emne, samme fag eller samme emnegruppe. Eksamensavviklingen gjennomføres normalt i påfølgende semester.

Utdanningsplan

Individuell elektronisk plan for gjennomføring av et studieprogram, som utarbeides i samarbeid mellom den enkelte student og høyskolen. Utgangspunktet for den individuelle planen er standard plan for studieprogrammet, basert på normert tid. Planen inneholder bestemmelser om gjensidige forpliktelser om studieprogresjon.

§ 3. Ordinær eksamen og vurderingsform

1. Ordinær eksamen skal vanligvis avholdes ved utgangen av det semesteret undervisningen avsluttes. Innenfor samme semester skal det normalt avvikles kun en ordinær eksamen innenfor samme fag/emne.

2. For å avlegge eksamen må semesteravgift for studenter og eksamensavgift for privatister være betalt.

3. Varigheten av den enkelte eksamen og vurderingsformen skal være angitt i fag- eller studieplan. Søknad om utsatt innleveringsfrist skal være skriftlig og vedlagt dokumentasjon og rettes til studieadministrasjon/eksamensansvarlig før innleveringsfristen for den enkelte eksamen.

§ 4. Ny eksamen og antall eksamens-/praksisforsøk

1. Ny eksamen gjennomføres normalt i første semester etter ordinær eksamen dersom det foreligger oppmelding fra minst en student som har fått karakter F/«Ikke bestått» eller har hatt gyldig fravær på ordinær eksamen. Samme studie-/fagplan som ved siste ordinære eksamen i faget gjelder ved ny eksamen i påfølgende semester. Det er deretter studentenes eget ansvar å kontrollere hvilken studie-/fagplan som gjelder ved senere oppmelding til ny eksamen i et emne, fag eller emnegruppe. Det innebærer at eksamensform og vurderingsuttrykk kan være endret ved ny eksamen. Det kan i enkelte studie- eller fagplaner være satt særskilte krav for å gå opp til ny eksamen.

2. Når et fag eller emne tas ut fra høyskolens undervisningstilbud, plikter høyskolen å gjennomføre ny eksamen i det påfølgende semesteret. Dersom det fremdeles gjenstår oppmeldte kandidater som har karakter F/«Ikke bestått» i et emne, fag eller emnegruppe som er utgått, gjennomføres ny eksamen en siste gang i derpå følgende semester.

3. En student kan avlegge eksamen inntil tre ganger i samme emne, fag eller emnegruppe uansett om eksamen er bestått eller ikke.

Etter skriftlig begrunnet søknad kan det i spesielle tilfeller gis dispensasjon for et fjerde eksamensforsøk.

Bacheloroppgave, hovedprosjekt og andre større prosjektarbeider, som forutsetter individuell eller gruppebasert veiledning, kan gjentas bare en gang.

En student kan levere ny eller bearbeidet/revidert masteroppgave en gang dersom masteroppgaven er vurdert til «Ikke bestått». Det er ikke adgang til å få vurdert en masteroppgave på ny i samme studieprogram, dersom oppgaven tidligere er vurdert med bestått resultat.

4. Ved «Ikke bestått» praksisperiode kan studenten ta denne opp igjen bare en gang.

5. Retten til å fortsette et studium kan være regulert ved særskilte krav for hvert enkelt studium. Dersom det i fag- eller studieplan er stilt krav om at visse eksamener skal være bestått før andre eksamener, skal ny eksamen så langt det er rimelig ut i fra eksamensformens art, gjennomføres så tidlig i påfølgende semester at studentene ikke hindres unødig i sin studieprogresjon.

6. Studenter som skal gjennomføre deler av studiet i utlandet, og som ønsker å avlegge ny eksamen, må som hovedregel gjøre dette mens de oppholder seg i Norge.

§ 5. Oppmelding, avmelding, utdanningsplan og privatist

1. Oppmelding til ordinær eksamen gjøres på bakgrunn av utdanningsplan, som er godtatt av studenten.

Utdanningsplan skal utarbeides for alle studenter som er tatt opp til studie av 60 studiepoengs omfang eller mer. Enkelte studier med færre studiepoeng kan ha utdanningsplan.

Utdanningsplanen skal være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre planlagt studium eller studieløp på normert tid som heltids- eller deltidsstudent. Utdanningsplanen kan endres etter avtale mellom høgskolen og studenten. Utdanningsplanen skal godkjennes av studenten hvert semester. Godkjenningsfrist er 15. februar og 10. september.

Ved oppmelding til ny eksamen, er det studentens eget ansvar å melde seg opp. Studenter uten utdanningsplan melder seg opp til eksamen innen 1. oktober i høstsemesteret og 1. mars i vårsemesteret. Det kan i enkelte fag eller emner være andre oppmeldingsfrister. Disse vil være offentliggjort på studentweb.

2. Studentene melder seg selv av eksamen senest 2 uker før eksamensdato, dersom ikke annen frist er kunngjort.

3. Den som fyller kravene i lovens § 3–10, men som ikke er opptatt ved studiet, kan søke opptak til enkelte fag. Vedkommende regnes som student og betaler ordinær avgift. Dersom det av kapasitetshensyn ikke gis opptak, kan det søkes om å avlegge eksamen som privatist.

Den som fyller kravene i lovens § 3–10, men som ikke er opptatt ved et studium eller i et enkelt fag, kan søke om å fremstille seg til eksamen i et emne/fag, som privatist. Privatisters rettigheter begrenser seg til å delta i offentlige forelesninger og til å gå opp til eksamen, når søknad er innvilget. Privatister skal betale fastsatt eksamensavgift pr. eksamensforsøk. Søknadsfrist for oppmelding er 1. oktober i høstsemesteret og 1. mars i vårsemesteret.

4. En student ved høgskolen som ønsker å avlegge eksamen i fag tilhørende annet studieprogram, hvor studenten ikke er innvilget studierett, vurderes etter reglene i § 5 (3) i denne forskrift. Det kan ikke kreves eksamensavgift av kandidat som er registrert som student ved institusjonen.

§ 6. Vurderingsgrunnlag

1. Vurderingsgrunnlaget skal være angitt i fag- eller studieplan. Lovens krav til upartisk og faglig betryggende prøving av studentenes kunnskaper og ferdigheter skal være innfridd. Studentens kunnskaper og ferdigheter skal vurderes i samsvar med beskrivelsen av mål og metode i fag- eller studieplan.

2. Det skal fremgå av fag- eller studieplan hvilket vurderingsgrunnlag som skal inngå i endelig karakter.

3. Muntlig eksamen skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføring tilsier noe annet. Det kan gjøres unntak fra regelen om offentlighet i enkelte tilfeller, etter skriftlig søknad fra vedkommende kandidat, når særlig tungtveiende grunner tilsier det.

4. Prosjektarbeid som gjennomføres i samarbeid med ekstern partner, kan være underlagt fortrolighetsbestemmelser. Dersom muntlig eksaminasjon i slike tilfeller inngår i vurderingen, kan det fattes vedtak om at eksaminasjonen ikke skal være offentlig.

§ 7. Målform og språk

1. Eksamensoppgave som gis på norsk, skal som hovedregel foreligge i begge målformer. Dersom alle studenter har ønsket samme målform, gis oppgaven bare i denne målformen.

2. Eksamensoppgaven skal gis på undervisningsspråket.

3. Det kan søkes om å få levere eksamen eller andre skriftlige arbeider som inngår i vurderingsgrunnlaget, på et annet språk enn norsk eller undervisningsspråket. Søknadsfrist er 1. oktober og 1. mars.

§ 8. Hjelpemidler ved eksamen

Tillatte hjelpemidler skal fremgå av fag-/studieplan samt på eksamensoppgaven. Kandidaten har selv ansvar for å gjøre seg kjent med hvilke hjelpemidler som er tillatt og ta disse med til eksamen.

§ 9. Særordninger ved eksamen

Studenter som har behov for særordninger i forbindelse med eksamen, må søke om dette innen 1. oktober og 1. mars. Særordninger kan innvilges for en enkelt eksamen, for en gitt periode, eller for hele studietiden dersom det fremgår av dokumentasjonen at behovet er varig. Det kan dispenseres fra søknadsfristen når det fremgår av attest at behovet har oppstått etter fristens utløp.

Tilrettelegging må ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles ved det enkelte studium.

§ 10. Karakterfastsettelse og omfang av eksamen

1. Ved eksamen benyttes normalt karakterene A–E som uttrykk for bestått, mens F betyr ikke bestått. Karakterbetegnelse «Bestått» og «Ikke bestått» kan benyttes i fag, emner og emnegrupper hvor annen karakterfastsettelse er vanskelig eller uhensiktsmessig, og/eller når dette er fastsatt i fag- eller studieplan.

«Bestått/Ikke bestått» kan bare benyttes i et omfang som normalt ikke overstiger 25 % av studiepoengene som inngår i den teoretiske delen av vedkommende studieprogram. Det samlede omfang av «Bestått»/«Ikke bestått» må ikke overstige 50 % av studiepoengene som inngår i studiet.

Ved «Bestått»/«Ikke bestått» skal grensen for bestått fastsettes av faglærer og sensor i det enkelte emnet, og gi uttrykk for at besvarelsen har et tilfredsstillende kunnskapsnivå.

2. Fremgangsmåten ved fastsettelse av karakter, herunder innbyrdes vektning av deksamener osv., skal være fastsatt i fag- og studieplan. Ved fastsettelse av endelig karakter på bakgrunn av flere eksamener, kreves det at alle deksamener er bestått før det gis endelig karakter.

En eksamen skal omfatte minimum 10 studiepoeng i de ordinære studietilbudene. Emner/fag fra 31 til og med 60 studiepoengs omfang kan ha inntil 4 deksamener. Det kan søkes studiedirektør om dispensasjon, ut fra føringer i rammeplan eller særskilt faglig/pedagogisk hensyn.

Det skal fremgå av fag- eller studieplan dersom slike deksamener kreves bestått i en bestemt rekkefølge.

3. Karakterfastsettelsen er i utgangspunktet individuell, også ved gruppebesvarelser både muntlig og skriftlig. Dersom det sannsynliggjøres at en eller flere av gruppedeltakerne ikke har bidratt til besvarelsen i henhold til forutsetningene, er det tilstrekkelig at en student ber om individuell karakterfastsettelse. Dette må gjøres senest ved innlevering.

Sensor kan i tillegg kreve at det settes individuell karakter når det fremkommer at forutsetningen for gruppedeltagelse ikke er oppfylt. I slike tilfelle skal det i samråd med aktuell faglærer bestemmes at karakter fra gruppeoppgaver justeres individuelt etter muntlig eksaminasjon, selv om dette ikke er forutsatt i fag- eller studieplan. Slik eksaminasjon regnes som eksamen i relasjon til bestemmelsene om sensur og offentlighet. Sensur for aktuell kandidat tilbakeholdes i så fall til saken er avklart.

4. Dersom en kandidat har bestått samme eksamen flere ganger, gjelder beste karakter, og bare denne skal fremgå av karakterutskrift og vitnemål.

5. For vurdering av obligatorisk praksis, gjelder spesielle regler for hvert av de studier som omfatter slike elementer. Slike regler er dels nedfelt i lovens § 4–10 (6) og dels i rammeplaner eller andre bestemmelser. Høgskolen kan gi utfyllende bestemmelser.

§ 11. Sensur

1. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen. jf. loven § 3–9.

2. For alle studieprogram av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal ekstern sensor sensurere vurderingsgrunnlaget i minst et fag eller emne per studieår.

3. Ekstern sensor:

- skal oppnevnes av dekan ved den enkelte avdeling.
- kan ikke være tilsatt ved høgskolen, eller ha hatt ansvar for emner, fag eller emnegrupper ved høgskolen i samme studieår som vurdering finner sted.
- må være ansatt på minst høgskolelektor- eller amanuensisnivå ved universitet, høgskole eller annen forskningsinstitusjon.
- eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på tilsvarende nivå innen aktuelt fagområde, eller gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen aktuelt fagområde.

4. Intern sensor vil normalt være fagansvarlig(e) lærer(e). Dekan kan i spesielle tilfeller oppnevne annen kvalifisert sensor.

5. Den som påtar seg et sensoroppdrag, har plikt til å overholde lovens hovedregel om 3 ukers sensurfrist. Med 3 uker forstås 15 arbeidsdager. Styret kan gjøre vedtak om å utvide sensurfristen med inntil 2 uker i enkelte emner, fag eller emnegrupper. Ved ny sensur som følge av klage, bytte av sensor som følge av uforutsett forfall eller som følge av pkt. 7 i denne §, regnes sensurfristen fra det tidspunkt ny(e) sensor(er) er oppnevnt.

6. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst en ekstern, ved bedømmelse av kandidaters selvstendige arbeid i høyere grad. Sensurfrist ved masteroppgaver og andre større skriftlige arbeider på 30 studiepoeng er 6 uker (30 arbeidsdager) og 8 uker (40 arbeidsdager) på arbeider med omfang over 31 studiepoeng.

7. Når to sensorer i fellesskap skal fastsette karakteren, og det ikke er mulig å oppnå enighet om et felles sensurvedtak, avgjøres karakteren av en tredje, ekstern sensor. Denne skal gjøres kjent med de første sensorenes karakterforslag med begrunnelse.

8. Sensur og sensurfrist skal alltid kunngjøres i studentweb.

9. Obligatoriske arbeider som inngår i fag, emner eller emnegruppe må være godkjent før student kan få endelig karakter i emnet/faget.

10. Ved bedømmelse av muntlig eksamen og vurdering av praktiske prøver eller lignende som inngår i vurderingsgrunnlaget, og som etter sin art ikke lar seg etterprøve, skal det benyttes to sensorer, enten to interne eller en intern og en ekstern.

§ 12. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

1. Regler for begrunnelse og klage fremgår av lovens § 5–3. Ved forhold som ikke er spesielt omtalt i loven eller i denne forskrift, legges forvaltningslovens prinsipper til grunn.

2. Ved muntlig eksamen eller ved bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakter er meddelt. Ved annen eksamen er fristen 1 uke fra karakter er kunngjort.

3. Begrunnelse kan gis muntlig eller skriftlig av sensor(ene). Sensor(ene) bestemmer formen. Ved muntlig begrunnelse skal studenten gis skriftlig dokumentasjon for tidspunktet når begrunnelsen ble gitt. Begrunnelse skal være gitt innen to uker etter at krav ble satt frem, jf. loven § 5–3 (2). Dersom en student avslår muntlig begrunnelse regnes begrunnelsen som gitt og studenten gis skriftlig bekreftelse for tidspunkt når begrunnelsen ble avslått.

4. Krav om begrunnelse skal normalt ikke kunne føre til endring av karakter. Slik endring kan likevel foretas til gunst for kandidaten, dersom det er åpenbart at det har vært gjort formell(e) feil ved første gangs karakterfastsettelse, og de opprinnelige sensorene er enige om at det er gjort formell(e) feil.

5. Klage på karakter må fremsettes skriftlig innen 3 uker etter at karakter er kunngjort. Dersom kandidaten har fremsatt krav om begrunnelse, løper 3-ukersfristen fra begrunnelse ble meddelt. Ved klage på karakter foretas ny sensur av minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Ved ny sensur kan resultatet bli likt, bedre eller dårligere.

Klageretten gjelder også ved obligatoriske innleveringer/forprøver i forkant for eksamen. Jf. loven § 5–2 og § 5–3.

6. Bedømmelse av muntlig eksamen og bedømmelse av praktiske ferdigheter eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Jf. loven § 5–3 (5).

7. Ved gruppebesvarelse må klage på karakter være underskrevet av alle gruppens medlemmer.

8. Framsettes det klage over karakterfastsetting for et emne som omfattes av et allerede utferdiget vitnemål eller karakterutskrift etter fullført utdanning, må dette dokumentet tilbakeleveres til høgskolen før klagen kan tas under behandling.

9. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages. Jf. § loven 5–3 (6).

§ 13. Klage over formelle feil ved eksamen

1. Den som har vært oppe til eksamen kan klage over formelle feil som kan ha hatt betydning for bedømmelsen av en eller flere av kandidatenes prestasjoner. Begrunnet klage må fremsettes innen 3 uker etter at kandidaten blir kjent med, eller burde bli kjent med det forhold som begrunner klagen.

2. Ved gruppearbeider må klage på formelle feil ved eksamen være underskrevet av alle gruppens medlemmer.

3. Høgskoledirektøren kan bestemme at det skal foretas ny sensur dersom det er åpenbart at klagen er berettiget, og at det påklagede forhold bare kan ha virket inn på klagerens egen karakter. Dersom høgskoledirektøren ikke gir klageren medhold, eller det er grunn til å tro at feilen kan ha hatt betydning for andre enn klageren, skal saken forelegges høgskolens klagenemnd.

Finner klagenemnda at det er begått formelle feil som kan ha hatt betydning for en eller flere av kandidatenes prestasjon eller bedømmelsen av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensur enten bare for klageren eller for alle kandidater som har vært gjennom vedkommende eksamen eller at eksamen annulleres og at det holdes ny eksamen.

4. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i loven § 5–3.

§ 14. Gyldig/ugyldig fravær ved eksamen

1. Student som uteblir fra en eksamen eller ikke gjennomfører annen vurdering innen en gitt frist og som påberoper seg gyldig grunn, må senest innen en uke, underrette studieadministrasjonen/eksamensansvarlig skriftlig om dette vedlagt dokumentasjon. Ved egen sykdom, eller sykdom/dødsfall/ulykke i nærmeste familie, skal det foreligge legeerklæring. Nevnte årsaker regnes som gyldig fravær. Fravær som skyldes studentens egne disposisjoner, godkjennes ikke.

2. Godkjent fravær teller ikke som eksamensforsøk i relasjon til bestemmelsen i § 4 (3) i denne forskrift. Fravær som blir godkjent registreres som «Gyldig fravær».

3. Studenter som trekker seg etter fastsatt frist, eller som ikke møter, vil bli registrert med «Ugyldig fravær» og tellende eksamensforsøk.

Studenter som møter, men som blir syke under eksamen, må velge om de vil levere eller trekke besvarelsen. Ved levering vil besvarelsen gå til sensurering. Ved trekk må sykemelding leveres studieadministrasjon innen en uke etter eksamensdato, for å unngå bruk av et eksamensforsøk.

Studenter som ikke innleverer hjemmeeksamen eller andre skriftlige eksamensbesvarelser innen innleveringsfristen, og som ikke har gyldig grunn til det, regnes som fremstilt til eksamen og gis karakteren «Ugyldig fravær».

§ 15. Fritak og innpasning

1. Søknad om innpasninger i henhold til lovens § 3–4 og § 3–5 fritak for eksamen avgjøres i samarbeid med aktuelt fagmiljø/studieleder.

2. Fritak skal fremgå av vitnemålet med angivelse av fritaksgrunnlaget. Studiepoeng skal angis.

§ 16. Reduksjon i studiepoeng

Dersom en student har avlagt eksamen i forskjellige fag hvis innhold helt eller delvis dekker hverandre, og disse skal inngå i ett og samme studium, skal det foretas en reduksjon i antall studiepoeng. Aktuelt fagmiljø/studieleder avgjør omfanget som skal reduseres, etter følgende retningslinjer:

1. ikke obligatoriske emner, fag eller emnegrupper fremfor obligatoriske.
2. innpasnings- eller fritaksfag fremfor høyskolens egne emner, fag eller emnegrupper.
3. utgåtte emner, fag eller emnegrupper fremfor aktive.

I tilfeller som ikke dekkes av disse retningslinjer, gis det reduksjon i det fag som har dårligst karakter.

§ 17. Vitnemål og karakterutskrift

1. Vitnemål kan utstedes for fullført grad eller studieprogram, som høyskolen er akkreditert til å utferdige. For andre utdanningsprogram utstedes karakterutskrift. For at høyskolen skal kunne tildele en grad eller utstedt vitnemål for fullført utdanning, må minst 60 av studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved institusjonen. Jf. forskrift 10. april 2006 nr. 412.

Det skal fremgå av vitnemålet/«Grunnlag for vitnemål» eller karakterutskriften hvilke eksamener/prøver/praksisstudier som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og semester det er avlagt. Dersom en student har fritak for eksamen etter § 15, skal dette fremgå.

Som dokumentasjon for beståtte eksamener som utgjør del av et studieprogram, gis karakterutskrift.

2. Det utstedes normalt kun ett vitnemål per kandidat. Vitnemål utstedes på norsk. I studieprogram hvor undervisningsspråket er engelsk, utstedes vitnemål med engelsk tekst. En kandidat kan kreve nytt vitnemål eller grunnlag for vitnemål ved forbedring av karakter som inngår på vitnemålet, når denne forbedring har skjedd ved avlagt eksamen ved Høyskolen i Vestfold. Ved utstedelse av nytt vitnemål etter dette punkt, skal tidligere vitnemål tilbakeleveres før nytt vitnemål utstedes.

3. Dersom det sannsynliggjøres at vitnemål er forsvunnet eller ødelagt, kan det utstedes nytt vitnemål. Det nye vitnemålet skal ha påskrift «DUPLIKAT», og både opprinnelig gyldighetsdato og dato for utstedelse av duplikatet skal fremgå. Styret kan fastsette gebyr for duplikatvitnemål.

4. Overskytende valgfag vil normalt bli påført «Grunnlag for vitnemål», med mindre studenten innen en uke etter kunngjøring av siste sensur ber om å få utelatt fag. Deleksamener som inngår i en sammensatt karakter spesifiseres ikke på vitnemålet. I de tilfeller hvor delemner inneholder både tall- og bokstavkarakter, kan det gjøres unntak fra dette.

5. Karakterutskrift vil normalt omfatte alle eksamener som vedkommende student har gjennomført og bestått ved høyskolen. Delkarakterer angis dersom ikke alle delene i det samlede vurderingsgrunnlaget er bestått. Studenten kan på anmodning få dokumentert deltagelse i undervisning til tross for ikke bestått/avlagt eksamen.

6. Diploma Supplement er et internasjonalt vitnemålstillegg. Det gir utfyllende beskrivelse av kvalifikasjonene som studenten har oppnådd. Diploma Supplement utstedes til alle studenter som får vitnemål ved Høyskolen i Vestfold.

7. Ved klage på karakter etter § 12 eller formelle feil ved eksamen etter § 13, kan vitnemål eller karakterutskrift tilbakeholdes til klagen er avgjort. Dersom slik dokumentasjon allerede er utsendt, kan denne kreves tilbake før klagen tas opp til behandling.

§ 18. Fusk, annullering, skikkethetsvurdering og politiattest

1. Bruk av andre hjelpemidler ved skoleeksamen enn de som er oppført på eksamensoppgavens forside, betraktes som fusk. Det samme gjelder dersom kandidaten besitter slike hjelpemidler etter at eksamen er startet, selv om det ikke er påvist at hjelpemidlet har vært i bruk.

2. Ved skriftlige arbeider som inngår i vurderingsgrunnlaget, vil kopiering, sitering, avskrift av faglitteratur, internetsider og andres arbeider, uten kildehenvisning bli vurdert som fusk. Dette gjelder også obligatorisk arbeider.

Dette kan også gjelde dersom besvarelsen er preget av manglende selvstendighet, besvarelsen er svært lik en annen besvarelse, (egen eller andres), eller at den åpenbart er utarbeidet av andre.

3. Dersom det oppstår mistanke om fusk, medvirkning til fusk eller forsøk på fusk i forbindelse med en eksamen, skal kandidaten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert. Kandidaten velger selv om vedkommende vil fullføre eller avbryte eksamen.

4. Kandidater som blir tatt i fusk, eller gjør forsøk på fusk i forbindelse med en eksamen, prøve eller obligatoriske arbeider kan utestenges fra høyskolen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved andre utdanningsinstitusjoner i inntil ett år.

Vedtak om annullering av eksamen og utestenging fattes av høyskolens klagenemnd. Nasjonal klagenemnd behandler klager etter vedtak i høyskolens klagenemnd. Jf. loven § 4–7 til § 4–10.

5. Adgang til annullering av eksamen foreldes ikke. Jf. loven § 4–7 (4).

6. Høyskolen skal vurdere om den enkelte student er skikket for yrket i henhold til studieprogram studenten er tatt opp til. Ved Høyskolen i Vestfold omfattes følgende utdanninger av skikkethetsvurdering: Lærerutdanning for ungdomstrinnet, – barnetrinnet, allmennlærer-, førskolelærer-, faglærer-, praktisk-pedagogisk-, jordmor-, sykepleier- og tannpleierutdanning. Jf. Forskrift 30. juni 2006 nr. 859.

7. Ved studier som krever politiattest, skal slik attest leveres innen de frister som settes ved opptak til studiet, senest 1. september. Ved Høgskolen i Vestfold omfattes følgende utdanninger: Lærerutdanning for ungdomstrinnet, – barnetrinnet, allmennlærer-, førskolelærer-, faglærer-, sykepleier- og tannpleierutdanning. Jf. forskrift 10. oktober 2005 nr. 1191 med endring i Rundskriv F–10–05.

§ 19. Tap av studierett og permisjon

1. Studierett til det studieprogram studenten er tatt opp til, tapes:
 - 1.1. dersom det i løpet av ett år ikke har skjedd studieprogresjon eller er innvilget permisjon.
 - 1.2. dersom en student har fått karakter F/«Ikke bestått» 3 ganger til eksamen i samme emne, fag, emnegruppe, og vedkommende ikke er innvilget dispensasjon for et 4. eksamensforsøk.
 - 1.3. dersom en student har fått «Ikke bestått» 2 ganger på samme praksisemne/-periode/kliniske studier.
 - 1.4. når studenten selv skriftlig bekrefter at han/hun trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført.
2. Det må sendes skriftlig begrunnet søknad vedlagt ev. dokumentasjon, på permisjon fra studiet. Studenter som får barn under studiet har rett til permisjon jf. loven, § 4–5. Permisjon kan videre gis ved førstegangstjeneste, sykdom eller andre tungtveiende grunner.

Gjenopptak av studiet betinger at det er ledig studieplass i aktuelt semester/kull/klasse. Dersom det ikke er kapasitet, vil det bli satt opp prioritert venteliste. Studenter som etter endt fødselspermisjon og studenter som har fulgt normal studieprogresjon frem til permisjonstidspunkt, har fortrinnsrett ved gjenopptak. Jf. loven § 4–5 (2).

I permisjonstiden beholdes studieplassen/studieretten ved høgskolen.

3. I studier uten tvungen studieprogresjon må studenter, som etter normert studietid fortsatt gjenstår med eksamener, fullføre disse innen 3 år etter siste avlagte eksamen. Etter denne perioden må studenten søke opptak på ordinær måte for deretter å søke innpassing av eventuelle relevante fag.

4. Studenter som mister studieretten etter punkt 1.1 til 1.3, kan søke opptak til samme studium ved Høgskolen i Vestfold etter tre år.

§ 20. Utfyllende bestemmelser og instruksjoner

Høgskoledirektøren eller den han gir myndighet kan gi utfyllende bestemmelser og instruksjoner til denne forskrift. Slike bestemmelser kan ikke tilsidesette bestemmelser i loven og denne forskrift.

§ 21. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. august 2009. Forskrift 22. juni 2005 nr. 733 om eksamen og studierett ved Høgskolen i Vestfold oppheves fra samme tidspunkt.

20. mai Nr. 555 2009

Veiledende retningslinjer for når et endringsspørsmål bør tas opp til realitetsbehandling etter ligningsloven § 9–5 nr. 1, 3–6 jf. nr. 7

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 20. mai 2009 med hjemmel i Skattedirektoratets instruksjonsmyndighet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

I ligningsloven § 9–5 nr. 7 er det gitt anvisning på de viktigste momentene for vurderingen av om et endringsspørsmål skal tas opp etter ligningsloven § 9–5 nr. 1, 3–6. Retningslinjene gir veiledning for når en ligning bør tas opp til endring både i skattyters favør eller ufavør basert på momentene ligningsloven § 9–5 nr. 7. Oppregningen er ikke uttømmende. Andre momenter kan også være av betydning.

Ved vurderingen av om det er grunn til å ta et spørsmål opp til endring, skal det blant annet legges vekt på følgende:

Spørsmålets betydning

Det må vurderes hvor stor endring i skatter og avgifter som kan være aktuell. Størrelsen av denne endringen må sammenholdes med skattyters økonomiske stilling. Som hovedregel bør endring ikke foretas hvis det dreier seg om beløp under beløpsgrensene i ligningsloven § 8–3 nr. 2 a.

Skattyters forhold

Endringer i skattyters favør bør som hovedregel forbeholdes skattytere som har oppfylt sin opplysningsplikt.

En skjønnsligning på grunn av manglende opplysninger fra skattyteren som var forsvarlig på grunnlag av de opplysninger som var tilgjengelige ved ligningen, kan senere vise seg å gi for høye ansettelser i forhold til de virkelige forhold. Skjønnsligningen bør i slike tilfelle fastholdes, selv om skattyteren senere godtgjør at hans formue eller inntekt har vært lavere. Adgangen til endring må ikke anvendes slik at skattyteren vil kunne spekulere i skjønnsligning.

I mange tilfelle vil skattyteren bare delvis ha oppfylt sin opplysningsplikt. Det må da vurderes konkret om skattyters forhold er så vidt unnskyldelig at endring i vedkommendes favør likevel bør skje. Som hovedregel må det i denne sammenheng også tas hensyn til skattyters sosiale forhold og personlige forutsetninger, for eksempel utdanning og yrkeserfaring.

Har skattyteren ikke oppfylt sin opplysningsplikt, bør endringer i skattyterens disfavør som utgangspunkt foretas, men også i slike tilfelle bør det foretas en totalvurdering av saken.

Manglende opplysninger eller manglende bruk av klageretten der det er foretatt skjønnslingning på grunn av ikke levert selvangivelse, kan skyldes at skattyter på grunn av en vanskelig livssituasjon ikke har maktet å følge opp dette. Dette kan skyldes psykiske eller sosiale problemer, sykdom eller dødsfall i familien, samlivsbrudd, rusmisbruk, fengselsopphold mv. Skattekontoret bør i stor grad være innstilt på å ta slike saker opp til realitetsbehandling, selv om det er gått flere år etter klagefristens utløp så lenge det er innenfor 10-årsfristen i ligningsloven § 9–6 nr. 1. For at saken skal tas opp til endring må skattyter bidra til at grunnlaget for ny ligning blir mest mulig korrekt. Skattyter må levere manglende pliktige ligningsoppgaver og sannsynliggjøre at inntekts- og formuesansettelsene for de aktuelle inntektsårene er vesentlig høyere enn de virkelige forhold. Så langt som mulig må skattyter dokumentere at han har vært i vanskelig situasjon i de aktuelle inntektsårene. Videre må skattyter sannsynliggjøre andre forhold som skattekontoret finner nødvendig for sakens opplysning og for øvrig samarbeide og gi de opplysninger skattekontoret ber om.

Sakens opplysning

Hvis det i en eventuell endringssak vil være vanskelig å slå fast de faktiske forhold av betydning for saken, vil det vanligvis ikke være grunn til å ta saken opp til endring i skattyterens favør. Dette gjelder særlig dersom en endringssak er arbeidskrevende for ligningsmyndighetene.

Det bør legges vekt på om det vedtak som eventuelt vil bli endret, er truffet på et sviktende faktisk grunnlag. Burde ligningsmyndighetene ved den foregående saksbehandling ha funnet frem til et mer korrekt faktum, taler dette for at feilen blir rettet.

Den tid som er gått

Med dette menes den tid som har gått siden ordinær ligning eller siden vedtaket ble truffet. Jo lenger tid som er gått, desto mindre grunn kan det være til å ta opp spørsmålet.

Avdekkes bevisste skatteunndragelser gjennom kontrolltiltak, bør endring skje så lenge 10-årsfristen i ligningsloven § 9–6 ikke er utløpt.

Andre momenter

I tillegg til de momenter som loven uttrykkelig nevner, er det et vesentlig moment at det er gjennom sin klagerett skattyter har anledning til å ivareta sine interesser. Gjør han ikke bruk av klageretten, skal det ikke være kulant å få endret vedtaket i skattyterens favør. Hensynet til andre arbeidsoppgaver tilsier at slike endringssaker begrenses. Dersom et vedtak lider av åpenbare feil, som ligningsmyndighetene i noen grad kan lastes for, bør skattekontoret likevel være innstilt på å foreta en endring. Tilsvarende bør gjelde i tilfeller der det foreligger forhold som nevnt i siste avsnitt under «skattyters forhold».

II

Retningslinjene trer i kraft 1. juni 2009.

20. mai Nr. 556 2009

Veiledende retningslinjer om adgangen til å få dekket sakskostnader etter ligningsloven § 9–11

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 20. mai 2009 med hjemmel i Skattedirektoratets instruksjonsmyndighet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

Når skatteklagenemnda eller Riksskattenemnda endrer en ligningsavgjørelse til skattyters gunst skal skattyter tilkjennes hel eller delvis dekning av statskassen for sakskostnader i endringssaken. Det samme gjelder når skattekontoret endrer en avgjørelse til gunst for skattyter som følger av eller forutsettes i en domstolsavgjørelse.

Det er tilstrekkelig at skattyter har fått delvis medhold i sine anførsler.

1. Vesentlige sakskostnader

Hva som kan regnes som vesentlige sakskostnader, må vurderes ut fra skattyterens økonomiske forhold. Sakskostnadene må normalt overstige 3 000 kroner for at de skal anses som vesentlige. Vesentlige sakskostnader vil vanligvis bare foreligge når sakkyndig bistand (advokat, revisor) har vært engasjert.

Sakskostnadene må være påført skattyter i anledning endringssaken. Hvis sakskostnadene skyldes at skattyteren ikke tidligere har oppfylt sin opplysningsplikt, skal en se bort fra dem ved vurderingen av om sakskostnader skal dekkes.

2. Pådratt med god grunn

Det må vanligvis gjelde et mer komplisert forhold, der det ikke uten videre vil være klart for skattyteren hva rettsreglene går ut på og hvilke faktiske forhold som derfor er relevante.

Det må være et rimelig forhold mellom de kostnader som skal dekkes og størrelsen av det spørsmålet saken gjaldt.

3. Urimelig at skattyter skal dekke sakskostnadene selv

Det er særlig når ligningsmyndighetene har begått feil, at det kan virke urimelig at skattyteren selv skal dekke kostnadene ved endringssaken. Også ellers der det foreligger ekstraordinære forhold, som for eksempel sammentreff av uheldige omstendigheter, kan det virke urimelig om skattyter selv må dekke sine sakskostnader.

Når et vedtak får et materielt uriktig innhold, skyldes det ofte at skattyteren ikke har presentert et fullstendig korrekt faktum. Når vedtaket deretter endres i skattyterens gunst, vil det normalt ikke være urimelig at skattyteren selv bærer sine sakskostnader.

Derimot kan det være urimelig at sakskostnadene dekkes av skattyteren selv, når skattyter har tilrettelagt de faktiske forhold for ligningsmyndighetene.

Har saken utelukkende dreid seg om rettslige vurderinger og skattyter har gjort det som med rimelighet kan forventes for å bidra til sakens opplysning, vil det i utgangspunktet være urimelig om skattyter må dekke sakskostnadene selv.

Forutsetningen for at sakskostnader skal tilkjennes er at ligningsmyndighetene har hatt en feil oppfatning av rettsreglene eller bedømt faktum uriktig og dermed også kan bebreides for sakens tidligere løsning. Dette vil være tilfelle der ligningsmyndighetene har gjort en klar feil, men det kan ikke oppstilles som vilkår at feilen må ha vært «klar».

Er det en skjønnsutøvelse som endres til skattyters gunst er det ikke like klart at det vil være urimelig om skattyter bærer sakskostnadene selv. Har ligningsmyndighetene derimot bedømt skattyters fremstilling av faktum feil eller beløpene er fastsatt urimelig høyt, kan det være urimelig at skattyter må dekke sakskostnader selv.

4. Sakskostnader kan dekkes helt eller delvis

Er vilkårene for å tilkjenne sakskostnader oppfylt, bør kostnadene dekkes fullt ut.

Delvis dekning kan være aktuelt når sakskostnadene virker urimelig høye, vurdert ut fra blant annet sakens art og forløp.

5. Informasjon til skattyter

I de tilfellene hvor vilkårene for tilkjennelse av sakskostnader kan være oppfylt skal skattyter gjøres oppmerksom på adgangen til og fristen for å kreve sakskostnadene dekket.

For vedtak fattet av skatteklagenemnda gis slik informasjon til skattyter samtidig med melding om vedtaket. Kravet må være levert innen tre uker etter at melding om nemndas vedtak er kommet frem.

I saker som skal overprøves av Riksskattenemnda gis slik informasjon til skattyter samtidig som skattyter mottar melding om at saken skal behandles av Riksskattenemnda. Kravet må være levert innen tre uker etter at melding om at saken skal behandles av Riksskattenemnda er kommet frem. Tilsvarende gjelder når skattekontoret skal endre en ligningsavgjørelse til gunst for skattyteren som følger av eller forutsettes i en domstolsavgjørelse.

II

Retningslinjene trer i kraft 1. juni 2009.

20. mai Nr. 557 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2009

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 20. mai 2009 med hjemmel i forskrift 18. desember 2008 nr. 1417 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2009 § 26. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

I forskrift 18. desember 2008 nr. 1417 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2009 gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan oppheve fartøykvotene for fartøy med ringnottillatelse etter 1. desember.

Fiskeridirektoratet kan oppheve fartøykvotene for ringnotfartøy uten konsesjon (SUK) etter 1. oktober.

§ 8 oppheves.

§ 13 første kolon skal lyde:

Uten hinder av forbudet i § 16 kan fartøy som partråler på følgende vilkår fordele kvantumet ved landing, uavhengig av hvilket fartøy som fører fangsten:

Nåværende § 9 til 28 blir § 8 til § 27.

II

Endringene trer i kraft straks.

25. mai Nr. 558 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon, og i Grønlands økonomiske sone i 2009

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 25. mai 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 16, § 36 annet ledd og § 47, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

I forskrift 18. desember 2008 nr. 1509 om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon, og i Grønlands økonomiske sone i 2009 gjøres følgende endring:

§ 6 skal lyde:

Hver inngang og utgang av området definert i § 4 samt total fangst om bord skal føres i fangstdagboken. For fangst tatt innenfor det definerte området skal det føres kode «RCA» og for fangst tatt i NEAFC-området utenfor det definerte området skal det føres kode «XRR».

Det skal rapporteres i samsvar med forskrift 30. juni 1999 nr. 1499 om registrering og rapportering ved fiske utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon. Ved fiske utenfor området definert i § 4 skal det i de ukentlige fangstmeldingene (CAT) og i melding om avslutning av fiske (COX) oppgis kode «XRR» i meldingens RA-felt.

Før inngang til området definert i § 4 skal det sendes en fangstmelding (CAT) som skal inneholde fangst tatt siden forrige melding. I fangstmeldingens RA-felt skal det oppgis kode «XRR» for det området fartøyet kommer fra.

Ved fiske innenfor området definert i § 4, skal det sendes daglige fangstmeldinger (CAT). Slike fangstmeldinger skal inneholde fangst tatt siden forrige melding og skal sendes etter at dagens fangstoperasjon er avsluttet. I fangstmeldingens RA-felt skal det oppgis kode «RCA».

Før utgang av området definert i § 4 skal det sendes en fangstmelding (CAT) som skal inneholde fangst tatt siden forrige melding. I fangstmeldingens RA-felt skal det oppgis kode «RCA» for det området fartøyet kommer fra.

Dersom fartøyet går ut av området definert i § 4 for å gå direkte inn i grønlandsk sone skal det sendes melding om avslutning av fiske (COX). I meldingens RA-felt skal det oppgis kode «RCA» for det området fartøyet kommer fra.

Rapporteringsreglene beskrevet ovenfor gjelder også i den delen av RCA-området som ligger i Grønlands økonomiske sone, jf. § 4.

Ved fiske på kvoten fastsatt i § 3 skal det sendes kopi til grønlandske myndigheter av alle fangst- og aktivitetsmeldinger.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. mai Nr. 559 2009

Forskrift om forsøk med metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 27. mai 2009 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

§ 1. Formål og innhold

Hensikten med forsøket er å prøve ut og forbedre metoder i forbindelse med arbeidsrettet rehabilitering, jf. forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv., kap. 3 Arbeidsrettet rehabilitering.

Forsøket har en varighet på fire år.

§ 2. Målgruppe

Målgruppen er personer som har fått sin arbeidsevne nedsatt slik at vedkommende hindres i å skaffe eller beholde inntektsgivende arbeid, jf. forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv., kap. 3 Arbeidsrettet rehabilitering.

§ 3. Varighet for deltaker

Tiltaket har en varighet på inntil 6 måneder.

§ 4. Virkeområde

Forsøket er avgrenset til tre fylker. Arbeids- og velferdsdirektoratet velger forsøksfylker.

§ 5. Forholdet til tiltaksforskriften

Forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv. gjelder med unntak av denne forskriftens § 3 Varighet for deltaker og § 4 Virkeområde.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2009. Forskriften gjelder inntil forsøket er avsluttet.

27. mai Nr. 560 2009**Forskrift om forsøk med metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering i tilbud rettet mot overvektige**

Hjemmel: Fastsett av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 27. mai 2009 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

§ 1. Formål og innhold

Hensikten med forsøket er å prøve ut og forbedre metoder innen arbeidsrettet rehabilitering i tilbud rettet mot overvektige, jf. forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv., kap. 3 Arbeidsrettet rehabilitering.

Forsøket har en varighet på fire år.

§ 2. Målgruppe

Målgruppen er overvektige som har fått sin arbeidsevne nedsatt slik at vedkommende hindres i å skaffe eller beholde inntektsgivende arbeid, jf. forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv., kap. 3 Arbeidsrettet rehabilitering.

§ 3. Varighet for deltaker

Tiltaket har en varighet på inntil 12 måneder. I særskilte tilfeller kan varigheten utvides med inntil ytterligere 6 måneder.

§ 4. Virkeområde

Forsøket er avgrenset til inntil to fylker. Arbeids- og velferdsdirektoratet velger forsøksfylker.

§ 5. Forholdet til tiltaksforskriften

Forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv. gjelder med unntak av denne forskriftens § 3 Varighet for deltaker og § 4 Virkeområde.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2009. Forskriften gjelder inntil forsøket er avsluttet.

27. mai Nr. 561 2009**Delegering av myndighet til å utøve statens partsstilling i sivile søksmål**

Hjemmel: Fastsett av Helse- og omsorgsdepartementet 27. mai 2009 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) § 2–5 annet ledd. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

Helse- og omsorgsdepartementets myndighet til å utøve statens partsstilling i sivile søksmål, jf. tvisteloven § 2–5 (1) delegeres herved til direktøren i Helsedirektoratet for så vidt gjelder saker etter folketrygdloven kapittel 5.

Direktøren i Helsedirektoratet gis fullmakt til å ivareta statens interesser i samarbeid med Regjeringsadvokaten, herunder til å inngå forlik under rettsforhandlingene.

Delegeringen omfatter saker vedrørende domstolsprøving av kjennelser fra Trygderetten og saker som ikke er gjenstand for anke til Trygderetten.

Direktøren i Helsedirektoratet kan i den enkelte sak delegere sin myndighet videre til direktøren i Helseøkonomiforvaltningen.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder for stevninger som er inngitt eller mottatt etter 1. januar 2009.

27. mai Nr. 562 2009**Forskrift om endring i forskrift om opprettelse av soner for å bekjempe bluetongue**

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 27. mai 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19 og forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer § 20, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I nr. 9a (direktiv 2000/75/EF) og nr. 40 (forordning (EF) nr. 1266/2007). Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

I forskrift 20. februar 2009 nr. 215 om opprettelse av soner for å bekjempe bluetongue gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

§ 5. Tiltak i sonene

Tiltak og forbud i sonene følger av forskrift 30. april 2008 nr. 416 om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue, forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer og enkeltvedtak vedtatt av Mattilsynet.

Forbudet i forskrift 27. juni 2002 nr. 732 § 26 første ledd nr. 1 gjelder ikke for forflytning av døde dyr ut av dyreholdet til godkjent destruksjonsanlegg.

Forbudet i forskrift 27. juni 2002 nr. 732 § 26 første ledd nr. 2 b) mot å la husdyr gå på beite innenfor risikozonen, gjelder ikke.

Forbudet i forskrift 27. juni 2002 nr. 732 § 27 første ledd nr. 2 a) mot å transportere dyr av arter som er mottakelige for sykdommen innenfor sonen, gjelder ikke.

Forskrift 30. april 2008 nr. 416 og forskrift 27. juni 2002 nr. 732, er ikke til hinder for at Mattilsynet kan tillate forflytning av sau fra sperresonen til restriksjonssonen.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. mai Nr. 563 2009

Vedtak om endring i Stortingets forretningsorden

Hjemmel: Vedtatt av Stortinget 27. mai 2009, jf. Innst.S.nr.235 (2008–2009). Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

I

I vedtak 21. april 1966 nr. 4296 om Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Et vedtak om tidspunkt for å avgi innstilling, herunder om frist for avgivelse, kan bringes inn for Presidentskapet til avgjørelse av et mindretall på minst en tredjedel av komitémedlemmene, ved beslutning i samme møte.

§ 20 nåværende fjerde, femte og sjette ledd blir nye femte, sjette og syvende ledd.

§ 20 nytt åttende ledd skal lyde:

Senest en uke før innstillingen skal avgis, kan saksordfører kreve at komiteen stiller bestemte skriftlige spørsmål til vedkommende regjeringsmedlem om en sak som er under behandling i komiteen.

§ 21 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Har komiteen avslått et krav om høring som er fremsatt av et mindretall på minst en tredjedel av komitémedlemmene, kan mindretallet bringe avslaget inn for Presidentskapet til avgjørelse, ved beslutning i samme møte.

§ 37 første ledd skal lyde:

Presidenten skal åpne adgang til replikkordskifte og ordne dette, dersom tinget ikke vedtar noe annet. Replikken skal ha tilknytning til vedkommende innlegg. Taletiden er ett minutt. Den hvis innlegg forårsaker replikker, kan svare på hvert enkelt av innleggene etter tur.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2009.

29. mai Nr. 564 2009

Ikrafttredelse av lov 29. mai 2009 nr. 31 om endring i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 29. mai 2009 med hjemmel i lov 29. mai 2009 nr. 31 om endring i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke del II. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 29. mai 2009 kl. 14.35.

Loven trer i kraft straks.

1. juni Nr. 565 2009**Forskrift om urimelig handelspraksis**

Hjemmel: Fastsett av Barne- og likestillingsdepartementet 1. juni 2009 med hjemmel i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 6 femte ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7g (direktiv 2005/29/EF vedlegg 1, jf. artikkel 5 nr. 5). Kunngjort 2. juni 2009 kl. 13.45.

§ 1. Former for handelspraksis som under alle omstendigheter anses som urimelige

Følgende former for handelspraksis anses under alle omstendigheter som urimelige:

Villedende handelspraksis

1. At en næringsdrivende hevder å ha undertegnet atferdsregler når dette ikke er tilfellet.
2. Å framvise et sertifikat, kvalitetsmerke eller tilsvarende uten å ha oppnådd nødvendig tillatelse.
3. Å hevde at atferdsregler er godkjent av et offentlig organ eller annet organ uten at dette er tilfellet.
4. Å hevde at en næringsdrivende (herunder vedkommendes handelspraksis) eller en ytelse er godkjent, autorisert eller tillatt av et offentlig eller privat organ når dette ikke er tilfellet, eller å framsette en slik påstand uten å oppfylle vilkårene for godkjenning, anerkjennelse eller tillatelse.
5. Å oppfordre til kjøp av ytelser til en bestemt pris uten å opplyse om et eventuelt rimelig grunnlag den næringsdrivende har for å tro at han/hun ikke vil være i stand til å levere eller få en annen næringsdrivende til å levere disse ytelsene til den aktuelle prisen innenfor et tidsrom og i en mengde som er rimelig ut fra ytelsen, reklamens omfang og oppgitt pris (lokketilbud).
6. Å oppfordre til kjøp av ytelser til en bestemt pris og så
 - a) nekte å vise den averterte ytelsen til forbrukerne, eller
 - b) nekte å motta bestillinger på den eller levere den innen rimelig tid, eller
 - c) framvise en defekt utgave av den,med sikte på å fremme salg av en annen ytelse (en type lokketilbud).
7. Feilaktig å hevde at en ytelse vil være tilgjengelig i et svært begrenset tidsrom, eller at den vil være tilgjengelig bare på bestemte vilkår i et svært begrenset tidsrom, for å framkalle en umiddelbar beslutning og frata forbrukerne tilstrekkelig mulighet eller tid til å gjøre et informert valg.
8. Å påta seg å yte ettersalgsservice overfor forbrukere som den næringsdrivende har kommunisert med før en transaksjon på et språk som ikke er et offisielt språk i medlemsstaten der den næringsdrivende er etablert, og deretter yte slik service bare på et annet språk uten klart å tilkjenne dette for forbrukeren før forbrukeren forplikter seg til transaksjonen.
9. Å hevde eller på annen måte skape inntrykk av at en ytelse kan selges lovlig når den ikke kan det.
10. Å framstille rettigheter som forbrukere har i henhold til loven, som en særlig egenskap ved den næringsdrivendes tilbud.
11. Å bruke redaksjonelt innhold i medier til å fremme salg av en ytelse der en næringsdrivende har betalt for slik reklame uten å gjøre det klart i innholdet eller ved bilder eller lyder som er klart gjenkjennelige for forbrukeren (annonser i redaksjonell form).
12. Å framsette en faktisk uriktig påstand om art og omfang av risikoen for forbrukerens eller vedkommendes families personlige sikkerhet dersom forbrukeren ikke kjøper ytelsen.
13. Å fremme salg av en ytelse som ligner på en ytelse som framstilles av en bestemt produsent, på en slik måte at det bevisst forleder forbrukeren til å tro at ytelsen er framstilt av samme produsent når det ikke er det.
14. Å etablere, drive eller markedsføre en pyramideordning der en forbruker betaler et vederlag for mulighet til å oppnå kompensasjon som primært stammer fra andre forbrukere som trer inn i systemet, snarere enn fra salg eller forbruk av produkter, jf. lotteriloven § 16.
15. Å hevde at den næringsdrivende er i ferd med å avvikle virksomheten eller flytte til andre lokaler, når dette ikke er tilfellet.
16. Å hevde at ytelser kan gjøre det lettere å vinne i hasardspill.
17. Feilaktig å hevde at en ytelse kan kurere sykdom, funksjonssvikt eller misdannelser.
18. Å formidle faktisk uriktige opplysninger om markedsvilkår eller om muligheten for å skaffe seg ytelsen, i den hensikt å påvirke forbrukeren til å anskaffe ytelsen på mindre gunstige vilkår enn normale markedsvilkår.
19. Å hevde som ledd i handelspraksis at det avholdes en konkurranse eller en salgsfremmende kampanje med premier, uten å utdele premiene som beskrives eller noe rimelig tilsvarende.
20. Å beskrive en ytelse som «gratis», «vederlagsfri», «uten betaling» eller lignende dersom forbrukeren skal betale mer enn de uunngåelige utgiftene for å reagere på handelspraksisen, samt henting eller betaling for levering av artikkelen.
21. Å legge ved en faktura eller et lignende dokument som oppfordrer til betaling i markedsføringsmateriale som gir forbrukeren inntrykk av at vedkommende allerede har bestilt ytelsen som markedsføres, når det ikke er tilfellet.
22. Feilaktig å hevde eller gi inntrykk av at den næringsdrivende ikke opptrer for formål som gjelder vedkommendes forretnings-, industri-, håndverks- eller yrkesvirksomhet, eller feilaktig å framstille seg som forbruker.

23. Å skape feilaktig inntrykk av at ettersalgsservice for en ytelse er tilgjengelig i en annen medlemsstat enn den der ytelsen selges.

Aggressiv handelspraksis

24. Å skape inntrykk av at forbrukeren ikke kan forlate lokalet før en avtale er inngått.
25. Å personlig oppsøke forbrukerens bolig og overse forbrukerens anmodning om å forlate stedet eller ikke komme tilbake annet enn under omstendigheter og i det omfang som i henhold til nasjonal lovgivning er berettiget for å kreve oppfyllelse av en avtaleforpliktelse.
26. Å foreta gjentatte og uønskede henvendelser per telefon, telefaks, e-post eller andre fjernmedier, annet enn under omstendigheter og i det omfang som i henhold til nasjonal lovgivning er berettiget for å kreve oppfyllelse av en avtaleforpliktelse.
27. Å kreve av en forbruker som ønsker å fremme et krav i forbindelse med en forsikringspolise, at vedkommende framlegger dokumenter som ikke med rimelighet kan anses som relevante for kravets berettigelse, eller systematisk å unnlate å svare på relevant korrespondanse for å hindre forbrukeren i å utøve sine avtalefestede rettigheter.
28. Å ta med i reklame direkte oppfordringer til barn om å kjøpe annonserte ytelser eller overtale foreldrene eller andre voksne til å kjøpe de annonserte ytelsene til dem.
29. Å kreve at forbrukeren umiddelbart eller senere betaler for, returnerer eller oppbevarer ytelser som den næringsdrivende har levert, men som forbrukeren ikke har bedt om, med mindre ytelsen er en erstatningsvare som i henhold til en fjernsalgsavtale er levert fordi den bestilte varen ikke var tilgjengelig (uanmodet levering).
30. Uttrykkelig å opplyse en forbruker om at den næringsdrivendes arbeid eller levebrød er i fare dersom vedkommende ikke kjøper en ytelse.
31. Å skape feilaktig inntrykk av at forbrukeren allerede har vunnet, vil vinne eller etter å ha utført en bestemt handling vil vinne en premie eller et annet tilsvarende gode, når enten
- det ikke foreligger noen premie eller annet tilsvarende gode, eller
 - den handlingen som skal utføres i forbindelse med premien eller et tilsvarende gode, forutsetter at forbrukeren betaler penger eller pådrar seg utgifter.

§ 2. Tilsyn og vedtak

Forbrukerombudet og Markedsrådet fører tilsyn med og fatter vedtak etter markedsføringsloven om handlinger som omfattes av denne forskriften med unntak av § 1 første ledd punkt 14.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juni 2009.

2. juni Nr. 566 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2009

Hjemmel: Fastsett av Fiskeri- og kystdepartementet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villtlevende marine ressurser (havressurslova) § 11 og § 12. Kunngjort 2. juni 2009 kl. 13.45.

I

I forskrift 18. desember 2008 nr. 1472 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2009 gjøres følgende endring:

§ 8 siste ledd skal lyde:

Retten til å drive partråling gjelder som en prøveordning i 2009. Fiskeridirektoratet kan avvikle prøveordningen på kort varsel.

II

Endringen trer i kraft straks.

27. mars Nr. 573 2009

Delegering av myndighet til Statens forurensningstilsyn til å fastsette forskrift om midlertidig forbud mot dimetylfumarat, DMF, etter produktkontrollloven § 6

Hjemmel: Fastsett av Miljøverndepartementet 27. mars 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 6, jf. forskrifter 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Erfaring har vist at kontakt med antimuggmidelet dimetylfumarat gir omfattende og alvorlig eksem.

EU-kommisjonen har derfor 17. mars 2009 vedtatt en hastebeslutning om midlertidig forbud mot DMF under produktsikkerhetsdirektivet, jf. Kommisjonsvedtak 2009/251/EF.

På bakgrunn av at det også i Norge er avdekket produkter med DMF importert fra land utenfor EU, har Miljøverndepartementet vurdert at det er nødvendig å snarest vedta et midlertidig forbud mot produkter med DMF. Et midlertidig forbud mot DMF i produkter vil være mest hensiktsmessig å utforme ved en forskrift med hjemmel i produktkontrollloven § 6.

I henhold til forskrifter om gjennomføring av produktkontrollloven er Miljøverndepartementet tillagt forskriftskompetanse innenfor miljøvernmyndighetenes myndighetsområde. På bakgrunn av DMFs farlige egenskaper og påviste helseskader for vanlige forbrukere, samt at det allerede er vedtatt et hasteforbud i EU, ser imidlertid MD det som viktig at det midlertidige forbudet fastsettes så snart som mulig. Det er derfor hensiktsmessig at forskriften fastsettes av Statens forurensningstilsyn (SFT).

På denne bakgrunn delegeres SFT myndighet til å fastsette forskrift om midlertidig forbud mot DMF etter produktkontrollloven § 6. Delegeringen omfatter også adgang til å forlenge forbudet med inntil seks måneder etter produktkontrollloven § 6, andre ledd.

5. april Nr. 574 2009

Delegering av myndighet til Statens forurensningstilsyn etter produktkontrollloven § 6a

Hjemmel: Fastsett av Miljøverndepartementet 5. april 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 6a, jf. forskrifter 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Miljøverndepartementet viser til vårt brev til Statens forurensningstilsyn (SFT) av 27. mars 2009 nr. 573 der SFT delegeres myndighet til å fastsette forskrift om midlertidig forbud mot dimetylfumarat etter produktkontrollloven § 6. I delegeringsvedtaket vises det til EU-kommisjonens hastebeslutning av 17. mars 2009 (Kommisjonsvedtak 2009/251/EF). Kommisjonsbeslutningen inneholder også et krav om at medlemsstatene skal sørge for at produkter som inneholder dimetylfumarat, og som allerede er bragt i omsetning eller gjort tilgjengelige på markedet, skal trekkes tilbake fra markedet og kalles tilbake fra forbrukere. Den norske forskriften bør så langt mulig utformes i samsvar med EUs hastebeslutning.

På denne bakgrunn delegeres SFT, i tillegg til myndigheten som alt er delegert ved brev av 27. mars 2009 nr. 573, også myndighet til å fatte vedtak om tilbakekall av produkter som inneholder dimetylfumarat, jf. produktkontrollloven § 6a.

26. mai Nr. 575 2009

Forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringsselskaper mv.

Hjemmel: Fastsett av Kredittilsynet 26. mai 2009 med hjemmel i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 for årsregnskap m.m. for forsikringsselskap § 5–25 tredje ledd. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for livsforsikringsselskap som har sitt hovedsete og er underlagt tilsyn i Norge.

Forskriften gjelder også norske pensjonsforetak, likevel slik at pensjonsforetak som ved inngangen til regnskapsåret har en forvaltningskapital mindre enn to milliarder kroner kan foreta kvartalsvise beregninger.

§ 2. Beregning av kapitalavkastningsrente for kollektivportefølje og delporteføljer

Selskapet skal beregne kapitalavkastning for kollektivporteføljen samlet og for hver underportefølje i kollektivporteføljen. For hver portefølje skal det beregnes bokført avkastning og verdijustert avkastning etter reglene i § 3. Avkastningsberegningene skal legge verdivurderingsprinsippene i årsregnskapsforskriften til grunn.

Med kollektivporteføljen menes her eiendeler som angitt i årsregnskapsforskriften § 4–7 punkt 7. Eiendeler i kollektivporteføljen inkluderer også markedsverdien av derivater i kollektivporteføljen ført som forpliktelse i regnskapet og andre poster som det er naturlig å medregne i kollektivporteføljen. Forfalte, ikke betalte premier inngår ikke.

§ 3. Mål for kapitalavkastning

Kapitalavkastningen skal beregnes månedlig.

For hver periode beregnes kapitalavkastningsrenten ved å se på endringer i porteføljens markedsverdi justert for inn- og utbetalinger i hver periode ved bruk av Modifisert Dietz-metode som følger:

$$\left(\frac{P_1 - K_1 - P_0 + K_0 - \sum_i d_i}{P_0 - K_0 + \frac{\sum_i (T - \bar{t}) * d_i}{T}} \right)$$

Bokført avkastning (r_p) =
der

P_0 = verdien av eiendelene i porteføljen ved periodens start

P_1 = verdien av eiendelene i porteføljen ved periodens slutt

Kf_0 = verdien av kursreguleringsfondet ved periodens start

Kf_1 = verdien av kursreguleringsfondet ved periodens slutt

T = antall dager i perioden

i = dag-nummer i perioden

d_i = total netto inn-/utbetaling (kontantstrøm eksklusive netto inntekter fra investeringer) på dag nr. i .

Kvartalsvis, halvårlig og årlig beregning av bokført avkastning fremkommer ved geometrisk sammenkobling av beregnet avkastning for delperiodene:

$$R_p = (1+r_{p1}) \cdot (1+r_{p2}) \cdot (1+r_{p3}) \cdot \dots \cdot (1+r_{pn}) - 1$$

der

R_p = avkastning for en periode bestående av flere delperioder

r_{pn} = bokført avkastning for delperiode n .

Det skal beregnes verdijustert avkastning på tilsvarende måte som foran, likevel slik at kursreguleringsfondet holdes utenfor beregningene i formelen (Kf_0 og Kf_1 settes lik 0).

§ 4. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 19. februar 1993 nr. 192 om mål for livsforsikringsselskapenes kapitalavkastning.

28. mai Nr. 576 2009

Forskrift om endring i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Statens forurensningstilsyn 28. mai 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 6 første ledd og § 6a første og andre ledd, jf. delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730, delegeringsvedtak 27. mars 2009 nr. 573 og delegeringsvedtak 5. april 2009 nr. 574 og forskrift 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) gjøres følgende endring:

Ny § 3–25 skal lyde:

§ 3–25. Produkter som inneholder dimetylfumarat – midlertidig forbud

Det er forbudt å importere og omsette¹ forbrukerprodukter eller deler av slike produkter som inneholder 0,1 mg/kg eller mer dimetylfumarat (CAS nr. 624–49–7, EC nr. 210–849–0).

Den som har importert eller omsatt produkter eller deler av produkter som nevnt i første ledd, skal sørge for at produktene trekkes tilbake fra markedet og tilbakekalles fra forbruker.

Den ansvarlige etter andre ledd, skal sørge for å gi forbruker tilstrekkelig informasjon om den risikoen produktet utgjør.

¹ Med «omsette» menes forsyne eller gjøre tilgjengelig for tredjemann mot betaling eller gratis.

II

Endringen trer i kraft straks.

28. mai Nr. 577 2009

Forskrift om import og transitt av ferskt kjøtt av viltlevende haredyr, visse viltlevende landpattedyr og oppdrettskanin fra tredjestater

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 28. mai 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 12, § 15, § 16, § 19 og § 20.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 7 (forordning (EF) nr. 119/2009 og vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/772/EF) og innledende del 7.1 nr. 2 (direktiv 96/23/EF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Forordning (EF) nr. 119/2009

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I, innledende del nr. 7 (forordning (EF) nr. 119/2009) om liste over tredjestater eller områder av tredjestater for import til eller transitt gjennom fellesskapet for kjøtt av viltlevende haredyr, visse viltlevende landpattedyr og oppdrettskanin og krav til helsesertifikater gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Krav til reststoffprogram

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt fra tredjestater som har et godkjent reststoffprogram for de dyreartene som angitt i vedlegg I.

§ 3. Tilsyn m.m.

Mattilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften og enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i forskriften blir oppfylt, jf. matloven § 23. Mattilsynet kan fastsette enkeltvedtak for å sikre at bestemmelsene i forskriften blir oppfylt, herunder om smittesanering, stenging, virksomhetskarantene og tvangsmulkt, jf. matloven § 23 til § 26.

§ 4. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 5. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak truffet i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 6. Ikrafttredelse. Endringer i annen forskrift

Denne forskrift trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt gjøres følgende endringer i forskrift 3. juli 2008 nr. 784 om import av ferskt kjøtt av landpattedyr fra tredjestater:

Forskriftens hjemmels- og EØS-henvisningsfelt skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 3. juli 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 15, § 16, § 19, § 20 og § 23 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 2002/99/EF, vedtak 79/542/EØF sist endret ved vedtak 2009/151/EF, direktiv 96/23/EF og vedtak 2004/432/EF sist endret ved vedtak 2008/772/EF).

§ 3 nummer 6, 7 og 8 oppheves.

§ 3 nummer 9 og 10 blir henholdsvis nummer 6 og 7.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Godkjente tredjestater og krav til reststoffprogram

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt fra godkjente tredjestater eller områder i godkjente tredjestater som angitt i vedlegg I.

Det er kun tillatt å importere ferskt kjøtt fra tredjestater som har godkjent reststoffprogram for de respektive dyreartene som angitt i vedlegg I.

§ 6, § 7 og § 8 skal lyde:

§ 6. Helse- og hygiesertifikat

Med hver forsendelse av ferskt kjøtt skal det følge et sertifikat som angitt i vedlegg II. Sertifikatet skal være underskrevet av offentlig veterinær.

§ 7. Krav til helsestatus

Ferskt kjøtt av landpattedyr fra tredjestater skal oppfylle de dyrehelse-, folkehelse- og dyrevelferdsmessige betingelsene som er angitt i de respektive sertifikatene i vedlegg II.

§ 8. Transitt

Ferskt kjøtt fra godkjent tredjestat som lagres midlertidig eller transporteres videre til tredjestat skal oppfylle de dyrehelsemessige betingelsene som følger av tilhørende transittsertifikater angitt i vedlegg II.

Vedlegg II oppheves.

Vedlegg III blir til vedlegg II.

I nytt vedlegg II utgår følgende sertifikatmodeller:

Sertifikat for viltlevende haretyr (Modell C), sertifikat for oppdrettskanin (Modell H), sertifikat for viltlevende landpattedyr, unntatt hov- og klovdyr og haretyr (Modell E) og sertifikat for transitt av kjøtt av kanin og visse oppdretts- og viltlevende landpattedyr (Modell K).

Vedlegg I

Liste over tredjestater som har godkjente overvåkningsprogrammer for reststoffer (vedtak 2004/432/EF sist endret ved 2008/772/EF).

Godkjente reststoffprogram

Forordning

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I, kapittel I, innledende del nr. 7 (forordning (EF) nr. 119/2009).

For å lese forordning (EF) nr. 119/2009 (dansk utgave) se her:

Liste over tredjestater og områder av tredjestater som er godkjente for import av ferskt kjøtt av viltlevende haredyr, visse viltlevende landpattedyr og oppdrettskanin (jf. forordning (EF) nr. 119/2009 vedlegg I)

Godkjente tredjestater

Helsesertifikater fra forordning (EF) nr. 119/2009 vedlegg II (norske oversettelser)

Sertifikat for viltlevende haredyr

Sertifikat for ville landpattedyr

Sertifikat for oppdrettskanin

Sertifikat for transitt

Helsesertifikater som i en overgangsperiode kan benyttes frem til 30. juni 2009 jf. vedtak 2000/585/EF vedlegg III (norske oversettelser)

Sertifikat for viltlevende haredyr

Sertifikat for ville landpattedyr

Sertifikat for oppdrettskanin

Sertifikat for transitt

29. mai Nr. 578 2009

Forskrift om endring i forskrift til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften)

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 29. mai 2009 med hjemmel i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13d tredje ledd, § 28 tredje ledd og § 36 tredje ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8 bokstav c og d skal lyde:

- c) Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet for så vidt gjelder opplysninger i saker på Helsedirektoratets ansvarsområde
- d) Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Arbeids- og velferdsdirektoratet for så vidt gjelder opplysninger i saker på Arbeids- og velferdsdirektoratets ansvarsområde.

§ 45 annet ledd skal lyde:

Saker om bruk av Kongens myndighet etter forvaltningsloven § 2 annet ledd tredje punktum, § 3 annet ledd første punktum, § 5 første ledd tredje punktum og annet ledd, § 19 tredje ledd, § 24 fjerde ledd, § 28 tredje ledd

første punktum og § 36 tredje ledd fjerde og femte punktum fremmes for Kongen av Justisdepartementet eller av vedkommende departement med Justisdepartementets samtykke.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. mai Nr. 579 2009

Delvis ikrafttredelse av lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 29. mai 2009 med hjemmel i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 50 første ledd tredje punktum. Fremmet av Barne- og likestillingsdepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) settes i kraft 1. juni 2009, med unntak av § 18 annet ledd.

2. juni Nr. 580 2009

Forskrift om generelle tillatelser til bruk av frekvenser

Hjemmel: Fastsatt av Post- og teletilsynet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 6–2, jf. funksjonsfordeling 4. juli 2003 nr. 881 innen myndigheten etter lov om elektronisk kommunikasjon del I nr. 3.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5cr (vedtak 2005/50/EF), nr. 5cs (vedtak 2005/513/EF), nr. 5cza (vedtak 2006/804/EF), nr. 5cv (vedtak 2007/98/EF), nr. 5cw (vedtak 2007/131/EF), nr. 5czc (vedtak 2008/294/EF), (vedtak 2008/432/EF), (vedtak 2008/671/EF) og (vedtak 2008/673/EF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Stedlig virkeområde

Forskriften gjelder ikke for Jan Mayen, bilandene og Antarktis.

§ 2. Definisjoner

- (1) *Sendetid:* den tiden en radiosender er aktiv, uttrykt i prosent av en time.
- (2) *Maksimal okkupert båndbredde:* den båndbredden som inneholder 99 prosent av signalets gjennomsnittseffekt.
- (3) *Kanalseparasjon:* avstand mellom senterfrekvensene i to kanaler. I frekvensbånd der kanalseparasjon er definert ligger senterfrekvensen i den første kanalen en halv kanalseparasjon ovenfor frekvensen som avgrenser frekvensbåndet nedover. Senterfrekvensen for den siste kanalen ligger en halv kanalseparasjon nedenfor frekvensen som avgrenser frekvensbåndet oppover.

§ 3. Forstyrrelser

Frekvensbruk etter forskriften er ikke beskyttet mot forstyrrelser fra annen lovlig bruk av frekvenser. Frekvensbruk etter forskriften skal innrettes slik at kvaliteten på tjenester som skjer i medhold av individuelle frekvenstillatelser ikke blir redusert.

Kap. II. Frekvensbruk som må registreres

§ 4. 64–66 GHz

Frekvensbåndet 64–66 GHz kan tas i bruk til punkt-til-punkt radiolinje og punkt-til-multipunkt radioaksess etter at registrering av radiosambandet er gjennomført. Alle samband skal registreres hos Post- og teletilsynet på registreringsskjema publisert på Post- og teletilsynets hjemmeside på Internett før de settes i drift. Sambandet skal ikke forstyrre eksisterende samband i båndet som både er registrerte og satt i drift. Det skal betales årlig gebyr etter forskrift om gebyr til Post- og teletilsynet.

Kap. III. Frekvensbruk som ikke krever registrering

§ 5. Frekvensbruk under 9 kHz og over 400 GHz

Frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspektret under 9 kHz og over 400 GHz tillates brukt.

§ 6. Differensiell GPS

Senterfrekvensene 419,4375 MHz, 419,4625 MHz, 419,5375 MHz og 419,5625 MHz kan tas i bruk til differensiell GPS. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 W. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Feltstyrken ved riksgrensen mellom Norge og naboland skal ikke overstige 20 dBµV/m.

§ 7. Snorløse telefoner og trådløs dataoverføring

- (1) Frekvensbåndet 1880–1900 MHz tillates brukt til digitale, snorløse telefoner (DECT) slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 406. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 250 mW e.r.p.

(2) Frekvensbåndet 2400–2483,5 MHz tillates brukt til FHSS dataoverføring slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 328. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.i.r.p. For andre bredbåndsmodulasjoner enn FHSS, er maksimal tillatt spektraltetthet 10 mW/MHz e.i.r.p. Denne bestemmelsen gjelder ikke for det geografiske området innenfor en radius av 20 km fra Ny-Ålesund sentrum.

(3) Frekvensbåndet 5150–5350 MHz tillates brukt til innendørs dataoverføring herunder radiobaserte lokalt nett (WAS/RLAN) med maksimal tillatt utstrålt effekt på 200 mW e.i.r.p. slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 893. Ved annen bruk enn innendørs bruk er den gjennomsnittlige spektraltetthet i frekvensbåndet 5150–5350 MHz begrenset til 10 mW/MHz e.i.r.p. i ethvert 1 MHz-område.

(4) Frekvensbåndet 5470–5725 MHz tillates brukt til dataoverføring med maksimal tillatt utstrålt effekt på 1 W e.i.r.p. Maksimal gjennomsnittlig spektraltetthet skal ikke overskride 50 mW/MHz e.i.r.p. i noe bånd på 1 MHz. Radioutstyret skal implementere sendeeffektstyring (TPC) som gir en gjennomsnittlig dempning på minst 3 dB. Dersom sendeeffektstyring ikke er i bruk, er maksimal tillatt utstrålt effekt og effekttetthet 3 dB lavere enn det som følger av første og annet punktum. Radioutstyret skal benytte dynamisk frekvensvalg (DFS) som angitt i standarden EN 301 893.

(5) Frekvensbåndene 5725–5795 MHz og 5815–5850 MHz tillates brukt til dataoverføring med maksimal tillatt utstrålt effekt på 4 W e.i.r.p. Maksimal gjennomsnittlig spektraltetthet skal ikke overskride 200 mW/MHz e.i.r.p. i noe bånd på 1 MHz. Radioutstyret skal implementere dynamisk frekvensvalg (DFS) som angitt i standarden EN 302 502. Radioutstyret skal ha sendeeffektstyring (TPC) som gir en gjennomsnittlig dempning på minst 3 dB. Dersom sendeeffektstyring ikke er i bruk, er maksimal tillatt utstrålt effekt og effekttetthet 3 dB lavere enn det som følger av første og annet punktum. På grensen mellom Norge og naboland skal effekttettheten ikke overstige $-122,5 \text{ dBW/m}^2$ målt med en referansebåndbredde på 1 MHz inntil noe annet følger av koordineringsavtale.

(6) Frekvensbåndene 5725–5795 og 5815–5850 MHz tillates brukt til punkt-til-punkt radiolinje med maksimal tillatt utstrålt effekt 200 W e.i.r.p. Maksimal tillatt effekt tilført antenne er 1 W. Maksimal gjennomsnittlig spektraltetthet skal ikke overskride 10 W/MHz e.i.r.p. i noe bånd på 1 MHz. Begrepet punkt-til-punkt radiolinje ekskluderer alle former for punkt-til-multipunkt, rundstrålende systemer og sendere som sender samme informasjon plassert på samme sted (sektorer). Radioutstyret skal implementere dynamisk frekvensvalg (DFS) som angitt i standarden EN 302 502. På grensen mellom Norge og naboland skal effekttettheten ikke overstige $-122,5 \text{ dBW/m}^2$ målt med en referansebåndbredde på 1 MHz inntil noe annet følger av koordineringsavtale.

(7) Frekvensbåndet 17,1–17,3 GHz tillates brukt til trådløs dataoverføring med maksimal tillatt utstrålt effekt på 100 mW e.i.r.p.

(8) Frekvensbåndet 57–66 GHz tillates brukt til trådløs dataoverføring med maksimal tillatt gjennomsnittlig utstrålt effekt på 25 dBm e.i.r.p. Maksimal tillatt spektraltetthet er -2 dBm/MHz . Bruk tillates ikke gjennom fast utendørsinstallasjon.

(9) Frekvensbåndet 57–66 GHz tillates brukt til innendørs trådløs dataoverføring med maksimal tillatt gjennomsnittlig effekt på 40 dBm e.i.r.p. Maksimal tillatt spektraltetthet er 13 dBm/MHz .

§ 8. Mobile videolinker

Senterfrekvensene 2327 MHz og 2390 MHz tillates brukt til mobil videolink med maksimal tillatt utstrålt effekt 2 W e.i.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 8 MHz.

§ 9. Trådløse mikrofoner og hjelpeutstyr for hørselshemmede

(1) Følgende frekvensbånd tillates brukt til trådløse mikrofoner:

a) 41,0–43,6 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p.

b) 800–820 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 20 mW e.r.p.

c) 863–865 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Frekvensbåndet tillates brukt slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 357.

d) 1785–1790 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 50 mW e.i.r.p.

(2) Frekvensbåndene i punkt a, b og d tillates brukt slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 422. Amplitudemodulasjon tillates ikke.

(3) Frekvensbåndet 169,4–174,0 MHz tillates brukt til hjelpeutstyr for hørselshemmede. Maksimalt tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Maksimalt okkupert båndbredde per kanal er 50 kHz. Frekvensene tillates brukt slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 422.

§ 10. Trådløst lydutstyr

(1) Frekvensbåndet 87,5–108,0 MHz tillates brukt til trådløst lydutstyr slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 357. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 50 nW e.r.p.

(2) Frekvensbåndet 863–865 MHz tillates brukt til trådløst lydutstyr. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Frekvensbåndet tillates brukt slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 357.

§ 11. Satellitterminaler og satellittjordstasjoner

(1) Terminaler for Advanced Research and Global Observation Satellite (ARGOS) tillates å bruke frekvensbåndet 401,645–401,655 MHz med 401,650 MHz som senterfrekvens.

(2) Terminaler for mobile satellittjenester (MSS) tillates å bruke frekvensbåndene 1518–1544 MHz, 1545–1559 MHz, 1610–1645,5 MHz, 1646,5–1660,5 MHz, 1670–1675 MHz, 1980–2010 MHz, 2170–2200 MHz og 2483,5–2500 MHz.

(3) Frekvensbåndet 1613,8–1626,5 MHz tillates brukt til simpleks mobile satellitterminaler. Tillatt utstrålt effekt er 30 dBm e.i.r.p. Sendetid skal være mindre enn 1 prosent.

(4) Høy e.i.r.p. satellitterminaler (HEST) tillates å bruke frekvensbåndene 10,70–12,75 GHz, 14,00–14,25 GHz, 19,70–20,20 GHz og 29,50–30,00 GHz for faste satellittjenester (FSS). HEST tillates også for frekvensbåndene 11,70–12,50 GHz for satellittkringkastingstjenester (BSS). Maksimal tillatt utstrålt effekt er 60 dBW e.i.r.p.

(5) Jordstasjoner for Satellite News Gathering (SNG) tillates å bruke frekvensbåndet 10,7–12,75 GHz og 14,0–14,5 GHz slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 430. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 80 dBW e.i.r.p. Bestemmelsen gjelder ikke på Svalbard eller nærmere flyplasser enn 500 meter.

§ 12. Telemetri

(1) Frekvensbåndet 169,4000–169,4750 MHz tillates brukt til måleravlesning. Kanalseparasjon er 12,5 eller 25 kHz. Maksimal okkupert båndbredde på 50 kHz tillates med senterfrekvens 169,4375 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

(2) Senterfrekvensene i tabellen tillates brukt til medisinsk telemetri. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

441,750 MHz	441,775 MHz	441,800 MHz	441,825 MHz	441,850 MHz
441,875 MHz	441,900 MHz	441,925 MHz	441,950 MHz	441,975 MHz

§ 13. Medisinske implantater

(1) Frekvensbåndet 9–315 kHz tillates brukt til medisinske implantater. Maksimal tillatt feltstyrke er 30 dBμA/m i en avstand på 10 meter. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

(2) Frekvensbåndet 315–600 kHz tillates brukt til medisinske implantater på dyr. Maksimal tillatt feltstyrke er –5 dBμA/m i en avstand på 10 meter. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

(3) Frekvensbåndet 12,2–20,0 MHz tillates brukt til medisinske implantater på dyr. Maksimal tillatt feltstyrke er –7 dBμA/m i en avstand på 10 meter. Sendetid er mindre enn 10 prosent. Frekvensene tillates brukt slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 330.

(4) Frekvensbåndet 30,0–37,5 MHz tillates brukt til medisinske membran implantater for måling av blodtrykk. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 1 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

(5) Frekvensbåndet 401–402 MHz og 405–406 MHz tillates brukt til medisinske implantater. Kanalseparasjon er 25 kHz. En sender kan kombinere tilstøtende 25 kHz kanaler for å oppnå maksimal okkupert båndbredde på 100 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 μW e.r.p.

(6) Frekvensbåndet 402–405 MHz tillates brukt til medisinske implantater. Kanalseparasjon er 25 kHz. En sender kan kombinere tilstøtende kanaler for å oppnå maksimal okkupert båndbredde på 300 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 μW e.r.p.

§ 14. Kjøretøyradar

(1) Frekvensbåndet 21,65–26,65 GHz tillates brukt til kortholds kjøretøyradar. For båndet 22,00–26,65 GHz er maksimal effekttetthet på 0 dBm/50 MHz e.i.r.p. For frekvensbåndet 21,65–22,00 GHz skal gjennomsnittlig spektraltetthet ikke være større enn –61,3 dBm/MHz e.i.r.p. Båndet 24,05–24,25 GHz tillates brukt til smalbandssending. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 20 dBm e.i.r.p. Dersom sendetid er høyere enn 10 prosent skal effekten maksimalt være –10 dBm e.i.r.p. Kortdistanseutstyr som gir utstrålinger fra 30° og høyere i det horisontale plan skal dempes med minimum 25 dB.

(2) Frekvensbåndet 76–77 GHz tillates brukt til kjøretøyradar slik frekvensbruken er definert i standarden EN 301 091. Maksimal tillatt spisseffekt er 55 dBm e.i.r.p. Maksimal tillatt gjennomsnittseffekt er 50 dBm e.i.r.p. Maksimal tillatt gjennomsnittseffekt er 23,5 dBm e.i.r.p. for pulsradar.

(3) Frekvensbåndet 77–81 GHz tillates brukt til kortholds kjøretøyradar. Maksimal tillatt spisseffekt er 55 dBm e.i.r.p. Maksimal tillatt gjennomsnittlig spektraltetthet er –3 dBm/MHz e.i.r.p. Spektraltettheten utenfor kjøretøyet skal ikke overstige –9 dBm/MHz e.i.r.p.

§ 15. Jernbanesignalering og vognidentifikasjon

(1) Frekvensen 4234 kHz tillates brukt som Balise/Eurobalise opplink. Maksimal tillatt feltstyrke er 9 dBμA/m ved 10 meters avstand. Sendetid er mindre enn 1 prosent. Sending kan kun foregå ved mottak av triggersignal fra tog.

(2) Frekvensen 4516 kHz tillates brukt til Euroloop slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 330.

(3) Senterfrekvensene 27,095 MHz og 27,115 MHz tillates brukt til Eurobalise slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 330.

(4) Frekvensbåndet 2446–2454 MHz tillates brukt til automatisk vognidentifikasjon slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 761. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.i.r.p. Radioutstyret skal kun aktiviseres når tog passerer basestasjon.

§ 16. Intelligent transportsystem

Frekvensbåndet 5875–5905 MHz tillates brukt til intelligent transportsystem (ITS). Maksimal spektraltetthet er 23 dBm/MHz e.i.r.p. og maksimal tillatt utstrålt effekt er 33 dBm e.i.r.p. Det skal benyttes sendeeffektstyring som minst gir et reguleringsområde på 30 dB.

§ 17. Peileutstyr

(1) Senterfrekvensen 457 kHz tillates brukt til peileutstyr til lokalisering av skredoffer slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 718. Maksimal tillatt feltstyrke er 7 dBμA/m ved 10 meters avstand.

(2) Senterfrekvensene 142,050 MHz, 142,275 MHz og 142,325 MHz tillates brukt til peileutstyr. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(3) Frekvensene 155,450 MHz og 155,475 MHz tillates brukt til peileutstyr. Maksimalt tillatt utstrålt effekt er 2 W e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(4) Frekvensbåndet 169,4000–169,4750 MHz tillates brukt til sporingssystemer. Kanalseparasjon er 12,5 eller 25 kHz. Maksimal okkupert båndbredde på 50 kHz tillates med senterfrekvens 169,4375 MHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 1 prosent.

§ 18. Alarmer

(1) Senterfrekvensene 40,710 MHz, 40,720 MHz, 40,730 MHz og 40,740 MHz tillates brukt til babyalarm. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.r.p.

(2) Frekvensbåndet 83,2125–83,3125 MHz tillates brukt til babyalarm. Maksimalt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(3) Senterfrekvensene 169,48125 MHz og 169,59375 MHz tillates brukt til trygghetsalarmer. Maksimal okkupert båndbredde er 12,5 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent.

(4) Frekvensbåndet 868,6–868,7 MHz tillates brukt til alarmer. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 1,0 prosent.

(5) Frekvensbåndet 869,200–869,250 MHz tillates brukt til trygghetsalarm. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent.

(6) Frekvensbåndet 869,250–869,300 MHz tillates brukt til alarmer. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent.

(7) Frekvensbåndet 869,300–869,400 MHz tillates brukt til alarmer. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 1,0 prosent.

(8) Frekvensbåndet 869,650–869,700 MHz tillates brukt til alarmer. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

§ 19. Diverse kortholdskommunikasjon

(1) Frekvensbåndene 6765–6795 kHz og 13553–13567 kHz tillates brukt. Maksimal tillatt feltstyrke er 42 dBμA/m ved 10 meters avstand.

(2) Frekvensbåndet 26,957–27,283 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p.

(3) Frekvensbåndet 40,660–40,700 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p.

(4) Frekvensbåndet 138,2–138,45 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 1 prosent.

(5) Frekvensbåndet 433,050–434,790 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 10 prosent.

(6) Frekvensbåndet 433,050–434,790 MHz kan brukes med maksimal tillatt utstrålt effekt 1 mW e.r.p. For signaler med båndbredde større enn 250 kHz skal spektraltettheten være mindre enn –13 dBm/10 kHz.

(7) Frekvensbåndet 434,040–434,790 MHz kan brukes med maksimal tillatt utstrålt effekt 10 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(8) Frekvensbåndet 863–868 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent. Sendetiden kan overskride 0,1 prosent dersom 'lytt før tale-mekanisme' benyttes slik den er definert i standarden EN 300 220.

(9) Frekvensbåndet 868,000–868,600 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 1 prosent. Sendetiden kan overskride 1 prosent dersom 'lytt før tale-mekanisme' benyttes slik den er definert i standarden EN 300 220.

(10) Frekvensbåndet 868,600–868,700 MHz tillates brukt som én kanal til høyhastighets datatransmisjon. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent.

(11) Frekvensbåndet 868,700–869,200 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 0,1 prosent. Sendetiden kan overskride 0,1 prosent dersom 'lytt før tale-mekanisme' benyttes slik den er definert i standarden EN 300 220.

(12) Frekvensbåndet 869,300–869,400 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.r.p. Kanalseparasjon er 25 kHz.

(13) Frekvensbåndet 869,400–869,650 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Sendetid er mindre enn 10 prosent. Sendetiden kan overskride 10 prosent dersom 'lytt før tale-mekanisme' benyttes slik den er definert i standarden EN 300 220. Frekvensbåndet tillates også brukt som én kanal til høyhastighets datatransmisjon.

- (14) Frekvensbåndet 869,700–870,000 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 5 mW e.r.p.
- (15) Frekvensbåndet 2400–2483,5 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 mW e.i.r.p. Bestemmelsen gjelder ikke for det geografiske området innenfor en radius av 20 km fra Ny-Ålesund sentrum.
- (16) Frekvensbåndet 5725–5875 MHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.i.r.p.
- (17) Frekvensbåndene 24,00–24,25 GHz, 61,0–61,5 GHz, 122–123 GHz og 244–246 GHz tillates brukt. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.i.r.p.

§ 20. Induktive systemer

- (1) Frekvensbåndene 9–59,750 kHz, 60,250–70 kHz og 119–135 kHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er 72 dBµA/m i en avstand på 10 m, avtagende 3 dB per oktav fra 30 kHz.
- (2) Frekvensbåndene 59,750–60,250 kHz, 70–119 kHz, 135–140 kHz, 6765–6795 kHz, 13,553–13,567 MHz og 26,957–27,283 MHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er 42 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (3) Frekvensbåndet 140–148,5 kHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er 37,7 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (4) Frekvensbåndet 148,5 kHz–5 MHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er –15 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (5) Frekvensbåndet 400–600 kHz tillates brukt til radiobasert identifikasjonsutstyr (RFID). Maksimal tillatt feltstyrke er –8 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (6) Frekvensbåndet 3155–3400 kHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er 13,5 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (7) Frekvensbåndet 5 MHz–30 MHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er –20 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (8) Frekvensbåndet 7,4–8,8 MHz og 10,2–11,0 MHz tillates brukt til induktive systemer. Maksimal tillatt feltstyrke er 9 dBµA/m i en avstand på 10 m.
- (9) Frekvensbåndet 13,553–13,567 MHz tillates brukt til radiobasert identifikasjonsutstyr (RFID) og Elektronisk vareovervåkning (EAS). Maksimal tillatt feltstyrke er 60 dBµA/m i en avstand på 10 m.

§ 21. Utstyr for måling av bevegelse, nivå, posisjon og fart

- (1) Frekvensbåndet 2400–2483,5 MHz tillates brukt til bevegelsesregistrerende radioutstyr. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.i.r.p. For radioutstyr med kanalseparasjon på maksimalt 10 MHz er maksimal tillatt utstrålt effekt 500 mW e.i.r.p. Dette leddet gjelder ikke for det geografiske området innenfor en radius av 20 km fra Ny-Ålesund sentrum.
- (2) Frekvensbåndene 4,5–7,0 GHz, 8,5–10,6 GHz, 24,05–27,00 GHz, 57–64 GHz og 75–85 GHz tillates brukt til måling av nivå i tank slik frekvensbruken er definert i standarden EN 302 372. Maksimal tillatt spektraltetthet er –41,3 dBm/MHz e.i.r.p. målt utenfor tanken.
- (3) Frekvensbåndene 9200–9500 MHz, 9500–9975 MHz og 13,4–14,0 GHz tillates brukt til bevegelsesregistrerende radioutstyr. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 25 mW e.i.r.p.
- (4) Frekvensbåndene 10,5–10,6 GHz og 24,05–24,25 GHz tillates brukt til bevegelsesregistrerende radioutstyr. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.i.r.p.
- (5) Frekvensbåndet 17,1–17,3 GHz tillates brukt til bakkebasert aperture radar slik den er definert i standarden EN 300 440.

§ 22. Fjernstyring

- (1) Senterfrekvensene i tabellen nedenfor tillates brukt til alle typer fjernstyring. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 10 kHz.

26,995 MHz	27,045 MHz	27,095 MHz	27,145 MHz	27,195 MHz
27,255 MHz	40,665 MHz	40,675 MHz	40,685 MHz	40,695 MHz

- (2) Senterfrekvensene i tabellen nedenfor tillates brukt til fjernstyring av modelluftfartøy. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 10 kHz.

35,000 MHz	35,010 MHz	35,020 MHz	35,030 MHz	35,040 MHz	35,050 MHz
35,060 MHz	35,070 MHz	35,080 MHz	35,090 MHz	35,100 MHz	35,110 MHz
35,120 MHz	35,130 MHz	35,140 MHz	35,150 MHz	35,160 MHz	35,170 MHz
35,180 MHz	35,190 MHz	35,200 MHz	35,210 MHz	35,220 MHz	35,230 MHz
35,240 MHz	35,250 MHz	35,260 MHz	35,270 MHz	35,280 MHz	35,290 MHz
35,300 MHz					

- (3) Senterfrekvensene i tabellen nedenfor tillates brukt til fjernstyring av modellkjøretøy og modellbåter. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 10 kHz.

35,310 MHz	35,320 MHz	35,330 MHz	35,340 MHz	35,350 MHz	35,360 MHz
35,370 MHz	35,380 MHz	35,390 MHz	40,705 MHz	40,715 MHz	40,725 MHz
40,735 MHz	40,745 MHz	40,755 MHz	40,765 MHz	40,775 MHz	40,785 MHz
40,795 MHz					

(4) Senterfrekvensene 142,400 MHz og 440,700 MHz tillates brukt til fjernstyring av trafikklys. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(5) Senterfrekvensene i tabellen nedenfor tillates brukt til fjernstyring av kraner. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 100 mW e.r.p. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

440,725 MHz	440,750 MHz	441,325 MHz	441,550 MHz
441,575 MHz	441,600 MHz	441,625 MHz	441,725 MHz

§ 23. Privatrado og mobilradio

(1) Frekvensbåndet 26,960–27,410 MHz med unntak av senterfrekvensene i båndet som fremgår av § 22 første ledd, tillates brukt til privatrado (PR27) med vinkelmodulasjon slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 135. Kanalseparasjon er 10 kHz. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 4 W e.r.p.

(2) Senterfrekvensene 444,600 MHz, 444,650 MHz, 444,800 MHz, 444,825 MHz, 444,850 MHz og 444,975 MHz tillates brukt til håndholdt mobilradio (KDR 444) slik frekvensbruken er definert i standarden EN 300 296. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Radioutstyret skal ha integrert antenne. Maksimal okkupert båndbredde per kanal er 25 kHz.

(3) Frekvensbåndet 446,000–446,100 MHz tillates brukt til PMR 446. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. Radioutstyret skal ha integrert antenne. Kanalseparasjon er 12,5 kHz.

(4) Frekvensbåndet 446,100–446,200 MHz tillates bruk til håndholdt digital profesjonell mobil radio. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 500 mW e.r.p. og kanalseparasjonen skal være 6,25 kHz eller 12,5 kHz. Radioutstyret skal ha integrert antenne.

§ 24. Aktive radarreflektorer

Frekvensbåndene 2900–3100 MHz og 9300–9500 MHz tillates brukt slik frekvensbruken med tekniske parametere er definert i ITU-R Recommendation M.1176. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 10 W e.i.r.p.

§ 25. Radiobasert identifikasjonsutstyr (RFID)

Frekvensbåndet 865–868 MHz tillates brukt slik frekvensbruken er definert i EN 302 208. Frekvensbåndet 2446–2454 MHz tillates brukt slik frekvensbruken er definert i EN 300 440.

§ 26. Bruk av GSM på fartøy i norsk farvann

Fartøy kan ta i bruk frekvensene 880–915 MHz, 925–960 MHz, 1710–1785 MHz og 1805–1880 MHz for GSM i norsk territorialfarvann fra og med 2 nautiske mil utenfor grunnlinjen. Operatøren av systemet skal ha autorisasjon fra flaggstaten til å operere utstyret. Bruken skal for øvrig være i samsvar med de relevante deler av standarden EN 301 087.

§ 27. Bruk av GSM i luftfartøy i norsk luftterritorium

Luftfartøy i norsk luftterritorium kan ta i bruk frekvenser i frekvensbåndene 1710,1–1784,9 og 1805,1–1879,9 MHz (ARFCN2 512–885). Kanaler som er tatt i bruk av sendere på norsk landterritorium kan ikke anvendes av sendere i luftfartøyet når signalnivået fra sendere i luftfartøyet overstiger verdier angitt i tabellen nedenfor målt utvendig på luftfartøyet.

Meter over bakken	Maksimal tillatt e.i.r.p. utenfor flyet fra GSM-mobilterminal som sender med effekt 0 dBm må ikke overstige (dBm/kanal)
3000	–3,3
4000	–1,1
5000	0,5
6000	1,8
7000	2,9
8000	3,8

Luftfartøy skal i tillegg være utstyrt med nettkontrollenhet som sørger for at GSM-terminalen kun kommuniserer med luftfartøyet basestasjon (picocell) og ikke med bakkenett. Bruken skal være i samsvar med de relevante deler av standarden EN 301 087. Signalnivået fra nettkontrollenheten skal videre ikke overstige de verdier som er angitt i tabellen nedenfor.

Meter over bakken	Maksimal e.i.r.p.-tetthet målt utenfor flyet som skapes av nettkontrollenheten/flyets basestasjon			
	460–470 MHz dBm/1,25 MHz	921–960 MHz dBm/200 kHz	1 805–1 880 MHz dBm/200 kHz	2 110–2 170 MHz dBm/3,84 MHz
3000	–17,0	–19,0	–13,0	1,0
4000	–14,5	–16,5	–10,5	3,5
5000	–12,6	–14,5	–8,5	5,4
6000	–11,0	–12,9	–6,9	7,0
7000	–9,6	–11,6	–5,6	8,3
8000	–8,5	–10,5	–4,4	9,5

Operatør av GSM i norskregistrert luftfartøy er ansvarlig for å sende søknad til Post- og teletilsynet om å få utstyret med i «tillatelse til bruk av radioutstyr i luftfartøy».

§ 28. *Bruk av GSM i norskregistrerte luftfartøy utenfor norsk luftterritorium*

Norskregistrerte luftfartøy som flyr utenfor norsk luftterritorium kan ta i bruk GSM-frekvenser på vilkår som nevnt i § 27. Frekvensbruken skal innrettes slik at den er i samsvar med Norges forpliktelser overfor andre stater. Operatøren av GSM i luftfartøy skal om nødvendig i tillegg innhente tillatelse fra administrasjon i annen stat.

§ 29. *Ultrabredbånd*

(1) Utstyr for ultrabredbånd (UWB) tillates brukt slik det er definert i tabellen nedenfor. Bruken omfatter ikke installasjoner som er montert utendørs eller til utendørs fast antenne, eller utstyr montert i luftfartøy eller modellluftfartøy.

<i>Frekvensområde</i>	<i>Maksimal tillatt gjennomsnittlig e.i.r.p. spektraltetthet</i>	<i>Maksimal tillatt spisseffekt e.i.r.p. (målt over 50 MHz)</i>
Under 1,6 GHz	–90 dBm/MHz	–50 dBm
1,6–2,7 GHz	–85 dBm/MHz	–45 dBm
2,7–3,4 GHz	–70 dBm/MHz	–36 dBm
3,4–3,8 GHz	–80 dBm/MHz	–40 dBm
3,8–4,2 GHz	–70 dBm/MHz	–30 dBm
4,2–4,8 GHz	–70 dBm/MHz	–30 dBm
4,8–6 GHz	–70 dBm/MHz	–30 dBm
6–8,5 GHz	–41,3 dBm/MHz	0 dBm
8,5–10,6 GHz	–65 dBm/MHz	–25 dBm
Over 10,6 GHz	–85 dBm/MHz	–45 dBm

(2) I frekvensbåndet 4,2–4,8 GHz tillates UWB utstyr plassert på markedet før 31. desember 2010 å benytte maksimal gjennomsnittlig spektraltetthet på –41,3 dBm/MHz e.i.r.p., og maksimal spisseffekt på 0 dBm e.i.r.p. målt over 50 MHz.

(3) For UWB-utstyr installert i kjøretøy eller skinnegående vogner som bruker frekvenser i frekvensområdet 4,2–4,8 GHz og 6,0–8,5 GHz skal det brukes sendeeffektstyring med et dynamisk område på 12 dB i forhold til den maksimale tillatte utstrålte effekt. Dersom det ikke benyttes sendeeffektstyring i kjøretøy eller skinnegående tog eller vogner er maksimal tillatt gjennomsnittlig spektraltetthet –53,3 dBm/MHz e.i.r.p.

(4) Radaranvendelser for undersøkning av grunn og vegger (GPR/WPR) tillates brukt med maksimale tillatte signalnivåer angitt i tabellen nedenfor. I tillegg til kravene i tabellen nedenfor er maksimal tillatt spektraltetthet i RNSS-båndene 1164–1215 MHz og 1599–1610 MHz –75 dBm/MHz e.i.r.p. i tilfelle spektrallinjer i disse båndene.

<i>Frekvensområde</i>	<i>Maksimal tillatt gjennomsnittlig e.i.r.p. spektraltetthet for uønsket stråling</i>
<230 MHz	–65 dBm/MHz
230–1000 MHz	–60 dBm/MHz
1000–1600 MHz	–65 dBm/MHz
1600–3400 MHz	–51,3 dBm/MHz
3400–5000 MHz	–41,3 dBm/MHz
5000–6000 MHz	–51,3 dBm/MHz
>6000 MHz	–65 dBm/MHz

(5) Frekvensbåndet 3,4–4,8 GHz tillates brukt til utstyr for UWB som benytter «Low Duty Cycle»-teknologi (LDC). Tillatelsen gjelder ikke for modellluftfartøy, utendørsinstallasjoner og utendørs infrastruktur inklusiv utstyr med eksternt montert antenne, utstyr installert i kjøretøy, tog, jernbanevogner og luftfartøy. Maksimalt tillatt utstrålt effekt er –41,3 dBm/MHz. Sendetid skal ikke overstige 5 prosent av et sekund og 0,5 prosent av en time, og hver sending skal ikke vare lenger enn 5 millisekund.

(6) Utstyr for bygningsmaterialeanalyse (BMA) tillates brukt i henhold til tabellen nedenfor.

<i>Frekvensområde</i>	<i>Maksimal tillatt gjennomsnittlig e.i.r.p. spektraltetthet</i>	<i>Maksimal spisseffekt e.i.r.p. (målt over 50 MHz)</i>
Under 1,73 GHz	–85 dBm/MHz	–45 dBm
1,73–2,2 GHz	–65 dBm/MHz	–25 dBm
2,2–2,5 GHz	–50 dBm/MHz	–10 dBm
2,5–2,69 GHz	–65 dBm/MHz	–25 dBm
2,69–2,7 GHz	–55 dBm/MHz	–15 dBm
2,7–3,4 GHz	–82 dBm/MHz	–42 dBm
3,4–4,8 GHz	–50 dBm/MHz	–10 dBm
4,8–5 GHz	–55 dBm/MHz	–15 dBm
5–8 GHz	–50 dBm/MHz	–10 dBm
8–8,5 GHz	–70 dBm/MHz	–30 dBm
Over 8,5 GHz	–85 dBm/MHz	–45 dBm

(7) Utstyr med 'lytt før tale-mekanisme', som beskrevet EN 302 435, kan brukes i frekvensbåndet 1,215–1,730 GHz som vist i tabellen ovenfor med maksimal gjennomsnittlig spektralitet på -70 dBm/MHz e.i.r.p., og maksimal tillatt spisseffekt på -30 dBm/50 MHz e.i.r.p.

(8) Utstyr med 'lytt før tale-mekanisme', som beskrevet i EN 302 435 kan brukes i frekvensbåndene 2,50–2,69 GHz og 2,7–3,4 GHz som vist i tabellen ovenfor med en maksimal tillatt gjennomsnittlig spektralitet på -10 dBm/MHz e.i.r.p., og maksimal tillatt spisseffekt på -30 dBm/50 MHz e.i.r.p.

(9) For å beskytte radioastronomibåndene 2,69–2,7 GHz og 4,8–5 GHz skal den totale utstrålte spektraliteten være under -65 dBm/MHz dersom BMA-utstyr benytter disse frekvensene.

§ 30. *Personsøkere*

Senterfrekvensen 449,750 MHz tillates brukt til personsøkersystem. Maksimal tillatt utstrålt effekt er 5 W e.r.p. Maksimalt okkupert båndbredde er 25 kHz.

§ 31. *Ikrafttreden*

(1) Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Fra samme dato oppheves forskrift 20. april 2007 nr. 439 som gir generelle tillatelser til bruk av frekvenser.

(2) Forskriftens § 23 fjerde ledd trer i kraft 1. januar 2010.

2. juni Nr. 581 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket med fartøy som fører flagg fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Norges økonomiske sone og i fiskerisone ved Jan Mayen i 2009

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, jf. forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til norsk havn § 13, forskrift 23. mai 1980 nr. 4 om opprettelsen av en fiskerisone ved Jan Mayen. Delegering av fullmakt pkt. 4 og delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 2. februar 2009 nr. 185 om regulering av fisket med fartøy som fører flagg fra medlemsstater i Det europeiske fellesskap i Norges økonomiske sone og i fiskerisone ved Jan Mayen i 2009 gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd bokstav a) skal lyde:

a) 20 074 tonn norsk arktisk torsk

II

Endringen trer i kraft straks.

2. juni Nr. 582 2009

Forskrift om endring i forskrift om kontrollantvirksomheten i norsk sivil luftfart (kontrollantforskriften) BSL C 1–5

Hjemmel: Fastsett av Luftfartstilsynet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–3 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 10. desember 2003 nr. 1745 om kontrollantvirksomheten i norsk sivil luftfart (kontrollantforskriften) BSL C 1–5 gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) *Språkkontrollant:* En person som er kvalifisert for og utnevnt av Luftfartstilsynet til å avholde språkprøver i norsk og engelsk for å fastsette kandidatens språklige ferdighetsnivå.

Ny § 4a skal lyde:

§ 4a. *Krav for autorisering av språkkontrollanter*

(1) For å bli autorisert som språkkontrollant, må søker ha gjennomgått og bestått kurs godkjent av Luftfartstilsynet og for øvrig vurderes som egnet til å være språkkontrollant.

(2) I vurderingen av søkerens egnethet legges det blant annet vekt på vedkommendes språkferdighet, erfaring og personlige egenskaper.

(3) Språkkontrollanter autoriseres etter Luftfartstilsynets behov. Autorisasjonen kan gjelde i inntil tre år fra autorisasjonsdato.

Ny § 5a skal lyde:

§ 5a. Forlengelse og gjenutstedelse av autorisasjon som språkkontrollant

- (1) Hvis språkkontrollanten fortsatt oppfyller vilkårene som angitt i § 4a og har avholdt minst fem språkprøver siste tolv måneder før utløpsdato av autorisasjonen, kan autorisasjonen forlenges.
- (2) For gjenutstedelse av autorisasjon må vilkårene for første gangs utstedelse være oppfylt.

Ny § 8a skal lyde:

§ 8a. Språkkontrollantens plikter m.m.

For språkkontrollanter gjelder § 6, § 7 og § 8 tilsvarende.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2009.

3. juni Nr. 583 2009

Forskrift om endring i forskrift om vern av sårbare habitater i internasjonalt farvann

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 16, § 61 og § 65. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 14. desember 2004 nr. 1653 om vern av sårbare habitater i internasjonalt farvann gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Det er forbudt å drive fiske med bunntrål (trål som slepes under fiske og i den forbindelse kan berøre bunnen), garn og line i områdene innenfor følgende koordinater:

Område 1. Nordlig midt-Atlantiske rygg

a:	59° 45' N	33° 30' V
b:	57° 30' N	27° 30' V
c:	56° 45' N	28° 30' V
d:	59° 15' N	34° 30' V

Herfra til posisjon a.

Område 2. Sentral midt-Atlantiske rygg

a:	53° 30' N	38° 00' V
b:	53° 30' N	36° 49' V
c:	55° 04.5327' N	36° 49' V
d:	54° 58.9914' N	34° 41.3634' V
e:	54° 41.1841' N	34° 00' V
f:	53° 30' N	34° 00' V
g:	53° 30' N	30° 00' V
h:	51° 30' N	28° 00' V
i:	49° 00' N	26° 30' V
j:	49° 00' N	30° 30' V
k:	51° 30' N	32° 00' V
l:	51° 30' N	38° 00' V

Område 3. Sørlig midt-Atlantiske rygg

a:	44° 30' N	30° 30' V
b:	44° 30' N	27° 00' V
c:	43° 15' N	27° 15' V
d:	43° 15' N	31° 00' V

Herfra til posisjon a.

Område 4. Altair

a:	45° 00' N	34° 35' V
b:	45° 00' N	33° 45' V
c:	44° 25' N	33° 45' V
d:	44° 25' N	34° 35' V

Herfra til posisjon a.

Område 5. Antialtair

a:	43° 45' N	22° 50' V
b:	43° 45' N	22° 05' V
c:	43° 25' N	22° 05' V
d:	43° 25' N	22° 50' V

Herfra til posisjon a.

Område 6. Hatton Bank i et område avgrenset av følgende koordinater:

59° 26' N, 14° 30' V
59° 12' N, 15° 08' V
59° 01' N, 17° 00' V
58° 50' N, 17° 38' V
58° 30' N, 17° 52' V
58° 30' N, 18° 45' V
58° 47' N, 18° 37' V
59° 05' N, 17° 32' V
59° 16' N, 17° 20' V
59° 22' N, 16° 50' V
59° 21' N, 15° 40' V

*Område 7. Rockall-banken i de delene av området som faller inn under NEAFCs**Regulatory Area:**a) Nord-vest Rockall*

57° 00' N, 14° 53' V
57° 37' N, 14° 42' V
57° 55' N, 14° 24' V
58° 15' N, 13° 50' V
57° 57' N, 13° 09' V
57° 50' N, 13° 14' V
57° 57' N, 13° 45' V
57° 49' N, 14° 06' V
57° 29' N, 14° 19' V
57° 22' N, 14° 19' V
57° 00' N, 14° 34' V

b) Logachev-området

55° 17' N, 16° 10' V
55° 34' N, 15° 07' V
55° 50' N, 15° 15' V
55° 33' N, 16° 16' V

c) Vest Rockall

57° 20' N, 16° 30' V
57° 05' N, 15° 58' V
56° 21' N, 17° 17' V
56° 40' N, 17° 50' V

§ 3 skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift straffes etter kapittel 12 i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar.

§ 4 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

3. juni Nr. 584 2009**Forskrift om endring i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer**

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. II (forordning (EF) nr. 721/2008). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen tilføyes:
forordning (EF) nr. 721/2008.

I § 3 første ledd skal følgende tilføyes i listen over forordninger:
– forordning (EF) nr. 721/2008

Vedlegg 2 er endret. For å lese vedlegg 2 se her:

II

Endringene trer i kraft straks.

3. juni Nr. 585 2009**Forskrift om endring i forskrift om fôrvarer**

Hjemmel: Fastsett Mattilsynet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. II (direktiv 2008/76/EF og direktiv 2008/82/EF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltets direktiv 2002/32/EF skal lyde:

direktiv 2002/32/EF (endret ved direktiv 2003/57/EF, direktiv 2003/100/EF, direktiv 2005/8/EF, direktiv 2005/86/EF, direktiv 2005/87/EF, direktiv 2006/13/EF, direktiv 2006/77/EF og direktiv 2008/76/EF),

EØS-henvisningsfeltets direktiv 2008/38/EF skal lyde:

direktiv 2008/38/EF (endret ved direktiv 2008/82/EF).

I vedlegg 1A gjøres følgende endringer:

I pkt. 1.3 Fluor tilføyes:

Uønskede stoffer og produkter	Fôrvarer	Høyeste tillatte innhold i mg/kg fôrvare med et vanninnhold på 12%
1	2	3
– fullfôr til fisk		350

Pkt. 1.4 Kvikksølv skal lyde:

Uønskede stoffer og produkter	Fôrvarer	Høyeste tillatte innhold i mg/kg fôrvare med et vanninnhold på 12%
1	2	3
1.4 Kvikksølv	Fôrmidler unntatt	0,1
	– fôrmidler fra bearbeiding av fisk og andre akvatiske dyr	0,5
	– kalsiumkarbonat	0,3
	Fullfôr	0,1
	– unntatt fullfôr til hund og katt	0,4
	Tilskuddsfôr unntatt tilskuddsfôr til hund og katt	0,2

Pkt. 2.8 skal lyde:

Uønskede stoffer og produkter	Fôrvarer	Høyeste tillatte innhold i mg/kg fôrvare med et vanninnhold på 12%
1	2	3
2.8 Ugrasfrø og frukt som ikke er malt eller knust og som inneholder alkaloider, glukosider eller andre giftige stoffer, enkeltvis eller i kombinasjon, herunder:	Alle fôrvarer	3000
Datura stramonium L.		1000

Pkt. 2.15 skal lyde:

Uønskede stoffer og produkter	Fôrvarer	Høyeste tillatte innhold i mg/kg fôrvare med et vanninnhold på 12%
1	2	3
2.15 DDT (summen av DDT-, DDD- (eller TDE-) og DDE-isomerer, uttrykt som DDT)	Alle fôrvarer – unntatt fett og oljer	0,05 0,5

Pkt. 3.1 Aprikos og pkt. 3.2 Bitter mandel slettes.

Vedlegg 5 del C pkt. 3.0 «Liste over bruksområder for fôrblandinger med særlige ernæringsformål» skal lyde:

II

Endringene trer i kraft straks.

4. juni Nr. 586 2009

Forskrift om endring i forskrift om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften) og forskrift om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av det nasjonale jernbanenettet (fordelingsforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Samferdselsdepartementet 4. juni 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 6, § 8, § 15 og § 16.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37 (direktiv 2007/58/EF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1–3 nye åttende og niende ledd skal lyde:

Statens jernbanetilsyn avgjør om hovedformålet med den internasjonale persontransporttjenesten som nevnt i § 2–1 første ledd bokstav d er grensekryssende passasjertransport.

Statens jernbanetilsyn avgjør om den internasjonale persontransporttjenesten vil kunne skade den økonomiske likevekt i kontrakt om offentlig tjenesteytelse.

§ 1–3 nåværende åttende og niende ledd blir nye tiende og ellefte ledd.

§ 1–4 første ledd ny bokstav n skal lyde:

- n) *internasjonal persontransporttjeneste*: persontransport der et tog krysser minst en EØS-stats grense og der tjenestens hovedformål er å transportere passasjerer mellom stasjoner i forskjellige EØS-stater; toget kan kobles sammen eller adskilles og de ulike delene kan ha forskjellige opprinnelses- og bestemmelsessteder, forutsatt at alle vognene krysser minst en grense.

§ 2–1 første ledd bokstav c skal lyde:

c) jernbaneforetak som vil drive nasjonal og internasjonal godstransport av enhver art,

§ 2–1 første ledd bokstav d skal lyde:

d) jernbaneforetak som har som hovedformål å drive internasjonal persontransport,

§ 2–1 første ledd bokstav f skal lyde:

f) jernbaneforetak som tildeles avtale om persontransport med det offentlige, på den delen av det nasjonale jernbanenettet som avtalen omfatter.

§ 2–1 første ledd bokstav g oppheves.

§ 2–1 annet ledd oppheves.

§ 2–1 nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

Nytt kapittel 2A skal lyde:

Kapittel 2A. Nærmere om retten til internasjonal persontransport

§ 2A–1. Vurdering av hovedformålet med transporten

Statens jernbanetilsyn avgjør, på forespørsel fra berørte myndigheter eller jernbaneforetak, hvorvidt hovedformålet med tjenesten er internasjonal persontransport.

§ 2A–2. Rett til stopp underveis på ruten, herunder rett til å ta opp og sette av passasjerer i Norge

Ved utførelse av internasjonale persontransporttjenester har jernbaneforetaket rett til å ta med passasjerer fra enhver stasjon langs den internasjonale ruten og til å sette dem av ved en annen stasjon, herunder stasjoner som ligger i Norge.

§ 2A–3. Begrensing i retten til å ta med og sette av passasjerer i Norge

Retten etter § 2A–2 er begrenset for tjenester mellom et avgangs- og ankomststed som omfattes av en eller flere kontrakter om offentlig tjenesteytelse som er i samsvar med gjeldende EØS-regelverk. En slik begrensning kan ikke innskrenke retten til å ta med passasjerer fra en hvilken som helst stasjon som ligger langs en internasjonal rute eller til å sette dem av ved en annen stasjon, herunder stasjoner i samme EØS-stat, med unntak av de tilfeller når utøvelse av denne retten vil kunne skade den økonomiske likevekten i en kontrakt om offentlig tjenesteytelse.

Statens jernbanetilsyn skal, på forespørsel fra berørte myndigheter og jernbaneforetak, foreta en objektiv økonomisk analyse for å vurdere om den økonomiske likevekten i kontrakt om offentlig tjenesteytelse vil kunne skades.

Ved vurderingen av om den økonomiske likevekten i kontrakt om offentlig tjenesteytelse vil kunne skades, skal det legges vekt på konsekvensene for lønnsomheten for tjenester som er omfattet av kontrakt om offentlig tjenesteytelse, herunder betydningen for nettokostnadene for den eller de kompetente kjøpsmyndigheter som tildelte kontrakten, passasjerenes etterspørsel, billettpriser, takstsystemer, beliggenhet av og antall stopp på begge sider av grensen og rutetabell, herunder antall avganger og tidspunkt for avgangene.

På Gjøvikbanen er retten til å ta med og sette av passasjerer underveis for internasjonale persontransporttjenester begrenset fram til ruteterminskiftet i juni 2016.

§ 2A–4. Saksbehandlingsregler mv.

Jernbaneforetak som akter å søke om infrastrukturkapasitet for å drive internasjonal persontransport skal underrette infrastrukturforvalteren og Statens jernbanetilsyn om dette. Statens jernbanetilsyn kan be om supplerende opplysninger for å kunne treffe avgjørelse etter § 2A–1 og § 2A–3.

Statens jernbanetilsyn skal sørge for at informasjon gitt etter første ledd oversendes den eller de myndigheter som tildelte kontrakt om offentlig tjenesteytelse og jernbaneforetak som oppfyller kontrakt om offentlige tjenesteytelse. Statens jernbanetilsyn fastsetter samtidig en frist for partene som nevnt i første punktum for å anmode om tilsynets vurdering i henhold til § 2A–1 og § 2A–3. Disse partene skal gi tilsynet de nødvendige opplysninger som kreves for å treffe slik avgjørelse.

Statens jernbanetilsyn skal treffe sin begrunnede avgjørelse innen en på forhånd fastsatt rimelig frist, og under alle omstendigheter innen to måneder etter å ha mottatt alle relevante opplysninger.

Statens jernbanetilsyn skal i sin avgjørelse opplyse innen hvilken tidsperiode og under hvilke forhold berørte myndigheter, infrastrukturforvalteren, jernbaneforetaket som oppfyller kontrakten om offentlig tjenesteytelse eller jernbaneforetaket som søker om tilgang kan anmode om fornyet behandling av avgjørelsen.

II

I forskrift 5. februar 2003 nr. 135 om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av det nasjonale jernbanenettet (fordelingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 6–1 annet og nye tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

Rammeavtaler skal normalt gjelde for en periode på fem år. Den kan likevel fornyes for en periode som tilsvarer den opprinnelige varigheten. Infrastrukturforvalteren kan i særlige tilfeller godta en kortere eller lengre periode.

Enhver periode på mer enn fem år skal være begrunnet ved at det foreligger en forretningsavtale, særlige investeringer eller risikoer.

For tjenester som benytter infrastruktur til særlige formål, som nevnt i § 7–12, og som krever omfattende og langsiktige investeringer, kan rammeavtaler inngås for en periode på 15 år. Søkeren skal dokumentere investeringene. En periode på mer enn 15 år tillates bare i unntakstilfeller. Unntak kan være aktuelt ved omfattende og langsiktige investeringer, særlig dersom disse er knyttet til avtalemessige forpliktelser, herunder en flerårig amortiseringsplan.

I tilfelle som nevnt i tredje ledd, kan søkerens krav nødvendiggjøre en detaljert angivelse av kapasitetsegenskapene som skal gjøres tilgjengelig for søkeren under rammeavtalens varighet. Angivelsen skal omfatte antall avganger i ruteleiene og ruteleienes størrelse og kvalitet. Infrastrukturforvalteren kan begrense den reserverte kapasiteten dersom den i en periode på minst én måned er brukt mindre enn den terskelverdi som er angitt i § 8–3.

For å ta hensyn til særlige investeringer eller forretningsavtaler kan det på grunnlag av de kapasitetsegenskaper som er benyttet av søkere som drev jernbanevirksomhet før 1. januar 2010, fra og med 1. januar 2010 inngås rammeavtale etter § 6–1 første ledd for en femårsperiode. Rammeavtalen kan fornyes en gang. Statens jernbanetilsyn er ansvarlig for å gi tillatelse til at en slik avtale trer i kraft.

§ 6–1 nåværende tredje ledd blir nytt sjette ledd.

III

Endringene trer i kraft straks, med unntak av endringene i § 2–1 i forskrift 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften), som trer i kraft 1. januar 2010.

4. juni Nr. 587 2009

Forskrift om endring i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger

Hjemmel: Fastsett av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2009 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 2, § 6, § 7, § 16, § 19, § 20, § 43 og § 45, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171 og delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2008 og forordning (EF) nr. 755/2008) og vedlegg XIII nr. 56j (direktiv 2008/106/EF). Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 9. mai 2003 nr. 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger gjøres følgende endringer:

Forskriftens EØS-henvisningsfelt skal lyde:

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2008 og forordning (EF) nr. 755/2008), vedlegg XIII nr. 56j (direktiv 2008/106/EF), nr. 56s (direktiv 2005/45/EF) og vedlegg XVIII nr. 16a (direktiv 92/29/EØF).

§ 8–1 siste punktum skal lyde:

Direktiv 2005/45/EF og direktiv 2005/36/EF skal følges ved anerkjennelse av utenlandsk utdanning og tilhørende sertifikater for personell som skal gjøre tjeneste om bord på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. juni Nr. 588 2009

Forskrift om Forbrukerombudets og Markedsrådets saksbehandling mv.

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 32 fjerde ledd. Fremmet av Barne- og likestillingsdepartementet. Kunngjort 5. juni 2009 kl. 14.50.

Kapittel I – Forbrukerombudet

§ 1. Til Forbrukerombudet er knyttet en stab for å forberede sakene. Staben tilsettes av Forbrukerombudets tilsettingsråd. Forbrukerombudet utpeker hvem av de ansatte som skal være fast stedfortreder og som skal tre inn i ombudets sted ved fravær.

§ 2. Forbrukerombudets vedtak etter markedsføringsloven skal meddeles den det retter seg mot. Forbrukerombudet kan bestemme at vedtaket skal forkynnes for den det retter seg mot.

For øvrig behandles sakene etter reglene i markedsføringsloven og lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Den som klager en sak inn for Forbrukerombudet regnes ikke som part etter forvaltningsloven i saken mellom den innklagede og Forbrukerombudet. En klager skal underrettes om resultatet av henvendelsen.

Markedsrådet er Forbrukerombudets overordnede organ i saker om anvendelsen av markedsføringsloven. For andre saker, for eksempel saker om innsyn og klager på saksbehandling, er Barne- og likestillingsdepartementet klageinstans.

§ 3. Forbrukerombudet skal legge vekt på å gjøre institusjonen kjent blant publikum og på å informere publikum og de næringsdrivende om lovens bestemmelser og om institusjonens praksis. Normalt skal Forbrukerombudet ikke gi forhåndsuttalelser eller på annen måte ta forhåndsstandpunkt til konkrete tiltak som aktes satt i verk. Ved henvendelser fra næringsdrivende kan imidlertid Forbrukerombudet gi uforpliktende råd, dersom ombudet finner grunn til det.

Kapittel II – Markedsrådet

§ 4. Markedsrådets møter berammes av lederen.

Dersom et medlem av Markedsrådet mener at han eller hun er ugild i en sak, bør han eller hun si fra om dette snarest mulig etter innkallelsen til møtet. I dette tilfelle, og også når rådets leder mener det kan være spørsmål om at et medlem er ugild, skal varamedlemmet varsles.

§ 5. Markedsrådet kan bestemme at forhandlingene i en sak skal foregå i et offentlig møte når rådet finner at allmenne hensyn tilsier det og at saken egner seg for det. Markedsrådets leder kan, med forbehold om Markedsrådets godkjenning, foreløpig avgjøre at forhandlingene i en sak skal foregå i offentlig møte.

Etter at en sak er tatt opp til avgjørelse, skal forhandlingene i rådet foregå i lukket møte.

§ 6. Markedsrådets avgjørelser skal grunngis. Det skal opplyses om avgjørelsen er enstemmig, eller, i motsatt fall, hvilke av rådets medlemmer som er uenige i avgjørelsen eller i begrunnelsen for den. Disse medlemmers standpunkt skal også grunngis.

§ 7. Over Markedsrådets forhandlinger føres protokoll som underskrives av medlemmene.

Av protokollen skal framgå tid og sted for rådets møte, rådets sammensetning, hvilke saker som er behandlet og hva de gjelder, hvem som er varslet, hvem av de varslede som har møtt og avgitt forklaring eller uttalelse, hvilke dokumenter som er lagt fram, og Markedsrådets vedtak med grunngiving.

§ 8. Under saksforberedelsen legger Forbrukerombudet fram et skriftlig sammendrag av sitt standpunkt i saken. Sak som er brakt inn av annen enn Forbrukerombudet sendes Forbrukerombudet til utarbeidelse av sammendrag. Sammendraget forelegges den som er part i saken til uttalelse.

Markedsrådet skal under forberedelsen innhente de opplysninger eller uttalelser fra Forbrukerombudet og parten som må anses nødvendige for å få saken klarlagt. Rådet kan også gi andre anledning til å uttale seg dersom de må anses å ha særlig interesse i sakens utfall eller de antas å kunne bidra til å belyse saken.

Lederen kan utenom Markedsrådets møter treffe beslutning i medhold av annet ledd.

§ 9. Så snart saken er berammet for Markedsrådet, skal Forbrukerombudet og parten varsles om møtet og forespørres om de vil møte for å forklare seg for Markedsrådet.

Forbrukerombudet og parten skal ha adgang til selv eller ved representant å komme i møtet og redegjøre for sitt syn på saken.

Markedsrådet kan også varsle andre til møtet dersom det antas at de kan gi opplysninger av betydning for saken eller dersom de må anses for å ha en særlig interesse av å uttale seg i saken. § 8 tredje ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 10. Etter at partsforhandlingene er avsluttet og de som har vært innkalt har forlatt møtet, opptas saken til avgjørelse. Om nødvendig kan rådslagning og avgjørelse utsettes til et senere møte. Markedsrådet kan utsette saken dersom den ikke er tilstrekkelig opplyst. I så fall skal rådet oppgi hvilke ytterligere opplysninger som anses påkrevet eller hvilke nye personer som ønskes innkalt for å gi forklaring. Dersom Markedsrådet finner det nødvendig med ytterligere opplysninger for å få et forsvarlig grunnlag for avgjørelse, skal det settes frister for dette, og motparten skal gis anledning til å kommentere eventuelle nye opplysninger.

§ 11. Finner Markedsrådets leder at dokumentene som er framlagt under saksforberedelsen er tilstrekkelige for avgjørelse av en sak, kan han eller hun med forbehold om Markedsrådets godkjenning bestemme at saken skal behandles uten muntlige forhandlinger.

§ 12. Markedsrådets vedtak skal meddeles den det retter seg mot. Markedsrådet kan bestemme at vedtaket skal forkynnes for den det retter seg mot.

For øvrig behandles sakene etter reglene i markedsføringsloven og lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder så langt de passer der Markedsrådet behandler klager på vedtak fra Helsedirektoratet og Medietilsynet.

§ 13. Næringsdrivende som vinner fram i sak for Markedsrådet kan tilkjennes sakskostnader ved at lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 36 gis tilsvarende anvendelse som ved endring av vedtak, i saker som Forbrukerombudet bringer inn for Markedsrådet.

Kostnader som er pådratt etter at saken er brakt inn for Markedsrådet kan kreves dekket etter første ledd. I særlige tilfeller der den næringsdrivendes omkostninger anses å være en følge av Forbrukerombudets irregulære saksbehandling, kan også omkostninger pådratt på et tidligere tidspunkt tilkjennes.

Saksomkostninger tilkjennes ikke i saker om Forbrukerombudets nedprioritering av enkeltsaker.

Reglene i lov 17. juni 2005 nr. 90 om rettergang i sivile saker (tvisteloven) § 20–5 tredje ledd om kostnadsoppgave gjelder tilsvarende så langt de passer i saker for Markedsrådet.

§ 14. Denne forskrift trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. desember 1972 nr. 22 om Forbrukerombudets og Markedsrådets virksomhet og forskrift 17. mars 1978 nr. 4 om dekning av sakskostnader i sak for Markedsrådet.

13. mai Nr. 589 2009

Forskrift om kjøretøyverksteder

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 13. mai 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19a og delegeringsvedtak 18. juni 2004 nr. 907.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF). Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Kapittel 1 – Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder alle kjøretøyverksteder som skal utføre reparasjons-, vedlikeholds-, ombyggings-, oppbyggings- og påbyggingsarbeid på kjøretøy som angitt i § 2 og virksomheter som skal utføre arbeid etter særlig arbeidstillatelse som angitt i § 4.

Kapittel 2 – Godkjenning og verkstedskategorier

§ 2. Godkjenning av kjøretøyverksted

Kun virksomhet som oppfyller vilkårene i kapittel 3 og som er godkjent av regionvegkontoret kan utføre reparasjons-, vedlikeholds-, ombyggings-, oppbyggings- og påbyggingsarbeid på kjøretøys bremseanlegg, styreinnetning, bærende konstruksjon, drivverk, hjuloppheng, hjulutrustning, motor, drivstoffanlegg og elektriske anlegg medregnet lysutstyr. Dette gjelder arbeid på:

- a) bil
- b) to- og trehjuls motorvogn
- c) traktor og motorredskap som er konstruert for en hastighet på 50 km/h eller mer
- d) tilhenger med brems til kjøretøy som nevnt over.

De forskjellige verkstedskategorier kan i den grad det er nødvendig for det aktuelle arbeid, utføre montering og demontering av komponenter som ikke omfattes av det arbeidsområde kjøretøyverkstedet er godkjent for.

§ 3. Kategorier av kjøretøyverksteder

Godkjenning av kjøretøyverksted blir gitt av regionvegkontoret for følgende kategorier:

- a) *Bilverksted* – kjøretøyverksted som kan utføre alle typer arbeid på alle typer kjøretøy.
- b) *Bilverksted 01* – kjøretøyverksted som kan utføre alle typer arbeid på alle kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3 500 kg, med unntak av de kjøretøyene som omfattes av kategoriene i bokstav e og l. Bilverksted 01 kan også godkjennes spesielt for arbeid på kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 7 500 kg og som er utstyrt med hydraulisk bremseanlegg.
- c) *Bilverksted 02* – kjøretøyverksted som kan utføre alle typer arbeid på alle kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500, men ikke over 7 500 kg, med unntak av de kjøretøyene som omfattes av kategoriene i bokstav e og l.
- d) *Bilverksted 03* – kjøretøyverksted som kan utføre alle typer arbeid på alle kjøretøy med tillatt totalvekt over 7 500 kg, med unntak av de kjøretøyene som omfattes av kategoriene i bokstav e og l.
- e) *Motorsykkel- og mopedverksted* – verksted som kan utføre arbeid på motorsykler og mopeder, herunder tre- og firehjuls motorsykler og mopeder.
- f) *Bilskadeverksted* – verksted som kan utbedre skader på kjøretøys karosseri og/eller ramme.
- g) *Bilelektro-/drivstoffanleggverksted* – verksted som skal utføre arbeid på kjøretøys elektriske anlegg og drivstoffanlegg.
- h) *Bilbremseverksted* – verksted som kan utføre arbeid på kjøretøys bremseanlegg.
- i) *Bildieselverksted* – verksted som kan utføre arbeid på kjøretøys drivstoffanlegg for dieseldrevet kjøretøy.
- j) *Hjulutrustningsverksted* – verksted som kan utføre arbeid på kjøretøys hjulutrustning, inkludert dekk, slange, hjul, hjuloppheng, drivaksel/drivakselledd, hjulbrems og styring.
- k) *Påbyggerverksted* – verksted som kan utføre påbyggings-, oppbyggings- og ombyggingsarbeid på kjøretøy i samsvar med kjøretøyfabrikantens anvisninger.

- l) *Traktorverksted* – verksted som kan utføre alle typer arbeid på traktor og motorredskap som er konstruert for en hastighet på 50 km/h eller mer.

§ 4. Særlig arbeidstillatelse

Regionvegkontoret kan, for virksomhet som ikke er godkjent etter denne forskriften, utstede særlig arbeidstillatelse for bestemte typer arbeid på kjøretøy hvis virksomheten kan dokumentere å ha forutsetning for å utføre slikt arbeid. Slik forutsetning kan være egnet sted, verktøy, utstyr og kompetanse.

Særlig arbeidstillatelse kan gis for følgende typer arbeid på kjøretøy:

- a) arbeid på lysutstyr: Bytte av lykteinnsatser og lyktelass, kontroll og justering av lys. Det kreves kunnskap om kjøretøyforskriftens krav til lykter.
- b) arbeid på hjul: Omlegging av dekk og slanger, lapping av slanger, plugging av slangeløse dekk når ferdig bearbeidet hull ikke er større enn 6 millimeter, pigging av dekk og avbalansering av hjul. For arbeid på hjul (felg og dekk) skal det dokumenteres spesiell kunnskap innenfor området, inkludert kunnskap om kjøretøyforskriftens krav. Slik arbeidstillatelse gis kun til bestemt(e) person(er) som er ansvarlig for virksomheten, og ikke til virksomheten generelt.
- c) arbeid på campingtilhengere og annen tilhenger på løpsbremsanlegg som kan trekkes av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 3 500 kg. Den som skal utføre arbeidet må ha gjennomgått nødvendig opplæring hos fabrikant, importør eller tilsvarende.
- d) arbeid på eksosanlegg: Bytte av eksosrør, lyddempere og katalysatorer. Det kreves kunnskap om kjøretøyforskriftens krav til støy og avgass-/røkslipp.
- e) arbeid på gassdriftsanlegg: Montering av, og vedlikeholdsarbeid på gassdriftsanlegg (CNG/LPG). Den som skal utføre slikt arbeid på bil må følge kravene til godkjenning av arbeidet i kjøretøyforskriften § 22–6 nr. 9.

§ 5. Unntak fra krav til godkjenning

Følgende arbeid er unntatt fra krav til godkjenning:

- a) reparasjons- og vedlikeholdsarbeid som utføres av skole som en del av opplæringen.
- b) mindre justeringsarbeid utført av teststasjoner i naturlig sammenheng med de tester som utføres.
- c) arbeid på kjøretøy som nødvendig del av redningstjeneste.
- d) arbeid som blir utført av fabrikant på egenproduserte kjøretøy eller på egenproduserte deler og utstyr til kjøretøy.
- e) reparasjons- og vedlikeholdsarbeid på avmonterte komponenter av kjøretøy. Regionvegkontoret kan tillate at av- og påmontering av delene blir gjort av virksomheten når særlige grunner taler for det og virksomheten anses kvalifisert.
- f) enkle reparasjoner og utskiftninger som ikke omfatter bærende konstruksjoner og vitale deler på kjøretøyet.
- g) reparasjons- og vedlikeholdsarbeid som blir utført av eieren eller medlemmer av eierens husstand på kjøretøy som er registrert på eieren, eller har vært registrert i eierens navn på tidspunktet for eventuell avskilting. Unntaket gjelder ikke når eieren reparerer kjøretøy som blir omsatt i næringsøyemed.
- h) ombygging, oppbygging og påbygging i henhold til forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav til godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) kapittel 7 som blir utført av eier eller medlemmer av eierens husstand på kjøretøy som er registrert på eieren, eller har vært registrert i eierens navn på tidspunktet for eventuell avskilting, og eieren av kjøretøyet på forhånd har fått tillatelse av regionvegkontoret til utførelse av dette arbeidet. Unntaket gjelder ikke når eieren ombygger, oppbygger eller påbygger kjøretøy som blir omsatt i næringsøyemed.

Kapittel 3 – Vilkår for godkjenning

§ 6. Krav til lokaler og teknisk utstyr for kjøretøyverksted

Lokaler og teknisk utstyr som skal benyttes av godkjent kjøretøyverksted skal være egnet til formålet og ha nødvendige tillatelser.

Det kreves følgende utstyr ved de forskjellige kategoriene av kjøretøyverksteder:

- a) Bilverksted, bilverksted 01, bilverksted 02 og bilverksted 03 skal ha kjøretøyløfter eller arbeidsgrav.
- b) Motorsykkel- og mopedverksted skal ha løftebenk/løftebord.
- c) Bilskadeverksted skal ha rettebenk.
- d) Bilelektro-/drivstoffanleggverksted må ha avgassmåler og røkmåler, beregnet for aktuelle drivstoffer.
- e) Bilbremsverksted skal ha egnet bremseprøver.
- f) Bildieselverksted skal ha prøvebenk for innsprøytningpumper.
- g) Hjulustrustningsverksted skal ha utstyr for reparasjon av dekk og utstyr for kontroll av hjulstilling.
- h) Påbyggerverksted skal ha utstyr for mekaniske arbeider på kjøretøyenes ramme og påbygg.
- i) Traktorverksted skal ha kjøretøyløfter eller arbeidsgrav.

Kjøretøyverksteder skal ha egnet oppstillingsplass for reparasjon av kjøretøyene og nødvendig utstyr og verktøy.

§ 7. Regelverk m.m.

Godkjent kjøretøyverksted skal til enhver tid ha tilgjengelig oppdatert regelverk for reparasjonsvirksomhet og nødvendige tekniske data for de kjøretøyene som skal repareres.

§ 8. Teknisk leder og kompetent stedfortreder

Godkjent kjøretøyverksted skal ha en teknisk leder med kompetent stedfortreder. Regionvegkontoret kan ved godkjenning av virksomheten gjøre unntak fra kravet til kompetent stedfortreder når kravet vil virke urimelig av hensyn til virksomhetens størrelse.

Teknisk leder er ansvarlig for virksomheten, skal være heltidsansatt og være til stede i virksomheten. Teknisk leder skal delta aktivt i arbeidet ved å veilede personalet og påse at arbeidet utføres i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.

Kompetent stedfortreder skal oppfylle kravene til teknisk leder, jf. § 9, og har teknisk leders ansvar i dennes fravær.

Godkjenningspliktig arbeid kan ikke utføres uten at teknisk leder eller kompetent stedfortreder er tilstede.

§ 9. Krav til teknisk leder

Teknisk leder ved godkjent kjøretøyverksted skal ha fagbrev og relevant praksis som nærmere fastsatt. Praksis skal være opparbeidet ved godkjent kjøretøyverksted.

Teknisk leder skal oppfylle følgende krav:

- a) *Bilverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- b) *Bilverksted 01*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 år relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- c) *Bilverksted 02*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- d) *Bilverksted 03*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- e) *Motorsykkel- og mopedverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» eller for «motorsykkelmekaniker» og 3 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 7 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- f) *Bilskadeverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» eller «bilskadereparatør», og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- g) *Bilelektro-/drivstoffanleggverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» eller for «bilelektriker», og 3 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 7 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- h) *Bilbremseverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 år relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- i) *Bildieselverksted*: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 år relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- j) *Hjulustrustningsverksted*: Fagbrev som «reparatør av hjulustrustning», eller fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- k) *Påbyggerverksted*: Fagbrev som «industriemekaniker», eller «bilmekaniker tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker lette kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- l) *Traktorverksted*: Fagbrev som «landbruksmaskinmekaniker» eller som «bilmekaniker tunge kjøretøy», og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.

Teknisk leder må på godkjenningstidspunktet ha vært i relevant arbeid i minst 3 av de siste 5 årene.

Teknisk leder skal ha førerrett som gir adgang til å kjøre slike kjøretøy som kjøretøyverkstedet har godkjenning for.

Krav til teknisk leder anses videre oppfylt på grunnlag av annen relevant utdanning eller praksis dersom regionvegkontoret finner denne likeverdig med forannevnte, eller på grunnlag av tilsvarende kvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat i samsvar med direktiv 2005/36/EF. Det kan stilles krav om prøveperiode eller egnethetsprøve i samsvar med direktivets artikkel 14.

Kjøretøyverkstedene kan ikke godkjennes uten at de har teknisk leder som oppfyller kompetansekravene i denne bestemmelse.

§ 10. Krav til personale

Personale som utfører arbeid ved godkjent kjøretøyverksted skal ha nødvendig kompetanse. Personale som skal kjøre de kjøretøy det utføres arbeid på, må ha førerkort for dette, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.. Unntak i førerkortforskriften § 12–2 første ledd gjelder.

§ 11. Dokumentasjon på godkjenning

Virksomhet som oppfyller vilkårene i denne forskriften har krav på å få utstedt godkjenningsdokument og godkjenningsskilt. Dokumentet og skiltet skal være påført hvilke verkstedskategorier kjøretøyverkstedet er godkjent for. Skiltet skal være plassert godt synlig for publikum.

Kapittel 4 – Kjøretøyverkstedets plikter

§ 12. Plikter som kjøretøyverksteddriften medfører

Ved endring av forhold som kan ha betydning for godkjenningen, herunder opphør, flytting, endring av organisasjonsnummer, bytte av teknisk leder og/eller kompetent stedfortreder, utstyr, skal det straks gis skriftlig melding til regionvegkontoret.

Kjøretøyverkstedet skal gi årlig statusrapport om arbeidsstyrken til regionvegkontoret innen frist fastsatt av regionvegkontoret.

Når arbeid på kjøretøy vil medføre at det innpregede understellsnummeret blir skadet eller fjernet, skal regionvegkontoret ha melding før slikt arbeid blir satt i gang. Det samme gjelder dersom det viser seg at understellsnummer allerede er skadet eller fjernet før reparasjon av kjøretøyet blir påbegynt ved kjøretøyverkstedet, eller når kjøretøyet er så sterkt skadet at det skal kontrolleres av regionvegkontoret før det blir tatt i bruk, jf. bestemmelser i forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

§ 13. Plikt til å opprette kvalitetsstyringssystem

Den som er ansvarlig for godkjent kjøretøyverksted skal etablere og ajourholde et kvalitetsstyringssystem for virksomhetens aktiviteter knyttet til arbeidet og føre tilsyn med at dette gjennomføres.

Med kvalitetsstyringssystem menes systematiske tiltak som dokumenterer at arbeidet utøves i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.

Systemet skal utarbeides og ajourholdes i samarbeid med teknisk leder og personale.

Denne bestemmelsen får ikke anvendelse for kjøretøyverksted som har godkjent kvalitetssikringssystemer i henhold til gjeldende NS-EN ISO 9001 for virksomheten.

§ 14. Utforming og innhold av kvalitetsstyringssystemet

Kvalitetsstyringssystemet skal fastlegge og beskrive følgende områder:

- a) Organisering av virksomheten der det framgår hvem som har ansvar for at arbeidet utføres i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.
- b) De ansattes kompetanse, herunder prosedyrer for opplæring og vedlikehold av kompetanse.
- c) Prosedyrer for kalibrering og periodisk vedlikehold av pliktig utstyr.
- d) Prosedyrer for arbeid som beskrevet i § 2 første ledd.
- e) Prosedyrer for ajourhold av kjøretøytekniske data og forskriftssamling som er nødvendig for å kunne gjennomføre arbeidet.
- f) Tilgjengelighet til forskrifter og kjøretøytekniske data for personalet.
- g) Samarbeidsavtaler vedrørende utstyr eller kjøp av tjenester knyttet til virksomheten (underleverandører).
- h) Prosedyrer for behandling av eventuelle klager på arbeidet.

§ 15. Dokumentasjon

Den som er ansvarlig for kjøretøyverkstedets virksomhet har ansvar for at kvalitetsstyringssystemet er skriftlig dokumentert og at dette til enhver tid er tilgjengelig for personalet og tilsynsmyndigheten.

Dokumentasjonen skal også inneholde nødvendige sertifikater og godkjenningssattester for teknisk utstyr.

Kapittel 5 – Tilsyn med kjøretøyverksteder og sanksjoner

§ 16. Tilsyn

Regionvegkontoret skal føre tilsyn med kjøretøyverksteder som utfører godkjenningspliktig arbeid, jf. forskriftens § 2 og virksomheter med arbeidstillatelse etter § 4.

Virksomhetene plikter å gi regionvegkontoret adgang til virksomhetens lokaler, og bistå slik det ellers er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

Regionvegkontoret kan som en del av tilsynet utføre stikkprøvekontroll på arbeidet. Dersom det er nødvendig for å utføre tilsynsoppgavene kan regionvegkontoret også innkalle kjøretøy til stikkprøvekontroll.

§ 17. Tilbakekall, pålegg og advarsel

Regionvegkontoret kan midlertidig eller permanent tilbakekalle virksomhetens godkjenning eller særlig arbeidstillatelse dersom:

- a) vilkår for godkjenning eller arbeidstillatelse ikke foreligger,
- b) det utføres arbeid som virksomheten ikke er godkjent for eller har arbeidstillatelse til,
- c) endringer i driften ikke er rapportert i henhold til § 12,
- d) pålegg gitt i henhold til tredje ledd ikke etterkommes,
- e) det utføres arbeid i strid med vegtrafikklovgivningen,
- f) det foreligger alvorlige og/eller gjentatte brudd på denne forskriften,
- g) det utføres arbeid i strid med kjøretøyforskriften og/eller fabrikantens anvisninger,
- h) skriftlig advarsel ikke tas til følge.

Ved tilbakekall av en godkjenning skal regionvegkontoret tilbakekalle både skiltet og godkjenningsdokumentet som nevnt i § 11.

Som ledd i tilsynet kan bedriften gis pålegg som er nødvendig for å sikre at arbeidet utføres i samsvar med gjeldende regelverk.

For mindre grove forhold kan det gis advarsel.

Kapittel 6 – Avsluttende bestemmelser

§ 18. Administrative bestemmelser

Regionvegkontoret fører eget databasert register over godkjente kjøretøyverksteder i sin region.

§ 19. Klage

Enkeltvedtak fattet av regionvegkontoret etter denne forskrift kan påklages til Vegdirektoratet.

§ 20. Unntak

Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra denne forskriften.

Regionvegkontoret kan i enkelttilfelle gjøre unntak fra denne forskriftens § 6, § 8 og § 9.

§ 21. Overgangsordninger

Godkjenning som kjøretøyverksteder og virksomheter med særlig arbeidstillatelse gitt etter forskrift 15. november 1973 nr. 9191 om kjøretøyverksteder, skal etter 1. juli 2011 oppfylle kravene etter denne forskrift. Godkjenning som bilgummiverksted etter nevnte forskrift, skal etter 1. juli 2011 oppfylle enten kravene til hjulutrustningsverksted i denne forskrift, jf. § 3 bokstav j, eller søke om særlig arbeidstillatelse for det arbeid som skal utføres, jf. § 4.

Godkjenning som kjøretøyverksted gitt etter forskrift 18. juni 2004 nr. 959 skal etter 1. juli 2011 oppfylle kravene i denne forskriften.

§ 22. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 18. juni 2004 nr. 959 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy og godkjenning av kjøretøyverksteder og forskrift 16. juli 2001 nr. 843 om unntak fra forskrift 15. november 1973 nr. 9191 om kjøretøyverksteder.

13. mai Nr. 590 2009

Forskrift om kontroll av kjøretøy langs veg

Hjemmel: Fastsett av Vegdirektoratet 13. mai 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19 annet ledd og § 43, jf. delegeringsvedtak 12. mars 2009 nr. 297.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17h (direktiv 2000/30/EF endret ved direktiv 2003/26/EF). Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for:

- a) biler med tillatt totalvekt over 3 500 kg og alle biler som er registrert for 10 personer eller flere
- b) tilhengere, herunder semitrailere, med tillatt totalvekt over 3 500 kg.

§ 2. Teknisk kontroll

Teknisk kontroll langs offentlig veg av kjøretøy som nevnt i § 1 skal være uanmeldt. Det skal ikke forskjellsbehandles på grunnlag av førerens nasjonalitet eller kjøretøyets registreringsland eller land der det er tatt i bruk.

Kontrollen skal omfatte ett eller flere av følgende elementer:

- a) en teknisk vurdering av kjøretøyets vedlikeholdstilstand.
- b) en kontroll av den rapporten som er beskrevet i § 7.
- c) en kontroll av dokumenter som viser at kjøretøyet er blitt godkjent i en periodisk kontroll.
- d) en undersøkelse beregnet på å avsløre sviktende vedlikehold. Undersøkelsen skal omfatte ett eller flere av de punkter som er anført i vedlegg I punkt 10 i direktiv 2000/30/EF som endret ved direktiv 2003/26/EF.

§ 3. Brems- og avgasskontroll

Hvis en kontroll som nevnt i § 2 annet ledd bokstav d omfatter bremsesystemer og utslipp av avgasser, skal den foregå i tråd med vedlegg II i direktiv 2000/30/EF som endret ved direktiv 2003/26/EF.

§ 4. Fritak for kontroll

Før det foretas kontroll etter § 2 annet ledd bokstav d skal det tas hensyn til siste kontrollattest utstedt i henhold til forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy § 22 eller rapport fra teknisk kontroll langs veg. Det kan også tas hensyn til enhver annen sikkerhetsattest som er utstedt av et kontrollorgan.

Når attester eller rapporter som nevnt i første ledd viser at det innenfor de tre siste månedene er foretatt inspeksjon av ett eller flere punkter som er anført i vedlegg I punkt 10 i direktiv 2000/30/EF som endret ved direktiv 2003/26/EF kontrolleres ikke dette punktet på ny, med mindre det er særlig berettiget på grunn av åpenbar feil ved kjøretøyet eller manglende samsvar mellom kjøretøy og attest.

§ 5. Ytterligere kontroll

Hvis kontrollmyndigheten anser at omfanget av vedlikeholdsmangler, særlig når det gjelder bremses, kan utgjøre en så stor risiko for trafikksikkerheten at ytterligere undersøkelser er nødvendig, kan kjøretøyet underkastes en mer omfattende kontroll av et kontrollorgan i henhold til forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy § 2 annet ledd.

§ 6. Bruksforbud

Hvis det ved kontrollen viser seg at kjøretøyet ikke er i forsvarlig stand, kan kontrollmyndigheten nedlegge bruksforbud inntil de alvorlige manglene er blitt rettet opp, jf. vegtrafikkloven § 36.

§ 7. Rapport

Når kontroll etter § 2 annet ledd bokstav d er gjennomført, skal det utarbeides en rapport av kontrollmyndigheten der de punkter som er kontrollert og de som ikke er kontrollert skal avmerkes. Rapporten skal gis til føreren av kjøretøyet. Rapporten skal skrives på fastsatt skjema.

Alvorlige mangler ved et utenlandsk kjøretøy, særlig mangler som fører til bruksforbud etter § 6, skal rapporteres til vedkommende myndigheter i medlemsstaten der kjøretøyet er registrert eller er blitt tatt i bruk.

§ 8. Kontrollmyndighet

Regionvegkontoret og politiet har kontrollmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 8. august 2002 nr. 875 om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy.

13. mai Nr. 591 2009**Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy**

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 13. mai 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19 første og annet ledd og § 43, jf. delegeringsvedtak 12. mars 2009 nr. 297.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 16a (direktiv 96/96/EF som endret ved direktiv 1999/52/EF, direktiv 2001/9/EF, direktiv 2001/11/EF og direktiv 2003/27/EF), vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF) og vedlegg II kap. I nr. 12 (direktiv 72/306/EØF som endret ved direktiv 89/491/EØF, direktiv 97/20/EF og direktiv 2005/21/EF). Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Kapittel 1 – Innledende bestemmelser**§ 1. Virkeområde**

Forskriften gjelder periodisk kontroll av norskregistrerte kjøretøy og krav til kontrollorgan som gjennomfører kontrollen.

§ 2. Periodisk kontroll og kontrollorgan

Med periodisk kontroll av kjøretøy forstås i denne forskriften kontroll av kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd, til tidspunkt og i kontrollintervall som følger av § 5 og gjennomført etter reglene i kapittel 5.

Periodisk kontroll etter denne forskriften kan bare utføres av virksomhet som oppfyller vilkårene i denne forskriften kapittel 3 og 4, og som er godkjent av regionvegkontoret.

Regionvegkontoret kan i særlige tilfeller godkjenne kontroller utført av godkjent kontrollorgan i annen EØS-stat.

Kapittel 2 – Periodisk kontroll av kjøretøy**§ 3. Eiers fremstillingsplikt**

Eier av kjøretøy som nevnt i § 4, eller den som på eiers vegne har rådighet over kjøretøyet, skal uoppfordret fremstille kjøretøyet til periodisk kontroll, jf. § 5.

§ 4. Kjøretøy som er underlagt periodisk kontroll

Kravet om periodisk kontroll gjelder for:

- Biler med tillatt totalvekt over 3 500 kg og alle biler som er registrert for 10 personer eller flere,
- tilhengere, herunder semitrailere, med tillatt totalvekt over 3 500 kg,
- drosjer, ambulanser, herunder leilighetsambulanser, uansett totalvekt eller
- biler med tillatt totalvekt 3 500 kg eller mindre.

Kravet til periodisk kontroll gjelder likevel ikke hvis kjøretøyet er:

- registrert før januar 1960,
- registrert for bruk utenfor offentlig veg eller som lisensiert rally bil (kjennemerke med sort bunn),
- tatt ut av bruk (avregistrert),
- registrert på forsvar (kjennemerke med gul bunn),
- omfattet av forskrift 28. mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket og om særskilt registrering av motorvogn for midlertidig bruk eller
- registrert som tilhenger for traktor.

§ 5. Tidspunkt for periodisk kontroll

Kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd bokstav a til c skal framstilles første gang tidligst 12 måneder etter at det ble registrert og deretter én gang i kalenderåret. For kjøretøy som har vært avregistrert og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden det var avregistrert, skal det ved påregistrering dokumenteres at kjøretøyet har vært kontrollert og godkjent i løpet av siste 12 måneder.

Kjøretøy som nevnt i § 4 første ledd bokstav d skal framstilles første gang i det fjerde kalenderåret etter registreringsåret og deretter hvert annet år. For kjøretøy som har vært avregistrert, og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden det har vært avregistrert, skal det ved påregistrering dokumenteres at kjøretøyet har vært kontrollert og godkjent i løpet av de siste 24 måneder.

Kjøretøy skal til kontroll hos godkjent kontrollorgan i løpet av nedenfor angitt kontrollmåned og kan framstilles til kontroll inntil 4 måneder forut for kontrollmåned.

- kjennemerke med 1 som siste siffer framstilles i januar.
- kjennemerke med 2 som siste siffer framstilles i februar.
- kjennemerke med 3 som siste siffer framstilles i mars.
- kjennemerke med 4 som siste siffer framstilles i april.
- kjennemerke med 5 som siste siffer framstilles i mai.
- kjennemerke med 6 som siste siffer framstilles i juni.
- kjennemerke med 7 som siste siffer framstilles i november.
- kjennemerke med 8 som siste siffer framstilles i august.
- kjennemerke med 9 som siste siffer framstilles i september.
- kjennemerke med 0 som siste siffer framstilles i oktober.

§ 6. Endret frist for kontroll

Eier eller den som på eiers vegne har rådighet over kjøretøyet, kan søke regionvegkontoret om endret frist for kontroll dersom vedkommende av spesielle grunner enten ikke kan framstille kjøretøyet eller utbedre påpekte mangler innen pålagt frist.

Kapittel 3 – Kontrollorgan

§ 7. Kategorier av kontrollorgan

Godkjenning av kontrollorgan blir gitt av regionvegkontoret for følgende kategorier:

- a) *Kontrollorgan 01:* Kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy med tillatt totalvekt 3 500 kg eller mindre. Disse kontrollorganene kan godkjennes spesielt for kontroll av kjøretøy med tillatt totalvekt ikke over 7 500 kg og som er utstyrt med hydraulisk bremseanlegg.
- b) *Kontrollorgan 02:* Kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy med tillatt totalvekt 7 500 kg eller mindre.
- c) *Kontrollorgan 03:* Kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy med tillatt totalvekt over 7 500 kg.
- d) *Kontrollorgan 04:* Kontrollorgan for periodisk kontroll av alle kjøretøy.

§ 8. Krav til lokaler og teknisk utstyr for kontrollorgan

Lokaler og teknisk utstyr skal være egnet til formålet og ha nødvendige tillatelser.

Kontrollorgan skal ha følgende utstyr, avhengig av hvilke kjøretøytyper som skal kontrolleres:

- a) Bremseprøver som er tilpasset de kjøretøyene som kontrollorganet har godkjenning for å kontrollere.
- b) Kjøretøyløfter eller arbeidsgrav.
- c) Retardasjonsmåler som viser aktuell retardasjon. Skriver er ikke nødvendig.
- d) Lyskontrollapparat.
- e) Pedaljekk for kontroll av biler med trykkluftbremseanlegg.
- f) Manometre og mellomstykke for måling av styre-/matetrykk for kontroll av biler med trykkluftbremseanlegg.
- g) Avgassmåleinstrument som viser CO-konsentrasjon og lambdaverdi for kontroll av biler som har motor med elektrisk tenning. Instrumentet skal være i samsvar med ISO 3930 (International Organization for Standardization) eller OIML R 99 (Organisation Internationale de Métrologie Légale) klasse 0 eller 1; i tillegg skal lambdavisningen ha en toleranse på maksimalt $\pm 0,02$ under de betingelser som er angitt i aktuell standard. Avgassmåleinstrumenter som tas i bruk fra 30. oktober 2006 skal oppfylle kravene i forskrift 21. desember 2007 nr. 1744 om krav til avgassmålere.
- h) Lydmåler i samsvar med Presision Sound Level Meter, Type 1, som beskrevet i Publication 6065/651 (1979) fra IEC (International Electrotechnical Commission). Lydmålerens mikrofon skal kunne brukes ned til -10 °C.
- i) Røkmåler av type opacimeter, i samsvar med Rådsdirektiv 72/306/EØF vedlegg VII med senere endringer. Røkmålerens røkkammer med tilførselsslanger skal kunne brukes ned til -10 °C uten at eksosen kondenseres før eller inne i røkkammeret.
- j) Datautstyr og programvare for elektronisk rapportering av resultatet på utførte kjøretøykontroller til Statens vegvesen.

Teknisk utstyr, inkludert måleinstrumentene, skal brukes, kalibreres og vedlikeholdes etter fabrikantens anvisninger. Hvis anvisningene angir kalibrering med spesielt utstyr, skal kontrollorganet ha slikt utstyr, eller det skal ha kalibreringsavtale for apparatene med kompetent kalibreringsorgan.

Kontrollorgan kan ikke godkjennes uten at det har utstyr og verktøy til å utføre arbeidet på en faglig tilfredsstillende måte.

Regionvegkontoret kan ved godkjenning av virksomheten gjøre unntak fra kravet til eget utstyr når kravet vil virke urimelig av hensyn til virksomhetens størrelse. Virksomheten må i slike tilfeller ha inngått skriftlig avtale om tilgang på utstyr.

§ 9. Regelverk m.m.

Kontrollorgan skal til enhver tid ha oppdatert regelverk for kontroll i tillegg til nødvendige tekniske data for de kjøretøyer som skal kontrolleres tilgjengelig.

§ 10. Teknisk leder og kompetent stedfortreder

Kontrollorgan skal ha en teknisk leder med kompetent stedfortreder. Regionvegkontoret kan ved godkjenning av virksomheten gjøre unntak fra kravet til kompetent stedfortreder når kravet vil virke urimelig av hensyn til virksomhetens størrelse.

Teknisk leder er ansvarlig for virksomheten, skal være heltidsansatt og være til stede i virksomheten. Teknisk leder skal delta aktivt i arbeidet ved å veilede personalet og påse at kontrollene utføres i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.

I teknisk leders fravær påhviler dennes plikter kompetent stedfortreder. Kompetent stedfortreder må oppfylle kravene til teknisk leder, jf. § 11, og har teknisk leders ansvar i dennes fravær.

Periodisk kontroll kan ikke utføres uten at teknisk leder eller kompetent stedfortreder er tilstede.

§ 11. Krav til teknisk leder

Teknisk leder ved kontrollorgan skal ha fagbrev og relevant praksis som nærmere fastsatt. Praksis skal være opparbeidet som kontrollør hos Statens vegvesen eller ved godkjent kontrollorgan eller som bilmekaniker ved godkjent kjøretøyverksted.

Teknisk leder ved kontrollorgan skal oppfylle følgende krav:

- a) *Kontrollorgan 01:* Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt 3 500 kg eller mindre: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» eller som «bilmekaniker av lette kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- b) *Kontrollorgan 02:* Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt 7 500 kg eller mindre: Fagbrev som «bilmekaniker tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- c) *Kontrollorgan 03:* Ved periodisk kontroll av kjøretøy med totalvekt over 7 500 kg: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.
- d) *Kontrollorgan 04:* Ved periodisk kontroll av alle kjøretøy: Fagbrev som «bilmekaniker av tunge kjøretøy» og 4 års relevant praksis etter bestått fagprøve, alternativt 10 års relevant praksis i tillegg til bestått fagprøve.

Teknisk leder må på godkjenningstidspunktet ha vært i relevant arbeid i minst 3 av de siste 5 årene.

Teknisk leder skal ha førerrett som gir adgang til å kjøre slike kjøretøy som kontrollorganet har godkjenning for.

Krav til teknisk leder anses videre oppfylt på grunnlag av annen relevant utdanning eller praksis dersom regionvegkontoret finner denne likeverdig med forannevnte, eller på grunnlag av tilsvarende kvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat i samsvar med direktiv 2005/36/EF. Det kan stilles krav om prøveperiode eller egnethetsprøve i samsvar med direktivets artikkel 14.

Kontrollorgan kan ikke godkjennes uten at det har teknisk leder som oppfyller kompetansekravene i denne bestemmelse.

§ 12. Krav til personale

Personale som utfører kontroll ved godkjent kontrollorgan skal ha nødvendig kompetanse. Personale som skal kjøre de kjøretøy de kontrollerer, må ha førerkort for dette, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. Unntak i førerkortforskriften § 12–2 første ledd gjelder.

Kapittel 4 – Kvalitetsstyringssystem

§ 13. Plikt til å opprette kvalitetsstyringssystem

Den som er ansvarlig for kontrollorganet skal etablere og ajourholde et kvalitetsstyringssystem for virksomhetens aktiviteter knyttet til kontrollen og føre tilsyn med at dette gjennomføres.

Med kvalitetsstyringssystem menes systematiske tiltak som dokumenterer at kontrollen utøves i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.

Systemet skal utarbeides og ajourholdes i samarbeid med teknisk leder og personale.

Denne bestemmelsen får ikke anvendelse for kontrollorgan som har godkjente kvalitetsstyringssystemer i henhold til NS-EN ISO 9001 for virksomheten.

§ 14. Utforming og innhold av kvalitetsstyringssystemet

Kvalitetsstyringssystemet skal fastlegge og beskrive følgende områder:

- a) Organisering av virksomheten der det framgår hvem som har ansvar for at kontrollen utføres i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift.

- b) De ansattes kompetanse, herunder prosedyrer for opplæring og vedlikehold av kompetanse.
- c) Prosedyrer for kalibrering og periodisk vedlikehold av pliktig utstyr.
- d) Prosedyrer for gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy.
- e) Prosedyrer for ajourhold av kjøretøytekniske data og forskriftssamling som er nødvendig for å kunne gjennomføre kontrollen.
- f) Tilgjengelighet til forskrifter og kjøretøytekniske data for personalet.
- g) Prosedyrer for behandling av eventuelle klager på kontrollen.
- h) Prosedyrer for behandling og oversendelse av kontrollrapporter, og for rapportering av avvik fra forskriftens krav.

Kontrollorganet skal gjennom kvalitetsstyringssystemet kunne dokumentere at de gjennomfører periodisk kontroll i samsvar med regelverket.

§ 15. Dokumentasjon

Den som er ansvarlig for kontrollorganets virksomhet, har ansvaret for at kvalitetsstyringssystemet er skriftlig dokumentert og at dette til enhver tid er tilgjengelig for personalet og tilsynsmyndigheten.

Dokumentasjonen skal også inneholde nødvendige sertifikater og godkjenningssattester for teknisk utstyr.

Kapittel 5 – Gjennomføring av kontroll og kontrollsystemer

§ 16. Plikter som kontrollvirksomheten medfører

Kontrollorganet skal gi kontrolltilbud til alle kjøretøyeiere, uansett kjøretøymerke og type, innenfor den godkjenning som kontrollorganet har.

Kontrollorganet plikter å gi kjøretøyeier den veiledning som er nødvendig for at vedkommende kan ivareta sine rettigheter og plikter etter forskriften.

Dersom det ved kontrollen oppdages feil ved kjøretøyets identitet (understellsnummer eller kjennemerke), eller at kjøretøyet er endret slik at det må fremstilles hos godkjenningsmyndigheten, skal kontrollorganet gjøre eieren oppmerksom på dette ved anmerkning på kontrollseddelen.

Kopi av kontrollseddelen skal oppbevares av kontrollorganet i 2 år. Oppbevaringen kan skje ved elektronisk lagring i et datasystem eller ved papirutskrift for arkivering. Ved elektronisk lagring må det etableres tilstrekkelige sikkerhetsrutiner mot tap av data.

Når et kjøretøy under kontrollen er i så dårlig stand at bruksforbud er aktuelt, skal kontrollorganet omgående melde dette til regionvegkontoret hvis det anses nødvendig for å hindre bruk.

Ved endring av forhold som kan ha betydning for godkjenningen, herunder opphør, flytting, endring av organisasjonsnummer, bytte av teknisk leder eller kompetent stedfortreder, utstyr, skal det straks gis skriftlig melding til regionvegkontoret.

§ 17. Gjennomføring av kontrollen

Periodisk kontroll av et kjøretøy gjennomføres ved at kontrollorganet foretar en vurdering av alle de kontrollpunkter som er oppført i vedlegg 1, jf. § 30, og som er aktuelle for kjøretøyet.

Følgende skala brukes ved vurdering av kontrollpunkter:

–: Kontrollpunktet er ikke aktuelt for vedkommende kjøretøy.

0: Kontrollert og funnet i orden.

1: Feil/mangel som må rettes, men som ikke har betydning for om kjøretøyet kan godkjennes.

2: Feil/mangel som vil føre til at regionvegkontoret ikke kan godkjenne kjøretøyet.

3: Feil/mangel som vil føre til at regionvegkontoret ikke kan godkjenne kjøretøyet og som kan innebære at det vedtas bruksforbud umiddelbart.

4: På kontrolltidspunktet ikke mulig å måle på grunn av klimatiske forhold.

Ved senere kontroll av kjøretøyet og hvis det klimamessig er mulig, skal kontrollpunktet måles.

§ 18. Registrering av kontrolldata

Kontrollorganet skal registrere kontrolldata fra periodisk kontroll i et datasystem for videre overføring til Statens vegvesen. Datasystemet må ha nødvendig sikkerhet mot feil og misbruk ved registrering av kontrolldata og ved dataoversending.

Under utførelse av periodisk kontroll skal resultatet av kontrollen registreres i datasystemet i henhold til vedlegg 2, jf. § 30. Registreringen må skje som en aktiv handling for hvert kontrollpunkt. For datasystem med nødvendig kontrollfunksjoner for utfylling av kontrollpunkter, kan kontrollpunkter som ikke gjelder for aktuelt kjøretøy også fjernes fra innlesningsbildet.

Hver periodisk kontroll skal tildeles et unikt kontrollnummer som genereres av datasystemet og skal følge med kontrolldataene ved oversending. Ved periodisk kontroll som ikke er en fullstendig kontroll må det alltid henvises til en tidligere utført kontroll (kontrollnr.).

§ 19. Kontrollseddel til kjøretøyeier

Kontrollorganet skal gi utskrift av registrert kontrolldata til kjøretøyets eier. Utskriften skal føres på et fastsatt skjema i henhold til vedlegg 3, jf. § 30. Kontrollseddelenes dataformat kan endres av Vegdirektoratet.

§ 20. Oversending av resultat fra periodisk kontroll (kontrolldata) til Statens vegvesen

Resultatene fra utførte periodiske kontroller skal oversendes daglig og senest dagen etter gjennomført kontroll, med unntak av søndag i elektronisk form til Statens vegvesens datasystem. Daglig oversending skjer i form av en datafil i 7-bits0020ASCII-format og ved hjelp av overføringsprotokoll FTP. Frist for daglig innsending er klokken 2300. Kontrolldata fra hvert kjøretøy skal ha fast størrelse og innhold som beskrevet i vedlegg 2, jf. § 30. Hver filoverføring skal i tillegg til kontrolldata også inneholde informasjon om datamengde, overføringsdato og versjonsnummer.

§ 21. Bruksforbud

Regionvegkontoret kan nedlegge bruksforbud, jf. vegtrafikkloven § 36, for kjøretøy som ikke er framstilt til kontroll eller som ikke har fått utbedret mangler og er godkjent innen utløpet av kontrollmåneden, jf. likevel § 6. Regionvegkontoret kan også nedlegge bruksforbud dersom kontrollorganet gir melding i henhold til § 16 femte ledd om trafikksfarlige kjøretøy som er framstilt til kontroll.

§ 22. Godkjenning av kjøretøy og kontrollattest

På bakgrunn av kontrollens gjennomføring og manglenes art, avgjør regionvegkontoret umiddelbart etter utløpet av kontrollmåneden om et kjøretøy kan godkjennes.

Regionvegkontoret kan pålegge utbedring av mangler og kan stille krav om etterkontroll innen særskilt frist før godkjenning gis.

For kjøretøy nevnt i § 4 første ledd bokstav a og b skal Vegdirektoratet utstede kontrollattest på at kjøretøyet er godkjent til kjøretøyets eier i henhold til modell fastlagt av Vegdirektoratet. Attesten kan fremlegges ved annen teknisk kontroll, jf. forskrift 13. mai 2009 nr. 590 om kontroll av kjøretøy langs veg.

Kapittel 6 – Tilsyn med kontrollorgan og sanksjoner**§ 23. Tilsyn**

Regionvegkontoret skal føre tilsyn med de kontrollorgan som utfører periodisk kontroll av kjøretøy.

Virksomhetene plikter å gi regionvegkontoret adgang til virksomhetens lokaler, og bistå slik det ellers er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

Regionvegkontoret skal som en del av tilsynet utføre stikkprøvekontroll på kontrollarbeidet. Dersom det er nødvendig for å utføre tilsynsoppgavene, kan regionvegkontoret også innkalle kjøretøy til stikkprøvekontroll.

§ 24. Tilbakekall, pålegg og advarsel

Regionvegkontoret kan midlertidig eller permanent tilbakekalle virksomhetens godkjenning dersom:

- a) krav til kontrollorgan ikke er tilfredsstillt,
- b) det utføres kontroll som virksomheten ikke er godkjent for,
- c) endringer i driften ikke er rapportert i henhold til § 16 sjette ledd,
- d) pålegg gitt i henhold til tredje ledd ikke etterkommes,
- e) det utføres kontroll i strid med vegtrafikklovgivningen,
- f) det foreligger alvorlige og/eller gjentatte brudd på denne forskriften,
- g) det foreligger alvorlige og/eller gjentatte brudd på kontrollveiledningen, eller
- h) skriftlig advarsel ikke tas til følge.

Ved tilbakekall av en godkjenning skal regionvegkontoret tilbakekalle godkjenningsdokumentet.

Som ledd i tilsynet kan virksomheten gis pålegg som er nødvendig for å sikre at arbeidet utføres i samsvar med gjeldende regelverk.

For mindre grove forhold kan det gis advarsel.

Kapittel 7 – Avsluttende bestemmelser**§ 25. Administrative bestemmelser**

Regionvegkontoret fører eget databasert register over godkjente kontrollorgan i sin region.

§ 26. Overprøving av kontroll

Kjøretøyeier som er uenig i kontrollorganets registrering av mangler, kan kreve at regionvegkontoret mot vederlag foretar ny kontroll. Vegdirektoratet eller regionvegkontoret kan pålegge godkjente kontrollorgan å medvirke til forberedelsen av eventuell overprøving uten særskilt godtgjøring.

Dersom overprøving av kontrollarbeid fører til så store endringer på kontrollseddelen at det har innvirkning på spørsmålet om godkjenning, må det kontrollorganet som overprøves, refundere kjøretøyeier det som er betalt for kontrollen.

§ 27. Betaling for kontroll

For kontroll av kjøretøy utført etter § 26 gjelder for tiden følgende gebyrsatser, inkludert mva.:

- a) Biler med tillatt totalvekt 3 500 kg eller mindre: kr 430,–
- b) Biler med tillatt totalvekt 7 500 kg eller mindre: kr 735,–
- c) Biler med tillatt totalvekt over 7 500 kg: kr 1095,–
- d) Tilhengere med tillatt totalvekt over 3 500 kg: kr 735,–.

§ 28. Klage

Enkeltvedtak fattet av regionvegkontoret etter denne forskrift kan påklages til Vegdirektoratet.

§ 29. Unntak

Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra denne forskriften.

Regionvegkontoret kan, ved enkeltvedtak, gjøre unntak fra denne forskriftens § 8, § 10 og § 11, når det foreligger særlig tungtveiende grunner.

§ 30. Vedlegg

Som del av denne forskrift hører tre vedlegg.

- a) Vedlegg 1. Kontrollveiledning. Periodisk kontroll av kjøretøy.
- b) Vedlegg 2. Datastruktur for filoverføring av kontrolldata (kontrollseddel) til Statens vegvesen.
- c) Vedlegg 3. Forklaring til utfylling av tekst på kontrollseddel.

§ 31. Overgangsregler

Kontrollorgan godkjent etter forskrift 15. desember 1997 nr. 1489 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy og forskrift 18. juni 2004 nr. 959 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy og godkjenning av kjøretøyverksteder, skal fra 1. juli 2011 oppfylle kravene i denne forskrift.

§ 32. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 15. desember 1997 nr. 1488 om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning), forskrift 8. august 2002 nr. 875 om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy og forskrift 18. juni 2004 nr. 959 om krav til kontrollorgan for periodisk kontroll av kjøretøy og godkjenning av kjøretøyverksteder.

Vedlegg 1. Kontrollveiledning. Periodisk kontroll av kjøretøy

For å lese vedlegg 1, se her:

Vedlegg 2. Datastruktur for filoverføring av kontrolldata (kontrollseddel) til Statens vegvesen

Versjon 3

Hver post vil ha fast lengde, adskilt med CR. Ingen skille tegn mellom felt

Kontrollkarakterer

- 9 Kontrollpunktet er ikke aktuelt for vedkommende kjøretøy. (Tegnet «-» på kontrollseddel).
- 0 Kontrollert og funnet i orden.
- 1 Feil/mangel som må rettes, men som ikke har betydning for om kjøretøyet kan godkjennes.
- 2 Feil/mangel som vil føre til at vegkontoret ikke kan godkjenne kjøretøyet.
- 3 Feil/mangel som vil føre til at vegkontoret ikke kan godkjenne kjøretøyet og som kan innebære at det vedtas bruksforbud umiddelbart.
- 4 På kontrolltidspunktet ikke mulig å måle på grunn av klimatiske forhold.
Ved senere kontroll av kjøretøyet og hvis det klimamessig er mulig skal kontrollpunktet måles.

Første post på fil

Felt navn	Feltlengde	Format	Lovlige verdier	Standard tekst for utskrift	Forklaring
Bedrifts nr.	2	99			Identitet for innsender av kontrolldata
Versjon	3	999			Filversjon
Dato	8	99999999	yyyymmdd		Oversendingsdato

postlengde 13

Fortløpende poster med kontrolldata

Felt navn	Feltlengde	Format	Lovlige verdier	Standard tekst for utskrift	Forklaring
Kontr.år	6	999999	yyyymm	Kontrollår	Grunnlagsdata Hvilke md. og år kontrollen gjelder for
Kontr.org.nr.	4	9999		Kontr.organ	Godkjenningsnummer gitt av SvV

<i>Feltnavn</i>	<i>Feltlengde</i>	<i>Format</i>	<i>Lovlige verdier</i>	<i>Standard tekst for utskrift</i>	<i>Forklaring</i>
Init	3	DDD		Kontrollør id	Kontrollør som har utført kontrollen
Kj.merke	7	Tekst		Kj.merke	Kjøretøyets kjennemerke (se bil)
U.st.nr.	4	9999		U.st.nr.	Fire siste siffer i understellsnr. (se bil)
Kj.gr.	3	999		Kjt.gr.	kjøretøygruppe kode (se vognkort)
Merke	4	9999		Merkekode	Merkekode (se kodetabell)
Modell	25	Tekst		Modell	Modell beskrevet i tekst (se vognkort)
Type	25	Tekst		Type	Type beskrevet i tekst (se vognkort)
Km.stand	6	999999		Km.stand	Kilometerstand (se speedometer)
Till.tot.vekt	5	99999		Till. tot.vekt	Tillatt totalvekt (se vognkort)
Drivstoff	1	9	1, 2,0	Drivstoff	1 bensin, 2 diesel
Standstøy	3	999			Standstøy (se v.kort)
O/min	4	9999			Motorhast. ved støy måling (se v.kort)
Fab./lab.	1	D	F,L	Fab./lab.	Standstøy oppgitt av fabrikk/lab. (se v.kort)
Tilh.feste	1	D	" ",T	Tilhengerfeste	Anmerkes av kontrollør hvis tilh.feste
Reg.år	4	9999	yyyy	Reg.år	Regår.f.gang også utland (se v.kort)
Reg.dato	8	99999999	yyyymmdd	Reg.dato	Reg f.gang i N (se vognkort)
Distrikt	2	99		Reg.distr.	Register f. distrikt (se vognkort)
Kontrolldato	8	99999999	yyyymmdd	Kontrollert	Dato for utført kontroll
Kontr.type	1	D	P,E	Periodisk	Periodisk – Etterkontroll
Kontr.kode	10	9999999999		Kontrollnr.	Generert kontrollnr.
Tidl.kontr.kode	10	9999999999		Tidl. kontrollnr.	Kontrollnr. fra tidligere kontroll
Vurdering	1	D	J,N		Klar for godkjenning (Ja – Nei)
			J	Melding om resultat av kontrollen er oversendt Statens vegvesen med anbefaling om godkjenning av kjøretøyet	Melding til bileier på kontrollseddel
			N	Melding om resultat av kontrollen er oversendt Statens vegvesen og kjøretøyet er ikke anbefalt godkjent før nødvendig reparasjon er foretatt	Melding til bileier på kontrollseddel
Kjøreforbud	1	D	J,N N	Kontrollen viste at kjøretøyet er i trafikkfarlig stand og må derfor ikke brukes	Kjøreforbud (Ja – Nei) Melding til bileier på kontrollseddel

<i>Feltnavn</i>	<i>Feltlengde</i>	<i>Format</i>	<i>Lovlige verdier</i>	<i>Standard tekst for utskrift</i>	<i>Forklaring</i>
Bremsesyst	1	D	J " ",T	før nødvendig reparasjon er foretatt. Melding om dette er sendt Statens vegvesen. Trykkluftmekaniske bremseser	Melding til bileier på kontrollseddel Type bremseser
Kontrollpunkter					<i>Identitet</i>
0.1	1		9,0,2	Understellsnr.	
0.2	1		9,0,1,2	Kjennemerke	
					<i>Bremseanlegg</i>
1.1.1	1	9	9,0,1,2,3	Pedal/-vandring/fotventil	
1.1.2	1	9	9,0,1,2	Park.bremsbetj./håndbetj.bremsevent.	
1.1.3	1	9	9,0,2,3	Bremsekraftforsterker/hovedsyndler	
1.1.4	1	9	9,0,2	Vakuu/-/hyd.pum./kompr./regulator	
1.1.5	1	9	9,0,1,2	Varslere/manometer	
1.1.6	1	9	9,0,1	Bremsevæske	
1.1.7	1	9	9,0,2	Lastavh.ventiler/redksj.ventil	
1.1.8	1	9	9,0,2,3	Bremsebelegg	
1.1.9	1	9	9,0,2,3	Tromler/skiver	
1.1.10	1	9	9,0,2	Rør/slanger	
1.1.11	1	9	9,0,2,3	Lekkasjer	
1.1.12	1	9	9,0,2	ABS/ABS-kopling til tilhenger	
1.1.13	1	9	9,0,1,2	Klokker/luftsyndler/prøveuttak	
1.1.14	1	9	9,0,2	Hevarmer/vinkelstillinger	
1.1.15	1	9	9,0,2	Slaglengder	
1.1.16	1	9	9,0,1,2	Akkumulatorer/tanker/tappekraner	
1.1.17	1	9	9,0,1	Frostbeskytter	
1.1.18	1	9	9,0,2	Kretsbeskyttelsesventil	
1.1.19	1	9	9,0,2	Styring av tilhengerbrems	
1.1.20	1	9	9,0,2	Kopling for tilhengerbrems	
1.1.21	1	9	9,0,1	Motorbrems/tilleggsbrems	
1.1.22	1	9	9,0,2	Automatisk brems	
1.1.23	1	9	9,0,2	Rangeringsventil	
					<i>Bremsevirkning</i>
1.2.1	1	9	9,0,2,3	Driftsbrems	
1.2.1.1	4	9,99		Zt-verdi	Utregnet bremseverdi
1.2.2	1	9	9,0,2	Nødbrems	
1.2.3	1	9	9,0,2	Park.brems	
					<i>Styring</i>
2.1	1	9	9,0,2,3	Ratt/rattaksel/dødgang	

2.2	1	9	9,0,1,2	Snekke/tannstang/-servo	
2.3	1	9	9,0,2,3	Ledd	
2.4	1	9	9,0,1,2	Retningsstabilitet/selvoppretting	
Sikt					
3.1	1	9	9,0,2	Frontvindu/vinduer	
3.2	1	9	9,0,1,2	Vinduspussere/-spyler	
3.3	1	9	9,0,1,2	Speil	
Lys/refleks/elektrisk					
4.1	1	9	9,0,1,2	Fjernlys	
4.2	1	9	9,0,1,2	Nærlys	
4.3	1	9	9,0,1,2	Parkeringslys	
4.4	1	9	9,0,1,2	Markeringslys	
4.5	1	9	9,0,1,2	Retningslys	
4.6	1	9	9,0,2	Nødsignallys	
4.7	1	9	9,0,1,2	Baklys	
4.8	1	9	9,0,1,2	Stopplys	
4.9	1	9	9,0,1	Lys for kjennemrke	
4.10	1	9	9,0,1,2	Andre lys	
4.11	1	9	9,0,1,2	Refleks	
4.12	1	9	9,0,1	Varsellampe for lys	
4.13	1	9	9,0,2	Elektrisk ledningsnett	
4.14	1	9	9,0,1	Elektr. forbindelse til tilhenger	
Aksler/hjuloppheng/fjærer/støtdempere/hjul/dekk					
5.1	1	9	9,0,1,2	Aksler	
5.2	1	9	9,0,1,2	For-/bakstilling	
5.3	1	9	9,0,2,3	Fjærer/luftbelger	
5.4	1	9	9,0,2	Stabilisatorer	
5.5	1	9	9,0,1,2	Støtdempere	
5.6	1	9	9,0,1,2,3	Dekk	
5.7	1	9	9,0,2,3	Felger	
5.8	1	9	9,0,1,2,3	Hjullager	
5.9	1	9	9,0,2,3	Hjulmuttere/-bolter	
Bærende konstruksjon/karosseri/påbygg					
6.1	1	9	9,0,1,2,3	Ramme/støtteben	
6.2	1	9	9,0,1,2,3	Karosseri/påbygg	
6.3	1	9	9,0,1,2	Nødutganger	
6.4	1	9	9,0,2	Lastsikringsutstyr	
6.5	1	9	9,0,2	Underkjøringshinder	
6.6	1	9	9,0,2	Sidehinder	
6.7	1	9	9,0,2	Skjerming av hjul	
6.8	1	9	9,0,2	Reservehjulsholder	
6.9	1	9	9,0,1,2	Eksosrør/lyddemper	
6.10	1	9	9,0,2	Drivstofftanker/-ledninger	
6.11	1	9	9,0,1,2	Dører/luker/karmlås	
6.12	1	9	9,0,1,2	Førersete/seter	
6.13	1	9	9,0,2	Tilhengerfeste/-svingskive	
Annet utstyr					
7.1	1	9	9,0,2	Bilbelte	

7.2	1	9	9,0,2	Låser/tyveriforikring	
7.3	1	9	9,0,2	Hastighetsmåler	
7.4	1	9	9,0,2	Hastighetsbegrenser	
7.5	1	9	9,0,2	Fartskriver	
7.6	1	9	9,0,1,2	Lydsignal	
7.7	1	9	9,0,1	Div. varselinnetninger	
7.8	1	9	9,0,1	Varseltrekant	
7.9	1	9	9,0,1,2	Brannslukker	
<i>Miljø</i>					
8.1	1	9	9,0,2,4	Støy	
8.1.1	3	999		Målt støyverdi	Registrere målt støyverdi og holde opp mot fabrikk verdi
8.2	1	9	9,0,2,4	Avgass	
8.2.1	4	9,99		Målt avgassverdi	Registrere målt avgassverdi
8.2.2	4	9,99		Målt røkverdi	Registrere målt røktall
8.3	1	9	9,0,1	Radiostøy	
8.4	1	9	9,0,2	Lekkasje/- forurensning	
<i>Forevisning for trafikkstasjon</i>					
9	1	9	9,0,1	Forevisning for trafikkstasjon	

postlengde 248

Siste post på fil

<i>Felt navn</i>	<i>Feltlengde</i>	<i>Format</i>	<i>Lovlige verdier</i>	<i>Standard tekst for utskrift</i>	<i>Forklaring</i>
Bedrifts nr.	2	99			Identitet for innsender av kontrolldata
Dato	8	99999999	yyyymmdd		Oversendingsdato
Antall	5	99999			Antall poster (kontrollsedler)

postlengde 15

Vedlegg 3. Forklaring til utfylling av tekst på kontrollseddel

Forklaringen nedenfor knytter seg til bokstaver som er påført den vedlagte kontrollseddel. Teksten skal minst ha skriftstørrelse 10.

- A. Kontrollorgan nr. Blir tildelt godkjente kontrollorgan av Statens vegvesen. Må fylles ut.
- B. Kvitteringsnr. Bare brukt av Statens vegvesens trafikkstasjoner.
- C. Kjøretøyeierens navn. Ikke utfyllingspliktig.
- D. Kjøretøygruppe. Kode for kjøretøygruppe. Må fylles ut.
- E. Registreringsdato første gang. Må fylles ut.
- F. Understellsnr. 4 siste siffer. Må fylles ut.
- G. Kjennermerke. Må fylles ut.
- H. Kilometerstand. Avleses på speedometer. Må fylles ut.
- I. Bremsesystem. Utfylles med T for kjøretøy med trykkluftmekaniske bremseser.
- J. Tilhengerfeste. Utfylles med T hvis bilen har tilhengerfeste.
- K. Kjøretøyets tillatte totalvekt. Må fylles ut.
- L. Drivstoffkode. 1=bensin, 2=diesel. Må fylles ut på kjøretøy med motor.
- M. Oppgitt standstøy ved registrering. Må fylles ut for biler registrert etter 1.10.1992.
- N. Motorhastighet ved målt støyverdi.. Må fylles ut for biler registrert etter 1.10.1992.
- O. Kode for måleverdi oppgitt av fabrikant (F) eller laboratorium (L). Må fylles ut for biler registrert etter 1.10.1992.
- P. Kontrolltype. Periodisk kontroll (P) eller etterkontroll (E). Må fylles ut.
- Q. Kontrollnr. Kontrollseddelens nummer. Må fylles ut.
- R. Merkekode kjøretøyfabrikant. Må fylles ut.
- S. Kjøretøyfabrikant i tekst. Må fylles ut.
- T. Kontrollørens initialer. Må fylles ut.
- U. Dato for utført kontroll. Må fylles ut.

Underskrift av bemyndiget person ved kontrollorgan. Kontrollseddel er ikke gyldig uten underskrift.

- V. Fabrikasjonsmodell i tekst. Må fylles ut.
- W. Fabrikasjonstype. Må fylles ut hvis oppgitt.
- X. Kontrollår og måned. Må fylles ut.
- Y. Tidligere kontrollnr. Må fylles ut hvis det er etterkontroll.
- Z. Standard tekst for resultatet av kontrollen. Må fylles ut.
- Æ. Tekstfelt for utfyllende forklaring av anmerkninger gjort i kontrollpunkter. Må fylles ut hvis ikke teksten til kontrollpunktet er selvforklarende.

Standard tekst for resultatet av kontrollen. Felt Z

Melding om resultatet av kontrollen er oversendt Statens vegvesen med anbefaling om godkjenning av kjøretøyet.

Melding om resultatet av kontrollen er oversendt Statens vegvesen og kjøretøyet er ikke anbefalt godkjent før nødvendig reparasjon er foretatt.

Kontrollen viste at kjøretøyet er i trafikkfarlig stand og må derfor ikke brukes før nødvendig reparasjon er foretatt.

Kontrollen viste at kjøretøyet er i trafikkfarlig stand og må derfor ikke brukes før nødvendig reparasjon er foretatt. Melding om dette er sendt Statens vegvesen.

Utfylling av kontrollpunkter

Utfylling av kontrollpunkter skal skje i henhold til forskrift om gjennomføring av periodisk kontroll, vedlegg 1.

Anmerkninger som gjøres og som ikke er selvforklarende må nærmere beskrives i felt AA. Ved mange feil kan feltet AA bli for lite. Da kan det utskrives en side 2 av kontrollseddelen hvor beskrivelsene av manglende fortsetter. Nederst på kontrollseddelen skal det gjøres anmerkning om at beskrivelsene fortsetter på ny side.

Kopi av utstedte kontrollsedler

Kontrollseddelen skal utstedes i et eksemplar (original) som skal gis til bileier. Lages det flere eksemplarer skal de øvrige tydelig merkes med KOPI øverst i høyre hjørne av arket. Også kopiene skal underskrives av bemyndiget person.

For å lese kontrollseddel, se her:

Rettledning for periodisk kontroll og godkjenning

Vedlegg til kontrollseddel

1. Kontrollseddelens rubrikker

Alle punkter skal avmerkes. Følgende markering brukes:

–: Kontrollpunktet er ikke aktuelt for vedkommende kjøretøy

0: Kontrollert og funnet i orden

1: Feil/mangel som skal rettes, men uten at utført retting behøver å kontrolleres

2: Feil/mangel som skal rettes, og hvor utført retting skal kontrolleres av godkjent kontrollorgan (etterkontroll)

3: Feil/mangel som tilsier kjøreforbud og hvor utført retting skal kontrolleres av godkjent kontrollorgan (etterkontroll)

4: På kontrolltidspunktet ikke mulig å måle på grunn av klimatiske forhold. Ved senere kontroll av kjøretøyet og hvis det klimamessig er mulig, skal kontrollpunktet måles.

2. Innsending av kontrollseddel

Det utførende kontrollorgan sørger for at resultatet av kontrollen overføres til Statens vegvesen senest dagen etter at kontrollen er utført.

3. Tidsfrist

Eier som av spesielle grunner ikke kan framstille kjøretøyet for kontroll, eller utbedre påpekte mangler innen fastsatt frist, kan søke vegkontoret om endret frist.

4. Vilkår for godkjenning

Kjøretøyet blir normalt godkjent når det ikke har feil eller mangler med karakter 2 eller 3. Det forutsettes at eier sørger for at eventuelle mangler av kategori 1 rettes snarest. Kjøretøy som oppfyller vilkårene vil bli godkjent umiddelbart etter utløpet av kontrollmåneden. Det blir ikke gitt særskilt melding om dette. Dersom kjøretøyet ved fristens utløp fortsatt har mangler med karakter 2 eller 3, får kjøretøyets eier tilsendt varsel om bruksforbud.

5. Overprøving og klage

En kjøretøyeier som er uenig i kontrollorganets registrering av feil/mangler kan kreve at Vegkontoret foretar ny kontroll mot vederlag. Dersom den nye kontrollen fører til at kjøretøyet blir godkjent, skal kontrollorganet som

gjorde den første kontrollen, refundere kjøretøyeieren det beløpet som ble betalt for den første kontrollen.

Vegdirektoratet er klageinstans for vedtak fattet av vegkontoret.

Kontrollorganet og Statens vegvesen kan gi ytterligere veiledning.

Vedlegg til kontrollsetel

Rettleiing for periodisk kontroll og godkjenning

1. Rubrikkane på kontrollsetelen

Alle punkt skal merkast. Følgjande markering skal nyttast:

–: Kontrollpunktet er ikkje aktuelt for vedkomande køyretøy

0: Kontrollert og funne i orden

1: Feil/mangel som skal rettast, men utan at den utførte rettinga treng å etterkontrollerast

2: Feil/mangel som skal rettast. Den utførte rettinga skal etterkontrollerast av eit godkjend kontrollorgan

3: Feil/mangel som krev forbod mot å køyre og der den utførte rettinga skal etterkontrollerast av eit godkjend kontrollorgan

4: Då kontrollen blei gjort var det ikkje mogeleg å måle på grunn av veret. Ved seinare kontroll av køyretøyet skal kontrollpunktet målast om det er klimamessig mogeleg.

2. Innsending av kontrollsetel

Det utførande kontrollorganet ser til at resultatet av kontrollen vert send til Statens vegvesen seinast dagen etter at kontrollen er utført.

3. Tidsfrist

Eigar som av særskilte grunnar ikkje kan framstille køyretøyet for kontroll, eller utbetra påviste manglar innan fastsett frist, kan søkje vegkontoret om endra frist.

4. Vilkår for godkjenning

Køyretøyet blir normalt godkjend når det ikkje har feil eller manglar med karakter 2 eller 3. Føresetnaden er at eigaren ser til at eventuelle manglar av kategori 1 blir retta snarast. Køyretøy som oppfyller vilkåra vil bli godkjend straks etter utgangen av kontrollmånad. Det blir ikkje gjeve særskild melding om dette. Om køyretøyet ved utløpet av fristen framleis har manglar med karakter 2 eller 3, får eigaren av køyretøyet tilsend varsel om bruksforbod.

5. Overprøving og klage

Ein køyretøyeigar som er usamd i kontrollorganet si registrering av feil/manglar kan krevje at Vegkontoret tek ein ny kontroll mot vederlag. Om den nye kontrollen fører til at køyretøyet vert godkjend, skal kontrollorganet som utførte den første kontrollen, refundere køyretøyeigaren det beløpet som vart betalt for den første kontrollen.

Vegdirektoratet er klageinstans for vedtak fatta av vegkontoret.

27. mai Nr. 592 2009

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (internflukt)

Hjemmel: Fastsett av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 27. mai 2009 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 38b, jf. delegeringsvedtak 30. juni 2006 nr. 761. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Ny § 21d skal lyde:

§ 21d. Om muligheten for internflukt

Selv om lovens § 16 eller lovens § 15 første ledd, jf. forskriftens § 21 første ledd, kommer til anvendelse ved en vurdering av retur til det området søkeren har flyktet fra, skal det bare anses urimelig å henvise utlendingen til å søke beskyttelse i trygge og tilgjengelige deler av hjemlandet dersom retursituasjonen vil være slik at utlendingen fyller vilkårene for tillatelse etter forskriftens § 21 annet ledd. Ved denne vurderingen kan det legges vekt på om utlendingen har tilknytning til en trygg og tilgjengelig del av hjemlandet.

II

Endringen trer i kraft 15. juni 2009.

29. mai Nr. 593 2009**Forskrift om endring i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m.**

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 29. mai 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 24, § 26, § 27, § 28, § 42 og § 43, jf. ikrafttredelsesvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) § 32 og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24a (direktiv 2008/65/EF). Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

I

I forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmels- og EØS-henvisningsfelt skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 24, § 26, § 27, § 28, § 42 og § 43, jf. ikrafttredelsesvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) § 32 og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 2005/36/EF) og vedlegg XIII nr. 24a (direktiv 91/439/EØF endret ved direktiv 94/72/EF, direktiv 96/47/EF, direktiv 97/26/EF, direktiv 2000/56/EF og direktiv 2008/65/EF).

§ 1–1 skal lyde:

§ 1–1. Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder trafikkopplæring og førerprøve for personer som vil erverve eller fornye en førerett som må dokumenteres med førerkort.

§ 1–2 første ledd bokstav a) skal lyde:

- a) *Trafikkopplæring:* praktisk og teoretisk opplæring for erverv eller fornyelse av førerett som må dokumenteres med førerkort.

§ 1–2 første ledd bokstav c) skal lyde:

- c) *Opplæring mot vederlag:* opplæring hvor den som underviser får vederlag for opplæringen, uavhengig av hvem som yter vederlaget. Opplæring i regi av godkjent trafikkskole anses alltid som opplæring mot vederlag.

§ 1–2 første ledd ny bokstav k) og l) skal lyde:

- k) *Opplæring innenfor det offentlige skoleverket:* opplæring som faller innenfor opplæringslova. Opplæringen må være en del av skolens ordinære opplæringstilbud og være underlagt tilsyn fra det offentlige skoleverket.
Private skoler likestilles i denne forskriften med det offentlige skoleverket dersom opplæringen i den private skolen erstatter den obligatoriske opplæringen i den offentlige grunnskolen eller videregående skole og er underlagt tilsvarende tilsyn.
- l) *Undervisningsplan:* plan som viser hvordan den enkelte opplæringsinstitusjonen oppfyller forskriftens krav med de ressurser den har til rådighet. Planen skal gi opplysninger om opplæringsinstitusjonens undervisningspersonell, kjøretøy, undervisningsmaterieell, arbeidsmåter og bruken av øvingsområder.

§ 2–1 skal lyde:

§ 2–1. Krav til elev under øvingskjøring

Øvingskjøring må ikke finne sted tidligere enn to år før det tidspunkt eleven etter sin alder kan få førerett for den aktuelle kjøretøygruppe etter forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m., jf. vegtrafikkloven § 26 annet ledd. Likevel må øvingskjøring ikke finne sted før fylte 15 år. Øvingskjøring i klassene M 146 og S innenfor det offentlige skoleverk kan finne sted fra 10. klassetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Personer som skal øvingskjøre må ha fullført trafikalt grunnkurs ved godkjent opplæringsinstitusjon før øvingskjøringen kan starte. Trafikalt grunnkurs avsluttet i perioden 16. mars–31. oktober gir rett til å øvingskjøre frem til og med 31. januar påfølgende år, selv om opplæring om kjøring i mørket ikke er fullført, jf. § 8–1 femte ledd.

Unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs før øvingskjøring er:

- a) innehavere av norsk førerkort som har eller har hatt førerett i klasse A1, A, B, M 146, M 147, S eller T,
- b) personer som har fylt 25 år,
- c) personer som har eller har hatt førerett som anerkjennes for kjøring i Norge etter forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. kapittel 8, 9 og 10. Fritaket fra trafikalt grunnkurs gjelder selv om vedkommende ikke oppfyller alderskravet i førerkortforskriftens kapittel 8, 9 eller 10, jf. kapittel 3.

Bevis for fullført trafikalt grunnkurs, eventuelt med unntak som nevnt ovenfor vedrørende mørkekjøring, medbringes under øvingskjøring. Dersom man er unntatt fra kravet til trafikalt grunnkurs før øvingskjøring etter tredje ledd bokstav a) eller c) må dokumentasjon som bekrefter førerett medbringes under øvingskjøring. Dersom det utenlandske førerkortet er innlevert må dokumentasjon fra Statens vegvesen for retten til øvingskjøring medbringes. Akseptabel legitimasjon med bilde skal alltid medbringes under øvingskjøring.

For øvingskjøring i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves det at eleven har førerett i klasse B. Kravet om førerett i klasse B gjelder ikke for elever i det offentlige skoleverk som gjennomgår yrkesopplæring i samsvar med direktiv 76/914/EØF forutsatt at eleven har gjennomført trafikalt grunnkurs. Disse elevene kan også starte supplerende øvingskjøring ved godkjent trafikkskole.

Person som har sperrefrist for erverv av førerett, jf. vegtrafikkloven § 24a, eller har tapt føreretten eller fått den tilbakekalt, eller har fått førerkortet beslaglagt, jf. vegtrafikkloven § 33 og § 34, må ikke øvingskjøre med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden uten politiets samtykke. For sperrefrist etter vegtrafikkloven § 24a første ledd gjelder dette bare vedkommende klasse.

Person som har tapt føreretten kan, etter at tapsperioden er over, øvingskjøre uten trafikalt grunnkurs. Vedkommende må ha med seg dokumentasjon fra Statens vegvesen eller annen myndighet som viser at vedkommende har rett til å øvingskjøre uten trafikalt grunnkurs, samt akseptabel legitimasjon med bilde. Tilsvarende gjelder for tilbakekalt førerett og inndratt førerkort.

Person som har kjøreforbud for førerkortfritt kjøretøy, må ikke øvingskjøre med slikt kjøretøy eller med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden, uten politiets samtykke.

§ 2–2 andre ledd første punktum skal lyde:

Øvingskjøring med kjøretøy der læreren eller ledsageren ikke har lov til å følge med i eller på kjøretøyet kan bare skje dersom læreren eller ledsageren har instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis radioforbindelse eller lignende, i tillegg til visuell kontakt.

§ 2–2 andre ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det er ikke adgang til å øvingskjøre i klasse B med kjøretøy med sitteplass kun for føreren.

§ 2–2 tredje ledd skal lyde:

Opplæringsinstitusjonen skal stille med kommunikasjonsutstyr og refleksvester, jf. § 2–4, til samtlige elever til bruk under opplæring.

§ 2–4 første ledd skal lyde:

Når det for opplæring mot vederlag i klasse A gjøres unntak fra kravet om godkjent lærevogn, må personer under 19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 2–2 tredje ledd nr. 2.

§ 2–4 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klasse M 146 skal selv kjøre motorsykkel. Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klassene A1 og A skal selv kjøre mellomtung eller tung motorsykkel. Det samme gjelder klasse M 147 når det benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som på en motorsykkel. Ved øvingskjøring i klasse S uten at lærer eller ledsager følger med på kjøretøyet skal denne følge etter på beltemotorsykkel.

Eleven og ledsageren under øvingskjøring i klassene A1, A, M 146 og S skal være iført refleksvest som bakover viser bokstaven L. Eleven og læreren under øvingskjøring mot vederlag i klassene A1, A, M 146 og S skal være iført refleksvest som bakover viser ordet SKOLE. Kravene om refleksvest gjelder også dersom det til opplæring i klasse M 147 benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som for en motorsykkel.

§ 2–4 nytt sjettede ledd skal lyde:

Der læreren eller ledsageren i medhold av § 2–2 eller § 2–3 ikke følger med i eller på kjøretøyet er det ikke tillatt å ha med passasjer på noen av kjøretøyene.

§ 3–2 første ledd andre punktum skal lyde:

Ved øvingskjøring i klasse A må elever under 19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift om førerkort m.m. § 2–2 tredje ledd nr. 2.

§ 3–2 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Skiltet skal fjernes når kjøretøyet benyttes til annet enn øvingskjøring.

§ 4–1 nytt femte ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring kan bare gis av godkjente trafikkskoler, offentlig skoleverk og godkjente kursarrangører og kun i samsvar med andre til fjerde ledd.

§ 4–7 første ledd skal lyde:

Lærevogn i klasse T skal være 4-hjuls traktor registrert for 2 personer med konstruktiv hastighet mellom 38 og 42 km/t og en tillatt totalvekt på minst 7000 kg.

§ 4–8 fjerde ledd skal lyde:

Ved opplæring i klasse M 147 kan kravene i § 4–6 fravikes dersom mangel på opplæringstilbud gjør det nødvendig. Kjøretøyet må likevel være en tre- eller firehjuls moped. Alternativt kan lærevogn klasse B med automatgir benyttes ved den obligatoriske opplæringen i trinn 2 og 3.

§ 5-2 andre ledd skal lyde:

Før godkjenning av en trafikkskole gis, må skolens eier sende skriftlig søknad til regionvegkontoret i den regionen hvor skolen etableres. I søknaden skal skolens forretningsnavn, organisasjonsnummer og faste forretningssted oppgis samt hvilket opplæringsstilbud skolen vil tilby.

§ 5-3 åttende ledd skal lyde:

Det skal utarbeides skriftlig informasjon som gir elevene de opplysningene som har betydning for opplæringen, herunder opplysning om skolens navn, regler for bestilling og avbestilling av undervisningstimer samt varighet og pris på en kjøretime og på eventuelle kurs. Informasjonen skal gis elevene før opplæringen starter.

§ 5-3 niende ledd oppheves.

§ 5-3 tiende ledd blir niende ledd.

§ 5-5 første ledd andre punktum skal lyde:

Fortegnelsen skal vise elevens navn, adresse, fødselsnummer og når eleven begynte og sluttet, samt hvilke deler av den obligatoriske opplæringen som er gjennomført.

§ 5-6 første ledd første punktum skal lyde:

Trafikkskoler og kursarrangører skal utstede opplæringskort for hver elev i hver enkelt klasse.

§ 5-11, § 5-12 og 5-13 skal lyde:

§ 5-11. Kontroll og tilsyn med trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret fører tilsyn med trafikkskoler og kursarrangører for å kontrollere at disse opptrer i samsvar med denne forskriften, herunder vilkår stilt med hjemmel i forskriften.

Regionvegkontoret kan gjennom vedtak gi pålegg, gi advarsel og tilbakekalle godkjenning overfor trafikkskole, kursarrangør, trafikklærer og faglig leder, jf. § 5-12, § 6-3 og § 6-15.

Regionvegkontoret kan når som helst overvære undervisningen. Regionvegkontoret kan treffe vedtak om å avbryte eller om å underkjenne obligatorisk opplæring dersom det er klart at opplæringen er i strid med denne forskriften.

Eier av trafikkskole, faglig leder, ansvarlig hos kursarrangør, undervisningspersonell og øvrig personell plikter å gi de opplysninger om virksomheten som blir krevd angående trafikkopplæringen samt framvise og utlevere til kontroll de dokumenter som angår trafikkopplæringen og virksomheten for øvrig. Er opplysningene lagret elektronisk, kan regionvegkontoret kreve datert utskrift undertegnet av faglig leder.

§ 5-12. Reaksjoner overfor trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør når denne ikke lenger oppfyller de kravene som er forutsatt for godkjenningen. Ny godkjenning kan ikke gis før kravene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når trafikkskolen eller kursarrangøren ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen når vedkommende trafikkskole eller kursarrangør

- a) har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring, eller
- b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriftene.

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd skal det tas hensyn til i hvilken grad trafikkskolen eller kursarrangøren kan bebreides for overtredelsen. Dersom trafikkskolen eller kursarrangøren unndrar seg tilsyn eller ikke gir de opplysninger om opplæringen eller driften som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre opplæringsinstitusjonen i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Første gang godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Regionvegkontoret kan fastsette tidsfrist for avvikling av en trafikkskole som ikke har faglig leder og kan sette forbud mot at skolen tar inn nye elever.

§ 5-13. Trafikkopplæring i det offentlige skoleverk

Offentlig skole som tilbyr trafikkopplæring må før opplæringen starter gi skriftlig underretning til regionvegkontoret med opplysninger om organisasjonsnummer, skolens adresse, undervisningsansvarlig (rektor) og hva slags trafikkopplæring skolen tilbyr. Skolen må også opplyse om hvilket undervisningspersonell som benyttes i øvingskjøringen og den obligatoriske opplæringen og hvilken kompetanse disse har.

Underretningen registreres i Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

Ved endringer i, eller opphør av, opplæringsstilbud, undervisningsansvarlig, undervisningspersonell eller andre forhold som har betydning for trafikkopplæringen, skal skriftlig melding straks sendes til regionvegkontoret.

§ 6–3 skal lyde:

§ 6–3. Reaksjoner overfor trafikklærer

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når trafikklæreren ikke lenger oppfyller vilkårene for å være godkjent trafikklærer. Ny godkjenning kan ikke gis før vilkårene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når trafikklæreren ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når vedkommende

- a) har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring eller
- b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriften.

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd, skal det tas hensyn til i hvilken grad trafikklæreren kan bebreides for overtredelsen. Dersom trafikklæreren unndrar seg tilsyn, eller ikke gir relevante opplysninger som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre trafikklæreren i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Når godkjenningen av en trafikklærer tilbakekalles etter tredje ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal godkjenningen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Dersom godkjenningen som trafikklærer er tilbakekalt etter denne paragrafen, kan vedkommende heller ikke undervise ved teoriopplæring.

Politiet kan nedlegge midlertidig forbud mot trafikkopplæringsvirksomhet dersom politiet finner at trafikklæreren med skjellig grunn er mistenkt for straffbart forhold, eller det foreligger andre forhold som kan medføre tilbakekalling av godkjenningen, eller dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers tilsier det. Politiet gir melding om forbudet til regionvegkontoret.

§ 6–4 andre ledd skal lyde:

For å kunne undervise på trafikalt grunnkurs kreves godkjenning som trafikklærer, eller at læreren har pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk, spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet og førerett i klasse B.

§ 6–5 skal lyde:

For å kunne undervise i klassene A1 eller A kreves det godkjenning som trafikklærer, førerett etter bestått førerprøve i klasse A1 eller A og spesialutdanning fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende utdanning godkjent av Vegdirektoratet.

§ 6–6 første ledd skal lyde:

Undervisningspersonell på tohjuls moped skal enten være godkjent trafikklærer i klasse M 146, eller ha pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk. Undervisningspersonell som ikke har trafikklærerutdanning skal i tillegg ha spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet.

§ 6–8 skal lyde:

For godkjenning som trafikklærer i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves i tillegg til grunnutdanning for trafikklærere jf. § 6–2, utdanning for opplæring på tunge kjøretøy fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende utdanning godkjent av Vegdirektoratet.

§ 6–14 skal lyde:

Den faglige lederen er ansvarlig for at trafikkskolen drives i samsvar med gjeldende regelverk og plikter blant annet å:

- a) samordne virksomheten ved skolen
- b) sørge for utarbeidelse, gjennomføring og vedlikehold av undervisningsopplegget
- c) veilede og kontrollere alle lærere som faglig leder er ansvarlig for, i alle trinn og kurs som den enkelte læreren gir undervisning i
- d) sørge for at undervisningspersonellet gjennomgår nødvendig faglig utvikling
- e) foreta evaluering av undervisningen
- f) sørge for at bare kvalifisert undervisningspersonell gir undervisning
- g) delta i praktisk og teoretisk trafikkopplæring
- h) være trafikkskolens kontaktperson i forhold til regionvegkontoret
- i) gi regionvegkontoret nødvendige opplysninger om trafikkskolens drift
- j) påse at trafikkskolen ikke driver undervisning i andre klasser enn de den faglige lederen eller faglig medansvarlige etter fjerde ledd har formell kompetanse for å undervise i
- k) sørge for innmelding av obligatorisk opplæring i tråd med § 7–6 og § 29–2
- l) faglig leder må ved behov fremlegge legeattest som viser at fastsatte helsekrav er oppfylt for vedkommende selv og for trafikklærerne.

Faglig leder skal utarbeide en årlig plan der omfang og innhold i veiledningen og kontrollen som kreves etter første ledd bokstav c, fastlegges og beskrives. Gjennomført veiledning og kontroll skal dokumenteres skriftlig.

Trafikkskolen kan gi undervisning i klasse S selv om den faglige lederen ikke har spesialutdanning i klasse S. Trafikkskolen kan gi undervisning i tunge klasser selv om ikke faglig leder har undervisningskompetanse til å undervise på kurs som nevnt i § 6–9 til § 6–12.

Trafikkskolen kan gi undervisning i klassene A1 og A selv om faglig leder ikke har undervisningskompetanse i vedkommende klasse, forutsatt at en annen trafikklærer ved trafikkskolen er faglig medansvarlig for opplæringen i vedkommende klasse. Den faglig medansvarlige må ha undervisningsrett og minst 3 års undervisningspraksis i vedkommende klasse. Faglig leder har likevel hovedansvaret.

§ 6–15 skal lyde:

§ 6–15. Reaksjoner overfor faglig leder

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen som faglig leder når den faglige lederen ikke lenger oppfyller vilkårene for å være godkjent som faglig leder. Ny godkjenning kan ikke gis før vilkårene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi pålegg eller gi advarsel når faglig leder ikke oppfyller forskriftens øvrige krav.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen som faglig leder når vedkommende

- a) har gjort vesentlig brudd på forskrift om trafikkopplæring eller
- b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg bryter forskriften.

Ved vurderingen av vedtak etter andre og tredje ledd, skal det tas hensyn til i hvilken grad den faglige lederen kan bebreides for overtredelsen. Dersom faglig leder unndrar seg tilsyn, eller ikke gir relevante opplysninger om opplæringen eller trafikkskolens drift som regionvegkontoret ber om, anses dette som vesentlig brudd på forskriften, med mindre den faglige lederen i svært liten grad kan lastes for forholdet.

Når godkjenningen av en faglig leder tilbakekalles etter tredje ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal godkjenningen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

§ 7–4 skal lyde:

Obligatorisk opplæring kan bare gis av opplæringsinstitusjoner som er nevnt i § 4–1.

Eleven må ha deltatt i alle obligatoriske timer for å få den obligatoriske opplæringen godkjent. Hvis en elev har forfall til deler av et obligatorisk kurs, må tapte undervisningstimer tas igjen på tilsvarende kurs senere.

§ 7–5 andre ledd andre punktum skal lyde:

For klassene M og S gjennomføres en veiledningssamtale som en del av den øvrige obligatoriske opplæringen.

§ 7–6 skal lyde:

Obligatorisk opplæring i et trinn, og veiledningstime i trinn 2 og 3, skal være innmeldt til regionvegkontoret før obligatorisk opplæring i nytt trinn påbegynnes. Opplæringen må være innmeldt senest 2 uker etter at den er gjennomført og gjennomført opplæring i trinn 4 må være innmeldt senest 3 virkedager før praktisk prøve kan avlegges. Innmeldingen skal skje elektronisk til Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

Ved opplæring innenfor det offentlige skoleverk er det ikke krav om at veiledningstimene i trinn 2 og 3 skal meldes inn.

§ 8–1 og ny § 8–2 skal lyde:

§ 8–1. Generelt om trafikalt grunnkurs

Personer som skal erverve førerett, skal i opplæringens trinn 1 gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapitlene 9 til og med 15.

Personen må ha fylt 15 år før grunnkurset kan påbegynnes. Trafikalt grunnkurs i det offentlige skoleverk kan også gjennomføres av elever i 10. klassetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Kurset er på 17 undervisningstimer, og kan gjennomføres med inntil 16 elever. Det er adgang til å ta med inntil 2 elever i tillegg på deler av kurset, dersom disse har hatt forfall ved deler av tidligere kurs.

Det skal være 4 timer om førstehjelp, hvorav 1 time brukes til praktisk øving i forbindelse med en arrangert ulykke.

Det skal være minimum 3 timer om kjøring i mørket. Minst 1 av timene skal være demonstrasjon på et uteområde med liten eller ingen trafikk, der både gåendes og kjørendes perspektiv kan erfares. Denne delen kan gjennomføres med inntil 6 elever per lærer. Minst 1 av de 3 timene skal være demonstrasjon i bil på veg i reelle trafikksituasjoner med elevene som passasjerer. Denne delen kan gjennomføres med inntil 2 elever i bilen. Resterende tid disponeres til forventninger, mål, oppsummering og refleksjon med medelever og lærere i klasserom.

Øvrig undervisning, jf. § 8–3 andre ledd nr. 1 til og med nr. 4, skal være 10 timer og fordeles over minst 3 dager.

§ 8–2. Personer som er unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs

Unntatt fra kravet om trafikalt grunnkurs er:

- a) personer som tidligere har gjennomført trafikalt grunnkurs,
- b) innehavere av norsk førerkort som har eller har hatt førerett i klassene A1, A, B, M 146, M 147, S eller T,
- c) personer som har fylt 25 år,

- d) personer som har eller har hatt førerrett som anerkjennes for kjøring i Norge etter forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. kapittel 8, 9 og 10.

Personer som er unntatt etter første ledd bokstav b) på grunn av førerrett i klasse M 146, S eller T og personer som er unntatt etter første ledd bokstavene c) og d) skal likevel ha opplæring i kjøring i mørket og førstehjelp.

Nåværende § 8–2 og § 8–3 blir nye § 8–3 og § 8–4.

Ny § 10–6 skal lyde:

§ 10–6. Unntak for elever som har gjennomført opplæring i klasse A/A1

Elev som har gjennomført all obligatorisk opplæring i klasse A eller A1, men som ikke har ervervet førerrett, kan avlegge førerprøven i klasse M 146 etter å ha gjennomført obligatorisk opplæring på trinn 4 for M 146, jf. § 10–5. Det samme gjelder dersom eleven har bestått teoriprøve i klasse A eller A1.

§ 11–3 tredje ledd nr. 3 skal lyde:

3. ha kunnskap om eiers og brukers ansvar for kjøretøyets stand og bruk, rus og bilkjøring, krav til fører, økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell.

§ 11–4 tredje ledd nr. 7 skal lyde:

7. kjøre effektivt og behagelig, miljøriktig og økonomisk i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter, herunder forutse, oppfatte og motvirke risiko for møteulykker, bli forbikjørt og kjøre forbi.

§ 11–6 første ledd første punktum skal lyde:

Kurset er på 4 undervisningstimer og gjennomføres i sin helhet på banen.

§ 11–6 andre ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Det skal være en trafikklærer til hver bil. Øvrig undervisning kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 11–8 nytt syvende ledd skal lyde:

Hver del av kurset skal gjennomføres samlet.

§ 13–3 skal lyde:

§ 13–3. Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse – klasse M 147

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne påbegynne opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke mopeden og oppdage mangler ved mopeden.

Eleven skal

1. ha kunnskap om førerkort og trafikkopplæring
2. ha kunnskap om mopedens konstruksjon i forhold til sikkerhet og miljø
3. ha kunnskap om eierens og førerens ansvar for kjøretøyets stand og bruk, økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell
4. ha kunnskap om menneskets kapasitet og informasjonsbearbeiding

Eleven skal gjennomføre obligatorisk kurs i grunnleggende kjøretøybehandling i samsvar med § 13–6. Kurset er på 4 undervisningstimer.

Eleven skal ved avslutningen av det obligatoriske kurset i trinn 2 gjennomføre veiledningssamtale i samsvar med § 7–5.

Nye § 13–4, § 13–5, § 13–6, § 13–7 og § 13–8 skal lyde:

§ 13–4. Trinn 3: Trafikal kompetanse – klasse M 147

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre trygt i trafikken.

Eleven skal kunne kjøre tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse i å kjøre moped i trafikk.

Eleven skal

1. kunne gjøre rede for trafikksystemet, trafikantgrupper og interessemotsetninger
2. ha kunnskap om veg, vegoppmerking, skilt og annen trafikkregulering
3. ha kunnskap om de regler som gjelder for kjøring med moped i trafikken.

Eleven skal gjennomføre obligatorisk kurs i kjøring i trafikk i samsvar med § 13–7. Kurset er på 6 undervisningstimer.

Eleven skal ved avslutningen av det obligatoriske kurset i trinn 3 gjennomføre veiledningssamtale i samsvar med § 7–5.

§ 13-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse M 147

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre tre- eller firehjuls moped i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal ha utviklet vilje til å ta ansvar, til å ta forholdsregler og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg i samsvar med § 13-8, og ha tilstrekkelig øving. Kurset er på 4 undervisningstimer. Minst 3 timer av kurset er praktisk øving. Den resterende del av kurset brukes til mål, forventninger, refleksjon og oppsummering. Dersom kurset ikke er gjennomført senest 6 måneder etter at førerprøven i klasse M 147 er bestått, må obligatorisk opplæring i trinn 3 gjennomføres på nytt.

§ 13-6. Kursmål for kurs i grunnleggende kjøretøybehandling – klasse M 147

Eleven skal gjennom øving utvikle sin kompetanse i grunnleggende kjøretøybehandling.

Kjøreferdigheten skal være så god at eleven har forsvarlig kontroll over kjøretøyet.

Eleven skal

1. kunne gjøre klar for kjøring
2. kunne igangsetting og stans i variert terreng
3. kunne gire (der girmoped benyttes), styre og bremse
4. beherske grunnleggende kjøretøybehandling under sammenhengende kjøring
5. utføre sikkerhetskontroll på mopeden.

§ 13-7. Kursmål for kurs i kjøring i trafikk – klasse M 147

Eleven skal gjennom opplevelser og erfaringer videreutvikle sin kompetanse i å kjøre trygt i trafikken.

Eleven skal

1. ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting
2. ha en bestemt kjøremåte i bolig-, tettsted-, by- og landevegsmiljø
3. ha en riktig kjøremåte i forhold til lokale trafikkforhold.

§ 13-8. Kursmål for sikkerhetskurs på veg – klasse M 147

Etter å ha gjennomført sikkerhetskurs på veg skal eleven gjennom opplevelse og erfaring ha videreutviklet sin kompetanse i å opptre slik at ulykker unngås. Eleven skal ha forståelse for risikomomenter knyttet til kjøring med tre- eller firehjuls moped både på landeveg og i andre miljøer.

Eleven skal

- a) planlegge kjøreruten og ved hjelp av rutebeskrivelse kunne begrunne de forhold de må forvente å møte og ta hensyn til i løpet av kjøreturen
- b) ha forståelse for faremomenter knyttet til kryssing, inn- og utkjøring på større veg
- c) ha forståelse for faremomenter knyttet til kjøring på landeveg
- d) ha forståelse for spesielle risikomomenter knyttet til kjøring med tre- eller firehjuls moped i ulike trafikkmiljø
- e) kunne sette ord på egne erfaringer og med dette som bakgrunn vurdere egen kjøredyktighet

§ 14-3 tredje ledd punktum skal lyde:

Eleven skal øve på å skifte variatorrem.

§ 14-4 tredje ledd punkt 3 og 4 skal lyde:

3. beherske kjøring med passasjer og med opplastet slede
4. forstå veltefaren i ulendt terreng og løssnø, med og uten passasjer/slede/last

§ 14-5 tredje ledd femte punktum skal lyde:

Minst halve økten skal kjøres med opplastet slede.

§ 16-1 nytt tredje ledd skal lyde:

Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 16-1 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.**§ 25-1 tredje ledd skal lyde:**

Personer som tidligere har gjennomført kurs i ulykkesberedskap, og personer som har, eller har hatt, en førerrett i en tung klasse som egen førerkortklasse på førerkortet, er fritatt fra kurset.

§ 27-1 andre ledd skal lyde:

Personer som tidligere har gjennomført kurs i sikring av last, og personer som har, eller har hatt, førerrett i klassene C1 eller C som egen førerkortklasse på førerkortet, er fritatt fra kurset.

§ 27-2 andre ledd skal lyde:

Personer som har, eller har hatt, førerrett i klasse C1 som egen førerkortklasse på førerkortet, er fritatt fra kurset.

§ 28-1 første, andre og tredje ledd skal lyde:

Sikkerhetskurs på bane for klassene C og D er på 9 undervisningstimer, hvorav hver elev skal ha 6 timer praktisk

øving på banen. Det kan være inntil to elever i hver bil forutsatt at disse deler tiden likt. Inn under praktisk øving går også praktiske demonstrasjoner og fordeling av kjøretøy. Kurset kan gjennomføres med inntil 18 elever. Personer som har, eller har hatt, førerett i klassene C eller D som egen førerkortklasse på førerkortet, er fritatt fra kurset.

Sikkerhetskurs på bane for klasse CE er på 9 undervisningstimer, hvorav hver elev skal ha 6 timer praktisk øving på banen. Det kan være inntil to elever i hver bil forutsatt at disse deler tiden likt. Inn under praktisk øving går også praktiske demonstrasjoner og fordeling av kjøretøy. Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

Det skal være minst to lærere dersom det er mellom syv og 16 elever på kurset. Ved 17 og 18 elever på kurset skal det være tre lærere. Er det færre enn syv elever på kurset er det tilstrekkelig med én lærer. Eleven skal så langt det er mulig følges opp av samme lærer gjennom hele kurset.

§ 28–2 andre ledd nr. 3 ny bokstav g) skal lyde:

g) eget valg av kjøremåte med forskjellige typer kjøretøy som er ulikt utstyrt og lastet

§ 28–2 andre ledd nr. 6 bokstav d) oppheves.

§ 28–2 andre ledd nr. 6 bokstav e) blir bokstav d).

§ 28–3 andre ledd nr. 2 ny bokstav k) skal lyde:

k) eget valg av kjøremåte med forskjellige typer kjøretøy som er ulikt utstyrt og lastet kan bidra til økt sikkerhet

§ 29–1 fjerde ledd skal lyde:

For kandidater som ikke forstår norsk kan kommunikasjonen mellom kandidaten og sensoren foregå på et språk som partene behersker godt nok. Dersom språkproblemene er store, kan det benyttes godkjent tolk ved prøven. Eventuelle utgifter til tolk, utover hva som dekkes av den offentlige tolketjeneste, må kandidaten selv dekke. Tolken skal være godkjent av regionvegkontoret. Godkjenning som tolk kan tilbakekalles av regionvegkontoret blant annet dersom det avdekkes at vedkommende ikke innehar tilstrekkelig tolkefaglige kvalifikasjoner eller har bidratt til juks ved førerprøven. Kandidater som skal avlegge førerprøve for førerett i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE, eller for annen kompetanse i yrkesmessig trafikk, må likevel gjennomføre prøven på norsk.

§ 29–1 nytt sjette ledd skal lyde:

Dersom praktisk prøve ikke er bestått innen tre år etter at teoretisk prøve er bestått, må kandidaten avlegge ny teorieprøve. Førerkort må tas ut innen tre år etter at avsluttende prøve er bestått. For personer som har bestått avsluttende prøve før 1. juli 2009 regnes treårsfristen fra 1. juli 2009.

§ 29–2 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Førerprøven i klasse M 147 kan likevel avlegges selv om ikke obligatorisk opplæring i trinn 4 er gjennomført, jf. § 13–5 tredje ledd.

§ 29–2 andre ledd skal lyde:

Før førerprøven kan avlegges skal kandidaten fremvise akseptabel legitimasjon.

§ 29–2 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Dette kreves ikke dersom kandidaten fremlegger gyldig synsattest ikke eldre enn 6 måneder, fra lege eller optiker, jf. førerkortforskriften 19. januar 2004 nr. 298 vedlegg 1 § 5.

§ 29–2 fjerde ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring dokumenteres ved innmelding i Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret), og i tråd med kravene i § 7–6.

§ 29–5 skal lyde:

Den teoretiske prøven kan avlegges inntil seks måneder før fastsatt minstealder for førerkortklassen. Teoretisk prøve for klassene M og S kan likevel ikke avlegges før fylte 16 år, jf. § 29–2 første ledd.

Dersom 85 % av oppgavene til den teoretiske prøven er riktig besvart, skal prøven vurderes som bestått.

Den teoretiske prøven skal som regel være skriftlig. Hvis kandidaten ikke behersker skriftlig norsk i tilstrekkelig grad til å kunne besvare spørsmålene, har lese- og skrivevansker eller tilsvarende, kan regionvegkontoret etter dokumentert søknad gi tillatelse til at tilsvarende tilrettelagt prøve avlegges. Om nødvendig kan prøven gjennomføres med tolk.

Kandidaten kan bare bruke hjelpemidler godkjent av regionvegkontoret.

§ 29–6 nytt første ledd skal lyde:

Den praktiske prøven begynner med sensors klargjøring før prøven og avsluttes med tilbakemelding om resultatet av prøven. Andre oppgaver som må inngå i prøven følger av bestemmelsene om førerprøven i den enkelte klassen, jf. kapittel 30.

§ 29–6 nåværende første til åttende ledd blir andre til niende ledd.

§ 29–8 nytt andre ledd skal lyde:

Dersom kandidaten avlegger praktisk prøve med manuelt gir, blir føreretten ubegrenset i alle likt rangerte eller mindre omfattende klasser, jf. førerkortforskriften § 6–1 sjuende ledd. Slik prøve gir likevel ikke ubegrenset førerett i klassene A1 og A. Prøve med manuelt gir i klasse D1 gir heller ikke ubegrenset førerett i klasse C1. Ved utvidelse fra klasse B til BE blir føreretten ubegrenset i begge klassene såfremt førerprøven er avlagt i en av klassene på manuelt giret kjøretøy.

§ 29–8 nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 29–10 overskriften skal lyde:

§ 29–10. Førerprøve ved fornyelse og utvidelse av førerett

§ 29–10 nytt tredje ledd skal lyde:

Førerett som er tapt kan alternativt gjenerverves gjennom avleggelse av førerprøve i en mer omfattende klasse. Dette forutsetter at obligatorisk opplæring i den mer omfattende klassen er gjennomført og at vedkommende har hatt førerett i den opprinnelige klassen som egen førerkortklasse på førerkortet, eller har bestått førerprøven i den opprinnelige klassen. Tilsvarende gjelder for utløpt førerett.

§ 30–1 andre ledd andre punktum skal lyde:

Motorsykkelen skal ha slagvolum på minst 75 cm³, konstruktiv hastighet på minst 90 km/t.

§ 30–1 femte ledd bokstav e) oppheves.

§ 30–1 femte ledd bokstav f) blir bokstav e).

§ 30–1 syvende ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

§ 30–2 femte ledd skal lyde:

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll og kjøring i trafikk skal alltid inngå i prøven.

§ 30–3 andre ledd skal lyde:

Den praktiske prøven avlegges med bil som definert i klasse B, og tilhenger. Kjøretøyet skal ha en tillatt totalvekt på ikke over 3500 kg, bredde minst 1,5 meter og minst fire sitteplasser. Kjøretøyet skal ha en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t. Hastighetsmåler skal være lesbar fra sensors plass. Det skal være utvendige speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten. Vogntoget må ha en samlet tillatt totalvekt på over 3500 kg og kunne oppnå en hastighet på minst 100 km/t. Tilhengeren skal være lukket og ha en tillatt totalvekt på minst 1000 kg. Den skal enten være minst like høy og bred som personbilen eller mindre enn personbilen forutsatt at det ikke er mulig å ha utsyn bakover fra førerplass uten å måtte bruke sidespeilene. Tilhengeren skal ha en aktuell totalvekt på minst 800 kg.

§ 30–3 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–4 andre ledd andre punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, lukket lasterom som er minst like høyt og bredt som førerhuset og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30–4 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–5 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–6 andre ledd andre punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, girkasse med minst 8 gir til kjøring fremover, ha påbygg som minst er like høyt og bredt som førerhuset eller mindre forutsatt at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene, og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30–6 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–7 nytt sjette og syvende ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–8 andre ledd fjerde punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30–8 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–9 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal inngå i prøven.

§ 30–10 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Kjøretøyet skal ha ABS-bremser og fartsskriver som fastsatt i forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid i EØS § 1.

§ 30–10 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–11 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 30–14 andre ledd andre punktum skal lyde:

Traktor til førerprøven skal ha 4 hjul og være registrert for to personer, ha konstruktiv hastighet på mellom 38 og 42 km/t og ha tillatt totalvekt minst 7000 kg.

§ 30–14 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter.

Kontroll før kjøring, til- og frakopling av tilhenger, sikkerhetskontroll, kjøring i trafikk og rygging skal alltid inngå i prøven.

§ 31–1 andre og tredje ledd oppheves.

§ 31–2 andre ledd oppheves.

§ 31–3 nytt femte ledd skal lyde:

Kravet i § 6–14 andre ledd om at faglig leder skal utarbeide en årlig plan, kravet i § 7–6 om at innmeldingen skal skje elektronisk, kravet i § 7–6 om at opplæring må være innmeldt senest 3 virkedager før praktisk prøve kan avlegges og kravet i § 29–1 om godkjenning av tolk, trer i kraft 1. januar 2010.

§ 31–4 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en opplæringsinstitusjon for trafikklærere har en godkjent trafikkskole kan Vegdirektoratet gi tillatelse til å benytte studenter ved opplæringsinstitusjonen som undervisningspersonell. Regionvegkontoret kan gjøre unntak fra kravet om å være godkjent trafikklærer for navngitte studenter under utdanning som tungbillærer eller spesialutdanning i klasse A når de er i praksisperiode ved trafikkskole.

§ 31–4 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 31–6 skal lyde:

For vedtak som fattes med hjemmel i denne forskriften, gjelder lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Det er adgang til å klage på førerprøven med unntak av sensors skjønnsmessige vurdering av praktisk førerprøve, jf. forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven § 32. Vedtak i forbindelse med førerprøve begrunnes i samsvar med § 29–7.

Forskriftens vedlegg oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2009.

29. mai Nr. 594 2009**Ikraftsettning av lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken**

Heimel: Fastsett ved kgl.res. 29. mai 2009 med heimel i lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken § 13 første ledd. Fremja av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Lova skal gjelde frå 1. januar 2010.

3. juni Nr. 595 2009**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler**

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzzn (forordning (EF) nr. 1883/2006) og nr. 54zzzz (forordning (EF) nr. 1881/2006 endret ved forordning (EF) nr. 1126/2007 og forordning (EF) nr. 629/2008). Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

I

I forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltets EØS-henvisning skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54f (forordning (EØF) nr. 315/93), nr. 54s (direktiv 98/53/EF endret ved direktiv 2002/27/EF, direktiv 2003/121/EF og direktiv 2004/43/EF), nr. 54zj (direktiv 2001/22/EF endret ved direktiv 2005/4/EF), nr. 54zx (direktiv 2002/26/EF endret ved direktiv 2004/43/EF og direktiv 2005/5/EF), nr. 54zz (direktiv 2002/63/EF), nr. 54zzj (direktiv 2003/78/EF), nr. 54zzn (direktiv 2004/16/EF), nr. 54zzs (direktiv 2005/10/EF), nr. 54zzv (direktiv 2005/38/EF), nr. 54zzzn (forordning (EF) nr. 1883/2006), nr. 54zzzz (forordning (EF) nr. 1881/2006 endret ved forordning (EF) nr. 1126/2007 og forordning (EF) nr. 629/2008) og kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF).

§ 3 skal lyde:

§ 3. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 1881/2006

EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzz (forordning (EF) nr. 1881/2006) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

- forordning (EF) nr. 1126/2007
- forordning (EF) nr. 629/2008

gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 3a nr. 5 oppheves.

§ 3b skal lyde:

§ 3b. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 1883/2006

EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzn (forordning (EF) nr. 1883/2006) om fastsettelse av prøvetakings- og analysemetoder til offentlig kontroll av innholdet av dioksiner og dioksinlignende PCB i visse næringsmidler gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft straks.

Nytt vedheng til forskriften skal lyde:

Forordninger

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzz (forordning (EF) nr. 1881/2006 endret ved forordning (EF) nr. 1126/2007 og forordning (EF) nr. 629/2008.

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzn (forordning (EF) nr. 1883/2006).

3. juni Nr. 596 2009**Forskrift om endring i forskrift om birøkt**

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

I

I forskrift 6. april 2009 nr. 416 om birøkt gjøres følgende endring:

Vedlegg 1 region B og C skal lyde:

Region B	Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, unntatt kommunene Lund, Sokndal og Eigersund.
Region C	Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Sør-Trøndelag, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og kommunene Lund, Sokndal og Eigersund i Rogaland og følgende kommuner i Nord-Trøndelag: Stjørdal, Meråker, Frosta, Leksvik, Levanger, Verdal, Mosvik, Inderøy, Verran, Steinkjer, Namdalseid og Flatanger.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. juni Nr. 597 2009**Ikraftsetting av lov 5. juni 2009 nr. 34 endringer i bilansvarslova (obligatorisk forsikringsdekning av skadevolderens oppreisningsansvar)**

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 5. juni 2009 nr. 34 om endringer i bilansvarslova (obligatorisk forsikringsdekning av skadevolderens oppreisningsansvar) del II nr. 1. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Loven trer i kraft 1. juli 2009.

5. juni Nr. 598 2009**Forskrift om Reservasjonsregisteret**

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) § 12 fjerde ledd. Fremmet av Barne- og likestillingsdepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

§ 1. Innledning

Det skal føres et sentralt reservasjonsregister for direktemarkedsføring (Reservasjonsregisteret). Registeret føres av Registerenheten i Brønnøysund.

§ 2. Fremgangsmåten ved registrering m.m.

Registerenheten fastsetter nærmere den tekniske fremgangsmåten ved registrering og hvilke opplysninger den enkelte må gi for å kunne foreta registrering eller sletting eller endring av registreringer.

§ 3. Utlevering av opplysninger m.m.

Opplysninger fra Reservasjonsregisteret utleveres til næringsdrivende som markedsfører direkte, til andre som faller inn under markedsføringsloven § 13 og til de som skal oppdatere adresseregistre for direktemarkedsføring. Utleveringen skal skje på den måten, på de vilkår og til de priser som Registerenheten fastsetter. Prisene skal ikke overstige det som er nødvendig for å dekke kostnadene ved registeret inklusiv en forholdsmessig andel av felleskostnadene ved Registerenheten.

Bare opplysninger som er nødvendige for oppdatering av adresseregistre for direktemarkedsføring, utleveres. Fødselsnummer utleveres i tillegg bare på forespørsel og dersom det aktuelle adresseregisteret inneholder fødselsnummer. Utleverte opplysninger kan bare brukes til å oppdatere adresseregistre for direktemarkedsføring. Mottakeren kan bare bruke opplysningene til å oppdatere sitt eget adresseregister med mindre vedkommende har oppgitt til Registerenheten at opplysningene skal brukes til å oppdatere adresseregistre for andre som markedsfører direkte. I de tilfeller oppdatering skal skje med elektroniske hjelpemidler, skal vedkommende som er meldepliktig etter personopplysningsloven med forskrifter dokumentere overfor Registerenheten at vedkommende har gitt melding til Datatilsynet om denne virksomheten.

Registerenheten kan som eget oppdrag til avtalt pris, ved bruk av data registrert i Reservasjonsregisteret, gjennomføre oppdatering av adresseregistre for direktemarkedsføring.

§ 4. Ikrafttredelse og oppheving

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves kapittel 5 om Reservasjonsregisteret i forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften).

5. juni Nr. 599 2009**Ikraftsetting av lov 5. juni 2009 nr. 33 om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad)**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 5. juni 2009 nr. 33 om endring i folketrygdloven (tidsbegrenset uførestønad) del II. Fremmet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Loven trer i kraft straks.

5. juni Nr. 600 2009**Delvis ikraftsetting av lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova)**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova) § 50 første ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Delvis ikraftsetting av lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova).

§ 5, § 6, § 8 til § 21, § 23 til § 27, § 29, § 32 første ledd, § 33 til § 49, § 51 første ledd og § 52 nr. 1, 2 og 4 til 16 trer i kraft fra 1. januar 2010.

5. juni Nr. 601 2009**Ikraftsetting av lov 29. juni 2007 nr. 94 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering o.a.**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 29. juni 2007 nr. 94 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering o.a. del VI, jf. lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering (matrikkellova) § 50 første ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Ikraftsetting av lov 29. juni 2007 nr. 94 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering o.a. Romertall II til V trer i kraft fra 1. januar 2010.

8. juni Nr. 602 2009**Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen**

Hjemmel: Fastsett av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 8. juni 2009 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5, § 6, § 22, § 26, § 27 og § 43, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Kunngjort 9. juni 2009 kl. 14.40.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser**§ 1. Formål**

Forskriften har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot uhell og ulykker med farlig stoff.

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer håndtering av farlig stoff og utstyr og anlegg, herunder rørledninger med tilhørende systemer, som benyttes ved håndtering av farlig stoff. Forskriften regulerer prosjektering, konstruksjon, produksjon, omsetning, installasjon, drift, endring, reparasjon, vedlikehold og kontroll av utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff.

For rørsystem som har utgangspunkt til havs gjelder forskriften fra det punkt slikt rørsystem første gang krysser marbakken til fastland eller øy, og rørsystem med utgangspunkt på fastland, også når deler av rørsystem over land senere krysser fjorder, sund m.m.

Forskriften regulerer lasting, lossing og stasjonær oppbevaring av farlig stoff på skip, herunder omlasting fra skip til skip.

§ 3. Pliktsubjekt

Enhver som håndterer farlig stoff, plikter å oppfylle forskriftens krav.

Enhver som eier eller bruker utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff, plikter å oppfylle forskriftens krav.

Enhver som prosjekterer, konstruerer, produserer, omsetter, installerer, drifter, endrer, reparerer, vedlikeholder og kontrollerer utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff, plikter å oppfylle forskriftens krav.

§ 4. Definisjoner

I denne forskrift skal følgende uttrykk forstås slik:

<i>Anerkjent norm</i>	Standard, bransjenorm, veiledning mv. som er internasjonalt og/eller nasjonalt anerkjent innenfor et fagområde.
-----------------------	---

<i>Farlig stoff</i>	– Brannfarlig stoff: Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som i kraft av sitt flammepunkt, kontakt med andre stoffer, trykk, temperatur eller andre kjemiske egenskaper representerer en fare for brann. – Reaksjonsfarlig stoff: Fast, flytende, eller gassformig stoff, stoffblanding, samt stoff som forekommer i kombinasjoner av slike tilstander, som ved kontakt med vann, ved sitt trykk, temperatur eller andre kjemiske forhold, representerer en fare for farlig reaksjon, eksplosjon eller utslipp av farlig gass, damp, støv eller tåke. – Trykksatt stoff: Annet fast, flytende eller gassformig stoff eller stoffblanding enn brann- eller reaksjonsfarlig stoff, som er under trykk, og som derved kan representere en fare ved ukontrollert utslipp. Definisjonen av farlig stoff er en innsnevring i forhold til brann- og eksplosjonsvernlovens definisjon i § 4 c) da denne også omfatter eksplosjonsfarlig stoff. Nærmere kriterier for klassifisering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff er fastsatt i vedlegg 1.
<i>Håndtering</i>	Enhver omgang med farlig stoff slik som tilvirkning, oppbevaring, behandling, omtapping, transport, lasting, lossing, handel, overføring og bruk.
<i>Risiko</i>	Uttrykk for den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø eller materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynligheten for og konsekvensene av de uønskede hendelsene.
<i>Virksomhet</i>	Ethvert offentlig og privat foretak uansett om foretaket er etablert med henblikk på forretningsmessig fortjeneste eller ikke.

Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser

§ 5. Krav til aktsomhet

Enhver plikter å vise alminnelig aktsomhet og opptre på en slik måte at brann, eksplosjon og annen ulykke forebygges.

Bruk av ild eller andre tennekilder er forbudt der farlig stoff håndteres under slike forhold at brann, eksplosjon eller annen ulykke kan oppstå.

Det skal være ryddig og ikke finnes unødvendig brennbart materiale på sted hvor farlig stoff håndteres.

Brannfarlig gass kategori 1 og 2 skal ikke oppbevares i kjeller eller annet rom under terreng eller på loft.

Enhver som foretar gravearbeid skal før graving påbegynnes gjøre seg kjent med om det er rørsystemer som inneholder farlige stoffer i området og ta nødvendig hensyn til disse under gravingen. Befinner det seg slike rørsystemer i området, skal eier av rørsystemet varsles før graving påbegynnes. Rørledningen skal påvises før gravingen påbegynnes.

§ 6. Maksimal tillatt oppbevaring i visse typer av objekt

I boenhet kan det oppbevares inntil 55 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 10 liter brannfarlig væske kategori 1 og 2.

I garasje, i utvendig bod, båthus eller lignende kan det for personlig bruk oppbevares inntil 90 liter brannfarlig gass kategori 1 og 2 og inntil 50 liter brannfarlig væske kategori 1 og 2.

I serveringssted, i overnattingssted og i forsamlingslokale er det ikke tillatt å oppbevare brannfarlig gass kategori 1 og 2, med mindre særskilte tiltak er iverksatt.

§ 7. Kompetanse

Enhver som prosjekterer, konstruerer, produserer, installerer, drifter, endrer, reparerer, vedlikeholder eller kontrollerer utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff skal ha nødvendig kompetanse. Tilsvarende gjelder enhver som håndterer farlig stoff utover det som er beregnet for vedkommendes personlige bruk.

Kompetansen skal omfatte kunnskap om aktuelt regelverk, om de farlige stoffene som skal håndteres og om teknisk utførelse og drift av utstyr og anlegg.

Der hvor det finnes anerkjente normer for kompetanse, skal innholdet i disse legges til grunn som et minimumsnivå.

Kompetansen skal vedlikeholdes slik at man er oppdatert på nytt regelverk, nye metoder og utvikling på fagområdet generelt.

Den som skal drifte kjelanlegg med ytelse over kriterier fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap skal ha særskilt kompetansebevis.

Virksomheten skal påse at ansatte har nødvendig kompetanse samt gi opplæring slik at alle arbeidsoppgaver kan gjennomføres på en sikker måte både ved normal drift og ved unormale situasjoner og driftsbetingelser. Opplæringen skal også omfatte rutiner og forholdsregler ved uhell og ulykker.

§ 8. Utstyr og anlegg

Enhver som prosjekterer, konstruerer, produserer, installerer, endrer, reparerer, vedlikeholder eller kontrollerer utstyr og anlegg skal sørge for at dette gjøres fagmessig i samsvar med anerkjente normer for å oppnå tilstrekkelig sikkerhet ved alle påregnelige driftsforhold. Det skal tas særlig hensyn til de mekaniske belastninger, temperaturforhold og miljøpåvirkninger som kan oppstå under bruk.

Enhver som omsetter utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff skal påse at dette er formålstjenlig, sikkert og i tråd med anerkjent norm, samt at skriftlig monterings-, bruks- og vedlikeholdsveiledning på norsk medfølger. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan bestemme at utstyr som benyttes ved håndtering av farlig stoff ikke kan omsettes uten å være godkjent av direktoratet eller den direktoratet måtte bestemme.

§ 9. Kontroll

Ved konstruksjon, produksjon, installasjon, endring og reparasjon av utstyr og anlegg skal det gjennomføres kontroll for å påse at utstyr og anlegg er formålstjenlig og sikkert. Kravet til kontroll gjelder både nytt og brukt utstyr. Ved virksomheter som skal ha samtykke etter § 17 eller utstyr og anlegg som representerer en potensiell høy risiko, skal kontroll av utstyr og anlegg utføres av uavhengig kontrollør i form av teknisk kontrollorgan, brukersinspektorat eller akkreditert inspeksjonsorgan. Med utstyr og anlegg som representerer en høy potensiell risiko menes i denne paragraf

- a) kjeler som er beregnet for produksjon av damp eller hetvann med temperatur over 110 °C, og hvor produktet av trykk i bar og volum i liter er større enn 3 000 og hvor trykket er større enn 0,5 bar overtrykk og volumet er større enn 100 liter,
- b) anlegg som alene eller sammenkoblet inneholder mer enn 400 liter giftig gass kategori 1, 2 eller 3,
- c) gassanlegg for bruk av brannfarlig gass kategori 1 og 2 tilknyttet fast rørnett med over- eller undergrunnstank, rørsystem for distribusjon av gass, eller flaskebatteri. Når slike gassanlegg er tilknyttet frittliggende eneboliger eller frittliggende fritidsboliger, og hvor trykket er maksimalt 100 mbar når gassen føres inn i boligen, kreves likevel ikke at kontrollen skal utføres av uavhengig kontrollør.

Eier og bruker skal sørge for at utstyr og anlegg underlegges systematisk tilstandskontroll for å påse at den tekniske tilstand er tilfredsstillende. Hyppighet og omfang av den systematiske tilstandskontrollen må tilpasses utstyrets og anleggets driftsbetingelser. Systematisk tilstandskontroll av utstyr og anlegg skal utføres av uavhengig kontrollør dersom virksomheten skal ha samtykke etter § 17, eller utstyret og anlegget representerer en høy potensiell risiko, jf. første ledd.

Når gassanlegg i boliger er tilknyttet fast rørnett med over- eller undergrunnstank, rørsystem for distribusjon av gass, eller flaskebatteri, skal det til enhver tid foreligge avtale med kontrollør om gjennomføring av den systematiske tilstandskontrollen etter annet ledd.

Den som fyller og omsetter transportable gassflasker med LPG plikter å ta imot tomme gassflasker og å delta i en ordning som sikrer at flaskene oppbevares forsvarlig og blir fremstilt for periodisk kontroll i henhold til kravene i ADR/RID. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan utpeke administrator til å etablere og administrere en slik ordning.

§ 10. Drift, vedlikehold og opphør

Eier eller bruker av utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff skal sørge for at utstyr og anlegg holdes i forsvarlig stand og vedlikeholdes slik at sikkerhetsnivået opprettholdes.

Når utstyr og anlegg ikke lenger er i bruk, skal dette enten fjernes eller sikres forsvarlig.

§ 11. Skilting og merking

Der farlig stoff håndteres skal det settes opp skilt, lett synlig på passende steder og i tilstrekkelig antall, som opplyser om faren for brann, eksplosjon eller annen ulykke.

Der farlig stoff håndteres under slike forhold at brann eller eksplosjon lett kan oppstå skal det settes opp skilt med forbud mot bruk av åpen ild eller andre tennekilder.

Utstyr og rørsystemer skal ha formålstjenlig og varig identifikasjonsmerking.

Nedgravde transportrørledninger skal markeres tydelig og varig.

Krav til skilting omfatter ikke håndtering av mindre mengder farlig stoff for personlig bruk.

§ 12. Innmelding av farlig stoff

Enhver som oppbevarer farlig stoff i et anlegg eller transporterer farlig stoff i rørledning i mengde lik eller større enn mengdene fastsatt i vedlegg 2, skal sende melding til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Melding skal sendes i rimelig tid før utstyr og anlegg tas i bruk. Dersom det skal bygges nytt anlegg som skal oppbevare farlig stoff eller transportere farlig stoff i rørledning i mengde lik eller større enn mengdene nevnt i vedlegg 2, skal melding sendes i rimelig tid før bygging påbegynnes.

Ved endringer og opphør skal ny melding sendes tilsvarende.

Melding skal sendes elektronisk i den form Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap bestemmer.

§ 13. Dokumentasjon

Den som er tillagt plikter etter forskriftens bestemmelser skal til enhver tid kunne dokumentere at kravene i forskriften er oppfylt.

Dokumentasjonen skal oppdateres og opprettholdes for hele utstyret og anleggets levetid.

Kapittel 3. Plikter i virksomhet med farlig stoff

§ 14. Risiko og risikovurdering

Eier eller bruker av utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff og virksomheter som håndterer farlig stoff skal sørge for at risikoen er redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås. Sikkerhetshensyn skal være integrert i alle virksomhetens faser, herunder prosjektering, etablering, drift og avvikling.

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer med hensyn på håndtering av farlig stoff og på denne bakgrunn vurdere risiko. Vurderingen skal inkludere interne og eksterne forhold samt uønskede tilsiktede handlinger.

På bakgrunn av vurderingen skal det utarbeides planer og gjennomføres tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

§ 15. Forebyggende sikkerhetstiltak

Virksomheten skal som et minimum iverksette følgende forebyggende sikkerhetstiltak relatert til bygg- og anleggstekniske forhold:

- a) Bygning der farlig stoff håndteres skal ha effektiv ventilasjon som sikrer mot brann, eksplosjon og annen ulykke.
- b) Bygning eller rom som er klassifisert som eksplosjonsfarlig område skal ha avlastningsflate(r) som er svekket i forhold til bygningskonstruksjonen forøvrig, og som skal fungere som trykkavlastning dersom eksplosjon inntreffer i bygningen. Avlastet trykk skal ledes bort i sikker retning.
- c) Oppføring eller vesentlig endring av bygg eller anlegg der gass skal håndteres skal prosjekteres.
- d) Gjennomføring for elektriske kabler, rør og lignende skal tettes effektivt for å beskytte mot gassinntrengning fra områder hvor eksplosjonsfarlig atmosfære lett kan oppstå.
- e) Lufterør fra utstyr skal føres ut i friluft med mindre særskilte forhold tilsier annen plassering.
- f) Rørbruddsventiler eller annet konsekvensreducerende utstyr skal monteres dersom konsekvensene for omgivelsene etter rørbrudd er store.
- g) Prosessikrings-, nødavstengnings- og nødstrømsystem tilpasset virksomhetens kompleksitet skal installeres dersom det er nødvendig for å forhindre at unormale tilstander utvikler seg til faresituasjoner.
- h) Trykkavlastningssystem skal installeres slik at utstyr og anlegg ikke utsettes for uakseptabelt trykk. Systemet skal lede bort farlig stoff på en sikker måte.
- i) Spill av farlig stoff skal tas hånd om slik at faresituasjoner ikke oppstår.
- j) Det skal gjennomføres sikringstiltak for å hindre at uvedkommende får tilgang til farlig stoff.
- k) Det skal utarbeides situasjonsplan samt nødvendige sikkerhets- og driftsinstrukser på norsk og i tillegg på et språk som ansatte og andre berørte i virksomheten forstår når disse ikke forstår norsk.
- l) Utstyr og anlegg skal oppstilles slik at kontroll, vedlikehold og reparasjoner kan gjennomføres.

Virksomheter skal som et minimum iverksette følgende forebyggende tiltak for atmosfæriske tanker:

- a) Tank som fylles ved fast tilkopling, skal være utstyrt med overflyllingsvarsel. For tank hvor oppflyllingshastigheten er høy eller hvor konsekvensen ved overfylling er stor skal det monteres overflyllingsvern.
- b) Oppsamlingsarrangement tilpasset tankens volum og det farlige stoffets egenskaper skal etableres dersom et utslipp fra tank kan få store konsekvenser.

Virksomheter skal som et minimum iverksette følgende forebyggende tiltak for brannfarlig gass:

- a) Brannfarlig gass som skal til forbruker, unntatt hydrogen og gass med naturlig lukt, skal være tilsatt lukstoff.
- b) Fylling av brannfarlig gass på løse beholdere skal kun skje ved anlegg beregnet for slik fylling og av personell med nødvendig kompetanse. Selvbetjening er ikke tillatt.
- c) Ved fylling på løse beholdere skal beholder merkes varig og tydelig slik at den er sporbar tilbake til fyllestedet.
- d) Det skal ikke føres gass med ureduert trykk inn i bolig, fritidsbolig eller publikumsanlegg

Virksomheter skal som et minimum iverksette følgende forebyggende tiltak for brannfarlig og reaksjonsfarlig stoff:

- a) Oksiderende stoffer skal oppbevares atskilt fra brannfarlige og brennbare stoffer og produkter.
- b) Organiske peroksider og selvreaktive stoffer skal oppbevares og transporteres i den emballasje som er lagt til grunn ved klassifisering og som er godkjent for transport.
- c) Organiske peroksider og selvreaktive stoffer skal håndteres slik at de ikke utsettes for temperatur høyere enn kontrolltemperatur, eller for støt, friksjon eller kontakt med stoffer som kan føre til farlig reaksjon.
- d) Forurensset oksiderende stoff, organisk peroksid eller selvreaktivt stoff som kan undergå farlig reaksjon (dekomponering) skal destrueres på trygghende måte.
- e) Stoffer som utvikler brannfarlig eller giftig gass i kontakt med vann, fuktighet eller andre stoffer, skal håndteres slik at det ikke kan oppstå farlig atmosfære.

Virksomheter skal som et minimum iverksette følgende forebyggende tiltak for rørledning for transport av petroleum over land:

- a) Plan for rørsystemet som viser trasé skal utarbeides. Basert på risikovurdering skal planen omfatte arealmessige begrensninger i området rundt rørsystemet.

- b) For nedgravde rørledninger skal det etableres et system for instruksjon ved gravearbeid.
- c) Rørsystemet skal utstyres med korrosjonsbeskyttelse og korrosjonsovervåking som muliggjør sikker drift i hele levetiden.
- d) Rørsystemer med driftstrykk over 16 bar skal utstyres med sender- og mottakermuligheter for rense- og inspeksjonsverktøy. Slusene for sending og mottak skal designes slik at de ikke kan åpnes under trykk.
- e) Ved driftstrykk over 16 bar skal traséen deles inn i klasser basert på kartlagt risiko for å etablere et helhetlig sikkerhetsnivå for rørsystemer. Dette sikkerhetsnivået skal opprettholdes i hele levetiden for rørsystemer.
- f) Umiddelbart etter førstegangs landfall skal det for rørsystem med driftstrykk over 16 bar installeres en nødavstengingsventil.

§ 16. Arealmessige begrensninger

Det skal opprettes arealmessige begrensninger rundt utstyr og anlegg der dette er nødvendig etter § 14 for å sikre omgivelsene på en tilfredsstillende måte.

§ 17. Samtykke fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Virksomheter som omfattes av forskrift 17. juni 2005 nr. 672 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften), virksomheter som omlaster farlig stoff fra skip til skip, og virksomheter som transporterer farlig stoff i rørledninger med driftstrykk høyere enn 16 bar skal innhente samtykke fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i rimelig tid før håndtering av farlig stoff påbegynnes.

Dersom det skal bygges nytt anlegg som nevnt i første ledd, skal samtykke innhentes i rimelig tid før bygging kan påbegynnes.

Ved vesentlige endringer skal tilsvarende samtykke innhentes.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan i særskilte tilfeller treffe vedtak om at også andre virksomheter vil kunne omfattes av krav om samtykke dersom virksomhetens plassering og utforming samt håndtering av farlig stoff tilsier det.

§ 18. Nabovirksomheter

Nabovirksomheter som hver for seg håndterer farlig stoff der en hendelse kan få konsekvens for nabovirksomhet, skal utveksle informasjon og samordne tiltak slik at sikkerheten blir ivaretatt.

§ 19. Beredskapsplikt

Virksomheter som håndterer farlig stoff skal utarbeide en beredskapsplan og etablere en tilstrekkelig egenberedskap med tilhørende varslings- og innsatsplaner. Beredskapsplanen skal oppdateres jevnlig og redegjøre for ansvars-, oppgave- og ressursfordeling under innsats ved ulykker og andre uønskede hendelser. Beredskapsplanen skal inneholde alarmerings-, rømnings-, rednings- og slokkeinstrukser.

Meldepliktige virksomheter etter § 12 skal samordne sin beredskapsplan med offentlige beredskapsplaner slik at det kan etableres et samarbeid med berørte lokale myndigheter.

Egnet slokke- og beredskapsutstyr skal være lett tilgjengelig på steder der farlig stoff håndteres.

Beredskapen skal øves regelmessig.

§ 20. Varsling og rapportering av uhell og ulykker

Virksomheten skal umiddelbart varsle Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om større ulykker i forbindelse med håndtering av farlig stoff og tilhørende utstyr og anlegg.

Virksomheten skal etablere et system for registrering av uhell, ulykker og tilløp til slike i forbindelse med håndtering av farlig stoff og tilhørende utstyr og anlegg.

Uhell og ulykker i forbindelse med håndtering av farlig stoff skal snarest mulig rapporteres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av hendelsen, analyse av årsaken til hendelsen og opplyse om hvilke tiltak virksomheten vil iverksette for å forhindre slike hendelser i fremtiden.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

§ 21. Dispensasjon

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan i det enkelte tilfelle etter søknad dispensere fra bestemmelser i forskriften når særlige grunner foreligger, tilstrekkelig grad av sikkerhet kan opprettholdes og det vil være i tråd med forskriftens formål, jf. § 1.

§ 22. Begrensninger eller forbud

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og kommunen kan i det enkelte tilfelle fastsette nærmere begrensninger eller forbud mot håndtering av farlig stoff dersom det anses nødvendig for å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot uhell og ulykker med farlig stoff.

§ 23. Tilsyn

Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt.

I tillegg fører Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap alene eller i samarbeid med kommunen tilsyn med virksomheter som representerer en betydelig risiko eller der direktoratet anser det som nødvendig for å ha oversikt over risiko knyttet til håndtering av farlig stoff.

Ved utøvelsen av tilsynet gjelder lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver § 33 – § 36.

§ 24. Reaksjonsmidler

Ved overtredelsen av forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne, gjelder bestemmelsene i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver § 37 til § 40 og § 42 tilsvarende.

§ 25. Klage

Vedtak truffet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan påklages til Justis- og politidepartementet.

Vedtak truffet av kommunestyret kan påklages til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. For øvrige vedtak fattet av kommunen gjelder forvaltningslovens § 28 annet ledd.

§ 26. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 8. juni 2009.

Fra samme tid oppheves

- forskrift 26. juni 2002 nr. 744 om brannfarlig vare,
- forskrift 27. februar 2004 nr. 490 om brannfarlig eller trykksatt stoff,
- forskrift 9. mai 2000 nr. 421 om anlegg som leverer motordrivstoff (bensinstasjon, marina o.l.),
- forskrift 24. februar 2004 nr. 456 om transport av petroleum i rørledning over land.

Ved ikrafttredelse faller alle gitte tillatelser for brannfarlige og trykksatte stoffer bort.

For reaksjonsfarlig stoff gjelder denne forskriften fra det tidspunkt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap bestemmer.

§ 27. Overgangsbestemmelser

Enhver som ved denne forskrifts ikrafttredelse oppbevarer eller transporterer farlig stoff i rørledning i mengde lik eller større enn mengdene nevnt i vedlegg 2, skal sende melding innen 31. desember 2009.

For virksomheter som omfattes av § 17 gis det midlertidig samtykke på de vilkår som ligger til grunn for tillatelsen som var gyldig ved ikrafttredelse av denne forskriften.

Tolv måneder etter denne forskrifts ikrafttredelse skal det kunne dokumenteres at krav etter denne forskrift utover det som fulgte av de etter § 26 annet ledd opphevede forskrifter er oppfylt.

Vedlegg 1. Farlig stoff – kriterier for klassifisering

Stoffgruppene angitt i nedenstående tabell er omfattet av definisjonene av farlig stoff i henhold til § 4.

Tabellen er hovedsakelig basert på kriterier for klassifisering av farlige stoffer og stoffblandinger i det Globalt harmoniserte system for klassifisering og merking av kjemikalier (GHS) utgitt av De forente Nasjoner (FN). GHS henviser til FNs test manual (Recommendations on the Transport of Dangerous Goods, Manual of Tests and Criteria) for tester som gjelder fysisk-kjemiske egenskaper.

Kriteriene gjelder både stoffer og stoffblandinger selv om det visse steder i tabellen eksempelvis kun er brukt ordet «stoff».

Dersom det foreligger menneskelig erfaring og denne erfaring ikke samsvarer med testresultatene, med hensyn på å avgjøre om et stoff eller stoffblanding faller inn under definisjonen av farlige stoffer slik disse er definert i § 4, skal klassifisering basert på menneskelig erfaring benyttes.

I tillegg vil det kunne være stoffer som er omfattet av definisjonen i § 4 selv om de ikke faller inn under kriteriene i denne tabellen.

Alkoholholdig drikk etter lov 2. juni 1989 nr. 27 om alkoholholdig drikk som er emballert til forbruker er ikke omfattet av forskriften.

For å bestemme om et stoff eller en stoffblanding er en gass, væske eller et fast stoff legges følgende til grunn:

- En gass er et stoff som ved 50 °C har et damptrykk > 300 kPa, eller er i fullstendig gassfase ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa. Som gass under trykk regnes komprimerte gasser, gasser kondensert under trykk, oppløste gasser og nedkjølte flytende gasser.
- En væske er et stoff som ved 50 °C har et damptrykk på høyst 300 kPa, eller ikke er i fullstendig gassfase ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa og som har et smeltepunkt eller begynnende smeltepunkt på 20 °C eller lavere ved standard trykk på 101,3 kPa. Viskøse stoffer skal vurderes i samsvar med standarden ASTM D 4359-90 eller penetrometertesten i regelverket for transport av farlig gods (ADR/RID) med hensyn på om stoffet skal regnes som fast eller flytende.

Kriterier for klassifisering

Trykksatt stoff

Brannfarlig gass, kategori 1

Gass som ved 20 °C og standard trykk på 101,3 kPa:

- a) kan antennes i en blanding på 13 % eller mindre med luft; eller
- b) har et eksplosjonsområde i luft på minst 12 prosentpoeng uavhengig av nedre eksplosjonsgrense, tilsvarende GHS kategori 1.

Brannfarlig gass, kategori 2

Gass som har et eksplosjonsområde i luft ved 20 °C og standard trykk på

	<i>Kriterier for klassifisering</i>
	101,3 kPa og ikke er brannfarlig gass, kategori 1.
Giftig gass, kategori 1	$LC_{50} \leq 100$ ppmV, tilsvarende GHS kategori 1.
Giftig gass, kategori 2	$100 < LC_{50} \leq 500$ ppmV, tilsvarende GHS kategori 2.
Giftig gass, kategori 3	$500 < LC_{50} \leq 2500$ ppmV, tilsvarende GHS kategori 3.
Oksiderende gass	Gass som, generelt ved avgivelse av oksygen, kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre materialer i større grad enn luft kan, tilsvarende GHS kategori 1.
Brannfarlig aerosolbeholder, kategori 1	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 1.
Brannfarlig aerosolbeholder, kategori 2	Brannfarlig aerosolbeholder som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 2.
<i>Brannfarlig stoff</i>	
Brannfarlig væske, kategori 1	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt 35 °C tilsvarende GHS kategori 1.
Brannfarlig væske, kategori 2	Væske med flammepunkt < 23 °C og kokepunkt > 35 °C tilsvarende GHS kategori 2.
Brannfarlig væske, kategori 3	Væske med flammepunkt ≥ 23 °C og ≤ 60 °C, tilsvarende GHS kategori 3.
Diesel og fyringsolje	Gassolje, diesel og lett fyringsolje med flammepunkt ≥ 60 °C og 100 °C.
Oppvarmet brannfarlig flytende stoff.	Flytende stoff oppvarmet til en temperatur lik eller høyere enn flammepunktet.
Brannfarlig fast stoff, kategori 1	Pulver, (metall)spon, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 1.
Brannfarlig fast stoff, kategori 2	Pulver, (metall)spon, granulat, pastaformig eller liknende fast stoff, som ved prøving medfører tilordning til GHS kategori 2.
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 1	Stoff som i kontakt med vann avgir gass som spontant antenner eller som utvikler 10 liter eller mer gass pr. kg av stoffet pr. minutt. tilsvarende GHS kategori 1.
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 2	Stoff som i kontakt med vann utvikler 20 liter eller mer gass pr. kg av stoffet pr. time. Tilsvarende GHS kategori 2.
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 3	Stoff som i kontakt med vann utvikler 1 liter eller mer, men mindre enn 20 liter, gass pr. kg av stoffet pr. time. Tilsvarende GHS kategori 3.
Selvantennende væske	Væske som i kontakt med luft selvantenner innen 5 minutter, eller som antenner eller forkuller et filterpapir innen 5 minutter, tilsvarende GHS kategori 1.
Selvantennende fast stoff	Fast stoff som i kontakt med luft selvantenner innen 5 minutter, tilsvarende GHS kategori 1.
Selvopphetende stoff, kategori 1	Fast stoff som ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten at det er tilført energi. Tilsvarende GHS kategori 1.
Selvopphetende stoff, kategori 2	Fast stoff som i stor mengde ved reaksjon med luft får en sterk temperaturøkning, men ikke antennelse, i stoffet uten at det er tilført energi. Tilsvarende GHS kategori 2.
Oksiderende væske, kategori 1	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 1.
Oksiderende væske, kategori 2	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 2.
Oksiderende væske, kategori 3	Væske, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 3.
Oksiderende fast stoff, kategori 1	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan forårsake eller bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 1.
Oksiderende fast stoff, kategori 2	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 2.
Oksiderende fast stoff, kategori 3	Fast stoff, som selv ikke nødvendigvis er brennbar, som kan bidra til forbrenning av andre stoffer, ofte ved å avgi oksygen. Tilsvarende GHS kategori 3.

Selvreaktivt stoff	Termisk ustabil stoff som kan undergå en kraftig eksoterm dekomponering selv uten oksygentilførsel (lufttilførsel). Omfatter selvreaktive stoffer som angitt i GHS av type C til F.
Organisk peroksid	Organisk stoff med den bivalente -O-O-bindingen. Kan betraktes som avledet av hydrogenperoksid der ett eller begge hydrogenatomene er erstattet av organiske radikaler. Omfatter organiske peroksider som angitt i GHS av type C til F.
<i>Reaksjonsfarlig stoff</i>	
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 1.	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling ≥ 1 liter/kg/time.
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 2.	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling ≤ 1 liter/kg/time men $\geq 0,1$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass kategori 3 med gassutvikling ≥ 1 liter/kg/time.
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 3.	Stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass av kategori 1 og 2 med gassutvikling $< 0,1$ liter/kg/time men $\geq 0,01$ liter/kg/time, eller stoff som reagerer med vann med utvikling av giftig gass kategori 3 med gassutvikling < 1 liter/kg/time men $\geq 0,1$ liter/kg/time.
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 1.	Stoff som avgir damp med $LC_{50} \leq 0,5$ mg/l og stoff med $LC_{50} \leq 0,05$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 1.
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 2.	Stoff som avgir damp med $0,5 < LC_{50} \leq 2,0$ mg/l og stoff med $0,05 < LC_{50} \leq 0,5$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 2.
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 3.	Stoff som avgir damp med $2,0 < LC_{50} \leq 10$ mg/l og stoff med $0,5 < LC_{50} \leq 1,0$ mg/l i støv eller tåkeform. Tilsvarende GHS kategori 3.

Vedlegg. 2 Melding av farlig stoff

Stoffgruppe	Mengde
<i>Trykksatt stoff</i>	
Brannfarlig gass, kategori 1 og 2	0,4 m ³
Oksiderende gass	4,0 m ³
Giftig gass, kategori 1, 2 og 3	0,4 m ³
Brannfarlig aerosolbeholder, kategori 1 og 2	3,0 m ³
Vanddamp eller hetvann under trykk	*
<i>Brannfarlig stoff</i>	
Brannfarlig væske, kategori 1 og 2	6,0 m ³
Brannfarlig væske, kategori 3	12,0 m ³
Diesel og fyringsoljer	100,0 m ³
Oppvarmet flytende stoff, oppvarmet til en temperatur lik eller høyere enn flammepunktet	12,0 m ³
Brannfarlig fast stoff, kategori 1 og 2	12,0 tonn
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 1, fast	3,0 tonn
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 1, flytende	3,0 m ³
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 2, fast	6,0 tonn
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 2, flytende	6,0 m ³
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 3, fast	12,0 tonn
Stoff som utvikler brannfarlig gass i kontakt med vann, kategori 3, flytende	12,0 m ³
Selvantennende væske	1,0 m ³
Selvantennende fast stoff	1,0 tonn
Selvopphetende stoff, kategori 1	3,0 tonn
Selvopphetende stoff, kategori 2	12,0 tonn
Oksiderende fast stoff, kategori 1	3,0 tonn
Oksiderende fast stoff kategori 2 og 3	6,0 tonn
Oksiderende væske, kategori 1	3,0 m ³
Oksiderende væske, kategori 2 og 3	6,0 m ³
Selvreaktivt stoff type C-F, fast	3,0 tonn
Selvreaktivt stoff type C-F, flytende	3,0 m ³
Organisk peroksid type C-F, fast	3,0 tonn
Organisk peroksid type C-F, flytende	3,0 m ³
<i>Reaksjonsfarlig stoff</i>	
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 1, fast	1,0 tonn

<i>Stoffgruppe</i>	<i>Mengde</i>
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 1, flytende	1,0 m ³
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 2, fast	3,0 tonn
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 2, flytende	3,0 m ³
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 3, fast	6,0 tonn
Stoff som utvikler giftig gass i kontakt med vann, kategori 3, flytende	6,0 m ³
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 1, fast	3,0 tonn
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 1, flytende	3,0 m ³
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 2 og 3, fast	6,0 tonn
Giftig stoff med innåndingsfare av damp, støv eller tåke, kategori 2 og 3, flytende	6,0 m ³

* Kriterium for innmelding av kjelanlegg: Gjelder kjeler som er beregnet for produksjon av damp eller hetvann med temperatur over 110 °C, og hvor produktet av trykk i bar og volum i liter er større enn 3 000 og hvor trykket er større enn 0,5 bar overtrykk og volumet er større enn 100 liter.

2. juni Nr. 614 2009

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart med tilleggsbestemmelser om arbeidstid for besetningsmedlemmer

Hjemmel: Fastsett av Luftfartstilsynet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–1, § 9–1 og § 16–1 og forskrift 21. februar 2008 nr. 189 om gjennomføring av forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart med tilleggsbestemmelser om arbeidstid for besetningsmedlemmer § 2.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66a (forordning (EØF) nr. 3922/91 sist endret ved forordning (EF) nr. 859/2008). Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 21. februar 2008 nr. 189 om gjennomføring av forordning (EØF) nr. 3922/91 om harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart med tilleggsbestemmelser om arbeidstid for besetningsmedlemmer gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66a (forordning (EØF) nr. 3922/91) om harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart, som endret ved:

- forordning (EF) nr. 2176/96 av 13. november 1996
- forordning (EF) nr. 1069/1999 av 25. mai 1999
- forordning (EF) nr. 2871/2000 av 28. desember 2000
- forordning (EF) nr. 1592/2002 av 15. juli 2002
- forordning (EF) nr. 1899/2006 av 12. desember 2006
- forordning (EF) nr. 1900/2006 av 20. desember 2006
- forordning (EF) nr. 8/2008 av 11. desember 2007
- forordning (EF) nr. 859/2008 av 20. august 2008

gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringen trer i kraft straks.

Forordning (EF) nr. 859/2008

For å lese forordning (EF) nr. 859/2008 se her:

4. juni Nr. 615 2009

Vedtak om endring i Stortingets forretningsorden

Hjemmel: Vedtatt av Stortinget 4. juni 2009, jf. Innst.S.nr.256 (2008–2009). Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I vedtak 21. april 1966 nr. 4296 om Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 10 skal lyde:

Samtlige stortingsrepresentanter – unntatt de som eventuelt er fritatt etter § 4 annet ledd siste punktum – fordeles på disse fagkomiteene:

1. Arbeids- og sosialkomiteen
2. Energi- og miljøkomiteen
3. Familie- og kulturkomiteen
4. Finanskomiteen
5. Helse- og omsorgskomiteen
6. Justiskomiteen
7. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
8. Kommunal- og forvaltningskomiteen
9. Kontroll- og konstitusjonskomiteen
10. Næringskomiteen
11. Transport- og kommunikasjonskomiteen
12. Utenriks- og forsvarskomiteen

§ 11 annet ledd skal lyde:

Alle partigrupper skal ha medlem i kontroll- og konstitusjonskomiteen. For øvrig bør gruppene, så langt råd er, være forholdsmessig representert i komiteene. Partigrupper som ikke har fått medlem i alle komiteer etter denne fordelingen, kan kreve at gruppens medlem i kontroll- og konstitusjonskomiteen også oppnevnes som medlem av en av de andre fagkomiteene. Valgkomiteen gir Stortinget trykt melding om oppnevnelser.

§ 12 annet ledd nr. 5 og nr. 13 oppheves. Nåværende nr. 6 til 12 blir nr. 5 til 11.

§ 12 annet ledd nr. 6 skal lyde:

Justiskomiteen: Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, sivil beredskap, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.

§ 12 annet ledd nr. 8 skal lyde:

Kommunal- og forvaltningskomiteen: Saker om kommunal forvaltning, regional- og distriktpolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål unntatt reglene om valg til Sametinget, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk – herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte.

§ 12 annet ledd nr. 9 første ledd ny bokstav g skal lyde:

- g. meldinger fra Ombudsmannsnemnda for Forsvaret og Ombudsmannsnemnda for sivile vernepliktige

§ 12 annet ledd nr. 12 skal lyde:

Utenriks- og forsvarskomiteen: Saker om utenrikske forhold, militært forsvar, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og – i alminnelighet – saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenriks- og forsvarskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.

I § 13 første ledd skal «en utvidet utenrikskomité» endres til «en utvidet utenriks- og forsvarskomité».

§ 13 annet ledd første punktum skal lyde:

Den utvidede utenriks- og forsvarskomité har til oppgave å drøfte med regjeringen viktige utenrikspolitiske, handelspolitiske, sikkerhetspolitiske og beredskapsmessige spørsmål.

§ 13 tredje ledd første punktum skal lyde:

Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av utenriks- og forsvarskomiteen, av Stortingets president og lederne i partigruppene (hvis de ikke allerede er medlemmer av komiteen).

§ 13 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Presidentskapet kan, etter anmodning fra vedkommende gruppe, bestemme at en vararepresentant som møter i utenriks- og forsvarskomiteen, skal møte også i den utvidede komité.

I § 13 siste ledd første punktum skal «den utvidede utenrikskomité» endres til «den utvidede utenriks- og forsvarskomité».

I § 13a annet, tredje og sjette ledd skal «utenrikskomiteen» endres til «utenriks- og forsvarskomiteen» og «utenrikskomiteens» endres til «utenriks- og forsvarskomiteens».

§ 14 tredje ledd skal lyde:

Har ikke Stortinget gjort særskilt vedtak i annen retning, skal komiteene ha uforandret sammensetning på alle storting i samme valgperiode, dersom da ikke partigruppene foreslår endringer som gjelder representanter fra egen gruppe eller avgang blant medlemmene gjør det nødvendig å foreta endringer.

II

I Reglement for åpne kontrollhøringer skal § 2 første ledd annet punktum lyde:

Etter forretningsordenen § 12 nr. 9 femte ledd kan likevel en tredjedel av medlemmene i kontroll- og konstitusjonskomiteen kreve at det avholdes komitéhøring i kontroll saker.

III

Endringene trer i kraft 1. oktober 2009.

5. juni Nr. 616 2009

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff

Hjemmel: Fastsett av Norges vassdrags- og energidirektorat 5. juni 2009 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7–1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7–6. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff gjøres følgende endring:

Kapittel 15 oppheves.

II

Endringen for § 15–2 trer i kraft 1. juli 2009, mens endringen for resten av kapitlet trer i kraft 1. juli 2012.

5. juni Nr. 617 2009

Vedtak om dispensasjon fra kravet om diplomatisk klarering for forskningsfartøyer som er sivile statsfartøyer

Hjemmel: Fastsett av Forsvarsdepartementet 5. juni 2009 med hjemmel i forskrift 2. mai 1997 nr. 396 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer § 18. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

Forskningsfartøyer som er sivile statsfartøyer, og som har fått konsesjon fra norsk myndighet til å drive forskningsvirksomhet av ikke-kommersiell karakter innenfor norsk jurisdiksjonsområde, gis dispensasjon fra kravet om diplomatisk klarering i forskrift 2. mai 1997 nr. 396 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer § 3. Diplomatsk klarering anses gitt ved tildeling av konsesjon. Dispensasjon forutsetter at adgang til og opphold i norsk territorialfarvann er beskrevet i konsesjonen.

II

Vedtaket trer i kraft straks.

5. juni Nr. 618 2009

Ikraftsetting av lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven)

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. juni 2009 med hjemmel i lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) § 21. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

Ikraftsetting av lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) 1. september 2009.

8. juni Nr. 619 2009**Forskrift om endring i driftsforskrift for ikke-erhvervsmessig luftfart med fly (privatflyging) og forskrift om ikke-erhvervsmessig luftfart med helikopter (BSL D 3–2)**

Hjemmel: Fastsett av Luftfartstilsynet 8. juni 2009 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 9–1 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I driftsforskrift 7. juni 1974 nr. 4168 for ikke-erhvervsmessig luftfart med fly (privatflyging) gjøres følgende endringer:

Punkt 1 skal lyde:

1 Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) *ELT (Emergency Locator Transmitter)*: Nødpeilesender beregnet for luftfartøy.
- b) *Automatisk*: Senderen er konstruert for å aktiviseres ved havari ved hjelp av en mekanisme (for eksempel G-bryter).
- c) *ELT121*: Nødpeilesender som sender analogt signal på 121,5 MHz og 243 MHz.
- d) *ELT406*: Fastmontert nødpeilesender som sender digitalt signal på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz samt analogt signal på 121,5 MHz.
- e) *PLB406 med GPS (Personal Locator Beacon)*: Nødpeilesender med innebygd GPS-mottaker som sender posisjon på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz.

Punkt 6.1.2 skal lyde:

Alle fly i normal- og eksperimentalklassen, med unntak av mikrolette fly og seilfly, skal ha fastmontert automatisk ELT406 med unik kode tildelt av Luftfartstilsynet. ELT406 må tilfredsstille teknisk standard angitt i EASA ETSO 2C126, samt spesifikasjoner i ICAO Annex 10, Aeronautical Telecommunications, Volume III, 2. utgave, juli 2008. Senderen skal:

- a) kunne begynne å sende automatisk ved havari,
- b) kunne anvendes manuelt,
- c) kunne funksjonere uavhengig av flyets batteri,
- d) være vanntett, og
- e) være tilstrekkelig motstandsdyktig slik at den normalt ikke blir ubrukelig som følge av havari.

Dersom fly er utrustet på en slik måte at personer om bord vil separere fra flyet i en nødssituasjon, skal samtlige personer utrustes med personlig nødpeilesender av typen PLB406 med GPS. Det er da ikke krav til fastmontert ELT406.

I følgende bestemmelser skal uttrykket «Luftfartsverket» endres til «Luftfartstilsynet»:

Punktene 3.3, 3.7, 6.1.2, 7.2.2, 8.1.1, 8.1.2 og 10.

II

I forskrift 15. februar 2005 nr. 138 om ikke-erhvervsmessig luftfart med helikopter (BSL D 3–2) gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) *Fartøysjef*: Den flyger som er ansvarlig for luftfartøyet føring og sikkerhet under flygetiden.
- b) *Flygebesetningsmedlem*: Et besetningsmedlem med luftfartssertifikat som har tjeneste av betydning for et luftfartøys føring under flygetiden.
- c) *Flygehåndbok (aircraft flight manual)*: En håndbok som er knyttet til luftdyktighetsbeviset, og som angir de grenser innenfor hvilke luftfartøyet kan betraktes som luftdyktig, samt de instruksjoner og opplysninger for besetningen som er nødvendige for fartøyet sikre drift.
- d) *Flysikt (flight visibility)*: Sikt fremover fra førerrommet i et luftfartøy under flyging.
- e) *Mørkeflyging*: Flyging i den tiden mellom solnedgang og soloppgang når, på grunn av nedsatt dagslys, et fremtredende uopplyst objekt ikke kan sees klart i en avstand av over 8 km.
- f) *Operativ flygeplan*: Fartøysjefens dokumenterte plan for sikker utførelse av flygingen basert på fartøyet ytelse, andre operative begrensninger og forhold som kan ventes på den ruten som skal følges og på de aktuelle landingsplassene.
- g) *Sikt*: Sikt i luftfartssammenheng angir luftens gjennomskinnelighet og er den største av:
 1. den distanse et sort objekt av egnede dimensjoner, plassert nær bakken, kan ses og gjenkjennes mot en lys bakgrunn,
 2. den distanse et lys med rundt 1 000 candela lysstyrke kan ses og identifiseres mot en mørk bakgrunn.

- h) *Tettbygd strøk*: Et område som er nyttet til bolig-, rekreasjons- eller til industriformål i forbindelse med by.
- i) *ELT (Emergency Locator Transmitter)*: Nødpeilesender beregnet for luftfartøy.
- j) *Automatisk*: Senderen er konstruert for å aktiviseres ved havari ved hjelp av en mekanisme (for eksempel G-bryter).
- k) *ELT121*: Nødpeilesender som sender analogt signal på 121,5 MHz og 243 MHz.
- l) *ELT406*: Fastmontert nødpeilesender som sender digitalt signal på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz samt analogt signal på 121,5 MHz.

§ 28 skal lyde:

§ 28. Generelle utstyrskrav for helikopter

- (1) Alle helikoptre skal minst være utstyrt med:
 - a) lett tilgjengelig medisinsk utstyr i samsvar med forskrift 9. oktober 1975 nr. 3206 om førstehjelpsutstyr i luftfartøy (BSL D 1–9),
 - b) transportable brannslukkingsapparater av en hensiktsmessig type hvorav minst ett skal være plassert i førerrommet og minst ett skal være plassert i passasjerkabinen hvis denne er adskilt fra førerrommet,
 - c) faste sitteplasser med sikkerhetsbelte for hver person om bord. Små barn må sikres på betryggende måte,
 - d) elektriske reservesikringer av hver type og størrelse som er installert og som kan byttes ut under flyging,
 - e) flygehåndboken og andre dokumenter som inneholder ytelsesdata nødvendige for at bestemmelsene i § 27 kan følges, samt eventuelle andre opplysninger som er nødvendig for at helikopteret skal kunne betjenes forskriftsmessig og sikkert,
 - f) nødvendige kart og navigasjonsinformasjon,
 - g) nødvendig nød- og redningsutstyr, jf. forskrift 11. januar 2003 nr. 42 om flyging med én-motors luftfartøy i fjell og øde områder i Norge og på Svalbard (BSL D 1–8).
- (2) Alle helikoptre skal ha fastmontert automatisk ELT406 med unik kode tildelt av Luftfartstilsynet. ELT406 må tilfredsstillte teknisk standard angitt i EASA ETSO 2C126, samt spesifikasjoner i ICAO Annex 10, Aeronautical Telecommunications, Volume III, 2. utgave, juli 2008. Senderen skal:
 - a) kunne begynne å sende automatisk ved havari,
 - b) kunne anvendes manuelt,
 - c) kunne funksjonere uavhengig av flyets batteri,
 - d) være vanntett, og
 - e) være tilstrekkelig motstandsdyktig slik at den normalt ikke blir ubrukelig som følge av havari.

III

Endringene trer i kraft 1. juli 2009.

10. juni Nr. 620 2009

Forskrift om endring i forskrift om arbeidsledighetstrygd i fiske

Hjemmel: Fastsett av Fiskeri- og kystdepartementet 10. juni 2009 med hjemmel i stortingsvedtak 17. desember 1979 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 4–18 annet ledd og § 21–15 første ledd. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 26. januar 1990 nr. 67 om arbeidsledighetstrygd i fiske gjøres følgende endringer:

§ 6 nr. 5 skal lyde:

- 5. Ved uttak av reduserte trygdeytelser med 60 % eller lavere blir a-trygden redusert forholdsmessig. Uttak av redusert alderspensjon fra 69 til 70 år reduserer a-trygden forholdsmessig. Fisker- og sjømannspensjon reduserer ikke a-trygden.

§ 9 bokstav j skal lyde:

- j. Mottar over 60 % trygdeytelser fra folketrygden. Dette gjelder ikke uttak av redusert alderspensjon fra 69 til 70 år.

§ 10 nr. 3 skal lyde:

- 3. A-trygd som er utbetalt på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger fra fiskeren, kan bli krevd tilbakebetalt Garantikassen, eller trukket i fiskernes fremtidige ytelser fra Garantikassen. Krav om tilbakebetaling av utbetalt a-trygd er tvangsgrunnlag for utlegg.

Konstanteres det grove brudd på disse forskriftene, kan styret benytte følgende reaksjonsmåte:

- a) skriftlig advarsel,
- b) utestenging i 12 uker første gang og inntil 26 uker ved gjentakelser innen de siste tre årene,
- c) politianmeldelse.

Ny § 11 skal lyde:

§ 11. Vedtaksmyndighet

Vedtak etter denne forskrift fattes av Garantikassen for fiskere. Fiskeri- og kystdepartementet er klageinstans.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12. Forholdet til folketrygdloven

Folketrygdlovens bestemmelser i kapittel 21 om saksbehandling i trygdesaker kommer til anvendelse så langt de passer. Når myndighet etter disse bestemmelsene er lagt til Arbeids- og velferdsetaten som sådan, har Garantikassen for fiskere samme kompetanse så langt det passer.

II

Endringene trer i kraft straks.

10. juni Nr. 621 2009

Forskrift om endring i forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør

Hjemmel: Fastsett av Statens landbruksforvaltning 10. juni 2009 med hjemmel i forskrift 29. juni 2007 nr. 832 om prisutjevningsordningen for melk § 13 og forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3 nr. 4, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 6 og § 11 andre og tredje ledd. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 29. juni 2007 nr. 904 om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe

Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe i prisutjevningsordningen for melk skal være som følger (positive tall innebærer avgift, negative tall innebærer tilskudd):

Gruppe	Sats
Prisgruppe 1 (sure smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	1,81 kr/l melk
Prisgruppe 2 (ikke smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	1,76 kr/l melk
Prisgruppe 3 (søte smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet)	0,08 kr/l melk
Prisgruppe 4 (ferske oster unntatt mysoster dagligvaremarkedet)	1,56 kr/l melk
Prisgruppe 5 (modnede oster og mysoster dagligvaremarkedet)	-0,34 kr/l melk
Prisgruppe 6 (geitemelksprodukter dagligvaremarkedet)	-0,23 kr/l melk
Prisgruppe 7 (tørrmelk og kasein)	-0,83 kr/l melk
Prisgruppe 8 (flytende melkeprodukter industrimarkedet)	-0,94 kr/l melk
Prisgruppe 9 (ferske oster unntatt mysoster industrimarkedet)	-0,72 kr/l melk
Prisgruppe 10 (modnede oster og mysoster industrimarkedet)	-1,05 kr/l melk
Prisgruppe 11 (geitemelksprodukter industrimarkedet)	-0,97 kr/l melk
Prisgruppe 12 (oster og geitemelksprodukter merkevareeksportmarkedet)	-1,37 kr/l melk
Biproduktgruppe 1 (kremfløteprodukter dagligvaremarkedet)	13,04 kr/l fløte
Biproduktgruppe 2 (smørprodukter dagligvaremarkedet)	-7,13 kr/l fløte
Biproduktgruppe 3 (smørprodukter industrimarkedet)	-8,42 kr/l fløte
Biproduktgruppe 4 (mysostprodukter dagligvaremarkedet)	2,41 kr/l myse
Biproduktgruppe 5 (mysostprodukter industrimarkedet)	1,62 kr/l myse
Biproduktgruppe 6 (produkter med kjernemelk)	1,50 kr/l kjernemelk

For melk som selges direkte fra primærprodusenter til meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA og som anvendes i det uavhengige selskapets foredling, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med 0,33 kr/l melk.

Andel norsk melk anvendt i modnede oster som inngår i blandinger med analog ost og/eller importert ost omsatt i dagligvaremarkedet skal rapporteres i prisgruppe 5.

Biproduktgruppene 4 og 5 omfatter all myse og derivater av myse anvendt i mysost og mysostlignende produkter.

§ 3 skal lyde:

§ 3. Sats for produksjonsfløteverdi

Sats for produksjonsfløteverdi skal være 17,50 kr/l fløte.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Sats for prognosert tilvirkningsverdi på smør

Sats for prognosert tilvirkningsverdi på smør skal være 43,10 kr/kg smør fra 1. juli 2009 og 43,77 kr/kg smør fra 1. januar 2010.

Vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1. Nye innfraktsatser fra 1. juli 2009

– satser i øre pr. liter innveid melk

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
101 Halden	19
104 Moss	15
105 Sarpsborg	15
106 Fredrikstad	18
111 Hvaler	34
118 Aremark	33
119 Marker	30
121 Rømskog	15
122 Trøgstad	24
123 Spydeberg	31
124 Askim	33
125 Eidsberg	25
127 Skiptvet	26
128 Rakkestad	20
135 Råde	17
136 Rygge	17
137 Våler	26
138 Hobøl	29
211 Vestby	29
213 Ski	28
214 Ås	20
215 Frogn	15
216 Nesodden	32
217 Oppegård	15
219 Bærum	15
220 Asker	26
221 Aurskog-Høland	31
226 Sørums	21
227 Fet	23
228 Rælingen	17
229 Enebakk	27
230 Lørenskog	15
231 Skedsmo	15
233 Nittedal	25
234 Gjerdrum	20
235 Ullensaker	22
236 Nes	22
237 Eidsvoll	29
238 Nannestad	27
239 Hurdal	44
301 Oslo	15
402 Kongsvinger	29
403 Hamar	15
412 Ringsaker	15
415 Løten	20
417 Stange	22
418 Nord-Odal	36
419 Sør-Odal	23
420 Eidskog	35
423 Grue	39
425 Åsnes	44
426 Våler	40

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
427 Elverum	30
428 Trysil	20
429 Åmot	48
430 Stor-Elvdal	53
432 Rendalen	43
434 Engerdal	59
436 Tolga	19
437 Tynset	24
438 Alvdal	36
439 Folldal	41
441 Os	27
501 Lillehammer	28
502 Gjøvik	29
511 Dovre	17
512 Lesja	25
513 Skjåk	22
514 Lom	27
515 Vågå	31
516 Nord-Fron	24
517 Sel	34
519 Sør-Fron	17
520 Ringebu	22
521 Øyer	33
522 Gausdal	32
528 Østre Toten	27
529 Vestre Toten	25
532 Jevnaker	37
533 Lunner	36
534 Gran	35
536 Søndre Land	38
538 Nordre Land	41
540 Sør-Aurdal	39
541 Etnedal	40
542 Nord-Aurdal	30
543 Vestre Slidre	29
544 Øystre Slidre	34
545 Vang	45
602 Drammen	23
604 Kongsberg	35
605 Ringerike	44
612 Hole	43
615 Flå	55
616 Nes	45
617 Gol	38
618 Hemsedal	44
619 Ål	57
620 Hol	62
621 Sigdal	59
622 Krødsherad	77
623 Modum	42
624 Øvre Eiker	36
625 Nedre Eiker	26
626 Lier	29
627 Røyken	35
628 Hurum	15
631 Flesberg	119
632 Rollag	61
633 Nore og Uvdal	77
701 Horten	21
702 Holmestrand	17
704 Tønsberg	15

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
706 Sandefjord	16
709 Larvik	30
711 Svelvik	15
713 Sande	18
714 Hof	28
716 Re	15
719 Andebu	27
720 Stokke	15
722 Nøtterøy	17
723 Tjøme	18
728 Lardal	23
805 Porsgrunn	29
806 Skien	35
807 Notodden	42
811 Siljan	24
814 Bamble	41
815 Kragerø	55
817 Drangedal	57
819 Nome	45
821 Bø	56
822 Sauherad	56
826 Tinn	72
827 Hjørtdal	64
828 Seljord	64
829 Kviteseid	67
830 Nissedal	67
831 Fyresdal	57
833 Tokke	69
834 Vinje	44
901 Risør	59
904 Grimstad	34
906 Arendal	43
911 Gjerstad	58
912 Vegårshei	15
914 Tvedestrand	39
919 Froland	47
926 Lillesand	25
928 Birkenes	37
929 Åmli	28
935 Iveland	29
937 Evje og Hornnes	24
938 Bygland	18
940 Valle	52
941 Bykle	43
1001 Kristiansand	42
1002 Mandal	34
1003 Farsund	40
1004 Flekkefjord	43
1014 Vennesla	24
1017 Songdalen	18
1018 Søgne	29
1021 Marnardal	32
1026 Åseral	40
1027 Audnedal	36
1029 Lindesnes	37
1032 Lyngdal	44
1034 Hægebostad	46
1037 Kvinesdal	52
1046 Sirdal	41
1101 Eigersund	24
1102 Sandnes	15

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
1103	Stavanger
1106	Haugesund
1111	Sokndal
1112	Lund
1114	Bjerkreim
1119	Hå
1120	Klepp
1121	Time
1122	Gjesdal
1124	Sola
1127	Randaberg
1129	Forsand
1130	Strand
1133	Hjelmeland
1134	Suldal
1135	Sauda
1141	Finnøy
1142	Rennesøy
1144	Kvitsøy
1145	Bokn
1146	Tysvær
1149	Karmøy
1151	Utsira
1160	Vindafjord
1201	Bergen
1211	Etne
1216	Sveio
1219	Bømlo
1221	Stord
1222	Fitjar
1223	Tysnes
1224	Kvinnherad
1227	Jondal
1228	Odda
1231	Ullensvang
1232	Eidfjord
1233	Ulvik
1234	Granvin
1235	Voss
1238	Kvam
1241	Fusa
1242	Samnanger
1243	Os
1244	Austvoll
1245	Sund
1246	Fjell
1247	Askøy
1251	Vaksdal
1252	Modalen
1253	Osterøy
1256	Meland
1259	Øygarden
1260	Radøy
1263	Lindås
1264	Austrheim
1265	Fedje
1266	Masfjorden
1401	Flora
1411	Gulen
1412	Solund
1413	Hyllestad

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
1416 Høyanger	52
1417 Vik	22
1418 Balestrand	34
1419 Leikanger	56
1420 Sogndal	38
1421 Aurland	71
1422 Lærdal	53
1424 Årdal	15
1426 Luster	46
1428 Askvoll	54
1429 Fjaler	60
1430 Gaular	43
1431 Jølster	22
1432 Førde	38
1433 Naustdal	43
1438 Bremanger	71
1439 Vågsøy	58
1441 Selje	53
1443 Eid	31
1444 Hornindal	39
1445 Gloppen	17
1449 Stryn	34
1502 Molde	20
1503 Kristiansund	15
1504 Ålesund	17
1511 Vanylven	37
1514 Sande	35
1515 Herøy	32
1516 Ulstein	29
1517 Hareid	28
1519 Volda	20
1520 Ørsta	18
1523 Ørskog	26
1524 Norddal	41
1525 Stranda	38
1526 Stordal	31
1528 Sykkylven	30
1529 Skodje	18
1531 Sula	40
1532 Giske	21
1534 Haram	30
1535 Vestnes	15
1539 Rauma	29
1543 Nesset	33
1545 Midsund	33
1546 Sandøy	37
1547 Aukra	20
1548 Fræna	15
1551 Eide	16
1554 Averøy	29
1556 Frei	23
1557 Gjemnes	15
1560 Tingvoll	28
1563 Sunndal	40
1566 Surnadal	39
1567 Rindal	49
1571 Halså	32
1573 Smøla	46
1576 Aure	48
1601 Trondheim	15
1612 Hemne	46

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
1613 Snillfjord	40
1617 Hitra	61
1620 Frøya	68
1621 Ørland	15
1622 Agdenes	27
1624 Rissa	33
1627 Bjugn	17
1630 Åfjord	29
1632 Roan	46
1633 Osen	48
1634 Oppdal	23
1635 Rennebu	15
1636 Meldal	22
1638 Orkdal	25
1640 Røros	52
1644 Holtålen	45
1648 Midtre Gauldal	27
1653 Melhus	20
1657 Skaun	25
1662 Klæbu	21
1663 Malvik	21
1664 Selbu	15
1665 Tydal	27
1702 Steinkjer	20
1703 Namsos	40
1711 Meråker	38
1714 Stjørdal	27
1717 Frosta	29
1718 Leksvik	38
1719 Levanger	15
1721 Verdal	15
1723 Mosvik	27
1724 Verran	34
1725 Namdalseid	31
1729 Inderøy	17
1736 Snåsa	39
1738 Lierne	59
1739 Røyrvik	82
1740 Namsskogan	68
1742 Grong	42
1743 Høylandet	38
1744 Overhalla	43
1748 Fosnes	37
1749 Flatanger	48
1750 Vikna	19
1751 Nærøy	15
1755 Leka	35
1804 Bodø	109
1805 Narvik	42
1811 Bindal	33
1812 Sømna	15
1813 Brønnøy	17
1815 Vega	25
1816 Vevelstad	25
1818 Herøy	20
1820 Alstahaug	15
1822 Leirfjord	15
1824 Vefsn	28
1825 Grane	41
1826 Hattfjelldal	50
1827 Dønna	15

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
1828 Nesna	23
1832 Hemnes	37
1833 Rana	42
1834 Lurøy	55
1835 Træna	15
1836 Rødøy	64
1837 Meløy	138
1838 Gildeskål	119
1839 Beiarn	111
1840 Saltdal	81
1841 Fauske	87
1845 Sørfold	79
1848 Steigen	66
1849 Hamarøy	46
1850 Tysfjord	15
1851 Lødingen	38
1852 Tjeldsund	25
1853 Evenes	26
1854 Ballangen	52
1856 Røst	15
1857 Værøy	15
1859 Flakstad	82
1860 Vestvågøy	80
1865 Vågan	55
1866 Hadsel	39
1867 Bø	49
1868 Øksnes	41
1870 Sortland	29
1871 Andøy	56
1874 Moskenes	15
1901 Harstad	15
1902 Tromsø	36
1911 Kvæfjord	15
1913 Skånland	19
1915 Bjarkøy	17
1917 Ibestad	28
1919 Gratangen	32
1920 Lavangen	15
1922 Bardu	28
1923 Salangen	41
1924 Målselv	19
1925 Sørreisa	37
1926 Dyrøy	36
1927 Tranøy	37
1928 Torsken	15
1929 Berg	15
1931 Lenvik	31
1933 Balsfjord	15
1936 Karlsøy	65
1938 Lyngen	31
1939 Storfjord	27
1940 Kåfjord	49
1941 Skjervøy	15
1942 Nordreisa	57
1943 Kvænangen	35
2002 Vardø	15
2003 Vadsø	23
2004 Hammerfest	15
2011 Kautokeino	50
2012 Alta	15
2014 Loppa	15

<i>Kommune</i>	<i>Satser</i>
2015 Hasvik	15
2017 Kvalsund	40
2018 Måsøy	15
2019 Nordkapp	15
2020 Porsanger	56
2021 Karasjok	58
2022 Lebesby	64
2023 Gamvik	15
2024 Berlevåg	15
2025 Tana	15
2027 Nesseby	15
2028 Båtsfjord	15
2030 Sør-Varanger	47

II

Endringene i § 1 og vedlegg 1 trer i kraft 1. juli 2009.
Endringen i § 3 trer i kraft 1. januar 2010.

10. juni Nr. 622 2009

Forskrift om endring i forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot

Heimel: Fastsett av Barne- og likestillingsdepartementet 10. juni 2009 med heimel i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 71 og § 74. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 15. januar 2003 nr. 123 om fastsetjing og endring av fostringstilskot blir det gjort følgjande endring:

Vedlegget skal lyde:

Vedlegg. Grunnlagstal for utrekning av fostringstilskot

Grunnlagstala her blir endra kvart år.

Underhaldskostnaden etter § 3 (kroner per måned)

Underhaldskostnaden som skal fordelast mellom foreldra, utgjør kostnader minus barnetrygd. Barnetrygda kjem ikkje til frådrag for barn over 18 år.

Forbruksutgifter og buutgifter

<i>Alderen til barnet</i>	<i>0–5 år</i>	<i>6–10 år</i>	<i>11–14 år</i>	<i>15 år og meir</i>
Forbruksutgifter	2 998	4 199	4 974	5 674
Buutgifter	1 912	1 912	1 912	1 912

Utgifter til barnetilsyn når tilskotsmottakaren mottek stønad til barnetilsyn frå folketrygda

	<i>64 prosent stønad</i>
Heiltidsbarnehage	498
Deltid, park	199

Utgifter til skolefritidsordning når tilskotsmottakaren mottek stønad til barnetilsyn frå folketrygda

	<i>64 prosent stønad</i>
SFO inntil 25 timar per veke	428
SFO inntil 10 timar per veke	241

*Frådrag**Barnetrygd**Tilskotsevne etter § 6 (kroner per måned)*

Midlar til eige underhald og buutgifter

	<i>Einslege</i>	<i>Gift/sambuande</i>
Midlar til eige underhald	7 246	6 135
Buutgifter	6 113	4 323

Midlar til underhald av eigne barn i eigen husstand

<i>Barnet har ein bustad</i>	<i>Barnet har delt bustad</i>
2 614	1 307

Skattebelastninga i tilskotsevnevrderinga skal setjast til 28 prosent og trygdeavgifta til 7,8 prosent. Minstefrådraget og personfrådraget skal reknast inn.

Samværsfrådrag etter § 9 (kroner per månad)

<i>Alderen til barnet</i>	<i>0–5 år</i>	<i>6–10 år</i>	<i>11–14 år</i>	<i>15 år og meir</i>
Ikkje samvær/samvær mindre enn samværsklasse 1	0	0	0	0
Samværsklasse 1 (2–3 netter eller 2 eller fleire dagar per månad)	189	270	331	382
Samværsklasse 2 (4–8 netter per månad)	625	893	1 096	1 265
Samværsklasse 3 (9–13 netter per månad)	1 607	1 982	2 265	2 501
Samværsklasse 4 (14–15 netter per månad)	2 018	2 488	2 843	3 140

II

Endringa gjeld frå 1. juli 2009.

10. juni Nr. 623 2009**Vedtak om endring i instruks om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS)**

Hjemmel: Vedtatt av Stortinget 10. juni 2009, jf. Innst.S.nr.228 (2008–2009). Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

I

I instruks 30. mai 1995 nr. 4295 om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS) gjøres følgende endringer:

Overskriften i § 1 skal lyde:

Om kontrollutvalget og dets sekretariat

§ 1 annet ledd skal lyde:

Utvalgets medlemmer skal være sikkerhetsklarert og autorisert for høyeste sikkerhetsgrad nasjonalt og etter traktat Norge er tilsluttet.

§ 1 tredje ledd skal lyde:

Godtgjørelse til utvalgets medlemmer fastsettes av Stortingets presidentskap.

§ 1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Leder for utvalgets sekretariat tilsettes og lønns plasseres av Stortingets presidentskap etter innstilling fra utvalget. Tilsetting og lønns plassering av det øvrige personalet i sekretariatet foretas av utvalget. Nærmere regler om fremgangsmåten ved tilsetting og adgang til delegering av utvalgets myndighet fastsettes i et personalreglement som skal godkjennes av Stortingets presidentskap. Bestemmelsen i annet ledd gjelder tilsvarende for samtlige tilsatte i sekretariatet.

§ 6 første ledd tredje punktum skal lyde:

Etterfølgende protest kan gis av sjefen for vedkommende tjeneste og av forsvarssjefen.

§ 8 annet ledd annet punktum skal lyde:

Ved klager mot Politiets sikkerhetstjeneste om overvåkingmessig virksomhet skal det likevel bare uttales om klagen har gitt grunn til kritikk eller ikke.

§ 9 annet ledd annet punktum skal lyde:

Forvaltningens personell og tidligere ansatte kan under avhør i saker som kan munne ut i kritikk mot dem også la seg bistå av en tillitsvalgt som er autorisert etter sikkerhetsloven med forskrifter.

§ 11 skal lyde:

1. Tilsynsoppgaven er:

- a) For *Etterretningstjenesten*: å sikre at virksomheten holdes innen rammen av tjenestens fastlagte oppgaver og at det ikke øves urett mot noen.
- b) For *Nasjonal sikkerhetsmyndighet*: å sikre at virksomheten holdes innen rammen av tjenestens fastlagte oppgaver, å føre kontroll med klareringssaker for personer og bedrifter hvor klarering er nektet, tilbakekalt, nedsatt eller suspendert av klareringsmyndighetene og for øvrig å påse at det ikke øves urett mot noen.
- c) For *Politiets sikkerhetstjeneste*: å føre kontroll med at tjenestens behandling av forebyggende saker og etterforskingssaker, dens bruk av skjulte tvangsmidler, behandling av personopplysninger og utveksling av informasjon med innenlandske og utenlandske samarbeidspartnere, skjer etter det gjeldende regelverk og tilfredsstiller krav til gode rutiner, alt innen rammen av formålet i lovens § 2.
- d) For *Forsvarets sikkerhetstjeneste*: å føre kontroll med at tjenestens utøvelse av personellsikkerhetstjeneste og annen sikkerhetstjeneste holdes innen rammen av lov og forskriftsverk og tjenestens fastlagte oppgaver, og for øvrig påse at det ikke øves urett mot noen.
- e) For *alle*: å påse at samarbeidet og informasjonsutvekslingen mellom tjenestene holdes innen rammen av de tjenstlige behov og gjeldende regelverk.

2. Tilsynsvirksomheten skal minst omfatte:

- a) halvårlige inspeksjoner av Etterretningstjenesten sentralt med innføring i den løpende virksomheten og slik besiktigelse som finnes nødvendig.
- b) kvartalsvise inspeksjoner av Nasjonal sikkerhetsmyndighet med gjennomgåelse av saker som nevnt under 1 b og slik besiktigelse som finnes nødvendig.
- c) 6 inspeksjoner årlig av Den sentrale enhet i Politiets sikkerhetstjeneste med gjennomgang av nye saker og løpende bruk av skjulte tvangsmidler, samt minst 10 stikkprøver i arkiver og registre i hvert møte, og med gjennomgang av alle løpende saker minst 2 ganger årlig.
- d) 3 inspeksjoner årlig av Forsvarets sikkerhetstjeneste med gjennomgåelse av virksomheten som klareringsmyndighet, og slik besiktigelse av annen sikkerhetstjeneste som finnes nødvendig.
- e) årlig inspeksjon av PST-enhetene i minst 4 politidistrikter, av minst 2 av Etterretningstjenestens stasjoner og/eller etterretnings-/sikkerhetstjeneste ved militære staber og avdelinger og av personellsikkerhetstjenesten ved minst 2 departementer/etater.
- f) inspeksjon av eget tiltak av det øvrige politi og andre organer eller institusjoner som bistår Politiets sikkerhetstjeneste.
- g) for øvrig slik inspeksjon som lovens formål tilsier.

§ 12 første ledd første punktum skal lyde:

Innen rammen av lovens § 9 tredje ledd jf. § 8 nr. 1 bestemmer utvalget hva som skal meddeles offentligheten i saker som utvalget har uttalt seg om.

Overskriften i § 14 skal lyde:

Økonomiforvaltning, utgiftsdekning til innkalte og sakkyndige

§ 14 punkt 1 skal lyde:

Utvalget har ansvaret for den økonomiske styringen av utvalgets virksomhet, og fastsetter egen instruks for sin økonomiforvaltning. Instruksen skal være godkjent av Stortingets presidentskap.

§ 14 nåværende punkt 3 og 4 blir nye punkt 2 og 3.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2009.

10. juni Nr. 624 2009

Vedtak om endring i Stortingets forretningsorden

Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

Hjemmel: Vedtatt av Stortinget 10. juni 2009, jf. Innst.S.nr.288 (2008–2009).

I

I vedtak 21. april 1966 nr. 4296 om Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd første og annet punktum skal lyde:

Når Stortinget etter nye valg trer sammen, overtar etter anmodning presidenten i forrige storting midlertidig presidentstillingen. Er vedkommende ikke til stede, overtas etter anmodning presidentstillingen midlertidig av – i

prioritert rekkefølge – 1) Den av det forrige stortings visepresidenter som rangerte høyest, 2) Den av de tilstedeværende representanter som lengst har vært medlem av Stortinget.

§ 1 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Deretter erklærer presidenten Stortinget for lovlig konstituert og gir melding til Kongen om dette.

Når de følgende storting i samme valgperiode trer sammen, følges de samme regler som er foreskrevet for det første storting i valgperioden, bortsett fra det som er nevnt i denne paragrafs første ledd om fullmaktene.

§ 2 skal lyde:

I stortingssalen tar medlemmene plass etter den alfabetiske rekkefølge av valgdistriktene.

§ 3 oppheves.

§ 4 skal lyde:

Ved begynnelsen av nytt storting velger Stortinget president, første visepresident, annen visepresident, tredje visepresident, fjerde visepresident, femte visepresident, sekretær og visesekretær.

Ved det første valg i valgperioden av Stortingets president og visepresidenter foregår avstemningene ved sedler uten underskrift. Ved senere valg i samme valgperiode gjelder reglene i § 44 første ledd bokstav d første og annet punktum.

Ved valg av presidenter og sekretærer kreves vanlig flertall, dvs. over halvparten av de avgitte stemmer. Oppnår ingen av kandidatene slikt flertall ved første valg eller ved fritt omvalg, foretas bundet omvalg mellom de to kandidater som har fått det største stemmetall, jf. § 45 bokstav b.

Dersom minst en femtedel av Stortingets medlemmer sender skriftlig krav til presidenten om nytt valg av Stortingets president eller en visepresident, skal Stortinget foreta slikt valg.

§ 5 skal lyde:

Stortingets president og fem visepresidenter danner Presidentskapet. Stortingets president er Presidentskapets leder. Første visepresident er nestleder. Presidentskapet er beslutningsdyktig når minst tre av medlemmene er til stede. På vegne av Presidentskapet leder stortingspresidenten arbeidet i Stortinget. Når Stortinget ikke er samlet, kan stortingspresidenten treffe nødvendige avgjørelser som tilligger Presidentskapet.

Kan Stortingets president ikke utøve vervet på grunn av forfall, fungerer første visepresident som midlertidig stortingspresident. Får stortingspresidenten eller en av visepresidentene langvarig forfall, kan Stortinget velge midlertidig president for den tid fraværet varer.

Det kan velges midlertidig sekretær i stedet for en sekretær som får langvarig forfall.

§ 6 skal lyde:

Stortingets president leder Stortingets møter. Stortingspresidenten kan overlate møteledelsen til en visepresident eller en midlertidig president som er valgt etter § 5 annet ledd eller en settepresident som Stortinget har valgt for en kortere tid. Visepresident, midlertidig president og settepresident har som møteleder den samme myndighet som stortingspresidenten.

Visesekretæren kan fungere som midlertidig sekretær.

§ 7 skal lyde:

Den president som leder møtet, kan ikke samtidig delta i debatten om en sak. En som har deltatt i debatten om en sak, kan ikke lede møtet under den videre debatt om saken.

§ 10 fram til kolon skal lyde:

Samtlige stortingsrepresentanter unntatt Stortingets president fordeles på disse fagkomiteene:

I § 13 fjerde ledd skal «Stortingets visepresident» endres til «Stortingets første visepresident».

I § 14 første ledd skal «eller avdelingene» utgå. Fjerde ledd oppheves.

I § 15 første ledd første punktum skal «eller vedkommende avdeling» utgå. Annet ledd skal lyde:

Saker som allerede er oversendt, kan fordeles på nytt ved beslutning av Presidentskapet.

I § 16 fjerde ledd skal «eller avdelingene» utgå. Femte ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Når hvert Storting har endt sine forhandlinger, leveres komiteenes protokoller med tilhørende dokumenter til Stortingets arkiv.

§ 16 nytt sjette ledd skal lyde:

Graderte dokumenter bringes til komitémedlemmenes kunnskap på komitérommet. Dokumenter gradert høyere enn Begrenset eller Fortrolig kan ikke tas med ut av komitérommet. Dokumenter gradert Begrenset eller Fortrolig kan medbringes ut av komitérommet dersom komiteen vedtar det. Gradert dokument som tas med ut av komitérommet, må oppbevares slik at det ikke er tilgjengelig for uvedkommende.

Nåværende § 17 blir § 19.

Nåværende § 18 blir § 20. I første ledd skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

Nytt sjette ledd skal lyde:

En innstilling kan inneholde utkast til lovvedtak i tilråding eller forslag bare når et lovforslag er grunnlag for innstillingen. En innstilling kan ikke inneholde både utkast til lovvedtak og utkast til stortingsvedtak i tilråding eller forslag, bortsett fra at en innstilling både kan inneholde utkast til lovvedtak og utkast til stortingsvedtak om anmodning til regjeringen. «Stortingsvedtak» er alle vedtak som ikke er lovvedtak.

Nåværende sjette ledd blir nytt sjuende ledd.

Nåværende § 19 blir § 21. I annet ledd skal «(Budsjett-innst. S. I)» utgå. I syvende ledd skal «(Budsjett-innst. S. II)» utgå.

Nåværende § 20 blir § 17. I tredje ledd skal «eller avdelingene» utgå. I femte ledd skal «og Odelstinget» utgå. I sjette ledd skal annet punktum utgå, og nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

Nåværende § 21 blir § 18.

I første ledd skal nytt fjerde punktum lyde:

For kontroll- og konstitusjonskomiteen gjelder § 12.

Første ledd nåværende fjerde punktum blir nytt femte punktum. I sjette ledd skal «eller avdelingene» utgå. I syvende ledd skal «i plenum» utgå.

I § 22 tredje ledd skal henvisningen til § 19 endres til å gjelde § 21. I fjerde ledd skal «Stortinget/Odelstinget» endres til «Stortinget».

Overskriften til fjerde kapittel skal lyde: «Om hvorledes Stortinget blir sammenkalt og satt».

I § 24 første og annet ledd skal «og avdelingene» utgå.

§ 25 skal lyde:

Møter i Stortinget holdes i regelen på hverdager mellom kl. 10 og 16, lørdager mellom kl. 10 og 13. Dersom arbeidsmengden krever det, kan Presidentskapet beslutte at det etter vanlig kunngjøring skal holdes møter også mellom kl. 18 og 22. Med Stortingets samtykke kan møtene vare ut over denne tid.

§ 26 tredje ledd skal lyde:

I Stortingets møter blir sakene som regel tatt opp etter den dagsorden som presidenten har lagt fram.

I § 28 annet og tredje ledd skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget», og «tingets» skal endres til «Stortingets». I femte ledd skal «det ting saken hører under» endres til «Stortinget».

I § 29 annet ledd skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

§ 30 første ledd skal lyde:

Forslag som er omhandlet og utformet i komitéinnstillingen, tas opp til avgjørelse sammen med innstillingen når forslagsstilleren krever det. Det samme gjelder andre forslag vedkommende samme sak når de er forhåndsvarslet ved innlevering til presidenten gjennom Stortingets administrasjon senest kl. 09.00 den dag saken skal behandles i Stortinget. Om slike forslag gjelder for øvrig de samme regler som om forslag som utformes i innstillingen, jf. § 20 sjette ledd. Forslag om at konstitusjonelt ansvar skal gjøres gjeldende eller forslag om å iverksette undersøkelser som nevnt i § 45 a, skal likevel sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen dersom forholdet ikke allerede har vært behandlet av eller forelagt for komiteen, jf. § 12 annet ledd nr. 9. I særskilte tilfelle kan Stortinget med to tredjedels flertall vedta å sette bestemmelsene i første og annet punktum ut av kraft.

§ 30 fjerde og femte ledd skal lyde:

Når det under behandlingen av et lovforslag blir fremmet et forslag som inneholder en anmodning til regjeringen, føres anmodningsforslaget opp på dagsordenen som egen sak til behandling etter at Stortinget har avsluttet behandlingen av lovforslaget. Det kan ikke fremsettes andre forslag under behandlingen av en slik sak.

Dersom et forslag vedrørende lovbehandling som fremsettes ved annen behandling av et lovforslag, ikke er forhåndsvarslet ved innlevering til presidenten gjennom Stortingets administrasjon senest kl. 09.00 den dag saken skal behandles, kan presidenten eller en femtedel av de medlemmer som er til stede, motsette seg avstemning over forslaget.

§ 31 skal lyde:

Forslag og søknader skal som regel fremmes skriftlig, men må ikke være undertegnet av mer enn 10 av Stortingets medlemmer. Lovforslag skal være satt opp i lovs form.

Dersom Stortinget ved første behandling av et lovforslag vedtar endringsforslag som ikke har vært komitébehandlet, skal komiteen som regel uttale seg om vedtaket før det behandles på nytt i Stortinget.

Representantforslag kan tas tilbake ved at forslagsstilleren melder dette skriftlig til Stortingets administrasjon og i tillegg muntlig til Stortinget. Grunnlovsforslag kan ikke tas tilbake etter at Stortinget har vedtatt at det skal trykkes og kunngjøres.

I § 32 skal «tinget» endres til «Stortinget».

§ 33 tredje ledd oppheves. Fjerde ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

Kongelige proposisjoner til Stortinget som ikke er blitt ferdig behandlet av Stortinget i den valgperiode der de ble overbrakt i stortingsmøte, kan av Presidentskapet foreslås tatt under behandling i den nye valgperioden, etter at uttalelse er innhentet fra regjeringen. Tilsvarende gjelder kongelige meldinger til Stortinget som ikke er blitt ferdig behandlet av Stortinget i den valgperiode der de ble referert i stortingsmøte.

§ 33 nåværende femte, sjette og sjuende ledd blir nye fjerde, femte og sjette ledd. I det nye femte ledd skal «tinget» endres til «Stortinget».

§ 35 første ledd og fjerde til åttende ledd oppheves. Nåværende annet og tredje ledd blir nye første og annet ledd. Tredje ledd skal lyde:

Ingen taler må ha ordet mer enn to ganger under debatten om en sak, eller under hver del av debatten, dersom debatten er delt. Fra dette gjelder følgende unntak:

- a. Begrensningen gjelder ikke for saksordførere og den statsråd saken hører under. I alminnelige politiske debatter gjelder begrensningen ikke for statsministeren og lederne i partigruppene,
- b. Presidenten kan gi adgang til en kort merknad,
- c. Presidenten kan tillate at en taler fra hver partigruppe får ordet mer enn to ganger,
- d. Etter forslag av presidenten kan Stortinget vedta å gjøre unntak fra hovedregelen.

§ 36 skal lyde:

Taletiden må ikke overskride 30 minutter i første innlegg, ti minutter i annet innlegg og tre minutter i eventuelle følgende innlegg. En kort merknad er likevel begrenset til ett minutt. En muntlig redegjørelse av et medlem av regjeringen, jf. § 34 a, må ikke overskride en time. Etter forslag av presidenten kan Stortinget vedta lengre taletid.

Etter forslag av presidenten eller skriftlig forslag fra minst ti medlemmer av Stortinget kan Stortinget vedta kortere taletid, som ikke må settes under tre minutter. Etter forslag av presidenten kan det gjøres unntak for saksordførere, ledere i partigruppene og medlemmer av regjeringen.

I § 37 første ledd skal «tinget» endres til «Stortinget». Tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd, og i dette leddet skal «Et ting» endres til «Stortinget».

§ 37 a annet ledd skal lyde:

Ved møtets avslutning kan det med presidentens samtykke også stilles spørsmål til Presidentskapet eller regjeringens medlemmer om saker som det av spesielle grunner er ønskelig å ta opp straks og som ikke hensiktsmessig kan reises på annen måte. Representanter som ønsker å gjøre dette, skal gi presidenten underretning i god tid før møtets slutt. Spørteren og den som svarer, har en taletid på inntil fem minutter. Etter svaret kan en representant fra hver av de andre partigruppene få ordet en gang i inntil tre minutter. Til slutt kan spørteren og den som har svart, få ordet en gang til i inntil tre minutter.

§ 43 første ledd skal lyde:

Når de talere som har tegnet seg, har hatt ordet, erklærer presidenten debatten for avsluttet. Sakene blir tatt opp til avstemning ved slutten av dagens møte, hvis ikke Stortinget vedtar at en eller flere saker skal tas opp til avstemning på et tidligere tidspunkt.

§ 44 første ledd bokstav c skal lyde:

Ved navneopprop. Finner presidenten at det må være unødvendig med navneopprop, men en representant setter fram krav om opprop, avgjør Stortinget voteringsmåten uten debatt ved avstemning etter bokstav a eller b. Oppropet begynner med det valgdistrikt og den representant hvis nummer er trukket ut ved loddtrekning på forhånd. Oppropet fortsetter etter representantenes rekkefølge.

I § 45 skal «tinget» og «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

§ 45 bokstav a annet og nye tredje, fjerde og femte punktum skal lyde:

Viser avstemningen like mange stemmer for og imot, gjør møtelederens stemme utslaget når Stortingets president er møteleder. Er en annen president møteleder, gjør møtelederens stemme utslaget dersom avstemningen gjelder hvordan saken skal behandles i Stortinget. Gjelder avstemningen innholdet i saken, medfører stemmelikhet at gyldig vedtak ikke er truffet, og behandlingen av saken fortsetter i et senere møte. Blir det stemmelikhet også ved den nye avstemningen, gjør møtelederens stemme utslaget.

I § 47 skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

Overskriften til åttende kapittel skal lyde: «Om Stortingets oppgaver etter Grunnloven § 75».

§ 48 oppheves.

I § 49 første ledd skal «eller Odelstinget» og «i vedkommende ting» utgå. I annet ledd skal «tinget» endres til «Stortinget», og «tingets vedtak» skal endres til «vedtaket».

I § 49 a første ledd skal «eller Odelstinget» og «i vedkommende ting» utgå.

I § 50 første ledd skal «eller dets avdelinger» utgå.

§ 51 bokstav a syvende punktum skal lyde:

Blir spørsmålet besvart, har spørteren og medlemmet av Presidentskapet rett til å få ordet ytterligere en gang hver til innlegg på inntil tre minutter.

§ 51 bokstav b skal lyde:

- b. Ved innledningen av behandlingen av et spørsmål etter bokstav a kan forsamlingen vedta at også andre representanter enn den som har stilt spørsmålet, kan få ordet en gang, i inntil tre minutter, etter første innlegg av medlemmet av Presidentskapet. Til slutt kan spørteren og den som har svart, få ordet en gang til. For øvrig gjelder det som er bestemt i bokstav a.

Tiende kapittel med § 54 oppheves.

Nåværende ellefte kapittel blir tiende kapittel. Overskriften til dette kapitlet skal lyde: «Om Stortingets protokoller og om ekspedisjon av sakene».

§ 55 skal lyde:

Presidenten autoriserer Stortingets forhandlingsprotokoll i to eksemplarer, det ene for saker som behandles for åpne dører, det andre for saker som behandles for lukkede dører. Sekretæren fører forhandlingsprotokollen, som underskrives av presidenten og sekretæren.

§ 56 første ledd oppheves. I annet ledd skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

§ 58 skal lyde:

Presidenten underskriver lovvedtak som sendes Kongen til sanksjon og underretninger om andre vedtak. Vedtak om endring i eller tillegg til Grunnloven skal underskrives av Stortingets president og sekretær.

§ 59 skal lyde:

Når Stortinget har endt sine forhandlinger, skriver representantene under forhandlingsprotokollen. Deretter leveres protokollen med tilhørende dokumenter til Stortingets arkiv.

Nåværende tolvte kapittel blir ellefte kapittel.

I § 60 første ledd skal «eller avdelingene» utgå. I annet ledd skal «Sikkerhetsinstruksen/» utgå.

§ 60 a første punktum skal lyde:

Storingsrepresentantene skal registrere de verv og økonomiske interesser som fremgår av Reglement om register for storingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser, på den måte og under de vilkår som beskrevet i dette reglement.

I § 61 annet ledd skal «tingets» endres til «Stortingets». I femte ledd skal «vedkommende ting» endres til «Stortinget».

I § 63 skal «og presidentene i avdelingene, når det er møter der,» utgå.

II

I Reglement for åpne kontrollhøringer, vedtatt av Stortinget 11. juni 2001, gjøres følgende endringer:

Henvisningene i § 1 første ledd, § 2 første ledd, § 4 første ledd og § 4 sjuende ledd til § 21 i Forretningsordenen endres til § 18 i Forretningsordenen.

III

I Bestemmelser om storingsrepresentantenes godtgjørelse mv., fastsatt av Stortinget 10. november 1966 nr. 4856, gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Stortingets første visepresident tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 14 prosent av den årlige godtgjørelsen etter § 1 bokstav a. De øvrige visepresidentene samt lederne for Stortingets fagkomiteer tilkommer en tilleggsgodtgjørelse på 7 prosent av den årlige godtgjørelsen etter § 1 bokstav a.

IV

Endringene under I, II og III trer i kraft 1. oktober 2009, bortsett fra endringene i Forretningsordenen § 1 første ledd, som trer i kraft 1. oktober 2010.

Overgangsregel til endringene i § 33 i Forretningsordenen:

Kongelige proposisjoner til Odelstinget som ikke er blitt ferdig behandlet av Odelsting og Lagting i valgperioden 2005–2009, bortfaller ved utgangen av valgperioden.

12. juni Nr. 625 2009

Ikraftsetting av lov 12. juni 2009 nr. 37 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) mv.

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 12. juni 2009 med hjemmel i lov 12. juni 2009 nr. 37 om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) mv. del III. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 12. juni 2009 kl. 14.50.

Endringene av sjøloven § 175a i lovens del I trer i kraft fra 1. januar 2010.

22. mai Nr. 626 2009

Forskrift om endring i forskrift om fjernsynsmottakere

Hjemmel: Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 22. mai 2009 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–3, jf. delegeringsvedtak 30. januar 2004 nr. 243. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 23. oktober 1980 nr. 8798 om fjernsynsmottakere gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd romertall II skal lyde:

- II Det skal kun betales én kringkastingsavgift pr. institusjon for fjernsynsmottakere på følgende institusjoner:
- a) sykehus
 - b) aldershjem, sykehjem og kombinerte alders-/sykehjem, forutsatt at hjemmet har felles husholdning,
 - c) barnehjem,
 - d) asylmottak,
 - e) andre institusjoner av lignende art når særlige grunner foreligger,
 - f) fengsler,
 - g) barnehager, grunnskoler og videregående skoler, såfremt mottakerne bare skal brukes i undervisningen.
- Unntakene i denne bestemmelsen gjelder ikke for fjernsynsmottakere som brukes av de ansatte.

§ 5 første ledd romertall I skal lyde:

- I Norsk rikskringkasting AS kan gi dispensasjon for kringkastingsavgift for ett år om gangen til:
- a) utenlandske diplomatiske tjenestemenn, utsendte konsulære tjenestemenn og utsendte ikke diplomatiske funksjonærer ved utenlandske misjoner,
 - b) medlemmer av NRKs kringkastingsråd og – på visse vilkår – tjenestemenn i NRK,
 - c) personer i tilsvarende funksjon som er nevnt under bokstavene a) og b) og som av særlige grunner bør gis dispensasjon,
 - d) personer som varig er sterkt funksjonshemmet slik at det er vanskelig for dem å bevege seg utenfor boligen eller å få kontakt med andre, og som ikke har økonomisk evne til å betale kringkastingsavgiften selv. Dersom søkeren tilhører en husstand, er det et vilkår at heller ikke andre av husstanden har økonomisk evne til å betale avgiften,

II

Ikraftsetting

Endringene gjelder fra 1. januar 2010.

2. juni Nr. 627 2009

Forskrift om stopp i fisket etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 2. juni 2009 med hjemmel i forskrift 1. april 2009 nr. 385 om regulering av fisket etter makrell i 2009 § 23 første ledd. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Stopp i fisket

Fiske etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot stoppes med virkning fra 2. juni 2009 kl. 17.00.

Siste frist for innmelding av fangst er 2. juni 2009 kl. 19.00.

§ 2. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i denne forskrift, straffes etter lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53.

§ 3. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

2. juni Nr. 628 2009

Forskrift om unntak fra husleieloven § 3–5

Hjemmel: Fastsett av Kommunal- og regionaldepartementet 2. juni 2009 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieloven) § 3–5. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. *Unntak fra husleielovens depositumsbestemmelse*

En studentsamskipnad kan avtale med leieren at det deponeres et beløp oppad begrenset til summen av tre måneders leie på en felles depositumskonto med vanlig rentevilkår i finansinstitusjon som har rett til å tilby slik tjeneste i Norge. Det kan ikke avtales at det i tillegg skal deponeres tre måneders leie på en særskilt konto i leierens navn etter husleieloven § 3–5. En felles depositumskonto skal være atskilt fra leierens og utleierens øvrige midler. For øvrig gjelder husleieloven § 3–5.

§ 2. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. september 2009.

3. juni Nr. 629 2009

Forskrift om endring i forskrift om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 3. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12, § 13, § 14, § 15 og § 19 jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 3.2 nr. 40 (forordning (EF) nr. 289/2008 og forordning (EF) nr. 384/2008). Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 30. april 2008 nr. 416 om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 3.2 nr. 40 tilføyes følgende:
(som endret ved forordning (EF) nr. 289/2008 og forordning (EF) nr. 384/2008).

§ 1 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 3.2 nr. 40 (forordning (EF) nr. 1266/2007 som endret ved
forordning (EF) nr. 289/2008
forordning (EF) nr. 384/2008)

om gjennomføringsregler for rådsdirektiv 2000/75/EF når det gjelder bekjempelse og overvåking av bluetongue og restriksjoner på forflytning av visse dyrearter som er mottakelige for bluetongue, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Endringene av forordning (EF) nr. 1266/2007 som følger av forordning (EF) nr. 708/2008, forordning (EF) nr. 1108/2008 og forordning (EF) nr. 123/2009 gjelder også som forskrift.¹

¹ Forordningene gjennomføres på nasjonalt grunnlag i påvente av beslutning i EØS-komiteen.

II

Endringene trer i kraft straks.

Forordning (EF) nr. 289/2008 og forordning (EF) nr. 384/2008

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 3.2 nr. 40 (forordning (EF) nr. 289/2008 og forordning (EF) nr. 384/2008).

Se her for å lese forordning (EF) nr. 289/2008:

Se her for å lese forordning (EF) nr. 384/2008:

Forskriftens vedheng skal lyde:

Forordninger

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 3.2 nr. 40 (forordning (EF) nr. 1266/2007 som endret ved forordning (EF) nr. 289/2008 og forordning (EF) nr. 384/2008) slik Mattilsynet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig. Forordning (EF) nr. 1266/2007 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EF) nr. 384/2008 og sist endret 29. mai 2009.

Se her for å lese konsolidert forordning (EF) nr. 1266/2007:

Nedenfor gjengis også til informasjon endringer av forordning (EF) nr. 1266/2007 som er tatt inn på nasjonalt grunnlag. Forordning (EF) nr. 1266/2007 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EF) nr. 123/2009 og legges ved på dansk og engelsk.

Se her for å lese konsolidert forordning (EF) nr. 1266/2007 på dansk:

Se her for å lese konsolidert forordning (EF) nr. 1266/2007 på engelsk:

5. juni Nr. 630 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter vassild nord for 62° N i 2009

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. juni 2009 med hjemmel i forskrift 12. desember 2008 nr. 1336 om regulering av fisket etter vassild i 2009 § 9 annet ledd. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 12. desember 2008 nr. 1336 om regulering av fisket etter vassild i 2009 gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Det enkelte fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse kan fiske og lande inntil 800 tonn vassild.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. juni Nr. 631 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter bunnfisk i Grønlands økonomiske sone i 2009

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av levande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 16 og § 36 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 20. februar 2009 nr. 216 om regulering av fisket etter bunnfisk i Grønlands økonomiske sone gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 5 skal lyde:

5. 200 tonn uer ved Øst-Grønland som kan fiskes med bunntrål eller line

§ 2 nr. 6 skal lyde:

6. 3 500 tonn uer ved Øst-Grønland

II

Endringene trer i kraft straks.

5. juni Nr. 632 2009

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon, og i Grønlands økonomiske sone i 2009

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 5. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av vildevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 16, § 36 annet ledd og § 47, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2000 nr. 1670. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 18. desember 2008 nr. 1509 om regulering av fisket etter uer i ICES statistikkområder XII og XIV og i NAFO-området utenfor noen stats jurisdiksjon og i Grønlands økonomiske sone i 2009 gjøres følgende endring:

§ 3 første punktum skal lyde:

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske fartøy fra 1. april fiske inntil 3 500 tonn uer med pelagisk trål og 200 tonn uer med line eller bunntrål ved Øst-Grønland, og 1 691 tonn uer med pelagisk trål i internasjonalt farvann.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. juni Nr. 633 2009

Forskrift om endring i forskrift om avgrensning av arbeidsgiveravgiftsfritaket etter folketrygdloven § 23–2 sjuende ledd for private arbeidsoppdrag i hjemmet mv.

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 5. juni 2009 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23–2 sjuende ledd. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 19. november 1997 nr. 1173 om avgrensning av arbeidsgiveravgiftsfritaket etter folketrygdloven § 23–2 sjuende ledd for private arbeidsoppdrag i hjemmet mv. gjøres følgende endring:

§ 4 første punktum skal lyde:

Beløpsgrensen som er fastsett i folketrygdloven § 23–2 sjuende ledd, gjelder den enkelte husstands samlede lønnsutgifter, herunder eventuelle feriepengar og verdien av fri kost og losji, utbetalt til eller stilt til disposisjon for en eller flere arbeidstakere i løpet av inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

8. juni Nr. 634 2009

Forskrift om endring i forskrift om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg

Hjemmel: Fastsett av Vegdirektoratet 8. juni 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13 og delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1, jf. forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 5–2 nr. 2 bokstav a.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 14 (direktiv 85/3/EØF som sist endret ved direktiv 92/7/EØF og erstattet av direktiv 96/53/EF) og nr. 15a (direktiv 2002/7/EF). Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

I

I forskrift 20. januar 2009 nr. 78 om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg gjøres følgende endring:

Pkt. 4 bokstav a tabellen skal lyde:

<i>Kjøretøy-/vogntogtype</i>	<i>Tillatt lengde i meter</i>		
	<i>19,50 m-veger</i>	<i>15 m-veger</i>	<i>12,40 m-veger</i>
Motorvogn, unntatt buss	12	12	12
Tilhenger, unntatt semitrailer og slepvogn til bruk i 22 m tømmervogntog	12	12	12
Motorvogn med slepvogn eller påhengsvogn	19,50	15	12,40

<i>Kjøretøy-/vogntogtype</i>	<i>Tillatt lengde i meter</i>		
	<i>19,50 m-veger</i>	<i>15 m-veger</i>	<i>12,40 m-veger</i>
Motorvogn med semitrailer	17,50	15	12,40
Buss med 2 aksler ³	13,50 ^{1 2}	13,50 ^{1 2}	12,40
Buss med 3 aksler eller flere ³	15 ¹	15 ¹	12,40
Leddbuss ³	18,75	15	12,40
Buss med slepvogn eller påhengsvogn	18,75	15	12,40

- 1 12,40 m for buss som er innrettet for kombinert transport av personer og gods ut over bagasje og som ikke innehar nasjonalt eller internasjonalt ruteløyve.
- 2 For buss registrert før 9. mars 2004 er tillatt lengde 15 m. Dette gjelder til 1. januar 2021.
- 3 Når buss registrert fra og med 9. mars 2004 står stille skal et vertikalt plan som tangerer kjøretøyet side (på den siden av kjøretøyet som vender ut fra sirkelen) og den ytterste sirkelradien, defineres ved å merke opp en linje på bakken. For leddbusser skal begge de to stive seksjonene plasseres parallelt med planet. Når kjøretøyet så kjører inn i sirkelen (nevnt nedenfor), må ingen del av kjøretøyet gå utenfor dette plan med mer enn 0,60 m.

II

Endringen trer i kraft straks.

9. juni Nr. 635 2009

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

Hjemmel: Fastsett av Kommunal- og regionaldepartementet 9. juni 2009 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 52 nr. 2. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet.

§ 2. Reglement for finansforvaltningen

Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode.

§ 3. Rammer for reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal ved fastsettelsen av reglementet vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning.

Ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Det skal i kommunen eller fylkeskommunen være kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen eller fylkeskommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette gjelder også når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre.

§ 4. Innholdet i reglementet

Reglementet skal omfatte forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens midler og gjeld, herunder:

- a) Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- b) Langsiktige finansielle aktiva.
- c) Gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

Reglementet skal minimum angi:

- a) Formålet med forvaltningen.
- b) Hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva.
- c) Rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper som angitt i første ledd, herunder tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter.
- d) Tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen for finansforvaltningen i tråd med § 6 og § 7.
- e) Håndtering av avvik fra finansreglementet.

§ 5. Kvalitetssikring av reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i denne forskrift. Vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret og fylkestinget.

§ 6. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Administrasjonssjefen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret eller fylkestinget som viser status for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

I tillegg skal administrasjonssjefen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret eller fylkestinget som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for kommuneråd eller fylkesråd i kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme.

§ 7. Innholdet i rapporteringen

Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- a) Aktiva
 - Sammensetningen av aktiva
 - Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
 - Vesentlige markedsendringer
 - Endringer i risikoeksponering
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser
- b) Passiva
 - Sammensetning av passiva
 - Løpetid for passiva
 - Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
 - Vesentlige markedsendringer
 - Endringer i risikoeksponering
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser.

§ 8. Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer rutinene.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterleves.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2010.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. mars 2001 nr. 299 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Merknader

Til § 1:

Bestemmelsen angir at forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet. Dette omfatter også virksomhet i kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt eller interfylkeskommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. Også disse virksomhetene skal utøve forvaltningen i tråd med finansreglementet.

Forskriften angir ikke krav om at det skal fastsettes egne finansreglement for finansforvaltningen i slike virksomheter. Kommunen eller fylkeskommunen kan imidlertid dersom en anser det hensiktsmessig, innenfor rammene og begrensningene som er gitt i kommunens eller fylkeskommunens finansreglement, utarbeide nærmere regler for slike virksomheters forvaltning av midler og gjeld.

Til § 2:

Første ledd gjentar kravet i kommuneloven § 52 nr. 1 om at kommunestyret og fylkestinget selv skal gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning (finansreglement).

Med regler for finansforvaltning siktes det til målsettinger, strategier, rammer og begrensninger for forvaltning av finansielle aktiva (plassering av kommunens eller fylkeskommunens midler), samt rapporteringsrutiner. Videre siktes det til målsettinger, strategier, rammer og begrensninger for forvaltning av finansielle passiva (gjeldsporteføljen), herunder opptak av lån, inngåelse av leasingavtaler mv., samt rapporteringsrutiner.

Det følger av kommuneloven § 52 nr. 1 at det enkelte kommunestyre og fylkesting selv skal gi regler for finansforvaltningen. Kommunestyret og fylkestinget kan således ikke delegere ansvaret for å fastsette regler for finansforvaltningen (finansreglementet) til underordnet organ. Kommunestyret og fylkestinget må selv (som et minimum) ta stilling til hvordan finansreglementet skal utformes i tråd med reglene i kommuneloven og denne forskrift. Herunder følger det at kommunestyret og fylkestinget selv tar stilling til krav til avkastning og hvor stor risiko kommunen og fylkeskommunen påtar seg (innenfor lovens rammer), jf. kommuneloven § 52 nr. 3 (se også Ot.prp.nr.43 (1999–2000) s. 104 og 136).

Kommunestyret og fylkestinget har etter kommunelovens alminnelige regler adgang til å delegere myndighet til annet folkevalgt organ. Slik delegeringsadgang vil også foreligge når det gjelder spørsmål om kommunens og

fylkeskommunens finansforvaltning. Delegeringsadgangen vil imidlertid være avgrenset til saker hvor ikke kommunestyret og fylkestinget selv er pålagt å fatte vedtak. Det ligger til grunn at delegert myndighet i spørsmål om finansforvaltningen må utøves innenfor det fastsatte finansreglementet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette at avgjørelser av visse spørsmål knyttet til finansforvaltningen ikke skal delegeres, men avgjøres av kommunestyret eller fylkestinget selv. Dette kan eksempelvis være avgjørelser knyttet til inngåelse av finansielle avtaler av en viss størrelsesorden.

Adgangen til å delegere myndighet til administrasjonssjefen er avgrenset til å gjelde saker som ikke er av prinsipiell betydning, jf. kommuneloven § 23 nr. 4, hvor det heter at «Kommunalt og fylkeskommunalt folkevalgt organ kan gi administrasjonssjefen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet».

Administrasjonssjefen forestår (etter vedtak om delegering) den løpende finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, innenfor det finansreglementet kommunestyret eller fylkestinget vedtar. Administrasjonssjefen har en selvstendig plikt til å vurdere hvorvidt saker er å anse som prinsipielle, og eventuelt å legge fram saker av prinsipiell betydning.

Hva som regnes som saker av prinsipiell betydning vil på generelt grunnlag måtte vurderes ut fra avgjørelsens karakter og konsekvenser for kommunen og fylkeskommunen, og ut fra i hvilken utstrekning de viktige skjønsmessige sider av saken kan anses klargjort gjennom kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, instruksjer eller tidligere praksis.

Det ligger til grunn at kommunestyret og fylkestinget fastsetter et finansreglement med klare fullmakter fra kommunestyret og fylkestinget til administrasjonssjefen til å forestå finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget. I tillegg til å bidra til en klar ansvarsdeling mellom kommunestyret/fylkestinget og administrasjonen, vil klare fullmakter fra kommunestyret eller fylkestinget bidra til at administrasjonssjefen kan forestå den løpende finansforvaltningen på en effektiv måte på vegne av kommunestyret eller fylkestinget.

For kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme (kommuneråd eller fylkesråd) vises det til kommuneloven § 20.

Departementet viser til kommuneloven § 76, som angir at kommunestyret og fylkestinget har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning. Dette innebærer at kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å føre tilsyn med at finansreglementet etterleves.

Andre ledd angir at finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode. Utformingen av finansreglementet skal være gjenstand for drøftinger og behandling i kommunestyret eller fylkestinget, jf. første ledd.

Finansreglementet bør dekke hvordan finansforvaltningen skal utøves både i gode og dårlige tider. Finansreglementet bør ha en langsiktig tidshorison, og være robust mot svingninger i finansmarkedet. Det anses likevel naturlig at kommuner og fylkeskommuner gjennomgår egen finansforvaltning og oppdaterer finansreglementet med jevne mellomrom.

Det kan være hensiktsmessig at finansreglementet vurderes årlig av kommunestyret eller fylkestinget med tanke på om det er behov for endringer, eksempelvis i forbindelse med rapporteringen til kommunestyret eller fylkestinget, jf. forskriften § 6. Det kan videre være hensiktsmessig å vurdere finansreglementet ved vesentlige markedssvingninger. Hvor ofte finansreglementet bør vurderes, utover reglementets minimumskrav, vil også kunne bero på kompleksiteten i finansforvaltningen, og andre forhold av betydning for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

Til § 3:

Første ledd angir at kommunestyret og fylkestinget ved fastsettelsen av finansreglementet skal vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Første ledd angir videre at reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning.

Bestemmelsen har som formål å ivareta at kommuner og fylkeskommuner skal være i stand til å yte et godt og stabilt tjenestetilbud. En finans- og økonomiforvaltning som er forsvarlig både i mål og utforming er grunnlaget for å oppnå dette.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med kommuneloven § 52 nr. 3, som angir at «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall».

Bestemmelsen i kommuneloven slår fast som et grunnleggende prinsipp at finansforvaltningen skal skje slik at den ivaretar hensynet til balanse mellom avkastning, risiko og likviditet. Det følger av bestemmelsen at kommunestyret og fylkestinget ved fastsettelsen av reglementet skal ta stilling til forholdet mellom avkastning, risiko og likviditet. Det enkelte kommunestyre og fylkesting må selv gjennom fastsettelsen av finansreglementet ta nærmere stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jf. Ot.prp.nr.43 (1999–2000) s. 136.

I vurderingen av vesentlig finansiell risiko vil det imidlertid være naturlig å vurdere både risikoen i kommunens eller fylkeskommunens totale forvaltningsportefølje og risikoen i de enkelte finansielle instrumenter. Hvorvidt den

finansielle risiko en kommune eller fylkeskommune tar på seg i sin finansforvaltning er forsvarlig, må ses i sammenheng med kommunens eller fylkeskommunens økonomiske evne til å bære risiko.

Det understrekes at det vil være kommunestyret og fylkestinget selv som må fastsette hva som vil være tilfredsstillende avkastning for den enkelte kommune og fylkeskommune (uten at det tas vesentlig finansiell risiko). Dette innebærer at kommuner og fylkeskommuner kan (og i mange tilfeller bør) legge til grunn lav finansiell risiko og mer stabil avkastning for hele forvaltningsporteføljen, og at kommuner og fylkeskommuner ikke vil være pålagt å forvalte langsiktige finansielle aktiva med en noe høyere finansiell risiko, jf. merknadene til § 4.

Andre ledd angir at ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet. Dette er nærmere omtalt i merknadene til § 4.

Tredje ledd fastslår at det i kommunen eller fylkeskommunen til enhver tid skal være kunnskap om finansforvaltning som er tilstrekkelig for at kommunen eller fylkeskommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette innebærer at det skal være samsvar mellom finansreglementet og kommunens eller fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning, slik at forvaltningen innrettes på en betryggende måte. Reglementet skal utformes i lys av kommunens eller fylkeskommunens evne til å vurdere og håndtere finansiell risiko. Bestemmelsen fastslår at dette også gjelder når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre. Bestemmelsen har som formål å presisere kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for at finansforvaltningen utformes og organiseres på en måte som er økonomisk og operasjonelt forsvarlig gitt kompetansen i den enkelte kommune og fylkeskommune.

Med kunnskap om finansforvaltning forstås kompetanse til å kunne foreta faglig kvalifiserte vurderinger av finansiell risiko og den løpende finansforvaltningen, og kompetanse til å kontrollere om forvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, kommunelovens regler og reglene i denne forskrift.

Finansforvaltningen kan innrettes mer eller mindre kompleks. Det følger av bestemmelsen at kravet til kommunens og fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning øker med kompleksiteten i finansforvaltningen. Videre følger det av bestemmelsen at jo mer kompleks finansforvaltningen er, desto større krav vil det måtte stilles til kommunens og fylkeskommunens utforming og organisering av finansforvaltningen for at denne skal kunne anses økonomisk og administrativt/operasjonelt forsvarlig.

Bestemmelsen er ikke til hinder for at kommuner og fylkeskommuner kan kjøpe forvaltningstjenester fra andre. Kommuner og fylkeskommuner står fritt til å velge om de ønsker dette. Dersom det kjøpes forvaltningstjenester fra andre, ligger det til grunn at forvaltningen skal utøves i tråd med kommunens og fylkeskommunens finansreglement.

Det følger videre av bestemmelsen at når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre, skal finansreglementet fortsatt baseres på kommunens og fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning. Dersom kommunen eller fylkeskommunen kjøper forvaltningstjenester fra andre, må kommunen og fylkeskommunen likevel selv kunne være i stand til å foreta faglig kvalifiserte vurderinger av finansiell risiko og den løpende finansforvaltningen, og være i stand til å kontrollere om forvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, kommunelovens regler og reglene i denne forskrift.

Bestemmelsen anses som en utdyping av kommuneloven § 23 nr. 2, som pålegger administrasjonssjefen å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Til § 4:

Bestemmelsen angir hva reglementet minst skal inneholde. Kravene i bestemmelsen, og beskrivelsen i denne merknaden av hva finansreglementet skal omfatte, er ikke uttømmende. Den enkelte kommune og fylkeskommune må vurdere om det kan være hensiktsmessig eller nødvendig å supplere finansreglementet ytterligere.

Tidshorisonten for når midler (finansielle aktiva) skal anvendes er avgjørende for forvaltningen av midlene, herunder hvilken risiko/avkastning en bør legge til grunn for forvaltningen. Jo lengre tidshorisont, jo mer forsvarlig kan det være å ta noe høyere risiko for å kunne oppnå en noe høyere forventet avkastning på midlene. Bestemmelsen skiller derfor mellom forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva atskilt fra kommunens og fylkeskommunens midler beregnet for driftsformål.

Det vises til § 3 andre ledd, som angir at ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet. Tilsvarende krav er ikke fastsatt for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva. Dette innebærer at reglene i kommuneloven og forskriften åpner for at langsiktige finansielle aktiva kan forvaltes slik at man godtar noe høyere finansiell risiko, og eventuelt lavere likviditet, i bytte mot muligheten for en noe høyere avkastning på lang sikt. En forutsetning vil være at det anses forsvarlig å fokusere mindre på kortsiktige svingninger i markedet (som følge av større risiko). Langsiktige finansielle aktiva kan likevel ikke forvaltes slik at det tas vesentlig finansiell risiko, jf. kommuneloven § 52 nr. 3 og forskriften § 3 første ledd. Det understrekes at dette ikke må forstås slik at kommuner og fylkeskommuner er pålagt å forvalte langsiktige finansielle aktiva med en høyere finansiell risiko.

Det presiseres at skillet mellom ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva ikke entydig tilsvarer skillet mellom omløpsmidler og anleggsmidler i årsregnskapet. Eksempelvis vil langsiktige finansielle aktiva etter regnskapsreglene kunne måtte regnes som finansielle omløpsmidler.

Departementet minner om reglene for regnskapsføring av finansielle eiendeler, som innebærer at verdiendringer på finansielle eiendeler i mange tilfeller skal regnskapsføres i året de oppstår. Det vises til forskrift 15. desember

2000 nr. 1424 om årsregnskap for kommuner og fylkeskommuner § 8 og god kommunal regnskapsskikk (Kommunal Regnskapsstandard nr. 1). Forvaltningen av langsiktige midler vil dermed kunne ha budsjettmessige effekter, og være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens velferdstjenester på kort sikt. For eksempel dersom tap på finansplasseringer innebærer regnskapsmessig merforbruk og krav til inndekning i påfølgende år, eller dersom tap på finansplasseringer ikke er innarbeidet i kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett. Dette innebærer at det vil kunne være nødvendig at kommuner og fylkeskommuner, i den grad kommunen eller fylkeskommunen har midler som forvaltes langsiktig og som er utsatt for markedssvingninger, innretter sin økonomiforvaltning slik at det finnes buffere (fondsmidler) som kan benyttes til å skjerme tjenesteproduksjonen for negative verdiendringer på plasseringene. Det vises her til kommuneloven § 46 nr. 6 som angir krav om at det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. Nødvendige avsetninger omfatter avsetninger som anses nødvendige av hensyn til god kommunal økonomiforvaltning, jf. Ot.prp.nr.43 (1999–2000) s. 131.

Første ledd innebærer at reglementet skal omfatte forvaltningen av alle finansielle aktiva (plasseringer) og all passiva (gjeld). Det følger av første ledd bokstav a at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens ledige likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Med «ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål» menes midler som skal kunne være tilgjengelige for å dekke kommunens og fylkeskommunens betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller innenfor en kort og mellomlang tidshorison. Kommunen og fylkeskommunen må selv, ut fra egen økonomisk situasjon, forestående forpliktelser og forfallstidspunktet for disse, vurdere nærmere hva som må regnes som ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Som et utgangspunkt legger departementet til grunn at dette typisk er:

- løpende inntekter som skal dekke løpende utgifter,
- en andel av midler på disposisjonsfond eller ubundet investeringsfond,
- ubrukte øremerkete drifts- og investeringstilskudd,
- midler på selvkostfond,
- midler på bundne fond, hvor det eventuelt er fastsatt krav om at midler skal være disponible til enhver tid,
- ubrukte lånemidler, herunder ubrukte lånemidler tatt opp til eget lånefond.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet, jf. § 3 andre ledd. Finansiell risiko er nærmere omtalt under merknadene til andre ledd.

Bestemmelsen utdyper kravet i kommuneloven § 52 nr. 3, som angir at forvaltningen skal skje «... under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall». Dette innebærer at det til enhver tid skal være ledige likvider til å dekke utbetalinger. Kommunens og fylkeskommunens midler må følgelig i tilstrekkelig grad plasseres i verdipapirer med tilstrekkelig likviditet.

En kommune eller fylkeskommune er likvid dersom den kan innfri betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditetsstyring er avgjørende for at kommunens eller fylkeskommunens daglige drift og investeringer kan utføres «uten forstyrrelser» på grunn av mangel på likviditet. Likviditetsstyringen må sikre at kommunens og fylkeskommunens midler plasseres slik at det til enhver tid vil kunne være ledige likvider til å dekke løpende utbetalinger i tråd med lovens krav. Likvider vil typisk være kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på tre måneder eller kortere.

Kommunal finanshåndbok (red. Jørgensen, 2008) definerer likviditet (som egenskap ved et verdipapir) slik: «Et verdipapir er likvid når forskjellen mellom de kjøps- og salgskurser som stilles er liten, og det kan omsettes store volum av verdipapiret med begrenset virkning på kursen på verdipapiret.» Likviditetsrisiko er en av flere former for finansiell risiko som kommunen eller fylkeskommunen må ta hensyn til.

Det følger av første ledd bokstav b at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens langsiktige finansielle aktiva.

Med «langsiktige finansielle aktiva» menes midler som ikke må regnes som ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål, og som ut fra kommunens og fylkeskommunens økonomiske situasjon kan anses forsvarlig å forvalte med en lang tidshorison med noe mindre fokus på kortsiktige markedssvingninger. Langsiktige finansielle aktiva skiller seg fra ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål ved at forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva ikke skal være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens betalingsevne på kort sikt.

Det følger av første ledd bokstav c at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Innlånskostnadene har vesentlig betydning for kommuners og fylkeskommuners økonomi. Forvaltning av finansielle passiva (gjeldsporteføljen) er således en viktig del av kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning med tanke på å oppnå lave lånekostnader og håndtering av risiko for renteendringer. I likhet med de øvrige forvaltningstyper, er det kommunestyrets eller fylkestingets ansvar å angi hvordan denne forvaltningen skal håndteres.

Andre ledd angir hva reglementet minimum skal angi. Andre ledd bokstav a innebærer at kommunestyret og fylkestinget skal gi en framstilling av formålet med forvaltningen i finansreglementet. En formålsbeskrivelse vil omfatte overordnede rettesnor for forvaltningen av ulike finansielle aktiva og finansielle passiva. Formålsbeskrivelsen skal i tråd med forskriften § 3 første ledd vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser.

Formålsbeskrivelsen kan for eksempel omfatte preferanser/holdninger til bruken av finansielle instrumenter som bidrar til å øke forvaltningens kompleksitet, preferanser for valget mellom lavere eller høyere risiko og avkastning i forvaltningen (innenfor lovens rammer om at en ikke kan ta på seg vesentlig finansiell risiko), eller preferanser for valget mellom faste og flytende renter på innlån.

Andre ledd bokstav b innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal foreta en avgrensning av hvilke av kommunens og fylkeskommunens midler som regnes for å være langsiktige finansielle aktiva, og som kan forvaltes innenfor en lang tidshorisont, jf. merknadene til første ledd.

Andre ledd bokstav c innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal fastsette de rammer og begrensninger for forvaltningen som skal gjelde for de ulike forvaltningstypene som er angitt i første ledd. Bokstav c innebærer videre at kommunestyret og fylkestinget herunder skal definere tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter, og på den måten angi hvordan den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for skal håndteres på et overordnet nivå.

Bestemmelsen må forstås slik at finansreglementet må angi hvordan finansiell risiko skal håndteres ved å fastsette hvordan plasseringene skal fordeles på ulike aktivaklasser, debitorgrupper og utstedere, herunder hvilke finansielle instrumenter som skal være tillatt, og begrensninger for hvor stor del av midlene som kan plasseres i ett enkelt verdipapir (eksempelvis en enkelt aksje eller en enkelt obligasjon). Plassering i eksempelvis aksjemarkedet bør begrenses til en angitt prosentdel (normalt et intervall) av kommunens samlede finansielle midler. Det følger videre av dette at kommunen eller fylkeskommunen ikke kan benytte finansielle instrumenter som ikke er angitt i finansreglementet.

Nærmere om kravet til å definere tillatt risikonivå

Kommuner og fylkeskommuner er utsatt for finansiell risiko knyttet til plasseringer av midler og lån av midler. Finansiell risiko er usikkerhet om den framtidige verdien av plasseringen eller forpliktelsen i forhold til verdien på plasseringstidspunktet eller tidspunktet for avtaleinngåelse. Alle kommuner og fylkeskommuner er i større eller mindre grad utsatt for finansiell risiko.

Det er samvariasjon mellom grad av risiko og avkastningspotensialet på plasseringen. Jo høyere forventet avkastning er, jo høyere må en legge til grunn at den finansielle risiko er. Jo lavere finansiell risiko, desto mer stabil og forutsigbar avkastning kan en forvente over tid. Dersom det legges til grunn at en kan forvente å øke avkastningen, må en samtidig legge til grunn at man påtar seg økt risiko.

Det eksisterer ulike typer av finansiell risiko. Den finansielle risiko som ligger i et verdipapir, vil som regel bestå av flere typer risiko samtidig.

Definisjoner av ulike typer av finansiell risiko:

Kredittrisiko	Kredittrisiko representerer faren for at motparten i en kontrakt, for eksempel en låntaker eller motparten i en derivatkontrakt, ikke innfrir sine forpliktelser. Eksempelvis at motpart i en låneavtale eller en selger av en obligasjon ikke betaler tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene).
Markedsrisiko	Markedsrisiko er risikoen for tap eller økte kostnader som følge av endringer i markedspriser (kurssvingninger) i de verdipapirmarkedene kommunen eller fylkeskommunen er eksponert, herunder:
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt). Det er også renterisiko knyttet til kommunens eller fylkeskommunens innlån. Endringer i markedsrenten påvirker rentekostnader, og for eksempel også innløsningsverdi på opptatte fastrentelån.
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko er faren for at plasseringer ikke kan gjøres disponible for kommunen eller fylkeskommunen på kort tid, uten at det oppstår vesentlige prisfall på plasseringene i forbindelse med realisasjon.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap på plasseringer og lån pga. kurssvingninger i valutamarkedet.
Systematisk risiko i aksjemarkedet (generell markedsrisiko)	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle – både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet – både på kort og lang sikt.

Nærmere om kravet til risikospredning

Krav til risikospredning vil ha sammenheng med definert tillatt risikonivå. Ved å plassere en stor andel av midler i få enkelte aktiva utsetter kommunen eller fylkeskommunen seg gjerne for større finansiell risiko enn om

plasseringene spres. Å konsentrere midler i enkeltaktiva vil kunne medføre vesentlig finansiell risiko.

Risikospredning reduserer den finansielle risiko. Plasseringer må spres i tilstrekkelig grad for å begrense den finansielle risiko en påtar seg.

Risikospredning oppnås ved fordeling av midlene på ulike verdipapirer innenfor flere aktivaklasser (eksempelvis aksjer, obligasjoner, sertifikater, bankinnskudd), debitorgrupper (eksempelvis ulike typer/bransjer av aksjeutstedere eller obligasjonsutstedere) og utstedere (ulike selskaper/avtalemotparter). Det må ligge til grunn at verdipapirer som er satt sammen av ulike finansielle instrumenter klassifiseres ut fra det elementet som er drivende for risikoen knyttet til verdipapirer. Eksempelvis at en aksjeindeksert obligasjon klassifiseres i forvaltningsporteføljen som en aksje.

Bokstav c innebærer også at reglementet skal angi rammer og begrensninger for forvaltningen av passiva (gjeldsporteføljen). Dette vil kunne være hvordan en skal forholde seg til markedets forventninger om framtidig rentenivå, hvordan en skal tilpasse seg endringer i rentemarkedet, preferanser for valg mellom fast og flytende rente, valg av tidshorisont for eventuelle rentebindinger mv.

Andre ledd bokstav d angir at finansreglementet skal fastsette tidspunkt for og innhold i rapporteringen av status for finansforvaltningen. Nærmere krav til rapportering er gitt i forskriften § 6 og § 7.

Andre ledd bokstav e innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal fastsette hvordan avvik fra finansreglementet i finansforvaltningen skal håndteres. Det følger av bestemmelsen at når avvik fra finansreglementet konstateres, skal avvik følges opp i tråd med det som er angitt i reglementet.

Bestemmelsen henspiller på en situasjon der finansforvaltningen av ulike grunner skulle bryte med de rammer og begrensninger for forvaltningen som er fastsatt i finansreglementet. Bestemmelsen er rettet mot en situasjon hvor det er konstatert avvik fra finansreglementet, og hvordan avviket skal følges opp og «lukkes». Det er krav om at kommuner og fylkeskommuner etablerer systemer og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet, jf. kravene til rapportering av avvik i § 6 og § 7, og kravet til interne rutiner i § 8.

Finansreglementet bør dekke hvordan finansforvaltningen skal utøves både i gode og dårlige tider. Det understrekes at finansreglementet angir reglene for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning. Finansreglementet er å anse som fullmakter fra kommunestyret eller fylkestinget til administrasjonssjefen (eller den som har fått delegert myndighet) til å forestå finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget. Det klare utgangspunktet er at det ikke skal forekomme avvik fra reglene i finansreglementet. Bestemmelsen i bokstav e må ikke forstås som en hjemmel for tillatelse til avvik fra reglene som følger av finansreglementet. Kravet i bokstav e er imidlertid basert på at det ikke kan ses bort fra at det unntaksvis (av ulike grunner) vil kunne oppstå situasjoner hvor finansforvaltningen likevel bryter med de rammer og begrensninger for forvaltningen som er fastsatt i finansreglementet. Planlagt fravikelse av finansreglementet vil kreve at finansreglementet endres før finansforvaltningen kan innrettes på nytt.

Til § 5:

Bestemmelsen angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i denne forskrift. Bestemmelsen angir videre at vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret og fylkestinget.

Bestemmelsen innebærer at kommunestyret eller fylkestinget har ansvaret for å påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning har vurdert finansreglementet (før vedtak om finansreglement fattes). Med uavhengig instans siktes det til et miljø, et selskap eller en person som står fritt fra:

- den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen
- de/den som skal forvalte porteføljene, dersom kommunen eller fylkeskommunen kjøper forvaltningstjenester fra andre.

I bestemmelsen ligger det at uavhengig instans som har kvalitetssikret reglementet ikke kan benyttes som ekstern forvalter så lenge reglementet er gjeldende.

Med kunnskap om finansforvaltning siktes det til faglig kompetanse på finansiell risiko og finansforvaltning. Uavhengig instans kan være revisjonen, forutsatt at revisjonen har den nødvendige kunnskap om finansforvaltning.

Bestemmelsen innebærer at uavhengig instans skal vurdere om finansreglementet som legges fram for kommunestyret eller fylkestinget til behandling er i tråd med reglene i kommuneloven og denne forskriften. Det siktes her spesielt til kommuneloven § 52 nr. 3. Det vil også kunne være naturlig at uavhengig instans foretar en vurdering av om finansreglementet bidrar til å oppfylle kommunestyrets eller fylkestingets målsettinger for finansforvaltningen.

Bestemmelsen innebærer at kvalitetssikringen skal skje i forkant av kommunestyrets og fylkestingets vedtak om finansreglement. Det følger av bestemmelsen at tilsvarende kvalitetssikring i forkant skal foretas dersom reglementet endres.

Det vises til kommuneloven § 23 nr. 2, som pålegger administrasjonssjefen å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Kravet om at uavhengig instans skal vurdere finansreglementet kan anses som et tilleggskrav om særskilt kvalitetssikring av finansreglementet (saksutredningen) før dette legges fram for kommunestyret eller fylkestinget.

Når kommunestyret eller fylkestinget har ansvaret for å påse kvalitetssikring fra uavhengig instans, anses det naturlig at uttalelsen fra uavhengig instans også legges fram for kommunestyret eller fylkestinget. Før

finansreglementet legges fram for kommunestyret og fylkestinget til behandling følger det av kravet om forsvarlig saksutredning at det vil måtte vurderes om uttalelsen fra uavhengig instans innebærer at det er nødvendig å justere finansreglementet i tråd med eventuelle merknader i uttalelsen. Dersom vesentlige merknader i uttalelsen ikke tas til følge. Bør dette begrunnes i saksframstillingen.

Til § 6:

Første ledd angir at rapporteringen til kommunestyret eller fylkestinget om status for finansforvaltningen skal skje minst to ganger i året. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre rapporteringen om finansforvaltningen sammen med rapporteringen som skal skje på bakgrunn av forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10 (om budsjettstyring), hvor det skal rapporteres til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og innbetalinger og utgifter og utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Den praktiske tilrettelegging vil være opp til den enkelte kommune eller fylkeskommune ut fra hva en finner hensiktsmessig.

Dersom det skjer vesentlige endringer i porteføljen på grunn av utviklingen i markedet, enten med hensyn på risiko eller avkastning, bør administrasjonssjefen rapportere til kommunestyret eller fylkestinget uten ugrunnet opphold. Dersom avkastningen avviker fra det budsjetterte og en forventer at dette ikke rettes opp i løpet av budsjettåret, skal dette meldes kommunestyret eller fylkestinget, og kommunestyret eller fylkestinget må foreta endringer av budsjettet, jf. kommuneloven § 47 nr. 2.

Andre ledd angir at det i tillegg skal rapporteres en gang etter årets slutt. På grunn av at årsberetningen i kommuner og fylkeskommuner blir lagt fram for kommunestyret eller fylkestinget et stykke ut i det nye året, vil det være mest naturlig for administrasjonssjefen å legge fram en egen rapport om status for finansforvaltningen til kommunestyret eller fylkestinget nærmere budsjettårets slutt. Årsberetningen bør i tillegg inneholde et sammendrag av utviklingen gjennom året og status ved årets slutt, jf. krav til årsberetningens innhold i henhold til Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 6.

Tredje ledd angir at bestemmelsene gjelder tilsvarende for kommuneråd eller fylkesråd i kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme.

Til § 7:

Bestemmelsen angir krav til hva rapporteringen til kommunestyret og fylkestinget skal inneholde. Kravene er de samme uavhengig av hvordan kommunen eller fylkeskommunen har innrettet sin finansforvaltning. For kommuner og fylkeskommuner med en lite kompleks finansforvaltning er det lagt til grunn at rapporteringen til kommunestyret og fylkestinget under ett eller flere av underpunktene vil kunne gjøres meget enkel innenfor rammene av forskriftens krav. En mer kompleks finansforvaltning vil sette krav til mer utførlig rapportering på de enkelte underpunktene.

Når det gjelder rapportering av forvaltningen av aktiva og passiva, følger det av bestemmelsen at rapporten viser hvordan plasseringene er satt sammen på ulike aktiva, og hvordan gjelden er satt sammen, samt forfallstidspunkt for gjelden. Det skal også rapporteres verdi på aktiva og passiva. For aktiva skal markedsverdi legges til grunn. For gjelden regulerer ikke forskriften om verdivurderingen skal være kostnadsbasert (pålydende verdi) eller markedsverdbasert (hvilken innløsningsverdi gjelden har på det aktuelle tidspunkt), eller om den ene tilnærmingen skal supplere den andre. Den enkelte kommune og fylkeskommune må ut fra egne behov og ut fra betydningen for kommunens og fylkeskommunens beslutninger selv avgjøre hva som er mest hensiktsmessig for rapporteringen. Det kan være formålstjenlig å foreta rapporteringen på et detaljeringsnivå som tilsvarer detaljeringsnivået i finansreglementets krav til fordeling av aktiva, jf. § 4.

Videre skal det rapporteres om vesentlige endringer i markedet, herunder gis en vurdering av hvilken betydning dette har for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også rapporteres om endringer i den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for, og det skal gis en vurdering av dette.

Dersom det har oppstått avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltning, skal dette angis i rapporten. Det vil kunne være hensiktsmessig å angi hvordan avviket håndteres, jf. forskriften § 4 bokstav e.

I tillegg skal det både for egne aktiva og egen gjeld rapporteres aktuelle markedsrenter og hvilke rentebetingelser kommunen eller fylkeskommunen har avtalt.

Til § 8:

Første ledd angir at det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Bestemmelsen angir videre at det herunder skal utarbeides rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Det vises til kommuneloven § 23 nr. 2 om administrasjonssjefens ansvar for å etablere et betryggende system for internkontroll. Bestemmelsen presiserer et krav om administrativ internkontroll for finansforvaltningen. Det vil være naturlig at rutinene som utarbeides er tilpasset forvaltningens kompleksitet.

Rutiner for vurdering av finansiell risiko vil inneholde prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse. En forsvarlig finansforvaltning må bygge på at finansielle avtaler knyttet til plasseringer og låneopptak er gjenstand for en forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås. En forsvarlig saksutredning er av betydning både for å kontrollere om en følger eget fastsatt finansreglement, og for å avklare om den finansielle risiko er vesentlig. Kommunen eller fylkeskommunen må selv kunne foreta

nødvendige faglige vurderinger forut for inngåelse av finansielle avtaler, jf. kravet i forskriften § 3 om at finansreglementet skal baseres på egen kunnskap.

Rutiner for vurdering av finansiell risiko vil videre inneholde prosedyrer og retningslinjer for overvåkning og vurderinger av utviklingen i den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i finansreglementet. Rutiner for håndtering av finansiell risiko vil inneholde prosedyrer og retningslinjer for hvordan finansiell risiko skal håndteres i tråd med finansreglementet.

Andre ledd angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer rutinene. Det vises til merknadene til § 5.

Tredje ledd angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterleves. Det vises til kommuneloven § 76 om kommunestyrets og fylkestingets tilsynsansvar.

Til § 9:

Bestemmelsen fastsetter at forskriften trer i kraft 1. juli 2010. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. mars 2001 nr. 299 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Dette innebærer at kommuner og fylkeskommuner gis frist til 1. juli 2010 for å fastsette nytt finansreglement i tråd med denne forskriften. Kommuner og fylkeskommuner kan fastsette nytt finansreglement og innrette finansforvaltningen i tråd med denne forskriften før 1. juli 2010. Bestemmelsen i gjeldende finansforskrift 5. mars 2001 nr. 299 § 3 om at kommunestyret og fylkestinget gjennom reglementet skal ta stilling til rutiner for rapportering fra uavhengig instans som skal vurdere om forvalter(e) følger opp de fastlagte regler for forvaltning gjelder fram til 1. juli 2010.

10. juni Nr. 636 2009

Forskrift om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 10. juni 2009 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Formål

Formålet med råvareprisutjevningen er å kompensere for prisforskjeller på jordbruksråvarer mellom Norge og utlandet, slik at næringsmiddelindustrien i Norge kan produsere og omsette industrielt bearbeidede jordbruksvarer basert på norskproduserte jordbruksråvarer.

§ 2. Vilkår for prisnedskrivningstilskudd og eksportrestitusjon

Foretak som produserer industrielt bearbeidede jordbruksvarer (ferdigvare) som omfattes av vedlegg 2 og som inneholder norskproduserte jordbruksråvarer som omfattes av vedlegg 1 kan gis:

- prisnedskrivningstilskudd dersom ferdigvaren omsettes i innenlandsk eller utenlandsk dagligvaremarked eller i spesialmarked, og
- eksportrestitusjon dersom ferdigvaren eksporteres til utenlandsk dagligvaremarked eller omsettes i spesialmarked.

Dersom ferdigvaren videreselges som innsatsfaktor i annen ferdigvare, gis tilskuddet til det foretaket som først anvender råvaren.

Som dagligvaremarked etter første ledd regnes marked for salg til detaljister, grossister, storhusholdningskunder, skoler, institusjoner o.l.

Som spesialmarked etter første ledd regnes Svalbard, Jan Mayen, oljeinnretninger på norsk sokkel, internasjonale transitthaller på flyplasser, NATO-representasjoner, NATO-styrker på øvelse i Norge, ambassader/utenlandske representasjoner samt proviantering av skip i utenriksfart, unntatt norske fartøy registrert som fiskebåter og Sjøforsvarets fartøyer.

Det gis ikke tilskudd dersom ferdigvaren omsettes som dyrefôr.

§ 3. Tilskuddsgrunnlag og -satser

Tilskudd etter denne forskriften beregnes på grunnlag av de omsatte ferdigvarenes forbruk av tilskuddsberettigede jordbruksråvarer i henhold til resepter som nevnt i § 4, og etter de satser som fremgår av vedlegg 1. Statens landbruksforvaltning avgjør hvilke kvaliteter som omfattes av hver enkelt jordbruksråvare nevnt i vedlegg 1.

I tilskuddsberegningen benyttes de satser som gjelder på det tidspunktet foretaket gir fra seg besittelsen av ferdigvaren. Dersom ferdigvaren eksporteres, benyttes i stedet satsene på utførselstidspunktet.

§ 4. Resepter

Før det kan søkes om tilskudd skal foretakets resepter på ferdigvarer være godkjent av Statens landbruksforvaltning. Reseptene skal angi forbruk av jordbruksråvarer og andre ingredienser i ferdigvaren. Forbruket skal oppgis som kilogram innsatt råvare pr. 100 kilogram produsert ferdigvare. Prosessrelatert svinn, målt som samlet vekttap fra råvarer og ingredienser ved fremstilling av 100 kilogram produsert ferdigvare, skal også oppgis.

Statens landbruksforvaltning kan godkjenne bruk av standardresepter.

Statens landbruksforvaltning kan kreve at det uten vederlag fremlegges vareprøver i forbindelse med godkjenning av resepter og standardresepter.

Statens landbruksforvaltning kan fastsette maksimumsgrenser for tilskuddsberettiget innhold av jordbruksråvarer i reseptene og maksimumsgrenser for svinn.

§ 5. Søknad

For å oppnå rett til tilskudd må foretaket sende søknad med dokumentasjon til Statens landbruksforvaltning. Søknaden må fremmes innen utgangen av kalendermåneden etter det tidspunktet som danner grunnlag for satsberegningen etter § 3 annet ledd. Det kan etter begrunnet søknad innrømmes forlenget søknadsfrist. Slik søknad skal være sendt Statens landbruksforvaltning innen utløpet av den ordinære søknadsfristen.

Statens landbruksforvaltning kan fastsette krav til søknadens innhold og form.

§ 6. Opplysningsplikt og kontroll

Søkere av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som Statens landbruksforvaltning finner nødvendig for å kunne forvalte ordningene. Statens landbruksforvaltning kan i denne forbindelse kreve prognoser over forventet omsetning i dagligvare- og spesialmarkedet og eksport. Prognosene skal være basert på de til enhver tid mest oppdaterte data som foretaket er i besittelse av.

Krav til prognose og dokumentasjon fastsettes av Statens landbruksforvaltning.

Statens landbruksforvaltning fører tilsyn med at utbetalinger av tilskudd er riktig. Statens landbruksforvaltning har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet, og kan utføre nødvendig kontroll av råvarer, ferdigvarer og produksjon. Statens landbruksforvaltning kan kreve at opplysningene bekreftes av revisor.

Statens landbruksforvaltning kan foreta stedlig kontroll hos tilskuddsmottaker.

§ 7. Retting av feilutbetalinger

Statens landbruksforvaltning kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller ved krav om tilbakebetaling fra tilskuddsmottaker. Etterbetaling foretas likevel ikke dersom feilutbetalingen skyldes tilskuddsmottaker.

§ 8. Tilbakeholdelse og avkorting

Dersom foretaket handler eller har handlet i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Er det ved overtredelsen av disse bestemmelsene utvist uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

§ 9. Innkreving av tilbakebetalingsbeløp eller avkortingsbeløp mv.

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følger av vedtak om tilbakebetaling etter § 7 eller avkorting etter § 8, kan kreves tilbakebetalt fra foretaket eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Der foretaket ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet frem til foretaket. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunkt for utbetaling av det urettmessige tilskuddet. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling § 3.

§ 10. Utestenging

Dersom foretaket grovt uaktsomt eller forsettlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, kan foretaket utestenges fra ordningen i inntil tre år regnet fra vedtakstidspunktet.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Statens landbruksforvaltning forvalter tilskuddsordningen etter bestemmelsene i denne forskriften.

§ 12. Dispensasjon

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

§ 13. Klage

Enkeltvedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

§ 14. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010. Fra samme tidspunkt gjøres følgende endringer:

- forskrift 21. desember 2004 nr. 1821 om tilskudd i form av prisnedskrivning til industrielt bearbeidede jordbruksvarer oppheves
- forskrift 21. desember 2004 nr. 1746 om tilskudd til industrielt bearbeidede jordbruksvarer ved eksport og leveranse til spesialmarkeder oppheves
- forskrift 12. mars 2009 nr. 299 om satser for prisnedskrivning til industrielt bearbeidede jordbruksvarer oppheves
- § 1 i forskrift 28. januar 2005 nr. 60 om satser for visse tilskuddsordninger for bearbeidede jordbruksvarer oppheves.

Vedlegg 1: Råvarer omfattet av forskriften

Kolonnen «XR-sats når utbetalt PNS» benyttes når det utbetales både XR og PNS for ferdigvaren. Kolonnen «XR-sats når ikke utbetalt PNS» benyttes når det ikke utbetales PNS for ferdigvaren.

<i>Jordbruks- råvare:</i>	<i>Råvarenr.:</i>	<i>Råvarenavn:</i>	<i>PNS-sats (kr/kg):</i>	<i>XR-sats når utbetalt PNS (kr/kg)</i>	<i>XR-sats når ikke utbetalt PNS (kr/kg)</i>
Melk	1100	Helmelk flytende	1,10	1,31	1,84
	1200	Skummet melk flytende	0,90	0,93	1,37
	1300	Yoghurt	3,80	0,00	2,97
	1500	Kondensert melk fet	1,20	5,19	6,39
	1550	Kondensert melk mager	0,80	5,05	5,85
	1600	Helmelkpulver 28 %	8,40	10,95	17,66
	1601	Helmelkpulver 28 % til iskrem	7,80	11,55	17,66
	1650	Melkepulver 20 %	8,40	11,38	14,70
	1651	Melkepulver 20 % til iskrem	7,80	11,98	14,70
	1700	Skummetmelkpulver	9,40	10,90	17,75
	1701	Skummetmelkpulver til iskrem	9,00	11,30	17,75
	1750	Yoghurtpulver	2,40	15,35	17,75
	1800	Kjernemelkpulver	–	15,37	15,37
	2100	Fløte	2,10	3,48	5,58
	2101	Fløte til iskrem	2,10	3,48	5,58
	2300	Rømme	0,00	5,74	5,74
	2400	Helmelkpulver 35 %	9,80	9,82	13,87
	2440	Fløtepulver 42 %	12,70	7,06	19,76
	2450	Fløtepulver 55 %	10,50	5,16	15,66
	3200	Mysepulver	3,90	2,99	3,86
	3201	Mysepulver til iskrem	3,90	2,99	3,86
	5100	Smør ¹	6,00	12,41	16,41
	5101	Smør til iskrem	5,60	12,81	16,41
	5300	Smørølje ²	7,70	14,48	20,01
	6100	Ost ³	7,00	20,54	27,15
	6200	Ostepulver	–	15,35	15,35
Egg	11100	Heleggmasse	8,50	6,38	13,43
	11200	Heleggpulver	16,10	42,67	58,77
	12100	Eggeplomme konservert	–	28,29	28,29
	12200	Eggeplommepulver	6,90	56,34	63,24
Korn	20300	Bygg	–	0,82	0,82
	20400	Havre	–	0,66	0,66
	21100	Kli av hvete, rug, bygg og havre	–	3,04	3,04
	22300	Mel og flak av bygg	–	3,04	3,04
	22400	Mel, flak og gryn av havre	–	3,04	3,04
Potet	30100	Poteter	0,78	0,71	1,21
	31200	Mel og flak av poteter	5,85	10,80	12,38
	32100	Potetstivelse	6,04	5,39	7,40
	40200	Glukose, glukosesirup (dekstrose) ⁴	4,64	5,71	5,87
Kjøtt	70750	Svinekjøttssortering 23 %	0,00	15,33	15,33
	71400	Storfekjøttssortering 14 %	19,70	26,78	31,44
	73000	Fårekjøttssortering 25 %	20,05	8,80	10,47
	74000	MUK-fjørfe ⁵	2,14	3,68	3,68
	74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	13,00	2,15	3,68

1 PNS gis ikke til råvaren smør med unntak for iskremblandinger tariffert på varenummer ex 19.01.9099.

2 PNS gis ikke til råvaren smørølje med unntak for sjokolade som tariffes på varenummer 18.06.3100, 18.06.3200 eller 18.06.9010.

3 Gjelder modnet ost til industri. PNS gis ikke til råvaren ost med unntak for pizza tariffert på varenummer ex 19.01.2097, 19.05.9010 og 19.05.9021.

4 Gjelder kun våt glukose.

5 MUK-fjørfe: Maskinelt utbeinet kjøtt av fjørfe.

Vedlegg 2: Ferdigvarer omfattet av forskriften

Varebetegnelsen kan avvike fra fullstendig varebetegnelse i Tolltariffen. For varenumre angitt med «ex» kan det kun gis tilskudd for varer spesifisert i varebetegnelsen.

Varenummer i Tolltariffen	Varebetegnelse	XR	PNS
17.04.9010	Marsipanmasse	X	X
17.04.9091	Karameller	X	X
17.04.9092	Pastiller, sukkertøy og drops	X	X
17.04.9099	Sukkervarer uten innhold av kakao, ellers	X	X
18.06.3100	Sjokolade, med fyll	X	X
18.06.3200	Sjokolade, uten fyll	X	X
18.06.9010	Annen sjokolade, herunder sukkervarer med innhold av kakao	X	X
18.06.9090	Andre næringsmidler med innhold av kakao	X	
ex 18.06.9090	Sjokoladepålegg og pulver til sjokoladedrikk	X	X
19.01.1010	Næringsmidler bestemt for barn i pakninger for detaljsalg av varer som hører under pos. 04.01.–04.04.	X	X
19.01.1090	Næringsmidler bestemt for barn i pakninger for detaljsalg ellers	X	X
19.01.2010	Kakemiks i beholdere med netto innhold inntil 2 kg	X	X
19.01.2091	Kakemiks i beholdere med netto innhold 2 kg eller derover	X	X
19.01.2097	Deiger, tilformede, som inneholder ost og/eller høyst 20 % pølse, kjøtt, flesk, slakteavfall eller blandinger av disse	X	
ex 19.01.2097	Ustekt pizza	X	X
19.01.2098	Blandinger og deiger til fremstilling av bakverk som hører under posisjon 19.05., andre	X	
ex 19.01.2098	Andre kake- eller bakerimiks i tørr form, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat	X	X
19.01.9099	Ellers, andre	X	
ex 19.01.9099	Iskremblandinger, glutenfri diettmat, laktoseredusert diettmat, ellers andre produkter til bakeri	X	X
19.02.1100	Pasta m/innhold av egg, ukokt	X	X
19.02.1900	Pasta, ukokt, ellers	X	X
19.02.2091	Fylt pasta, kokt fylt med mindre enn 20 % kjøtt, flesk eller slakteavfall	X	X
19.02.2099	Fylt pasta, tilberedt, ikke kokt, fylt med mindre enn 20 % kjøtt, flesk eller slakteavfall	X	X
19.02.3001	Annen pasta, kokt	X	X
19.02.3009	Annen pasta, ellers	X	X
19.04.9090	Næringsmidler av korn, ellers, annet	X	
19.05.1000	Knekkebrød	X	
19.05.3100	Søte kjeks og småkaker.	X	X ¹
19.05.3200	Vafler og vaffelkjeks	X	X ¹
19.05.9010	Pizza, herunder porsjonspizza o.l.: med innhold av pølse, kjøtt eller slakteavfall	X	X
19.05.9021	Pizza, herunder porsjonspizza o.l.: ikke inneholdende pølse, kjøtt eller slakteavfall	X	X
19.05.9022	Pizzabunner	X	
19.05.9031	Andre kaker	X	X ¹
19.05.9032	Flatbrød	X	
19.05.9033	Wienerbrød (herunder wienerbrødstang og lignende)	X	X ¹
19.05.9091	Brød og brødvarer	X	
ex 19.05.9092	Brød og brødvarer, samt paier og lignende, unntatt påsmurte, fylt med innhold av høyst 20 % pølse, kjøtt, flesk, slakteavfall	X	
ex 19.05.9092	Pai	X	X ¹
19.05.9098	Annet, ellers	X	
ex 19.05.9098	Annet bakverk	X	X ¹
21.03.9010	Majones og remulade	X	X
21.03.9099	Sauser og preparater, ellers	X	X
21.04.10	Supper og buljonger	X	X
21.04.2001	Homogeniserte næringsmidler bestemt for småbarn i pakninger for detaljsalg	X	X
21.05	Spise-is	X	X
21.06.9090	Tilberedte næringsmidler, andre	X	
ex 21.06.9090	Næringsmidler for barn, stuinger og gryteretter, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat	X	X

- 1 Gjelder langtidsholdbare bakverk. Med langtidsholdbar menes med holdbarhetsdato minst 5 døgn etter produksjonstidspunktet, angitt ved «siste forbruksdag» «best før» eller «best før utgangen av», på emballasje, dokumenter, skilt eller etiketter av enhver art som følger, eller som viser til næringsmidlet.

12. juni Nr. 637 2009

Forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Vegdirektoratet 12. juni 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 24, § 26, § 27, § 28, § 42 og § 43, jf. delegeringsvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, jf. delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196, forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) § 32, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. vedlegg 1 § 2, § 3, § 4, § 5 og § 6, jf. vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 2005/36/EF). Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder krav til fører av utrykningskjøretøy under utrykning, opplæring, prøve og bevis for og vedlikehold av utrykningskompetanse.

§ 2. Krav om utrykningskompetanse og gyldig bevis

Den som skal kjøre utrykning må inneha utrykningskompetanse, gyldig kompetansebevis og gyldig førerkort for det aktuelle kjøretøyet. Statens vegvesen utsteder nasjonalt kompetansebevis som kode 160 i førerkortet.

§ 3. Unntak fra krav om kompetansebevis

Kravet om kompetansebevis for utrykning gjelder ikke for personell tilknyttet en bedrifts industrivern dersom utrykning kun skjer innenfor bedriftens lukkede område. Vedkommende bedrift eller områdets ansvarshavende er ansvarlig for at de aktuelle personene har gjennomgått intern bedriftsopplæring og bestått en ferdighetsprøve.

§ 4. Særregler for Forsvaret og Sivildforsvaret

Krav om kompetansebevis gjelder ikke for militært personell og personell i Sivildforsvaret som skal føre utrykningskjøretøy under utrykning i Forsvarets eller Sivildforsvarets tjeneste under førstegangstjeneste eller repetisjonsøvelser.

Krav om kompetansebevis gjelder ikke for yrkesmilitære når kjøringen foregår på lukket område.

Forsvaret eller sivildforsvaret har ansvaret for at det gis tilstrekkelig opplæring til førere som er unntatt fra kravet om kompetansebevis og at det utstedes bekreftelse på at opplæringen er gjennomført. Bekreftelsen skal medbringes under utrykningskjøring.

§ 5. Særregler for Politihøgskolen

For de forhold som fremgår av § 9, § 10 bokstav b og c, § 14 til § 16 samt kapittel 5 har Politidirektoratet og Politihøgskolen ansvaret for at reglene oppfylles.

For de forhold som fremgår av kapittel 7 følger Politihøgskolen egne bestemmelser, med unntak av § 29 første ledd første punktum, § 31 tredje ledd og § 32.

Kapittel 2. Kompetansebeviset

§ 6. Vilkår for erverv og utstedelse av kompetansebevis

Den som skal erverve kompetansebevis for utrykningskjøring må før opplæringen starter

- a) dokumentere at de medisinske krav for førerkortklasse D er oppfylt gjennom skjema NA202
- b) ha fylt 20 år
- c) ha hatt førerett for klasse B uavbrutt i de siste 2 år
- d) dokumentere arbeidsforhold eller frivillig arbeid som betinger utrykningskjøring eller være under eller ha gjennomført utdanning hvor erverv av kompetanse i utrykningskjøring er relevant.

De medisinske kravene, jf. første ledd bokstav a og § 8 bokstav b, er inntatt i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. vedlegg 1 § 2 til § 5.

Den som skal ha utstedt kompetansebevis for utrykningskjøring må i tillegg til å oppfylle kravene i første ledd

- a) ha gjennomført all obligatorisk opplæring for utrykningssjåfører
- b) ha bestått teoretisk og praktisk utrykningsprøve
- c) ikke være fylt 60 år ved første gangs utstedelse.

§ 7. Utstedelse og gyldighet

Kompetansebeviset utstedes med en gyldighet på fem år. Har innehaveren fylt 65 år fornyes beviset med legeattest for ett år om gangen, med maksimal gyldighetstid frem til fylte 70 år.

Politiet kan utstede eget kompetansebevis for sine tjenestepersoner.

Ansatte i politiet kan ved fremvisning av gyldig kompetansebevis utstedt av politiet få utstedt kompetansebevis som kode 160 i førerkortet.

Personer med utenlandsk førerkort kan få utstedt kompetansebevis i form av bekreftelse fra regionvegkontoret, jf. § 39.

§ 8. Vilkår for fornyelse av kompetansebevis

Den som skal fornye kompetansebevis må

- a) ikke være fylt 70 år
- b) dokumentere at de medisinske krav for førerkortklasse D er oppfylt gjennom skjema NA202, jf. § 6 første ledd bokstav a
- c) dokumentere arbeidsforhold eller frivillig arbeid som innebærer utrykningskjøring.

Utgått bevis kan fornyes etter første ledd innen ett år etter utløp. Fornyelse senere enn ett år etter utløp kan foretas etter bestått praktisk prøve.

Kapittel 3. Kursarrangør

§ 9. Godkjenning av kursarrangør

Offentlig etat, privat foretak eller organisasjon som har utrykningstjeneste som en naturlig og vesentlig del av sin virksomhet kan være kursarrangør.

Kursarrangør som tilbyr opplæring etter denne forskrift skal være godkjent av regionvegkontoret. Godkjenning gis etter skriftlig og dokumentert søknad.

Søknaden skal inneholde

- a) undervisningsplan som viser hvordan den enkelte kursarrangør skal gjennomføre undervisningen for å oppfylle forskriftens krav, med beskrivelse av hvilke arbeidsmåter som skal benyttes
- b) dokumentasjon for godkjent undervisningsansvarlig og godkjente utrykningsinstruktører
- c) informasjon om organisasjonsnummer, kontoradresse og postadresse samt hvor opplæringen skal foregå og de utrykningskjøretøy som skal benyttes i opplæringen.

Godkjenningen kan begrenses til å gjelde et angitt geografisk område.

Godkjenningen registreres i Statens vegvesen sitt elektroniske register. Godkjenningen gjelder for fem år.

Ved søknad om fornyelse må oppdatert undervisningsplan vedlegges.

§ 10. Administrative krav til kursarrangør

Kursarrangør skal

- a) disponere godkjent utrykningskjøretøy, velegnet undervisningslokale og ha tilgjengelige områder som er nødvendig for å gjennomføre undervisningen
- b) ha godkjent undervisningsansvarlig, jf. § 15
- c) innen 14 dager skriftlig melde fra om endringer i undervisningspersonell, adresse, kjøretøy, undervisningslokale eller andre forhold som er av betydning for godkjenningen
- d) melde fra til regionvegkontoret og berørte politidistrikt om opplæring som skal avholdes innen åtte uker før oppstart. Meldingen skal inneholde informasjon om tid og sted for opplæringen samt hvilke kjøretøy som skal benyttes.

§ 11. Faglige og pedagogiske krav til kursarrangør

Kursarrangør skal

- a) drive opplæring i samsvar med godkjenningen og gjeldende regelverk
- b) gi opplæring etter anerkjente pedagogiske prinsipper
- c) til enhver tid ha oppdatert undervisningsplan
- d) gi undervisning i samsvar med undervisningsplanen
- e) kun benytte undervisningspersonell som tilfredsstiller kravene etter forskriften.

§ 12. Elevfortegnelse

Kursarrangør skal føre manuell eller elektronisk fortegnelse over alle sine elever. Fortegnelsen skal vise elevens navn, adresse, fødselsnummer, når eleven begynte og sluttet samt hvilke deler av den obligatoriske opplæringen som er gjennomført.

Dersom elevfortegnelsen er ført elektronisk skal det tas sikkerhets kopi hver måned som dateres og undertegnes av undervisningsansvarlig.

Elevfortegnelsen skal oppbevares i tre år etter at opplæringen er avsluttet.

§ 13. Opplæringskort

Kursarrangør skal utstede opplæringskort for hver elev. Opplæringskortet skal påføres navn på kursarrangør og utrykningsinstruktør samt elevens navn, adresse og fødselsdato.

Utrykningsinstruktør skal etter hver undervisningsdag attestere på opplæringskortet for de deler av undervisningen som er gjennomført.

Opplæringskortet skal medbringes under opplæringen. Opplæringskortet skal vises frem når personell fra Statens vegvesen ber om det.

Vegdirektoratet kan fastsette modeller for opplæringskort.

Opplæringskortet skal oppbevares i tre år etter at opplæringen er avsluttet.

Kapittel 4. Undervisningspersonell

§ 14. Godkjenning av utrykningsinstruktører

Utrykningsinstruktører godkjennes av regionvegkontoret. Søknaden skal inneholde dokumentasjon på at søker innehar

- a) kompetansebevis for utrykning som kode 160 i førerkortet
- b) førerkort klasse B
- c) tre års erfaring i heltidsstilling som innebærer utrykningskjøring
- d) utdanning i trafikkpedagogikk på høyskolenivå. Utdanningen må være på minst 15 studiepoeng.

Kravet om tre års erfaring i utrykningskjøring kan for godkjente trafikkførere reduseres ved gjennomføring av tilleggsutdanning på høyskolenivå som omfatter utrykningskjøring. Utdanningen må være på minst 15 studiepoeng og være forhåndsgodkjent av Vegdirektoratet.

Godkjent undervisningspersonell kan pålegges å gjennomgå tilleggsopplæring fastsatt av Vegdirektoratet.

§ 15. Godkjenning av undervisningsansvarlig

Undervisningsansvarlig godkjennes av regionvegkontoret.

Søknaden skal inneholde dokumentasjon på at søkeren

- a) er godkjent utrykningsinstruktør
- b) har undervist i alle obligatoriske deler av læreplanen
- c) har undervist ved minst fem obligatoriske kurs for fører av utrykningskjøretøy.

En person kan kun være undervisningsansvarlig for en kursarrangør.

§ 16. Undervisningsansvarligs plikter

Den undervisningsansvarlige har ansvar for at utrykningskursene gjennomføres i samsvar med gjeldende regelverk og plikter blant annet å

- a) sørge for utarbeidelse, gjennomføring og vedlikehold av undervisningsopplegget
- b) foreta evaluering av undervisningen og rettlede utrykningsinstruktører
- c) påse at bare kvalifiserte utrykningsinstruktører gir undervisning
- d) delta i teoretisk og praktisk opplæring
- e) være kursarrangørs kontaktperson i forhold til Statens vegvesen
- f) melde til Statens vegvesen sitt elektroniske register opplysninger om obligatorisk opplæring eleven har gjennomført innen 14 dager etter fullført opplæring og senest en dag før praktisk prøve.

§ 17. Undervisningspersonell fra Politihøgskolen

Undervisningspersonell fra Politihøgskolen som skal drive opplæring utenfor Politihøgskolen må godkjennes av regionvegkontoret etter reglene i § 14 og § 15.

Kapittel 5. Tilsyn og reaksjonsmidler

§ 18. Kontroll og tilsyn med kursarrangør

Statens vegvesen fører tilsyn med kursarrangører for å kontrollere at disse opptrer i samsvar med forskriften, herunder vilkår stilt med hjemmel i forskriften.

Representant fra Statens vegvesen kan når som helst overvære undervisningen. Regionvegkontoret kan treffe vedtak om å avbryte eller om å underkjenne opplæringen dersom den er i strid med forskriften.

Kursarrangør, undervisningsansvarlig, utrykningsinstruktører og andre tilsatte plikter å gi de opplysninger og utlevere de dokumenter om virksomheten som tilsynsmyndigheten krever. Undervisningsplan, elevfortegnelse og opplæringskort skal være tilgjengelig for representanter fra Statens vegvesen på kursarrangørens kontoradresse. Er opplysningene lagret elektronisk kan Statens vegvesen kreve datert utskrift undertegnet av undervisningsansvarlig.

§ 19. Reaksjonsmidler overfor kursarrangør

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen dersom vilkårene for å være godkjent som kursarrangør ikke lenger er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi kursarrangør pålegg eller advarsel når forskriftens krav ikke er oppfylt.

Regionvegkontoret kan midlertidig eller permanent tilbakekalle godkjenningen når vedkommende

- a) har gjort vesentlige brudd på forskriften
- b) på tross av skriftlig pålegg eller advarsel bryter eller har brutt bestemmelser i forskriften
- c) hindrer eller unndrar seg tilsyn, eller ikke gir opplysninger om opplæringen eller driften som Statens vegvesen ber om.

Første gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal den normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Regionvegkontoret kan fastsette tidsfrist for avvikling av en kursarrangør som ikke har undervisningsansvarlig, og kan sette forbud mot at kursarrangøren tar inn nye elever.

§ 20. Reaksjonsmidler overfor undervisningspersonell

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenning som instruktør eller undervisningsansvarlig dersom vilkårene for å være godkjent ikke lenger er oppfylt.

Regionvegkontoret kan gi undervisningspersonell pålegg eller advarsel når forskriftens krav ikke er oppfylt.

Regionvegkontoret kan midlertidig eller permanent tilbakekalle godkjenningen når vedkommende

- a) har gjort vesentlige brudd på forskriften
- b) på tross av skriftlig pålegg eller advarsel bryter eller har brutt bestemmelser i forskriften
- c) hindrer eller unndrar seg tilsyn, eller ikke gir opplysninger om opplæringen eller driften som Statens vegvesen ber om.

Første gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal den normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Dersom godkjenningen som utrykningsinstruktør er tilbakekalt etter denne forskrift kan vedkommende heller ikke undervise ved teoriopplæring.

Kapittel 6. Opplæringen**§ 21. Obligatorisk opplæring**

Obligatorisk opplæring omfatter teoretisk og praktisk undervisning i samsvar med § 24 til § 28. Eleven må ha deltatt i det minimum antall timer som er beskrevet for å få den obligatoriske opplæringen godkjent. En undervisningstime varer i 45 minutter.

Opplæringen består av fire trinn som gjennomføres i kronologisk rekkefølge. Måloppnåelse i ett trinn er en forutsetning for å kunne ha godt utbytte av opplæringen i det neste trinnet.

Undervisningen skal legges til rette slik at elevene kan nå de målene som er fastsatt.

§ 22. Føreransvaret

Under opplæring til erverv av kompetansebevis som betinger utrykningskjøring anses instruktøren som fører av motorvognen. Bestemmelsene i eller i medhold av vegtrafikkloven kapittel II og § 21, § 22 og § 22a, gjelder likevel også for eleven så langt de passer.

§ 23. Plikt til å avbryte opplæringen

Dersom en elev ikke har tilstrekkelige kompetanse til å gjennomføre opplæringen i trinn 3 og 4 på en meningsfylt måte, plikter utrykningsinstruktør å avbryte opplæringen i det aktuelle trinnet.

Dersom eleven ikke aksepterer at opplæringen avbrytes fremlegges saken for regionvegkontoret som kan fatte vedtak. Regionvegkontorets vedtak kan påklages til Vegdirektoratet.

Ved avbrutt opplæring skal kursarrangør informere eleven om disse rutinene.

§ 24. Hovedmål for opplæringen

Etter endt opplæring skal eleven ha den kompetanse som er nødvendig for å kjøre utrykning forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er utrykningsførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre utrykning på en måte som

- a) er trafikk sikker
- b) er tydelig og gir god samhandling
- c) er effektiv og fører til god fremkommelighet for utrykningskjøretøyet
- d) tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- e) er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal også kunne utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er førers ansvar, samt ta nødvendig hensyn til passasjerer.

§ 25. Mål og timeantall for trinn 1

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha en grunnleggende forståelse for hva utrykningskjøring innebærer, kjenne til opplæringens innhold og være bevisst på de krav som stilles til utrykningsfører.

Eleven skal vite at det er nødvendig med god kompetanse i bilkjøring for å ha utbytte av opplæring i utrykningskjøring, og være motivert for å tilegne seg eller styrke denne kompetansen.

Eleven skal

- a) kjenne til mål og innhold for opplæring til kompetansebevis
- b) kjenne til de krav som gjelder ved erverv og fornyelse av kompetansebevis, og de lover og forskrifter som regulerer utrykningskjøring
- c) drøfte hva som ligger i begrepene kjøredyktighet og utrykningskjøring
- d) få demonstrert presis bilkjøring og utrykningskjøring
- e) oppsummere trinn 1 og reflektere over videre læreprosess i trinn 2.

Trinn 1 er på til sammen seks undervisningstimer, hvorav minst tre av timene brukes til demonstrasjon og oppsummering. Bokstav d og e skal gjennomføres i angitt rekkefølge som avslutning av trinn 1.

Klasseromsundervisningen kan gjennomføres med inntil 15 elever. Demonstrasjonen i bil, jf. tredje ledd bokstav d, kan gjennomføres med inntil tre elever i bilen. Bokstav e skal gjennomføres som klasseromsundervisning.

§ 26. Mål og timeantall for trinn 2

Eleven skal kunne kjøre presist, tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse til å kjøre bil i trafikk.

Eleven skal

- ha kunnskap om bilens oppbygging med tanke på sikkerhet og miljø
- ha god kjøreteknisk ferdighet
- ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting
- ha en kjøremåte som er sikker, effektiv, behagelig, miljøriktig og økonomisk i variert trafikkmiljø og som gir god samhandling med andre trafikanter.

Det er ikke fastsatt minste timetall for opplæringen i dette trinnet. Undervisningen må tilpasses elevens erfaringsbakgrunn og mulighet for selvstendig øving.

Som avslutning av trinn 2 skal det gjennomføres en obligatorisk veiledningstime med varighet på 45 minutter. Denne skal inneholde både praktisk kjøring og veiledningssamtale. Med utgangspunkt i elevens prestasjoner skal eleven og utrykningsinstruktøren sammen ta stilling til i hvilken grad målene for trinnet er nådd. Utrykningsinstruktøren skal gi eleven en vurdering i spørsmålet om eleven har den kompetansen som er nødvendig for å få et godt læringsutbytte av opplæringen i det neste trinnet.

§ 27. Mål og timeantall for trinn 3

Eleven skal kunne kjøre utrykning på en presis, tydelig, sikker og selvstendig måte i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne reflektere over og begrunne egne handlingsvalg i etterkant av kjøringen.

Eleven skal

- kunne gjøre rede for hvilke muligheter og begrensninger mennesket har i forbindelse med utrykningskjøring
- kunne gjøre rede for hvordan de fysiske lover virker inn på kjøretøyet og har betydning for kjøremåten
- kjenne til og drøfte hvilken risiko utrykningskjøring kan medføre og hvordan det kan påvirkes av den enkelte fører
- kunne gjøre rede for faremomenter og risiko ved kjøring med redusert sikt
- ha kjennskap til og kunne utføre kontroll av utrykningskjøretøyet
- kunne anvende grunnleggende prinsipper ved utrykningskjøring i et enkelt trafikkmiljø
- kunne kjøre utrykning i by- og tettstedsmiljø
- kunne kjøre utrykning på veg utenfor tettbebyggelse.

Det kan undervises med inntil tre elever i bilen. Hvis undervisningen gjennomføres med en elev i bilen skal eleven gjennomføre minst 25 timer praktisk kjøring. Hvis undervisningen gjennomføres med to elever i bilen skal hver elev gjennomføre minst 18 timer praktisk kjøring og 18 timer påsitt. Hvis undervisningen gjennomføres med tre elever i bilen skal hver elev gjennomføre minst 15 timer praktisk kjøring og 30 timer påsitt. Den teoretiske undervisningen i trinnet skal være på minst 10 timer.

§ 28. Mål og timeantall for trinn 4

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre utrykning i samsvar med hovedmålet for opplæring til kompetansebevis for utrykningsførere.

Eleven skal

- gjennomføre et styrt utrykningsoppdrag på 45 minutter med vekt på sikkerhet og fremkommelighet
- ut fra et gitt oppdrag planlegge kjørerute ved hjelp av kart eller vegbeskrivelse, identifisere og beskrive mulige risikofaktorer i forhold til kjøreruten og egne begrensninger, samt beskrive og argumentere for ønsket atferd
- gjennomføre et selvstendig utrykningsoppdrag på 30 minutter med vekt på sikkerhet og fremkommelighet
- dele opplevelser og egne refleksjoner etter endt oppdrag og oppsummere hele opplæringsforløpet.

Trinn 4 er på til sammen fire undervisningstimer, hvorav minst to av timene brukes til forberedelser, refleksjon og oppsummering. Bokstav a til d skal gjennomføres i angitt rekkefølge.

Bokstav d skal gjennomføres som klasseromsundervisning med inntil 15 elever.

Kapittel 7. Utrykningsprøven

§ 29. Alminnelige bestemmelser

Utrykningsprøven består av en teoretisk og en praktisk prøve. Vegdirektoratet kan fastsette retningslinjer for innhold og vurdering av utrykningsprøven. Den teoretiske prøven skal avlegges før den praktiske prøven.

Time for teoretisk og praktisk prøve bestilles hos Statens vegvesen.

Dersom kandidaten blir tatt for juks eller forsøk på juks ved prøven, vurderes prøven til ikke bestått.

§ 30. Teoretisk prøve

Den teoretiske prøven kan avlegges når trinn tre i opplæringen er gjennomført og meldt inn. Prøven er skriftlig og må gjennomføres på norsk. Dersom 85 prosent av oppgavene er riktig besvart skal prøven vurderes som bestått. Statens vegvesen fastsetter de steder hvor teoriprøven kan gjennomføres. Vegdirektoratet utarbeider teoretiske prøver.

Hvis kandidaten har lese- og skrivevansker eller tilsvarende, kan Statens vegvesen etter dokumentert søknad gi tillatelse til tilrettelagt prøve.

Kandidaten kan bare bruke hjelpemidler godkjent av Statens vegvesen.

Ved ikke bestått teoretisk prøve kan ny prøve ikke avlegges før det har gått to uker.

Bestått teoretisk prøve er gyldig i tre år.

§ 31. Praktisk prøve

Praktisk prøve kan avlegges når all obligatorisk opplæring er gjennomført og innmeldt til Statens vegvesen sitt elektroniske register og teoretisk prøve er avlagt. Til den praktiske prøven skal det settes av 65 minutter. Prøven avlegges for en sensor oppnevnt av regionvegkontoret.

I enkelte tilfeller kan det være tilsynspersonell eller mer enn en sensor til stede i kjøretøyet under prøven. Hvis kandidaten ønsker det, og forholdene ellers ligger til rette for det, kan undervisningspersonell fra kursarrangør være med i kjøretøyet under prøven.

Prøvestrekningen utarbeides slik at kandidaten får mulighet til å vise sine ferdigheter under vekslende veg- og trafikkforhold. Den praktiske prøven vurderes i størst mulig grad som en helhet. Den praktiske prøven begynner med sensors klargjøring før prøven og avsluttes med tilbakemelding om resultatet av prøven. Sensor skal vurdere om kandidaten i tilstrekkelig grad har nådd de målene som er fastsatt for opplæringen. Kontroll før kjøring, sikkerhetskontroll og kjøring i trafikk skal inngå i prøven.

Regionvegkontoret fastsetter i samråd med politiet de steder hvor praktisk prøve skal gjennomføres.

Ved ikke bestått praktisk prøve kan ny prøve ikke avlegges før det har gått fire uker.

Bestått praktisk prøve er gyldig i tre år. Praktisk prøve avlagt og bestått før bestått teoretisk prøve er gyldig i tre måneder.

Ved kjøring til praktisk prøve anses kandidaten som fører av motorvognen.

§ 32. Avbrudd av praktisk prøve

Prøven kan avbrytes og vurderes til ikke bestått hvis det oppstår en situasjon hvor sensor eller andre trafikanter må gripe inn for å unngå fare, skade eller vesentlig ulempe, og kandidaten selv skulle ha avverget situasjonen.

Inntreffer driftsstopp, illebefinnende eller andre forhold som gjør det vanskelig å gjennomføre prøven, kan prøven avbrytes og vurderingen utstå til ny prøve kan gjennomføres.

§ 33. Resultat av prøven

Kandidaten skal gis beskjed om resultatet av prøven umiddelbart etter at den er avsluttet. Dersom en teoretisk prøve vurderes til ikke bestått, skal kandidaten etter ønske få tilbakemelding om hvilke tema som er besvart galt.

Dersom den praktiske prøven vurderes til ikke bestått, skal kandidaten gis en skriftlig begrunnelse for vedtaket.

Kapittel 8. Kjøretøy til opplæring og prøve

§ 34. Kjøretøy til opplæring

Kjøretøy til bruk i opplæring til erverv av kompetansebevis skal være godkjent utrykningskjøretøy etter forskrift 18. januar 2002 nr. 55 om godkjenning og registrering av utrykningskjøretøy.

Kjøretøy til bruk i opplæring etter denne forskrift, skal være personbil med maksimal tillatt totalvekt på 3 500 kg, bredde på minst 1,5 m og minst fire sitteplasser som sikrer gode opplæringsvilkår for alle elevene. Kjøretøyet skal ha en farge lik basisfargen som vanligvis benyttes på utrykningskjøretøy brukt av politi, brannvesen eller ambulansetjeneste. Kjøretøyet skal ha en konstruktiv hastighet på minst 120 km/t og være utstyrt med dobbel betjeningsinnretning for brems.

Statens vegvesen godkjenner kjøretøy som skal brukes til opplæring etter denne forskrift. Godkjenning som lærevogn skal anmerkes i vognkortet.

Kjøretøy benyttet til opplæring som ikke medfører utrykningskjøring eller til demonstrasjon der godkjent utrykningsinstruktør selv kjører, er fritatt fra krav om dobbel betjeningsinnretning for brems, og trenger ikke spesiell godkjenning fra Statens vegvesen.

Under opplæring på vei som er åpen for alminnelig ferdsel skal kjøretøyet bak være tydelig merket «OPPLÆRING» eller «UNDERVISNING».

§ 35. Kjøretøy til praktisk prøve

Kjøretøy til praktisk prøve skal være godkjent lærevogn, jf. § 34.

Kapittel 9. Vedlikehold av utrykningskompetanse

§ 36. Faglig vedlikehold og oppdatering

Den enkelte utrykningsfører skal til en hver tid ha den kompetanse som er nødvendig i forhold til type oppdrag og kjøretøy. Etat, foretak eller organisasjon som har utrykningstjeneste som en del av virksomheten plikter å sørge for at utrykningspersonellet gjennomfører nødvendig faglig vedlikehold og utvikling.

§ 37. Vedlikeholdstrening

Med vedlikeholdstrening menes øving i utrykningskjøring for å holde ved like eller videreutvikle utrykningskompetanse i forhold til type oppdrag og kjøretøy i utrykningssjåførens tjeneste. Vedlikeholdstrening i utrykningskjøring skal kun forekomme i den utstrekning som er nødvendig.

Hver enkelt etat, foretak eller organisasjon skal utarbeide intern instruks for hvordan slik vedlikeholdstrening skal gjennomføres.

Vedlikeholdstrening i utrykningskjøring må tilfredsstillende følgende krav

- a) treningen må være godkjent av overordnet
- b) godkjent instruktør, jf. § 14, skal være med og veilede under treningen
- c) treningen må være i samsvar med hovedmålene i § 24
- d) berørte politidistrikter skal varsles
- e) treningen må loggføres og loggen oppbevares i minst 6 måneder. Loggen skal vise fører, instruktør, kjøretøy, tidspunkt, strekning og eventuelle hendelser.

Kapittel 10. Avsluttende bestemmelser**§ 38. Flytting av kurs**

Av hensyn til belastningen i et område kan regionvegkontoret eller politiet innen seks uker før kursstart kreve at kurset flyttes til et annet tidspunkt eller et annet sted.

§ 39. Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat

Regionvegkontoret kan godkjenne fører av utrykningskjøretøy, utrykningsinstruktør og undervisningsansvarlig som har tilegnet seg kvalifikasjoner i annen EØS-stat gjennom utdanning eller yrkeserfaring som etter direktiv 2005/36/EF gir yrkeskompetanse i disse yrkene i vedkommende stat.

§ 40. Gebyr

For hver prøve og utstedelse av kompetansebevis hos Statens vegvesen betales gebyr etter satsene i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m § 14– 2. Person som unnlater å møte til avtalt prøve må betale gebyr med mindre prøven ble avbestilt senest to virkedager før avtalt prøvetidspunkt. Gebyr må være betalt før nytt prøvetidspunkt kan bestilles.

Selv om fristen for avbestilling er utløpt kan gebyr for unnlatt oppmøte frafalles dersom det fremlegges legeattest eller annen dokumentasjon som gjør det rimelig å frafalle kravet.

§ 41. Unntak

Regionvegkontoret kan gjøre unntak fra § 8 første ledd bokstav c og § 11 første ledd bokstav e.

Regionvegkontoret kan ellers, ved enkeltvedtak, gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskriften når det foreligger særlig tungtveiende grunner.

Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra denne forskrift.

§ 42. Saksbehandling

For vedtak som fattes med hjemmel i denne forskrift, gjelder lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Bestemmelsene i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 14–1 om klage og samme forskrift vedlegg 1 § 6 om utfyllende bestemmelser skal anvendes i saker om medisinske krav etter denne forskrift.

Det er adgang til å klage på utrykningsprøven, med unntak for det som gjelder sensors skjønnsmessige vurdering av den praktisk prøven, jf. forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven § 32.

Med regionvegkontoret menes i denne forskrift Statens vegvesen Region øst.

Vegdirektoratet er klageinstans.

§ 43. Overgangsregler

Eksisterende godkjenninger av kursarrangører og undervisningspersonell vil fortsatt være gjeldende. Allerede godkjente kursarrangører må fornye godkjenningen, jf. § 9, innen 1. juli 2014.

§ 44. Frister for oppfyllelse av nye krav

Kravene i § 34 annet ledd og § 35 må være oppfylt innen 1. juli 2010.

Kursarrangør må innen 1. januar 2010 ha oppfylt kravene i § 10 første ledd bokstav b, § 11 første ledd bokstav c, § 13, § 16 første ledd bokstav f.

Fra 1. januar 2010 skal opplæringen drives i samsvar med læringsmålene i § 24 til § 28.

Intern instruks om vedlikeholdstrening, jf. § 37 annet ledd annet punktum, skal være tatt i bruk innen 1. januar 2010.

§ 45. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2009.

§ 46. Opphevelse

Forskrift 9. oktober 2001 nr. 1152 om opplæring og kompetansebevis for fører av utrykningskjøretøy oppheves ved denne forskrifts ikrafttredelse.

12. juni Nr. 638 2009**Delvis ikraftsetting av lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 12. juni 2009 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 34–1 første ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

Lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plandelen), med unntak av kapittel 15 i loven, trer i kraft fra 1. juli 2009. Fra samme tidspunkt iverksettes endringene i kapittel 1 og 19 og lovens tittel fastsatt i lov 8. mai 2009 nr. 27 om endringer i lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen). Plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 kapittel I–VII, med unntak av § 6, § 21 og § 32, oppheves fra samme tidspunkt.

12. juni Nr. 639 2009**Delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet etter plan- og bygningsloven**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 12. juni 2009 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

1. —
2. Den myndighet som er tillagt departementet i lov om planlegging og byggesaksbehandling kapittel 2–14 legges til Miljøverndepartementet.
3. Den myndighet som er tillagt departementet i lov om planlegging og byggesaksbehandling i første, tredje, femte og sjette del, for så vidt myndigheten gjelder lovens kapittel 2–14, legges til Miljøverndepartementet.
4. Den myndighet som er tillagt departementet i lov om planlegging og byggesaksbehandling for de deler av loven som ikke framgår av pkt. 2 og 3, legges til Kommunal- og regionaldepartementet.
5. Fylkesmannen gis myndighet som mekler etter § 5–6 i loven.

12. juni Nr. 640 2009**Forskrift om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 12. juni 2009 med hjemmel i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. (pengespillloven) § 10. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder tilskudd til humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner og foreninger fra spilleoverskuddet i Norsk Tipping AS.

§ 2. Omfanget av tilskuddet

Samlet tilskudd utgjør 18 % av det årlige overskuddet fra spillvirksomheten i Norsk Tipping.

Tilskuddet regnes som frie midler innenfor de rammer som følger av organisasjonens godkjenning etter lotteriloven.

Tilskuddsordningen gjelder fra og med året 2009.

§ 3. Beregning av tilskudd

Tilskudd beregnes på bakgrunn av den enkelte organisasjons andel av det samlede overskuddet fra gevinstautomater i 2001.

Røde Kors, Redningsselskapet, Norges Handikapforbund, Kreftforeningen, Landsforeningen for Hjerte- og lungesyke, Norges Blindforbund, Flyktningshjelpen, Redd Barna, Norsk Folkehjelp og Nasjonalforeningen for folkehelsen får uten søknad utbetalt en andel av samlet tilskudd, fastsatt ut fra organisasjonenes inntekter fra gevinstautomater i 2001 etter følgende prosentsats.

Organisasjon	%
Norges Røde Kors	34,9
Redningsselskapet	21,5
Handikapforbundet	3,3
Kreftforeningen	11,2
LHL	1,9
Blindforbundet	3,0
Flyktningshjelpen	1,6
Redd Barna	1,8
Nasjonalforeningen for folkehelsen	1,1

Norsk Folkehjelp	2,6
Totalt 10H	82,9 %
Til øvrige automatorganisasjoner	17,1 %
Totalt	100 %

§ 4. Organisasjoner som kan søke tilskudd

Tilskudd kan bare søkes av humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner som mottok inntekter fra lovlig oppstilte gevinstautomater i 2002, og som var godkjent som lotteriverdig organisasjon av Lotteritilsynet etter tidligere § 10 i lotteriloven jf. lovens § 5. For å få tilskudd må organisasjonen fortsatt være godkjent og oppfylle de krav som ble stilt for å kunne bli godkjent. Organisasjoner som har blitt godkjent på nytt, må ha fått ny godkjenning før 1. januar det året det søkes tilskudd for.

Likt med gevinstautomater regnes også lotteriatomat og varegevinstautomat.

Organisasjoner som nevnt i § 3 andre ledd og organisasjoner som er tilknyttet disse, er dermed ikke søknadsberettiget. Det samme gjelder organisasjoner tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

Søknad om tilskudd avgjøres av Lotteritilsynet.

§ 5. Restbeløp og avkortning

Dersom det totale dokumenterte søknadsbeløpet fra søknadsberettigede organisasjoner er mindre enn størrelsen på det samlede tilskuddet etter at organisasjoner som nevnt i § 3 andre ledd har fått tilskudd, vil gjenstående beløp bli overført til fordelingen for påfølgende år.

Dersom det totale dokumenterte søknadsbeløpet fra søknadsberettigede organisasjoner overstiger størrelsen på det samlede tilskuddet etter at organisasjoner som nevnt i § 3 andre ledd har fått tilskudd, vil alle dokumenterte søknadsbeløp bli avkortet med samme proSENTSATS.

§ 6. Søknad om tilskudd

Søknaden skal fremsettes på eget skjema og sendes Lotteritilsynet innen 1. juni. Det vil normalt ikke bli gitt fristsettelse eller oppreisning for fristoversittelse. Søknaden gjelder for ett år av gangen.

Søknaden skal inneholde

- kopi av siste godkjente årsberetning (for å dokumentere virksomheten i organisasjonen).
- dokumentasjon for hvilke inntekter organisasjonen mottok fra gevinstautomater i 2001. Organisasjonens regnskap for 2001 godtas såfremt det viser organisasjonens inntekter fra gevinstautomater.
- Dersom regnskapet fra 2001 ikke klart viser organisasjonens inntekter fra gevinstautomater, skal søknaden i tillegg inneholde kopi av årsoppgjør fra automatentreprenør eller bankkontoutskrift som dokumenterer samlet overføring av inntekter fra gevinstautomater til organisasjonen.

Bestemmelsene i andre ledd punkt b og c gjelder ikke organisasjoner som fikk tilsendt foreløpig tilskuddsbrev i 2004 eller som i 2008 fikk tildelt kompensasjon for bortfall av inntekter fra gevinstautomater. Disse organisasjonene trenger ikke å dokumentere inntektene fra gevinstautomater i 2001 på nytt.

§ 7. Vedtak om foreløpig tilsagn

Vedtak om foreløpig tilsagn om tilskudd skal sendes hver enkelt søker som oppfyller vilkårene for tilskudd.

§ 8. Klageadgang

Vedtak om foreløpig tilsagn, avslag og beslutning om avvisning anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, og kan påklages etter lovens kapittel VI. Lotterinemnda er klageinstans for Lotteritilsynets vedtak.

ProSENTVIS avkortning av tilskudd på grunn av at det totale søknadsbeløpet overstiger størrelsen på det samlede tilskudd etter § 2, anses ikke som et avslag. En slik avkortning kan ikke påklages.

§ 9. Endelig tilsagnsbrev

Etter at alle søknadene er behandlet, sender Lotteritilsynet endelig tilsagn om tilskudd til hver enkelt søker som oppfyller vilkårene for tilskudd.

Endelig tilsagn om tilskudd kan ikke påklages.

§ 10. Utbetaling

Tilskudd utbetales i fjerde kvartal det året det søkes tilskudd, etter endelig fordeling.

Tilskudd til organisasjonene som nevnt i § 3 andre ledd, utbetales årlig i andre kvartal.

§ 11. Bortfall av tilskudd, krav på tilbakebetaling

Lotterimyndighetene kan når som helst kreve fremlagt opplysninger som er av betydning for søknaden.

Organisasjonen har plikt til straks å melde til Lotteritilsynet dersom den blir oppmerksom på at tilskuddet er gitt på feil grunnlag. Dersom det er gitt tilskudd på uriktig eller ufullstendig grunnlag, kan vedtak om tilskudd endres og det uriktig utbetalte beløpet kreves tilbakebetalt med tillegg av renter.

§ 12. Straff

Overtredelse av forskriften straffes etter lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. § 15.

§ 13. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraft straks.

For 2009 fastsetter Lotteritilsynet særskilt frist for innsending av søknader etter § 6.

12. juni Nr. 641 2009**Iverksettning av lov 16. januar 2009 nr. 6 om endringer i husleieloven**

Heimel: Fastsett ved kgl.res. 12. juni 2009 med heimel i lov 16. januar 2009 nr. 6 om endringer i husleieloven del II nr. 1. Fremja av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 16. juni 2009 kl. 14.50.

Lov 16. januar 2009 nr. 6 om endringer i husleieloven tek til å gjelde frå 1. september 2009.

8. juni Nr. 650 2009**Forskrift om stopp i fisket etter tobis i EU-sonen**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. juni 2009 med hjemmel i forskrift 18. desember 2008 nr. 1416 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2009 § 12 første ledd. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Stopp i fisket

Norsk fiske etter tobis i EU-sonen er stoppet fra og med 8. juni 2009 kl. 17.00. Siste frist for innmelding til Norges Sildesalgslag er satt til 8. juni kl. 19.00.

§ 2. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskriften straffes etter lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 60. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

10. juni Nr. 651 2009**Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 10. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 67. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endring:

Ny § 34c skal lyde:

§ 34c. Dispensasjon fra fredningsbestemmelser

Fiskeridirektoratet kan gjøre unntak fra fredningstiden for hummer, jf. § 34a første, tredje og fjerde ledd, og tillate fangst av rognhummer når det er nødvendig for etablering av akvakultur med hummer og slik fangst vurderes å være forsvarlig ut fra hummerbestandens tilstand i det aktuelle området. Det kan også gjøres unntak fra teinepåbudet i § 33 første ledd. Tillatelse kan kun gis til innehaver av tillatelse til å drive oppdrett av hummer.

Den som gis tillatelse etter første ledd plikter å sette ut et antall hummerunger på fangststedet som antas å minst kompensere for den reduserte rekrutteringen som følge av uttaket av rognhummer. Fanget rognhummer skal gjenutsettes på fangststedet snarest mulig etter kultivering, med mindre Fiskeridirektoratet bestemmer noe annet. Det kan settes vilkår for tillatelse etter første ledd, herunder om antall hummerunger som skal settes ut, rapporteringsrutiner, merking av hummer som settes ut mv.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. juni Nr. 652 2009**Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo**

Hjemmel: Fastsatt av styret for Høgskolen i Oslo 11. juni 2009 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–3, § 3–4, § 3–8, § 3–9 § 3–10, § 3–11, § 4–5, § 4–7 og § 4–8. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

Kap. 1. Generelle bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo. Forskriften gjelder ikke for doktorgradsprogrammer.

§ 1–2. Motstrid med nasjonal rammeplan

Dersom denne forskriften strider mot en gjeldende nasjonal rammeplan, gjelder rammeplanens bestemmelser framfor forskriften.

§ 1–3. Definisjoner

Student

Person som er tatt opp til fag eller studium ved Høgskolen i Oslo i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7.

Studierett

Rettigheter knyttet til det å være tatt opp som student ved et studium og inneha studentstatus. Dette innebærer rett til deltakelse i all organisert undervisning, veiledning (individuell og i mindre grupper), øvelser og oppgaveløsning, laboratoriekurs, praksisstudier, feltarbeid mv. i studier studenten er tatt opp til.

Privatist

Person som går opp til eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 3–10 uten å være tatt opp ved studiet.

Rammeplan

Rammeplan er en nasjonal plan som beskriver mål, innhold og organisering av hele yrkesutdanninger og deler av slike, det vil si planer som omfatter enkeltfag eller studier. Nasjonale rammeplaner fastsettes av Kunnskapsdepartementet.

Fagplan

Fagplan betegner den enkelte institusjons plan for studier som følger nasjonal rammeplan. Fagplanen beskriver mer detaljert mål, innhold og organisering av fag/studier/utdanninger som reguleres av rammeplaner.

Studieplan

En studieplan beskriver mål, innhold og organisering av fag/studier/utdanninger som ikke reguleres av nasjonale rammeplaner.

Studieprogram

Ett- eller flerårig studieløp som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad, og med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan.

Studiepoeng

Mål på omfanget av et studium, der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

Fag

Samling av beslektede emner som er samlet under en felles fagbetegnelse.

Emne

Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, en emnegruppe, et studieprogram eller en grad.

Emnegruppe

Kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Utdanningsplan

Individuell plan for gjennomføring av et studium/studieprogram som utarbeides mellom høgskolen og den enkelte student. Planen inneholder bestemmelser om høgskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor høgskolen og medstudenter.

Eksamen

Betegnelse på en prøve med vurdering når resultatet skal inngå på vitnemålet/karakterutskriften eller innregnes i en karakter på vitnemålet/karakterutskriften.

Utsatt eksamen

Prøve som arrangeres for studenter som har levert legeerklæring eller hatt annet dokumentert gyldig fravær ved ordinær eksamen.

Ny eksamen

Prøve som arrangeres for studenter som har gjennomført, men ikke bestått ordinær eksamen.

Kap. 2. Generelle faglige bestemmelser

§ 2–1. *Grader og yrkesutdanninger. Påbyggingsstudier/videreutdanninger/studier av kortere varighet. Overgangsregler*

Høgskolen i Oslo kan tildele følgende grader og yrkesutdanning:

Grader

Høgskolekandidat, normert studietid 2 år.

Bachelor, normert studietid 3 år.

Master, normert studietid 1 1/2 år eller 2 år.

Yrkesutdanning

Allmennlærerutdanning, normert studietid 4 år.

De generelle kravene til gradene bachelor og master er fastsatt i egne forskrifter. For øvrig framgår kravene til den enkelte grad eller yrkesutdanning av fag- eller studieplan for det/den aktuelle studiet/utdanningen.

Påbyggingsstudier/videreutdanninger/studier av kortere varighet

Høgskolen i Oslo kan gi påbyggingsstudier/videreutdanninger som bygger på avsluttet 2-årig, 3-årig eller 4-årig grunnutdanning. HiO tilbyr også studier av kortere varighet som bygger på generell studiekompetanse.

Overgangsregler

Det må sikres rimelige overgangsordninger for grader som utgår. Overgangsregler skal framgå av fag- eller studieplan.

§ 2–2. *Fastsetting av fag- eller studieplan*

(1) Det skal fastsettes fag- eller studieplan for alle studier/studieprogrammer som tilbys ved Høgskolen i Oslo og som skal godskrives studenten i form av studiepoeng.

(2) Avdelingsstyret fastsetter fagplan for studier/studieprogram der det eksisterer nasjonale rammeplaner.

(3) Studieutvalget eller rektor, avhengig av studiets omfang og finansieringsmåte, fastsetter studieplan for øvrige fag/emner/emnegrupper/studieprogram.

(4) Studieutvalget kan fastsette retningslinjer for etablering av nye studier og krav til fag- og studieplaner.

§ 2–3. *Generelle bestemmelser knyttet til fag- eller studieplan*

(1) Et emne skal normalt være minimum av 10 studiepoengs omfang dersom dette ikke strider mot rammeplan.

(2) Det skal framgå av fag- eller studieplan hvilke vurderinger underveis i studieløpet som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter på vitnemål/karakterutskrift, og hvilke vurderingsuttrykk som benyttes i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3–9 sjette ledd.

§ 2–4. *Endringer i fag- eller studieplan og pensum*

Endringer i fag- eller studieplan skal ikke tre i kraft før ved nytt studieår. Mindre endringer i pensum kan foretas underveis i studiet.

§ 2–5. *Godskriving, fritak og faglig godkjenning*

(1) Avdelingsstyret avgjør søknader om godskriving av beståtte emner, fag, eksamener eller prøver som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved Høgskolen i Oslo.

(2) Avdelingsstyret avgjør også søknader om fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve eller på grunnlag av dokumentasjon av realkompetanse.

(3) Avdelingsstyret avgjør søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av høyere utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, som faglig jevngrad med grad eller utdanning som tilbys ved Høgskolen i Oslo.

(4) Styret kan fastsette utfyllende bestemmelser eller retningslinjer for saksbehandling, vurdering og krav til dokumentasjon ved søknader om godskriving, fritak og faglig godkjenning på grunnlag av norsk eller utenlandsk utdanning og søknader om fritak på grunnlag av realkompetanse.

Kap. 3. Studierett, utdanningsplan, permisjon, studieåret

§ 3–1. *Studierett*

(1) Den som har akseptert tilbud om studieplass har studierett i henhold til den normerte studietid for det aktuelle hel- eller deltidsstudiet han/hun er tatt opp til. Studieretten kan normalt beholdes i inntil ett år i tillegg, dersom studenten er forsinket i sine studier i forhold til den normerte studietid. I tidsberegningen på ett år inngår ikke utsatt studiestart, midlertidig utestengelse fra høgskolen og permisjoner etter § 3–5 første ledd.

(2) Studenten må betale semesteravgift samt fylle ut utdanningsplan og/eller registrere seg hvert semester innen gjeldende frister for å beholde studieretten.

(3) Studieretten opphører når studenten selv bekrefter at hun/han trekker seg fra studieprogrammet.

(4) For studenter som har fullført studiet og vitnemål/karakterutskrift er utstedt, gjelder studieretten til frist for betaling av semesteravgift for neste semester.

§ 3-2. Tap av studierett

- (1) Studenter kan miste studieretten på et studium de er tatt opp til i følgende tilfeller:
 - a. Studenten har ikke betalt semesteravgift, fylt ut utdanningsplan og/eller registrert seg, jf. § 3-1 andre ledd.
 - b. Studenten har overskredet den fastsatte grensen for normert tid med eventuelt tillegg i tid, jf. § 3-1 første ledd.
 - c. Studenten har brukt opp sine forsøk til eksamen eller praksisperiode i henhold til fag- eller studieplan og til forskrift om studier og eksamen.
 - d. Studenten har ikke avlagt og bestått eksamen i løpet av det siste studieår, og har ikke permisjon.
- (2) Vilkår for tap av studieretten skal framgå av utdanningsplanen.
- (3) Avdelingsstyret fatter vedtak om tap av studierett. Vedtak om tap av studierett kan påklages.
- (4) Den som har mistet studieretten etter første ledd bokstav b, c og d kan søke nytt opptak til studiet ved Høgskolen i Oslo etter tre år, såframt overordnede bestemmelser gir anledning til dette.

§ 3-3. Nytt opptak – adgang til eksamen

- (1) For studenter som har hatt opphold på tre år fra studiet og fått nytt opptak til samme studieprogram, starter studiet på nytt med nye forsøk til eksamen og praksis etter § 4-4 og § 4-5 der rammeplan gir adgang til dette. For øvrige studenter som har fått nytt opptak til samme studieprogram, teller tidligere forsøk til eksamen og praksis etter § 4-4 og § 4-5.
- (2) Studenter som er i karantene etter å ha mistet studieretten har ikke adgang til eksamen som privatist.

§ 3-4. Utdanningsplan

- (1) Mellom høgskolen og student som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om høgskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor høgskolen og medstudenter.
- (2) Utdanningsplanen skal være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre planlagt studium eller studieløp på normert tid som heltids- eller deltidsstudent.
- (3) Utdanningsplanen kan endres etter avtale mellom avdeling og student.

§ 3-5. Permisjon

- (1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-5. Permisjon kan også gis ved førstegangstjeneste, sykdom og andre tungtveiende grunner.
- (2) For permisjon av øvrige grunner bør studenten ha gjennomført studier innenfor det aktuelle studieprogram i minst ett semester. Det kan normalt gis permisjon for inntil ett år.
- (3) Avdelingsstyret avgjør søknader om permisjon.

§ 3-6. Studieåret

Studieåret begynner medio august og avsluttes ultimo juni. Rektor kan fastsette undervisningsterminer, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3-8.

Kap. 4. Oppmelding og vilkår for eksamen. Veiledet praksis**§ 4-1. Vilkår for oppmelding til eksamen**

- (1) Avdelingsstyret og studieutvalget kan gi regler om arbeidskrav/studiekrav, obligatoriske oppgaver, krav om avlagte eksamener eller prøver, obligatorisk deltakelse eller gjennomført praksis for at studenten skal ha adgang til en eksamen eller få fortsette studiet. Vilkårene skal gå fram av fag- eller studieplan.
- (2) Ved mistanke om fusk eller forsøk på fusk gjelder § 6-5 fjerde ledd.

§ 4-2. Oppmelding

- (1) Studenten melder seg normalt selv opp til ordinær eksamen ved å bekrefte utdanningsplanen. Studenter som ikke har utdanningsplan, blir innenfor normal studieprogresjon automatisk oppmeldt til ordinær eksamen.
- (2) Studenter som tar ny eller utsatt eksamen, må selv melde seg opp innen nærmere fastsatte frister.
- (3) Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.

§ 4-3. Avmelding

- (1) Avmelding til ny og utsatt eksamen skal skje innen to uker før eksamen. Avmeldingen skal skje på studentweb eller skriftlig.
- (2) Studenter som etter klage på karakter får sensur i perioden mellom trekkfristen og selve eksamensdagen for ny og utsatt eksamen, kan likevel trekke seg slik at de ikke bruker et eksamensforsøk.

§ 4-4. Antall forsøk til eksamen

En student har ikke rett til å framstille seg til eksamen i samme fag, kurs eller emne mer enn tre ganger. Avdelingsstyret selv eller et utvalg oppnevnt av avdelingsstyret kan i særlige tilfeller gi dispensasjon for et fjerde og siste eksamensforsøk. Antall forsøk til eksamen gjelder ikke for masteroppgaven, jf. § 5-3.

§ 4-5. Veiledet praksis og antall forsøk

For utdanninger der gjennomføringen av praksis er gjenstand for en faglig vurdering, gjelder følgende:

- a. Studenten har rett til kontinuerlig veiledning og tilbakemelding, slik at han/hun hele tiden er orientert om hvordan han/hun fungerer i forhold til målene for praksisperioden.
- b. Dersom det på et tidspunkt i en veiledet praksisperiode kan være tvil om studenten vil kunne nå målene og bestå praksisperioden, skal studenten kalles inn til et møte mellom de berørte parter (student, representant for utdanningen/veileder, øvingslærer/representant for praksisstedet). Studenten skal i møtet gis skriftlig melding/varsel om at det er tvil om studenten vil kunne oppfylle målene og bestå praksisperioden. Dette møtet skal avholdes senest tre uker før praksisperiodens avslutning og uansett på et tidspunkt som gir studenten mulighet til å vise tilfredsstillende praksis den siste del av perioden for å bestå. Ved praksisperioder på 5 uker eller mindre må møtet holdes halvveis i perioden.
- c. For hver praksisperiode skal det foretas avsluttende vurdering i forhold til målene for praksisperioden. Vurderingen skal bygge på vurdering underveis og eventuelle praktiske prøver. Vurderingsresultatet og beskrivelsen av hva som er vurdert skal være underskrevet av student, representant for utdanningen/veileder, øvingslærer/representant for praksisstedet. Studenten skal ha kopi av den skriftlige vurderingen.
- d. Avdelingsstyret oppnevner et praksisutvalg som skal fatte vedtak om ikke bestått praksis.
- e. Får en student vurderingen «ikke bestått» på en veiledet praksisperiode, må praksisperioden eller deler av denne tas om igjen før studenten kan gå videre i studiet. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes, jf. § 3–2 første ledd.
- f. Dersom det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke avdelingsstyret selv eller et utvalg oppnevnt av avdelingsstyret om å få tilrettelagt en tredje og siste praksisperiode dersom rammeplanen gir anledning til dette.
- g. Dersom det etter varslings tidspunktet, jf. pkt. b, oppstår forhold som er av en slik art at det utvilsomt ville føre til at praksisperioden ble underkjent dersom det hadde oppstått tidligere, skal det likevel kunne føre til at praksisperioden blir vurdert til «ikke bestått».

Kap. 5. Gjennomføring av eksamen

§ 5–1. Ordinær eksamen

Ordinær eksamen gjennomføres med den vurderingsform og i det semester som er angitt i fag- eller studieplanen.

§ 5–2. Ny og utsatt eksamen

(1) Studenter som har gyldig fravær fra en ordinær eksamen, har rett til utsatt eksamen. Som gyldig fravær regnes sykdom eller annen dokumentert, tvingende fraværsgrunn. Avdelingsstyret avgjør om fraværet kan godkjennes som gyldig.

(2) Rett til utsatt eksamen har også studenter som på grunn av utvekslingsopphold/deltidsstudier i utlandet ikke har kunnet gå opp til ordinær eksamen.

(3) Studenter som har strøket til ordinær eksamen har rett til ny eksamen.

(4) Ved mistanke om fusk gjelder § 6–5 fjerde ledd.

(5) Under forutsetning av at det blir arrangert ny og utsatt eksamen i faget/emnet for studenter etter første, andre eller tredje ledd, gis også studenter som ikke har hatt gyldig fravær eller vil forbedre karakteren, adgang til ny og utsatt eksamen. Oppmelding til ny og utsatt eksamen forutsetter at studenten har benyttet et eksamensforsøk ved ordinær eksamen.

(6) Ny og utsatt eksamen arrangeres normalt sammen og skal gjennomføres innen rimelig tid etter ordinær eksamen.

(7) Studenter som ikke gjennomfører eller ikke består ny eller utsatt eksamen, har ikke krav på å få gå opp på nytt før ved neste ordinære eksamen. Dette gjelder også studenter som har hatt gyldig fravær ved ny eller utsatt eksamen.

(8) Ved endring av fag- og studieplan eller pensum, har studenter rett til å gå opp til ny eller utsatt eksamen etter gammel ordning. Slik eksamen skal arrangeres innen ett år etter at siste ordinære eksamen ble arrangert. For fag, kurs eller emner som opphører gjelder følgende: Dersom det etter siste ordinære eksamen og en ny eller utsatt eksamen fortsatt gjenstår studenter som ikke har bestått eller har hatt gyldig fravær, kan det etter søknad arrangeres en tredje og siste eksamen. Slik tredje eksamen skal arrangeres innen ett år etter siste ordinære eksamen.

(9) Bestemmelsene om ny og utsatt eksamen gjelder også hjemmeeksamener, mappevurderinger og lignende vurderingsformer, så langt dette er mulig. Avdelingsstyret kan fastsette andre ordninger for gjennomføring av ny og utsatt eksamen i slike tilfeller.

§ 5–3. Fornytt sensur av masteroppgaver og andre store oppgaver

(1) En student kan levere ny eller revidert masteroppgave en gang dersom masteroppgaven ikke er bestått. Det er ikke adgang til å få vurdert en ny masteroppgave i samme studieprogram når studenten tidligere har fått vurdert sin oppgave med bestått resultat.

(2) Med mindre annet framgår av fag- eller studieplan, kan en student ved ikke bestått levere omarbeidet versjon av bacheloroppgaven, hovedprosjekt og andre større oppgaver på 15 studiepoeng eller mer med egenutformet problemstilling til sensur en gang.

(3) Det er anledning til å levere omarbeidet versjon av praksisrelaterte oppgaver på mindre enn 15 studiepoeng ved ikke bestått dersom det ikke er mulig å endre problemstilling for oppgaven uten av praksisperioden gjennomføres på nytt.

(4) For øvrige oppgaver enn de som er nevnt i denne paragraf, er det ikke anledning til å levere omarbeidet versjon.

§ 5-4. Fravær fra eksamen under tilsyn, trekk

(1) Dersom sykdom forhindrer studenten i å møte til eksamen, må legeerklæring som omfatter eksamensdagen foreligge for at det skal være et gyldig fravær. I så fall blir det ikke regnet som et eksamensforsøk. Dersom det ikke er mulig å framlegge legeerklæringen på eksamensdagen, må den leveres eller poststemples senest en uke etter eksamensdagen.

(2) En kandidat som ikke møter til eksamen til fastsatt tid, registreres som «ikke møtt». Dette teller som ett eksamensforsøk.

(3) Kandidater som velger å avbryte eksamen uten å levere oppgavebesvarelsen, skal undertegne skjema for trekk hos hovedinspektør og levere tilbake oppgaven og alt utlevert materiale. Trekk regnes som ett eksamensforsøk.

(4) En kandidat som blir syk under eksamen under tilsyn, kan velge å trekke seg. Velger kandidaten å trekke seg ved eksamen, signeres skjema for trekk og kandidaten har da brukt ett eksamensforsøk dersom det ikke leveres legeerklæring, jf. første ledd.

(5) For kandidater som leverer blankt, blir oppgavebesvarelsen behandlet som trekk og kandidaten har da brukt ett eksamensforsøk.

§ 5-5. Fravær fra skriftlig eksamen uten tilsyn (hjemmeeksamen, mappevurdering og lignende vurderingsformer)

(1) En kandidat som ikke leverer besvarelsen innen fristen, registreres som «ikke møtt». Dette teller som ett eksamensforsøk.

(2) Dersom sykdom forhindrer studenten i å levere eksamensbesvarelsen innen fristen, må legeerklæring som omfatter hele eller deler av eksamensperioden foreligge for at det skal være et gyldig fravær. I så fall blir det ikke regnet som et eksamensforsøk. Dersom det ikke er mulig å framlegge legeerklæringen på innleveringsdagen, må den leveres eller poststemples senest en uke etter innleveringsdagen.

(3) Akutt sykdom under eksamensperioden gir ikke automatisk rett til forlenget tid.

§ 5-6. Hjelpemidler

(1) Avdelingsstyret gir utfyllende regler om hvilke hjelpemidler som kan nyttes under eksamen. Hjelpemidler kan omfatte skrevne og trykte hjelpemidler, kalkulator og eventuelt tegneutstyr. Det skal være oppgitt på forhånd og tydelig framgå av eksamensoppgaven hvilke hjelpemidler som tillates brukt under eksamen.

(2) I enkelte fag gjelder spesielle regler for lovlige kalkulator typer. Dette skal være oppgitt på forhånd.

(3) Det er anledning til å bruke ordinær rettskrivingsordbok og tospråklige ordbøker på alle eksamener og prøver dersom annet ikke er fastsatt av avdelingsstyret.

(4) Studenten har plikt til å sette seg inn i hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt til den enkelte eksamen.

§ 5-7. Gjennomføring av skriftlig eksamen under tilsyn

(1) Kandidaten har ikke adgang til eksamenslokalet før eksamensinspektørene er på plass.

(2) I eksamenslokalet må kandidatens vesker og yttertøy plasseres på anvist sted. Bare skrivesaker samt tillatte hjelpemidler tas med til anvist plass. Det er kandidatens eget ansvar å sørge for å skaffe seg de tillatte hjelpemidlene. Lån av hjelpemidler fra andre kandidater er ikke tillatt.

(3) Kandidaten må være på plass i eksamenslokalet senest 15 minutter før eksamen starter. For sent frammøte kan føre til at kandidaten ikke får avlegge eksamen. Kandidater som møter etter at utdeling av eksamensoppgaver er påbegynt, skal avvises. Dersom forsinkelsen skyldes forhold kandidaten selv ikke har kontroll over, skal vedkommende gis adgang til eksamenslokalet inntil 30 minutter etter at eksamen er påbegynt.

(4) Kandidaten skal vise studentlegitimasjon eller annen gyldig legitimasjon med foto og signere kandidatliste, samtidig som kandidatnummer blir tildelt. Kandidater som ikke kan legitimere seg, får ikke adgang til eksamen.

(5) Det er ikke tillatt å gjøre nytte av mobiltelefon eller andre kommunikasjonsmedier under eksamen og heller ikke bringe disse med til anvist plass.

(6) Det er ikke tillatt med noen form for kommunikasjon mellom kandidatene under eksamen. Dersom kandidaten har spørsmål, skjer henvendelsen til en av eksamensinspektørene.

(7) De første 30 minutter etter at oppgaven er utlevert har kandidatene ikke adgang til å trekke seg fra eksamen eller forlate eksamenslokalet.

(8) Etter at kandidatene har inntatt anvist plass i eksamenslokalet, kan de ikke forlate denne uten adgang fra inspektør.

(9) Kandidatene har til disposisjon den oppgitte eksamenstid. Det gis ikke tillegg i tid for å avslutte arbeidet. Kandidater som fortsetter å arbeide etter at den disponible tid er ute, vil bli rapportert til sensorene.

(10) Eksamensbesvarelsen skal føres på egne innføringsark. Kandidaten har selv ansvar for å føre sitt kandidatnummer på alle innføringsark. Dersom selvkopierende eksamenspapir benyttes, har kandidaten ansvar for å skille kopiene fra originalen. Kulepenn brukes på selvkopierende eksamenspapir.

(11) Kandidaten blir sittende på sin plass til eksamensbesvarelsen er levert og kontrollert. Innleverte besvarelser kan ikke leveres tilbake uansett hvilken grunn som anføres. Etter innlevering må kandidaten forlate eksamenslokalet.

(12) Sensorene avgjør om kladd unntaksvis kan godtas som besvarelse.

§ 5–8. Innlevering av besvarelse ved hjemmeeksamen, mappevurdering og lignende vurderingsformer

(1) Besvarelsen skal være innlevert eksamensansvarlig innen det tidspunkt som er bestemt. Kandidater som har semesteradresse mer enn 10 mil fra høgskolen, kan postlegge besvarelsen etter avtale med avdelingen på forhånd. Det må da foreligge dokumentasjon fra postverket på at den er postlagt innen innleveringsfristen.

(2) Besvarelsen skal leveres i det antall eksemplarer som er fastsatt. Kandidaten må selv sørge for å ha en kopi. Besvarelsen skal normalt ikke påføres navn, men kandidatnummer.

(3) Kandidaten skal normalt vise gyldig legitimasjon, semesterkort og signere ved innlevering av besvarelsen.

(4) Kandidater har ikke krav på å få returnert eventuelle vedlegg til sine eksamensbesvarelser,

§ 5–9. Tilrettelegging av eksamen og alternative vurderingsformer

(1) Kandidater som av medisinske eller andre grunner har behov for tilrettelegging av eksamen eller alternativ vurderingsform i forbindelse med eksamen, må søke om dette innen fastsatte frister. Behovet må dokumenteres med legeattest eller attest fra andre sakkyndige. Attesten må inneholde en spesifikasjon av behovet for tilrettelegging eller alternativ vurderingsform i eksamenssituasjonen. Søknader om tilrettelegging av eksamen behandles av høgskoledirektøren og søknader om alternativ vurderingsform behandles av avdelingsstyret.

(2) Tilrettelegging av eksamen kan være:

Utvidet eksamenstid, hyppigere pauser, eget eksamensrom og bruk av hjelpemidler som døvetolk, PC, etc.

(3) Høgskoledirektøren kan gi retningslinjer for behandling av søknader om tilrettelegging av eksamen.

(4) Alternative vurderingsformer

Alternative vurderingsformer kan benyttes for kandidater som pga. kroniske lidelser og lignende ikke kan gjennomføre eksamen med ordinær vurderingsform.

§ 5–10. Eksamen på annet språk enn norsk

Avdelingsstyret kan fastsette at enkelte eksamener kan avholdes på annet språk enn norsk. Bestemmelser om dette skal framgå av fag- eller studieplanen. Avdelingsstyret kan også bestemme at enkeltkandidater etter søknad kan besvare eksamen på annet språk enn norsk der det er faglig mulig etter fag- eller studieplanen.

Kap. 6. Sensur, klage, vitnemål, privatist

§ 6–1. Sensor

(1) Ved eksamen eller prøve der resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium, oppnevner avdelingsstyret, eller etter delegering dekan, sensorer etter forslag fra studieleder i samråd med faglærere/faggrupper.

(2) Det skal være knyttet ekstern sensor til alle eksamener i henhold til retningslinjer for oppnevning og bruk av sensor.

(3) Bruk av sensor skal gå fram av emnebeskrivelse i fag- eller studieplanen. Det skal normalt benyttes to sensorer ved muntlig og skriftlig eksamen.

(4) Ekstern sensor kan ikke ha vært tilsatt ved Høgskolen i Oslo det siste året.

(5) Studieutvalget kan fastsette retningslinjer for oppnevning og bruk av sensor.

§ 6–2. Sensur, sensurfrist

(1) Ved eksamen der det ikke blir oppnådd enighet om karakterfastsetting, skal det oppnevnes en ny sensor som avgjør saken.

(2) Sensuren for masteroppgaver skal foreligge innen 6 uker etter innlevering.

(3) Dersom samme eksamen avlegges flere ganger, gjelder beste karakter.

§ 6–3. Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse, klagesensur

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsetting i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 5–3.

(2) Sensur kan påklages i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 5–3. Ved løpende vurdering avgjør avdelingsstyret når det kan framsettes klage ved den enkelte prøve, oppgave eller annen vurdering eller bare når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort. Det skal framgå av fag- eller studieplanen når det kan klages.

(3) Frist for behandling av klage på sensur er fire uker etter klagefristens utløp.

(4) Ved klagesensur skal det gis skriftlig begrunnelse samtidig med sensurvedtaket i samsvar med forvaltningsloven § 24. Resultatet etter klagesensur er endelig.

§ 6–4. Klage på formelle feil

Formelle feil kan påklages i samsvar med bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 5–2.

§ 6–5. Fusk

(1) Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller prøve regnes bl.a.:

– å ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen

– å presentere andres arbeid som sitt eget

- å sitere kilder eller på annen måte benytte kilder i skriftlige arbeider uten tilstrekkelige kildehenvisninger
- ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidater eller grupper
- å handle i strid med denne forskriften eller retningslinjer for den enkelte eksamen.

(2) Konsekvenser av fusk eller forsøk på fusk reguleres av lov om universiteter og høyskoler og behandles av høyskolens klagenemnd, jf. loven § 4–7 og § 4–8. Styret kan fastsette retningslinjer for behandling av fusk/forsøk på fusk.

(3) Annullering av eksamen eller prøve i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4–7, teller som ett forsøk til eksamen eller prøve, jf. forskriften § 4–4 og § 4–5.

(4) En student som mistenkes for fusk eller forsøk på fusk, har ikke rett til å framstille seg til eksamen eller prøve i det faget eller emnet som omfattes av mistanken, så lenge saken er under behandling. Bestemmelsen gjelder både ordinær og ny og utsatt eksamen eller prøve i vedkommende fag eller emne. Tilsvarende gjelder dette når det mistenkes fusk ved studie- eller arbeidskrav. Dersom klagenemnda kommer fram til at det ikke foreligger fusk og besvarelsen da blir vurdert til ikke bestått, har studenten rett til ny eksamen, prøve eller studie-/arbeidskrav.

(5) Høgskoledirektøren kan gi retningslinjer for behandling av saker om fusk og forsøk på fusk.

§ 6–6. Privatist

(1) Person som fyller kravene til opptak, men som ikke er tatt opp ved studiet, kan søke avdelingen om adgang til å gå opp til eksamen i et fag, emne eller emnegruppe som privatist. Privatistenes rettigheter begrenser seg til adgangen til å delta i offentlige forelesninger og til å gå opp til eksamen. Avdelingen som har ansvaret for faget eller emnet, kan bestemme om en privatist også skal gis adgang til annen undervisning.

(2) Privatister skal betale eksamensavgift i samsvar med retningslinjer for egenbetaling ved Høgskolen i Oslo.

(3) Søknad om status som privatist, oppmelding til eksamen og innbetaling av eksamensvederlag og semesteravgift må foreligge innen fastsatte frister. Dokumentasjon av generelle og eventuelle spesielle opptakskrav skal vedlegges søknaden.

(4) Forskrift om studier og eksamen gjelder også for privatister så lenge bestemmelsene ikke strider mot innholdet i denne paragraf.

§ 6–7. Vitnemål

(1) Avdelingen utsteder vitnemål etter avsluttet grad, yrkesutdanning eller praktisk-pedagogisk utdanning. Det enkelte vitnemålet utstedes bare én gang.

(2) Påbyggingsstudier, videreutdanninger, studier av kortere varighet, ikke fullførte gradsstudier eller yrkesutdanning dokumenteres ved karakterutskrift.

(3) Diploma Supplement utferdiges til studenter som får utstedt vitnemål.

(4) På vitnemål og karakterutskrifter skal det angis hvilket semester eksamen er avlagt. Hvis en student etter fullført yrkesutdanning eller grad på nytt avlegger eksamen i emne eller fag som inngår i den aktuelle yrkesutdanning eller grad, utstedes ny karakterutskrift.

(5) Dersom en student har fått fritak for eksamen eller prøve etter reglene i § 2–5, skal dette framgå av vitnemålet.

(6) Dersom en privatist har fått sine kunnskaper og ferdigheter prøvet på en annen måte enn studenter som er tatt opp til studiet, skal det angis på vitnemålet.

§ 6–8. Utfyllende regler

Styret kan gi utfyllende regler innenfor rammen av denne forskrift.

Kap. 7. Ikrafttredelse

§ 7–1. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. august 2009.

Fra samme tidspunkt opphører forskrift 2. juni 2005 nr. 536 om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo.

12. juni Nr. 653 2009

Forskrift om endring i forskrift om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 12. juni 2009 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 31, § 31a og § 31b og lov 10. februar 1967 om offentlighet i forvaltningen (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 17. september 1993 nr. 855 om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Gebyret er kr 500,– for alle overtredelser med unntak av § 1 f) hvor gebyret er kr 750,– og § 1 h) og i) hvor gebyret er kr 1 500,–. Det ilegges ett gebyr for hver overtredelse.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2009.

15. juni Nr. 654 2009**Forskrift om endring i forskrift om stopp i fisket etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 15. juni 2009 med hjemmel i forskrift 1. april 2009 nr. 385 om regulering av fisket etter makrell i 2009 § 23 første ledd. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 2. juni 2009 nr. 627 om stopp i fisket etter makrell for ikke-manntallsførte fiskere som fisker med landnot gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskriften straffes etter § 60 i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressursar (havressurslova). På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

II

Endringen trer i kraft straks.

16. juni Nr. 655 2009**Forskrift om endring i forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 16. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressursar (havressurslova) § 39 og lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 7. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 22. januar 2003 nr. 57 om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt åttende ledd skal lyde:

Når Fiskeridirektoratet har gitt dispensasjon fra bestemmelsene om veiing av fisk etter § 7 femte ledd, andre, tredje og fjerde punktum, skal landingen identifiseres med landingsdato, art, produkttilstand, størrelsessammensetning, estimert kvantum, fangstfelt, redskap og kvotetype. Når det er gitt dispensasjon etter § 7 femte ledd andre, tredje og fjerde punktum, skal fisker sende en melding til Fiskeridirektoratet før anløp havn på den måte og med den tidsfrist som Fiskeridirektoratet bestemmer.

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Ved landing der omsetning skjer samtidig, skal mottaker straks etter landing fylle ut sluttseddel som inneholder landingsopplysninger, omsetningsopplysninger og entydig henvisning til alle landingssedlene for hver varelinje, og undertegnes av kjøper og den som har fisket. Salgslaget kan fylle ut sluttseddel på kjøperens vegne og kan gi dispensasjon fra kravet om underskrift fra den som har fisket. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller tillate at den som lander fangst selv kan fylle ut seddel som inneholder landingsopplysninger straks etter at han ankommer mottaksstedet. Mottaker eller dennes representant skal straks etter at han ankommer mottaksstedet, fylle ut seddel som inneholder omsetningsopplysninger og entydig henvisning til tidligere seddel.

§ 7 femte ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene om veiing av fisk. Det kan dispenseres fra bestemmelser i andre ledd første punktum for fartøy under 15 meter største lengde som lander fisk på steder der det ikke finnes registrerte kjøpere i første hånd. Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon skal det blant annet legges vekt på lokale værforhold, om fartøyet må passere utsatte havområder og gangtid til nærmeste mottak. Fiskeridirektoratet kan sette vilkår for dispensasjoner.

II

Endringene trer i kraft straks.

16. juni Nr. 656 2009**Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 16. juni 2009 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 20 og forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 98. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endring:

§ 61 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Sør for 67° 10' N og langs kysten til grensen mot Sverige.

II

Endringen trer i kraft straks.

17. juni Nr. 657 2009**Forskrift om tilskudd ved frakt av reinslakt**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindrifftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Tilskudd ved frakt av reinslakt skal bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reineiere i ulike reinbeitedistrikter og tamreinlag, samt bidra til utjevning av fraktkostnader til marked.

§ 2. Vilkår

For at tilskudd skal kunne innvilges etter denne forskrift må

- den som slakter rein oppfylle de krav som stilles til rapportering,¹
- tilskudd for slaktedyrene ikke tidligere være innvilget,
- slakting og/eller frakt skje på en rasjonell måte,
- slaktedyrtilhøre lovlig siidaandeler eller tamreinlag etter reindrifftsloven,²
- slakting av rein og håndtering av reinkjøtt/skrott være i samsvar med gjeldende forskrifter.

¹ Jf. forskrift om rapportering av slaktet rein § 5.

² Jf. lov om reindrift § 11.

§ 3. Beregning av tilskudd

Tilskudd kan innvilges for frakt av slakteskrotter fra slakteanlegg til fryse-/nedskjæringsanlegg med kr 25,- per slakt for en avstand på 10–200 km, kr 30,- per slakt for en avstand på 201–300 km, og kr 35,- per slakt for en avstand på over 300 km.

Frakttilskuddet skal beregnes ut fra avstanden mellom slakteplass og fryse-/nedskjæringsanlegg.

Det innvilges kun ett tilskudd per rein.

§ 4. Krav til søknad

Søknad om frakttilskudd skal sendes til Reindriftssjefen på særskilt skjema innen den 15. i måneden etter at fraktoppdraget er utført.

Som vedlegg til søknaden kreves for øvrig den dokumentasjon som Reindriftssjefen finner nødvendig av hensyn til forvaltning og kontroll.¹

¹ Jf. forskrift om rapportering av slaktet rein § 7.

§ 5. Saksbehandling

Reindriftssjefen avgjør søknaden og anviser tilskuddet til utbetaling.

§ 6. Kontroll og tilbakebetaling

Reindriftssjefen kan kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet viser seg ikke å være oppfylt.

§ 7. Klageadgang

Reindriftssjefens vedtak etter denne forskrift kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningslovens regler.

§ 8. Dispensasjon

Det kan ikke dispenseres fra denne forskrift.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 711 om tilskudd ved frakt av reinslakt.

17. juni Nr. 658 2009**Forskrift om rapportering av slaktet rein**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at det foreligger en forvaltningsmessig kontroll av det slakteuttak som kreves for enkelte ordninger over reindriftsavtalen. Kontrollen er en del av de oppgaver Reindriftsforvaltningen har i henhold til Økonomireglementet for staten og skal basere seg på et samarbeid mellom Reindriftsforvaltningen og de som slakter rein.

§ 2. Definisjon

Med vedkommende reindriftsagronom menes i denne forskriften reindriftsagronomen i det reinbeiteområdet hvor slaktereinens eier er hjemmehørende. For siidaandeler i Trollheimen og tamreinlag er reindriftsagronomen i Sør-Trøndelag/Hedmark rette vedkommende.

Med tilsynsveterinær menes veterinær ansatt i Mattilsynet, og utpekt til å forestå kjøttkontroll og tilsyn med virksomheten.

§ 3. Økonomisk støtte

De som slakter rein kan søke om økonomisk støtte til å gjennomføre de alders- og kjønnsbestemmelser som kreves, jf. § 5.

§ 4. Plikter

De som slakter rein skal

- gi melding om slakting til vedkommende reindriftsagronom, jf. § 2, og senest innen 3 virkedager før slakting starter,
- rapportere månedlig til Reindriftssjefen om slakting av rein i henhold til § 5, og senest innen den 15. i måneden etter at slakting er gjennomført,
- legge til rette for stikkprøvekontroll av registrerings- og rapporteringsrutiner.

De som rapporterer slakt plikter å betale matproduksjons¹ og forskningsavgift.²

¹ Jf. forskrift 28. januar 2004 nr. 221 om avgifter og gebyr i matforvaltning.

² Jf. forskrift 6. april 2001 nr. 410 om forskningsavgift på landbruksprodukter.

§ 5. Rapportering

De som slakter rein skal føre en slaktejournal daglig eller per skift. Journalen skal overføres til Reindriftssjefen elektronisk på eget skjema i henhold til standardoppsett.

Slaktejournalen skal gi opplysninger om

- reineiers fødselsnummer,
- slakteriets organisasjonsnummer,
- slakteritype,
- transportone,
- utøvende slakteri,
- leveringssted,
- slaktedato,
- avregningsnummer,
- slaktenummer,
- kaldvekt,
- kvalitetsklasse,
- kasseringstype,
- dyrekode,
- rapporteringsperiode,
- brutto- og nettopris eksklusive mva. (pris hel skrott).

Reindriftssjefen kan i særlige tilfeller fravike kravene til rapportering.

§ 6. Kontroll

Kontrollen av de som slakter rein gjennomføres ved kontroll, etterkontroll og stikkprøver. Som grunnlag for etterkontroller skal de som slakter rein:

- under slakting skille ørene fra skinnen slik at hvert par henger sammen. Hvert par skal merkes med slaktenummer.

For rein som ikke identifiseres etter denne forskrift gjelder merkeforskriftens forbud om å skille ører fra skinn.
- pakke ører fra kalv separat i kolli av inntil 300 enheter etter fortløpende slaktenummer i samsvar med slakteliste. Ørene skal dypfryses og lagres slik at de er lett tilgjengelig for kontroll,
- legge ører, alternativt individmerke, samt slaktejournal fram for kontroll når vedkommende reindriftsagronom krever det,

d. ha ansvar for egnet lokale til gjennomføring av kontrollen. Lokalet skal være oppvarmet og tilstrekkelig belyst slik at det oppfyller kravene til et tilfredsstillende arbeidsmiljø. Varmt vann skal være tilgjengelig i lokalet.

Etterkontrollen kan avløses av en direkte kontroll på slakteplass/utskillingsplass. Ved slik direkte kontroll kan vedkommende reindriftsagronom dispensere fra vilkåret i første ledd bokstav d.

§ 7. Destruksjon

Ører alternativt individ-/årgangsmerker, skal oppbevares som beskrevet under § 7 til vedkommende reindriftsagronom(er), jf. § 2, godkjenner destruksjonen.

§ 8. Reindriftsforvaltningens oppgaver og kontroll

Dersom ikke annen kontroll er bedre og/eller mer kostnadseffektiv, skal det gjennomføres stikkprøvekontroll av den samlede reinslakt. Omfanget av stikkprøvekontrollen bestemmes av Reindriftssjefen. Stikkprøvekontrollen kan overlates til vedkommende reindriftsagronom.

Kontrollene skal i den grad det er praktisk mulig ta utgangspunkt i slaktedyrets eier og ikke i hvem som leverer dyret. Dersom det ved kontroller blir konstatert feilavregning, skal vedkommende slakteri og berørte reineier(e) informeres. I slike tilfeller skal ørene beslaglegges for eventuell senere kontroll av partene, merkenemnd eller annen offentlig myndighet.

§ 9. Avkortning og tilbakebetaling

Reindriftssjefen kan avkorte eller nekte økonomisk støtte etter § 3 dersom de som slakter rein ikke overholder sine plikter etter de til enhver tid gjeldende forskrifter for slaktning av rein, samt denne forskrift.

Reindriftssjefen kan videre kreve hele eller deler av allerede utbetalt støtte tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for støtten viser seg ikke å være oppfylt.

§ 10. Klageadgang

Reindriftsagronomens vedtak etter denne forskriften kan påklages til Reindriftssjefen etter forvaltningslovens regler.

Reindriftssjefens vedtak etter denne forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningslovens regler.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 710 om rapportering av slaktet rein.

17. juni Nr. 659 2009

Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap/fødsel

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Formålet med ordningen er å bidra til å finansiere leie av avløsere i reindriften ved svangerskap/fødsel og for å styrke kvinnes stilling i reindriften.

§ 2. Generelle vilkår for tilskudd

Tilskudd etter denne forskriften kan ytes ved avløsning i siidaandeler som har rett til tilskudd etter gjeldende forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.¹

Tilskuddet ytes kun til leder av siidaandel og ektefelle/samboer.

¹ Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3.

§ 3. Krav til arbeidsforhold og avløser

Avløsning må ordnes som et arbeidsgiver- og arbeidstakerforhold.

Avløser skal være minst 16 år og kan ikke ha næringsinntekt i siidaandelen eller være ektefelle/samboer til en som har næringsinntekt i siidaandelen.

§ 4. Utgifter som kan bli refundert

Tilskudd til avløsning kan bare ytes til dekning av faktiske utgifter til lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift. Dette forutsetter at utgiftene er innberettet til kommunekassereren.

§ 5. Tilskuddsgrunnlag

Kun dokumenterte utgifter til avløsning utgjør tilskuddsgrunnlaget. Maksimalt ytes kr 60 000,- per siidaandel per svangerskap/fødsel.

§ 6. Tidsbegrensning

Det kan ytes tilskudd til avløsning for både mor og far innenfor et tidsrom på 12 uker før og 39 uker etter fødsel.

Den som benytter avløser må ha vært registrert i siidaandelen driftsåret før fødselen for å være berettiget tilskudd.

Dersom barnet dør eller foreldrene ikke har omsorg for barnet kan det ytes tilskudd for tidsrommet før fødselen og inntil seks uker etter fødselen.

§ 7. Krav til søknad

Søknaden om avløsertilskudd må være sendt inn senest 12 måneder etter fødsel.

Søknad om tilskudd til avløsning sendes Reindriftssjefen for behandling. Vedlagt søknad skal det sendes kvitteringer for betalt arbeidsgiveravgift, kvittering for utbetalt lønn, betalt skattetrekk eller frikort og betalte feriepenger.

§ 8. Kontroll og tilbakebetaling

Reindriftssjefen kan foreta kontroll av oppgitte opplysninger og av dokumentasjon. Reindriftssjefen kan kreve hele eller deler av utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet viser seg å ikke være oppfylt.

§ 9. Klageadgang

Reindriftssjefens vedtak kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningslovens regler.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 706 om tilskudd til avløsning ved svangerskap/fødsel.

17. juni Nr. 660 2009**Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindrifftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Tilskuddet skal bidra til å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet samt heve inntekten og virke utjevnende mellom enheter i næringen.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med

- Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde også Trollheimen,
- reintall i vårflokk; reintall per 1. april inneværende driftsår. For siidaandel/tamreinlag hvor reindrifftsforvaltningen har gjennomført og godkjent telling i inneværende driftsår, brukes korrigert reintall per 1. april.

§ 3. Generelle vilkår for tilskudd

For at tilskudd skal kunne innvilges etter denne forskriften må

- siidaandelen/tamreinlaget utøve en reindrift som er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for næringen, blant annet pålagte tellinger og bestemmelser knyttet til oppfølgingen av vedtak om høyeste reintall eller godkjente bruksregler.
- leder/ledere av siidaandelen/tamreinlaget ha en avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum kr 50 000,- eksklusiv merverdiavgift i 2009.
- leder/ledere av siidaandelen ikke motta alderspensjon etter folketrygdlovens regler per 31. mars inneværende driftsår (2010). For felles siidaandel¹ og/eller siidaandel som er berettiget ektefelle-/samboertillegg etter § 9, gjelder dette yngste ektefelle/samboer.
- siidaandelen ha under 600 rein eventuelt under fastsatt høyeste reintall, per 31. mars inneværende driftsår. Avgang av rein i siidaandelen som overstiger disse grensene ved siste pålagte telling i driftsåret, må dokumenteres og godkjennes av reindriftsagronomen.

Det kan gjøres unntak fra grensen på 600 rein dersom følgende krav er oppfylt:

- det er fastsatt øvre reintall per distrikt og distriktet samlet holder seg innenfor dette reintallet, eller
- det er i henhold til Reindriftssjefens retningslinjer inngått en bindende avtale mellom Reindrifftsforvaltningen og samtlige siidaandelsinnehavere i distriktet om en reduksjonsplan for en tilpasning av reintallet innen en fastsatt tid, eller
- det er utarbeidet og godkjent bruksregler i henhold til reindrifftsloven kap. 7.

Det gjøres unntak fra grensen på 600 rein for siidaandeler i Vest-Finnmark reinbeiteområde for tilskudd etter denne forskrifts § 8.

¹ Jf. lov om reindrift § 13.

§ 4. Driftstilskudd

Driftstilskudd utgjør kr 10 000,- per siidaandel i samtlige reinbeiteområder.

I de siidaandelene hvor kvinner står som eneste leder og/eller leder av siidaandelen er under 30 år per 1. januar 2010, utgjør driftstilskuddet kr 25 000,-.

Ved overdragelse av siidaandel til personer under 35 år gis det et ekstraordinært driftstilskudd til den som overtar siidaandelen på kr 60 000,-. Tilskuddet gis hvert av de tre første årene etter overdragelsen. Etablerte siidaandeler med vilkår om tidsbegrensning i forbindelse med generasjonsovergang, samt fremtidige sideordnede rekrutteringsandeler, omfattes ikke av ordningen.

§ 5. Produksjonspremie

Siidaandelens produksjonspremie beregnes med 25 % av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige næringsinntekter fra rein tilhørende alle reineiere i siidaandelen. Ved salg av livdyr beregnes det produksjonspremie av denne inntekten bare i tilfeller hvor kjøperen er innvilget livdyrlån etter tidligere ordning over Reindriftens Utviklingsfond. Avgiftsfrie inntekter samt annet salg av livdyr inngår ikke som grunnlag for beregningen av produksjonspremien. Det utbetales ikke produksjonspremie for avgiftspliktig inntekt som overstiger kr 400 000,- per siidaandel og kr 1 000 000,- per tamreinlag.

Produksjonspremien utbetales til leder av siidaandelen.

For tamreinlagene vil årsregnskapene danne grunnlaget for beregningen av produksjonspremien.

Reindriftssjefen kan dispensere fra inntektsgrensen i første ledd ved avvikling av en siidaandel der hele flokken slaktes.

§ 6. Kalveslaktetilskudd

Kalveslaktetilskuddet utgjør kr 200,- per kalv som er slaktet og innrapportert til Reindriftssjefen i henhold til gjeldende regelverk.¹

Tilskuddet gis kun for kalver slaktet i perioden 15. august–31. desember.

Det gis også kalveslaktetilskudd for kalver som tapes som følge av radioaktivitetstiltak.²

Kalveslaktetilskuddet gjelder ikke for siidaandeler i Vest-Finnmark reinbeiteområde.

¹ Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein.

² Jf. gjeldende forskrift om kompensasjon for tiltak vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt.

§ 7. Tidligslaktetilskudd

Tidligslaktetilskudd kan innvilges til siidaandeler i samiske reinbeiteområder med unntak av Vest-Finnmark reinbeiteområde.

Det kan gis tidligslaktetilskudd i perioden mellom 15. august 2008–31. desember 2008. Slakteuttaket må gjennomføres på sommer- og/eller høstbeite.

For Troms og Finnmark er satsen kr 7,- per kg rein som tas ut for slakt på sommerbeitene til og med 10. oktober. Satsen er kr 4,- per kg fra og med 11. oktober.

For de øvrige områder er satsen kr 4,- per kg for hele perioden.

Tidligslaktetilskudd beregnes per kg slakt som er innrapportert til Reindriftssjefen i henhold til forskrift om rapportering av slaktet rein.

§ 8. Særskilt tilskudd til siidaandeler i Vest-Finnmark reinbeiteområde

For siidaandeler som oppfyller et produksjonskrav på 8 kg pr. rein i vårflokk pr. 31. mars 2009, skal det utbetales et tilskudd med en sats på kr 17,- pr. kg for slakt i perioden 15. august–10. oktober og 13 kr pr. kg for slakt i perioden 11. oktober–31. desember.

Tilskuddet beregnes pr. kg slakt som er innrapportert til Reindriftssjefen i henhold til forskrift om rapportering av slaktet rein.

§ 9. Ektefelle-/samboertillegg

Der begge ektefeller/samboere utøver aktiv reindrift¹ i samme siidaandel, skal det innvilges et ekstra driftstilskudd med en sats på kr 35 000,-. Det er ikke et vilkår at begge ektefellene/samboerne har eget merke.

Tilskuddet faller bort dersom én av ektefellene/samboerne ved siste ligningsoppgjør hadde en brutto inntekt utenom reindriften på mer enn kr 175 000,-. Godtgjørelse for verv i reindriftsnæringen regnes i denne sammenheng som inntekt fra reindriften.

¹ Jf. lov om reindrift § 13.

§ 10. Krav til søknad

Søknad om tilskudd med vedlegg for alle ordningene skal innen 1. april sendes elektronisk eller på særskilt skjema¹ til reindriftsagronomen i det reinbeiteområdet siidaandelen tilhører.

Som vedlegg til søknaden kreves kopi av innlevert tilleggsskjema til næringsoppgave fra reineiere som er registrert under leder av siidaandelen. For andre reineiere enn leder av siidaandelen er det tilstrekkelig å legge ved slaktebilag og/eller dokumentasjon på annen næringsinntekt. Leder av siidaandelen har ansvar for at all dokumentasjon under siidaandelen legges ved søknaden. Det kreves i tillegg dokumentasjon på slakteuttak i form av slaktebilag fra de som slakter rein og som foretar rapportering av slaktet rein² som grunnlag for tilskudd etter § 6 og § 7.

Ved søknad om ektefelle-/samboertillegg etter § 9 skal nødvendige opplysninger om inntektsforhold vedlegges.

¹ Jf. gjeldende forskrift om melding om reindrift.

² Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein.

§ 11. Saksbehandling

Reindriftsagronomen avgjør søknaden og anviser tilskuddet til utbetaling. Tilskuddet utbetales av Reindriftssjefen til leder av siidaandelen.

For ledere som har registrert felles siidaandel¹ og/eller siidaandel som er berettiget til ektefelle-/samboertillegg etter § 9, kan det samlede beløpet deles likt mellom ektefellene/samboerne og utbetales hver enkelt.

¹ Jf. lov om reindrift § 13.

§ 12. Kontroll og avkortning/bortfall av tilskudd

Reindriftsagronomen kan avkorte eller nekte tilskudd dersom søkeren

- a. har gitt feil opplysninger i tilskuddssøknaden og/eller melding om reindrift¹ for inneværende og/eller foregående driftsår.
- b. for øvrig ikke har fulgt gjeldende lover og forskrifter for næringen, herunder brudd på beitetidsbestemmelser, og manglende tilrettelegging for pålagt telling.

Reindriftsagronomen skal kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet, herunder avvikende reintallsopplysninger, viser seg ikke å være oppfylt. Tilbakebetalingskrav med utspring i ordninger over reindriftsavtalen kan motregnes av reindriftsagronomen mot innvilgede tilskudd.

¹ Jf. gjeldende forskrift om melding om reindrift.

§ 13. Klageadgang

Reindriftsagronomens vedtak etter denne forskriften kan påklages til Reindriftssjefen etter forvaltningslovens regler.

§ 14. Dispensasjon

Reindriftssjefen kan, etter søknad, dispensere fra reglene i denne forskriften når det foreligger ekstraordinære forhold som kan vanskeliggjøre videre drift og som ligger utenfor leder av siidaandelens kontroll.

§ 15. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 708 om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

17. juni Nr. 661 2009**Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser**§ 1–1. Formål**

Reindriftens Utviklingsfond skal bidra til å utvikle økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft i reindriften, herunder stimulere til oppbygging av stabile miljøer og strukturer i næringen som resulterer i utvikling av menneskelige ressurser, balansert bruk av naturgrunnlaget og full utnyttelse av produksjonspotensialet i reinflokkene.

§ 1–2. Styret for Reindriftens Utviklingsfond

Reindriftens Utviklingsfond forvaltes av et styre på fire medlemmer. Styret skal oppnevnes for fire år av gangen og for samme periode som Reindriftsstyret.¹ Leder i Reindriftsstyret skal samtidig være leder for fondets styre. Landbruks- og matdepartementet utpeker i tillegg ett medlem og ett varamedlem. Norske Reindriftsamers Landsforbund utpeker to medlemmer og to varamedlemmer.

Fondsstyrets arbeidsordning skal tilsvare Reindriftsstyrets så langt den passer.¹ Reindriftssjefen er sekretær for fondsstyret.

¹ Jf. gjeldende instruks vedrørende Reindriftsstyrets oppnevning og virksomhet.

§ 1–3. Økonomiske rammer

Reindriftens Utviklingsfond finansieres som en del av reindriftsavtalen. Hjemmel for fondsstyrets bevilgninger opprettes årlig ved tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet. Fondsstyret kan avslå søknader om økonomisk støtte ut fra fondets finansielle situasjon. Fondsstyrets virksomhet skal være i overensstemmelse med Økonomireglementet for Staten.

Fondsstyret kan gi retningslinjer og herunder fastsette satser for støtte for enkeltordninger under fondet. Fondsstyret kan videre fastsette nedre grenser for utgiftsposter som gir rett til tilskudd.

§ 1–4. Rapportering

Fondsstyret skal hvert år rapportere om sin virksomhet til Landbruks- og matdepartementet. Rapporten skal inneholde regnskap for siste år sammenholdt med budsjett og tidligere års regnskaper, samt en faglig evaluering av virksomheten.

§ 1–5. Virkeområde

Økonomisk støtte fra Reindriftens Utviklingsfond kan innvilges som tilskudd eller lån etter ordningene for

1. gjeterhytter, jf. kapittel 2,
2. støtte ved omfattende tap av rein i ulykker, jf. kapittel 3,
3. innløsning av siidaandeler, jf. kapittel 4,
4. utdanningsstipend, jf. kapittel 5,
5. øvrige reindriftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg, jf. kapittel 6,

6. refusjon av dokumenterte utgifter til deltakelse på kurs/etterutdanning og lignende for reindriftsutøvere, jf. kapittel 7,
7. Tidligpensjon.¹

Økonomisk støtte kan for øvrig innvilges til andre tiltak i samsvar med forskriftens formål, jf. § 1–1, herunder

- a. markedsfremmende tiltak,
- b. sikring av reindriftens beiterett, herunder støtte i forbindelse med distriktenes arbeid med sikring av reindriftens arealer,
- c. andre praktiske tiltak innenfor reindriften, herunder transport av rein og konfliktforebyggende tiltak,
- d. gjennomføring av strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for reintallstilpasning og ressursutnyttelse,²
- e. andre faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegransking, planlegging og avlstilltak,
- f. fagbrevordning i reindrift,
- g. utvikling av binæringer og formål av generell kulturell betydning for reindriftssamene,
- h. tiltak for å fremme likestilling og kvinners situasjon i reindriften,
- i. tilrettelegging av og deltakelse på 1–2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning,
- j. støtte til tiltak for reindriftsnæringen som følge av klimaskapte endringer.

Videre er midler fra Reindriftens Utviklingsfond avsatt til enkelte øremerkede formål, herunder midler til forskning, forsøk, veiledning og kunnskapsformidling.

Søknader om midler til forskning behandles av et eget styre bestående av fire personer oppnevnt av Norske Reindriftsamers Landsforbund og Landbruks- og matdepartementet med henholdsvis 2 personer hver.

¹ Jf. forskrift om tidligpensjon i reindriften.

² Se § 4–2.

§ 1–6. Fellesvilkår

Det er et vilkår for å få støtte fra Reindriftens Utviklingsfond at tiltaket fremmer reindriften i distriktet og området. Der det er aktuelt må tiltaket vurderes i forhold til den effekt det har på beiteslitasje og miljøet for øvrig.

Det forutsettes videre at den virksomhet som støttes er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

§ 1–7. Krav til søknad

Søknad om støtte fra Reindriftens Utviklingsfond skal sendes til Reindriftssjefen innen eventuell angitt frist.

Dersom styret for Reindriftens Utviklingsfond har utarbeidet egne søknadsskjema, skal disse brukes. Nødvendig dokumentasjon skal vedlegges søknaden.

§ 1–8. Saksbehandling og kontroll

Søknaden behandles av Reindriftssjefen, som avgir innstilling til styret for Reindriftens Utviklingsfond. Reindriftssjefen skal vurdere om områdestyret/distriktsstyret bør høres først.

Søknaden avgjøres av fondsstyret. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. Fondsstyret kan delegere avgjørelsesmyndighet til Reindriftssjefen.

Reindriftssjefen anviser støtten til utbetaling i samsvar med bevilgningsvedtak. Det kan fastsettes nærmere betingelser for støtten i bevilgningsvedtaket.

Fondsstyret kan kreve hele eller deler av støtten avkortet eller tilbakebetalt, eventuelt bringe lånet til forfall, dersom vesentlige forutsetninger for støtten viser seg ikke å være oppfylt.

§ 1–9. Klageadgang

Vedtak etter denne forskrift kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningslovens regler.

Kapittel 2. Tilskudd til gjeterhytter

§ 2–1. Vilkår for tilskudd

Tilskudd til gjeterhytter kan innvilges til siidaandel, siida, reinbeitedistrikt og tamreinlag.

For at tilskudd skal kunne innvilges må leder/lederne av siidaandelen ha en avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum kr 50 000,– eksklusiv merverdiavgift.¹

Tilskudd skal bare innvilges til nybygg-/investeringer som er godkjent i henhold til reindriftsloven.² Tilskudd skal ikke innvilges til gjeterhytter som er påbegynt eller ferdig før søknad fremmes. Kostnader til vedlikehold omfattes ikke av ordningen. Tilskudd kan imidlertid innvilges til riving av gjeterhytter hvor eier- eller ansvarsforholdet er ukjent.

Til samme gjeterhytte innvilges tilskudd bare én gang. Det kan innvilges tilskudd til maksimalt to gjeterhytter per siidaandel.

Det kan gjøres unntak fra hovedregelen om tilskudd én gang pr. hytte ved nødvendige utvidelser/større ombygginger av eksisterende gjeterhytter. Dette forutsetter at flere siidaandeler vil bruke hytten etter utvidelse/ombyggingen. Det kan også gis støtte til renovering av gjeterhytte ved overføring av siidaandel. Dette forutsetter at renovering skjer i stedet for nybygg. Investeringer som inngår i stadfestet distriktsplan eller godkjente bruksregler³ skal prioriteres.

I vinterbeiteområder ytes det kun tilskudd til hytter hvor søker er to eller flere siidaandeler i fellesskap, eller siidaer/distrikter og tamreinlag. Det ytes ikke tilskudd til bygging av hytter i høst- og vårbeiteområder.

Ved avvikling av siidaandeler kan Reindriftssjefen dispensere fra bestemmelsen i § 2–1 fjerde ledd.

- 1 Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3.
- 2 Jf. lov om reindrift § 21.
- 3 Jf. lov om reindrift § 57.

§ 2–2. Beregning av tilskudd

For gjeterhytter beregnes tilskuddet i forhold til størrelsen på hytta. Tilskudd til gjeterhytter utgjør kr 3 000,– per kvadratmeter. For felles hytter kan det ytes tilskudd med inntil kr 150 000,–. Til hytter for siidaandeler kan det ytes tilskudd med inntil kr 50 000,–.

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra denne bestemmelsens første ledd.

§ 2–3. Særskilt krav til søknad

Søknad om tilskudd til gjeterhytter skal fremmes på særskilt søknadsskjema. Som vedlegg til søknad om tilskudd til gjeterhytter kreves oppføringstillatelse¹ og målsatt tegning av hytta.

- 1 Jf. lov om reindrift § 21.

§ 2–4. Særskilt om utbetaling, kontroll og rapportering

Som hovedregel skal utbetalingen skje etterskuddsvis. Reindriftssjefen kan etter søknad an vise inntil 50 % av tilskuddet til utbetaling på forskudd i forhold til anleggets framdrift.

Før tilskuddet anvises til utbetaling skal reindrif tsagronomen kontrollere at tiltaket er gjennomført i samsvar med plan og bevilgningsvedtak.

Kapittel 3. Støtte ved omfattende tap av rein i ulykker

§ 3–1. Definisjon

Med ulykke menes i dette kapittel en uforutsigbar og akutt hendelse, som fører til at et større antall rein omkommer og som ikke med rimelig innsats kunne vært forhindret av reineier. Dette kan eksempelvis være drukning, snøskred, raving og akutt sykdomsutbrudd.

Tap som er forårsaket av låste beiter, nedslitte beiter, lavt slakteuttak eller av rovdyr regnes ikke som ulykke i dette kapittel.

§ 3–2. Vilkår for støtte

Støtte kan innvilges til den enkelte siidaandel/tamreinlag dersom

- a. tapet skyldes ren ulykke, jf. § 3–1,
- b. tapet ikke er erstattet over andre ordninger,
- c. tapte rein per siidaandel/tamreinlag som i samme ulykke, utgjør enten minst 10 % av flokken før tapet eller minst 150 dyr. Det innvilges dog ikke støtte for tap på under 10 rein. Med flokken før tapet menes reintall ved siste offentlig kontrollerte telling. Dersom slik telling ikke er foretatt siste driftsår legges reintallet i siste melding om reindrift til grunn.
- d. tapte rein etter bokstav c er godkjent dokumentert, jf. § 3–3,
- e. siidaandelen/tamreinlaget umiddelbart varslet tapet til reindrif tsagronom og distriktsstyre,
- f. siidaandelen/tamreinlaget iverksatte alle nødvendige tiltak for å forebygge/begrense tapet,
- g. siidaandelen har mottatt drifts-/produksjonstilskudd¹ i minst et av de tre foregående driftsårene,
- h. siidaandelen har under 600 rein, eventuelt under fastsatt øvre reintall i distriktet eller reintall i samsvar med godkjente bruksregler, ved slutten av driftsåret.

- 1 Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

§ 3–3. Dokumentasjon

Reindrif tsagronomen, veterinær, offentlig oppsynsmyndighet eller representant for en av disse skal dokumentere antall tapte dyr gjennom besiktigelse og opptelling av kadaver.

Ved tap i snøskred kan dokumentasjon av kadaver foretas etter snøsmelting. Der full kadaverdokumentasjon er umulig eller svært vanskelig, kan en sannsynliggjøring av tapets omfang godkjennes som tilstrekkelig dokumentasjon ut fra antall rein før og etter tapet. Slik før- og ettervurdering av reintallet utføres av Reindriftssjefen og forutsetter at det i etterkant av tapet foreligger offentlig kontrollert telling.

Ufødt kalv kan bare medregnes som del av tapet dersom drektige simlerein går tapt i perioden 15. april–1. juni. Det skal da gjøres en skjønnsmessig beregning av kalvetap, ut over forventet tidligtap, på grunnlag av forventet merkeprosent.

§ 3–4. Beregning av støtte

Fondets styre fastsetter nærmere retningslinjer for beregning av støtte.

Det skal gjøres fratrekk for en egenandel på kr 10 000,–.

§ 3–5. Særskilt krav til søknad

Søknad om støtte ved omfattende tap av rein i ulykker skal sendes så raskt som mulig, og senest 6 måneder etter at ulykken fant sted.

Søknaden skal minst inneholde

- a. oversikt over antall tapte dyr, fordelt på kjønn og alder (over 2 år, 1–2 år, kalv),
- b. kadaverdokumentasjon, jf. § 3–3,
- c. beskrivelse av hendelsesforløpet fram til tapet,
- d. beskrivelse av tiltak som er iverksatt for å forebygge/begrense tapet.

§ 3–6. Særskilt om avkortning, forskuddsutbetaling og kontroll

Styret for Reindriftens Utviklingsfond kan nekte eller avkorte støtten dersom søker

- a. har gitt uriktige opplysninger i søknaden,
- b. ikke har gjennomført pålagt telling av flokken,
- c. ikke har gjennomført tilfredsstillende varsling og tapsforebyggende/begrensende tiltak.

I opplagte saker kan Reindriftssjefen anvisa til utbetaling et forskudd på inntil 50 % av det beløp som forventes å bli utbetalt i støtte etter fullstendig behandling av søknad.

Kapittel 4. Innløsning av siidaandeler

§ 4–1. Vilkår for innløsning

Siidaandeler som har oppfylt det til enhver tid gjeldende minstekravet for drifts-/produksjonstilskudd¹ i minst ett av de tre siste driftsårene kan bli innløst mot tilskudd etter denne ordningen. Ordningen gjelder i de reinbeitedistrikter som har store problemer med tilpasningen og utnyttelsen av ressursene. Det kan gjøres unntak fra vilkåret i første punktum for distrikter hvor reintallet er betydelig lavere enn hva det er beitekapasitet til.

Siidaandeler som har mottatt omstillingslønn eller tilhører distrikt som har fått godkjent bruksregler, kan ikke innløses.

Ved avgjørelsen av om en siidaandel skal innløses skal det legges vekt på om

- a. innløsningen har betydning for reintallstilpasningen i distriktet,
- b. innløsningen bidrar til en forbedring av ressursutnyttelsen i distriktet,
- c. innløsningen bidrar til utvikling av en bærekraftig reindrift i distriktet.

1 Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

§ 4–2. Begrensning

Styret for Reindriftens Utviklingsfond kan avslå søknader om innløsning ut fra fondets finansielle situasjon. Ved eventuell prioritering av søknader skal det legges vekt på kriteriene i § 4–1 tredje ledd.

§ 4–3. Særskilt om saksbehandling

Søknadene skal behandles samlet. Søknadsfristen for inneværende driftsår er 10. oktober.

Dersom det er restmidler etter den samlede søknadsbehandlingen, kan innløsning innvilges fortløpende innefor de økonomiske rammer.

§ 4–4. Virkninger av innløsningen

Ved innløsningen fraskriver innehaver av siidaandelen seg de retter han/hun har som siidaandelsinnehaver etter reindriften, herunder retten til å overdra eller få overdratt siidaandel.¹ Innløser kan ikke gå inn i ektefelles/samboers siidaandel som solidarisk ansvarlig.² Ved felles siidaandel² må begge ektefeller/samboere avvike sin reindrift.

Innløser kan ha inntil 20 rein i eget merke til bevoktning i en annen siidaandel.³ Ved felles siidaandel kan innløserne ha til sammen inntil 30 rein i egne merker til bevoktning. Øvrige rein i siidaandelsinnehaver(e)s merke(r) skal normalt slaktes. Rein kan unntaksvis selges som livdyr dersom salget er godkjent av reindriftsagronomen og inntatt i distriktsplan/godkjente bruksreglene i kjøpers distrikt.

Rein tilhørende andre reieiere i innløseres siidaandel skal slaktes eller være dokumentert overført i eiernes egne merker til en annen siidaandel.

1 Jf. lov om reindrift § 12 og § 14.

2 Jf. lov om reindrift § 13.

3 Jf. lov om reindrift § 10, 2. ledd.

§ 4–5. Størrelse på innløsningsbeløp

Innløsningsbeløpet ytes som engangsutbetaling med kr 450 000,– per siidaandel.

Kapittel 5. Utdanningsstipend

§ 5–1. Vilkår for stipend

Utdanningsstipend kan innvilges til innehaver(e) av siidaandel, ektefelle/samboer og deres barn.

For at tilskudd skal kunne innvilges må leder /ledere av siidaandelen ha en avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum kr 50 000,– eksklusiv merverdiavgift.¹

For siidaandel som avvikles eller overdras kan muligheten for å motta stipend opprettholdes. Det kreves da sammenhengende utdanning som er påbegynt før eller i forbindelse med avviklingen/overdragelsen.

Utdanningen skal være ut over grunnskolen. Det tildeles kun stipend innenfor studiets normerte tid for full tids studier. Det skal ikke gis stipend til utdanning i kombinasjon med annet yrke enn reindrift, til etterutdanning ut over

grunnutdanning i et yrke, eller til studier/kurs hvor det gis støtte i form av dagpenger eller lignende. I tillegg må studiet/kurset være berettiget lån og stipend fra Statens lånekasse for utdanning.

1 Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3.

§ 5–2. Beregning av stipend

For utdanning i videregående skole utgjør stipendet kr 667,– per måned. For høyere utdanning som gir minst 30 studiepoeng per semester utgjør stipendet kr 1 333,– per måned. For høyere utdanning som gir fra 30 til 60 studiepoeng over to semestre utgjør stipendet kr 667 per måned, med et lineært økende tillegg per studiepoeng utover 30.

Det kan innvilges stipend for inntil 10 måneder per år.

§ 5–3. Særskilt krav til søknad

Søknad om utdanningsstipend skal sendes på særskilt søknadsskjema innen 1. november dersom utdanningen er påbegynt i høstsemesteret, eller innen 1. april dersom utdanningen er påbegynt i vårsemesteret. For utdanninger av flere års varighet kreves det årlig søknad.

Som vedlegg til søknaden kreves for hvert semester

- a. bekreftelse fra undervisningsinstitusjon om opptak,
- b. opplysning om varighet av og studiepoeng i undervisningsopplegget,
- c. plan over utdanning/studieprogresjon,
- d. bekreftelse på at søkeren har møtt fram til undervisning.

§ 5–4. Særskilt om utbetaling og rapportering

Stipendet utbetales for ett semester av gangen.

Stipendmottaker skal etter hvert utdanningsår rapportere om gjennomført skolegang til Reindriftssjefen. Rapporten skal foreligge før eventuell søknad om stipend for nytt studieår innvilges. Stipendmottaker skal straks melde fra til Reindriftssjefen om avbrudd/endring i utdanningsplanen.

Kapittel 6. Tilskudd til reindriftsanlegg

§ 6–1. Definisjon

Med reindriftsanlegg menes slakteanlegg og permanente gjerder/anlegg.

Med tilskuddsgrunnlag menes i dette kapittel tilskuddsberettigede kostnader. Dette omfatter materialkostnader (med veggfast inventar), transport og spesialarbeid. I særlige tilfeller, herunder bygging av større anlegg, kan leid konsulentbistand inngå i tilskuddsgrunnlaget. Ved slakte- og gjerdeanlegg kan også kostnadene til vei/parkering og vann/avløp inngå. Som spesialarbeid regnes elektriker-, rørlegger- og annet arbeid, som i henhold til gjeldende bestemmelser krever særlig kompetanse.

§ 6–2. Vilkår for tilskudd

Tilskudd til reindriftsanlegg kan innvilges til siidaandel, siida, reinbeitedistrikt og tamreinlag.

For at tilskudd skal kunne innvilges må leder/ledere av siidaandelen ha en avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum kr 50 000,– eksklusiv merverdiavgift.¹

Tilskudd skal bare innvilges til nyinvesteringer/nybygg, utvidelser eller større ombygginger.

Tilskudd skal ikke innvilges til reindriftsanlegg som er påbegynt eller ferdig før søknad fremmes.

Kostnader til vedlikehold, mobilt gjerdemateriell og midlertidige gjerder er ikke tilskuddsberettigede kostnader, jf. § 6–1. Tilskudd kan imidlertid innvilges til riving av andre reindriftsanlegg hvor eier- eller ansvarsforholdet er ukjent. Tilskudd til gjerder som konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part² omfattes ikke av denne ordning.

1 Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3.

2 Jf. forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

§ 6–3. Beregning av tilskudd

For reindriftsanlegg beregnes tilskudd med en fastsatt andel av tilskuddsgrunnlaget, jf. § 6–1. Tilskudd til reindriftsanlegg utgjør inntil 60 % av tilskuddsgrunnlaget når søker er siidaandel/siida, inntil 70 % når søker er reinbeitedistrikt/tamreinlag og inntil 80 % når søker er fellesbeitedistrikt eller minst to distrikter/tamreinlag i fellesskap. For slakteanlegg som klart er skilt fra øvrige anlegg utgjør tilskuddet inntil 50 % av tilskuddsgrunnlaget. Nedre grense for tilskuddsgrunnlaget er fastsatt til kr 20 000,–.

Kostnader som ikke inngår i tilskuddsgrunnlaget, jf. § 6–1, skal likevel tas med i kostnadsoversikten, jf. § 6–4 annet ledd.

Tilskuddsgrunnlaget regnes ut fra netto materialkostnader (eksklusive merverdiavgift).

I tillegg til tilskudd kan fondsstyret innvilge lån til reindriftsanlegg begrenset oppad til 0,5 million kroner. Slike lån skal bare innvilges innenfor de aktuelle budsjettår.

Det kan i særlige tilfeller gjøres unntak fra denne bestemmelsens første ledd.

§ 6–4. Særskilt krav til søknad

Søknad om tilskudd til reindriftsanlegg skal fremmes på særskilt søknadsskjema. Søknadsfrist for søknader om økonomisk støtte til reindriftsanlegg er 1. april og 1. november.

Som vedlegg til søknad om tilskudd til reindriftsanlegg kreves oppføringstillatelse, spesifisert kostnadsoversikt for alle kostnadsgrupper, reell finansieringsplan og målsatt tegning av anlegget. For bygging/ombygging/utvidelse av slakteri skal en spesifisert forretningsplan for minst 3 år foreligge samt nødvendige offentlige godkjenninger. For reindriftsanlegg med kostnad over kr 150 000,- skal det innhentes minst tre anbud på kostnadsgruppene som inngår i tilskuddsgrunnlaget, jf. § 6-1.

Flere reindriftsanlegg som inngår i en helhet kan samles i én søknad, men kostnadene forutsettes da spesifisert i vedlegg til søknaden.

§ 6-5. Særskilt om utbetaling, kontroll og rapportering

Som hovedregel skal utbetalingen skje etterskuddsvis. Reindriftssjefen kan etter søknad anwise inntil 50 % av tilskuddet til utbetaling på forskudd i forhold til anleggets framdrift.

Tilskuddet utbetales av Reindriftssjefen. Videre skal søker gi rapport om hvordan midlene er benyttet gjennom regnskap og om eventuelle særskilte forutsetninger er oppfylt innen ett år etter ferdigstillelse av anlegget.

Kapittel 7. Refusjon av kursavgift

§ 7-1. Vilkår for refusjon

Reindriftsutøvere kan få refundert utgifter til kurs/etterutdanning.

For at refusjon skal kunne innvilges må leder/ledere av siidaandelen ha en avgiftspliktig inntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum kr 50 000,- eksklusiv merverdiavgift.¹

Reindriftsutøveren skal i tillegg ha rein i eget merke og kurset/etterutdanningen skal ha som målsetting å opparbeide og/eller videreutvikle reindriftsutøverens kompetanse til utøvelse av reindrift.

¹ Jf. forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3.

§ 7-2. Beregning av støtte

Utgifter til kurs/etterutdanning kan refunderes med 50 % av dokumenterte utgifter, begrenset oppad til kr 6 000 per år.

§ 7-3. Krav til søknaden

Søknad om refusjon av utgifter må sendes Reindriftens Utviklingsfond innen 6 måneder etter kursets avslutning. Som vedlegg til søknaden sendes den dokumentasjon Reindriftssjefen krever.

Kapittel 8. Ikrafttredelse

§ 8-1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 704 for Reindriftens Utviklingsfond.

17. juni Nr. 662 2009

Forskrift om tidligpensjon i reindriften

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Tidligpensjon etter denne forskrift skal bidra til å lette generasjonsoverganger i reindriften for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra reindrift. Ordningen skal videre stimulere til at reintallet og sysselsettingsstrukturen tilpasses næringens ressurs- og inntektsgrunnlag.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder ved overdragelse eller avvikling av siidaandel som gjennomføres etter 1. januar år 2000.

Forskriften gjelder ikke for leder/ledere av siidaandel som har mottatt omstillingslønn, avviklingslønn eller har innløst siidaandel og mottatt innløsningsbeløp etter forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 4.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med

- referanseperiode*; fem sammenhengende år der siste år er to år tilbake i tid i forhold til søknadsåret,
- referanseinntekt*; summen av: næringsinntekt fra reindrift og utbetalte sykepenger som er opptjent gjennom reindrift i referanseperioden, dividert på fem,
- annen inntekt*; lønnsinntekt, næringsinntekt og sykepenger som ikke er opptjent gjennom reindrift, utbetalte dagpenger, uførepensjon, foreløpig uførestønad, attføringspenger og rehabiliteringspenger i referanseperioden dividert på fem,
- samlet inntekt*; summen av referanseinntekt og annen inntekt,

- e. *enbrukerpensjon*; tidligpensjon som ytes innehaver av siidaandel,
- f. *tobrukerpensjon*; tidligpensjon som ytes innehaver av siidaandel og dennes ektefelle/samboer, uavhengig av om siidaandelen er registrert på en eller begge ektefellene/samboerne.

§ 4. *Overdragelse og avvikling*

Det er et krav for å oppnå tidligpensjon at siidaandelen er overdratt eller avviklet. Det skal foreligge skriftlig erklæring på at den/de som overdrar/avvikler ikke vil gjenoppta reindrift. Det kreves attestasjon fra reindriftsagronomen på at reinen er overført og eventuell dokumentasjon på at dyr er slaktet.

Ny eier kan ikke være overdragerens ektefelle/samboer, foreldre eller søsken.

Tidligere innehaver av siidaandel som har gått av med tidligpensjon kan ha inntil 20 rein i bevokting i annen siidaandel etter reglene i reindriftsloven § 10, 2. ledd. Ektefeller/samboere kan til sammen ha inntil 30 rein.

§ 5. *Varighet i næringen*

For å utløse tidligpensjon må innehaver av siidaandel på overdragelses- eller avviklingstidspunktet ha hatt siidaandel selv i minst de siste 15 år. Innehavers næringsutøvelse må i denne perioden ha vært i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for reindriftnæringen.

§ 6. *Aldersgrenser*

For å ha krav på enbrukerpensjon må innehaver av siidaandel ha fylt 62 år. For å ha krav på tobrukerpensjon må i tillegg ektefelle/samboer ha fylt 60 år.

Retten til tidligpensjon bortfaller ved utgangen av den måned den som oppbærer pensjon fyller 67 år.

§ 7. *Referanseinntekten*

Innehaver av siidaandel og ektefellen/samboeren må ha hatt en samlet referanseinntekt på minst 45 000 kroner. Gjennomsnittlig næringsinntekt fra reindrift i referanseperioden må utgjøre minst 25 prosent av samlet referanseinntekt.

Reindriftssjefen kan etter en særskilt vurdering la næringsinntekt fra fiske, fangst og annen tilleggsnæring til reindrift inngå i referanseinntekten.

§ 8. *Inntektskrav for å utløse enbrukerpensjon*

Referanseinntekt til innehaver av siidaandel må utgjøre minst 50 prosent av innehavers samlede inntekt, eller innehavers og ektefelles/samboers samlede referanseinntekt må utgjøre minst 50 prosent av deres samlede inntekt.

§ 9. *Tilleggskrav for å utløse tobrukerpensjon*

Ektefelle/samboer må ha mindre enn 80 000 kroner i annen inntekt, og innehavers og ektefelles/samboers samlede referanseinntekt må utgjøre minst 50 prosent av deres samlede inntekt.

§ 10. *Deling av tobrukerpensjon*

Tobrukerpensjon deles likt mellom tidligere innehaver av siidaandel og ektefelle/samboer. Samme fordeling opprettholdes ved opphør av ekteskap/samboerskap.

Dersom tidligere innehaver av siidaandel eller ektefelle/samboer som mottar tobrukerpensjon dør i tidligpensjonsperioden, går gjenlevende part over på enbrukerpensjon.

§ 11. *Samordning og avkorting*

Det ytes ikke tidligpensjon etter denne forskrift for tidsrom det ytes avtalefestet pensjon eller uførepensjon, foreløpig uførestønad, rehabiliteringspenger, attføringspenger, eller etterlattepensjon fra folketrygden.

Utbetaling av tidligpensjon skal ikke overstige tidligere innehaver av siidaandel sin og eventuelt ektefelles/samboers samlede referanseinntekt.

Tidligere innehaver av siidaandel og ektefelle/samboer kan hver for seg ha en inntekt som nevnt i § 3, bokstav c på inntil 130 000 kroner. Pensjonen avkortes med 50 prosent av inntekt utover dette fribeløpet. Næringsinntekt fra reindrift opptjent før siidaandelen ble overdratt/avviklet belastes ikke fribeløpet.

§ 12. *Innsending og behandling av søknader*

Søknaden skal skrives på skjema fastsatt av Reindriftssjefen og underskrives av tidligere innehaver av siidaandel og eventuelt ektefelle/samboer. Søknaden sendes til reindriftsagronomen.

Søker er ansvarlig for at søknaden er fullstendig og korrekt utfylt. Reindriftsagronomen kontrollerer at søknaden er rett utfylt, at all nødvendig dokumentasjon følger vedlagt og gir om nødvendig uttalelse i saken. Reindriftsagronomen sender søknaden med vedlegg til Reindriftssjefen som avgjør søknaden.

I tidligpensjonsperioden er det ikke anledning til å søke overgang fra enbruker- til tobrukerpensjon.

§ 13. *Beregning og utbetaling av tidligpensjon*

Tidligpensjon beregnes fra og med den måned kravene i ordningen er oppfylt og søknaden med all nødvendig dokumentasjon har kommet reindriftsagronomen i hende.

Tidligpensjon utbetales månedsvis. Ved bruk av direkte utbetalingskort kan det kreves gebyr. Det er ikke anledning til å overdra krav på tidligpensjon til eie eller pant.

Beregnet beløp mindre enn 500 kroner per kvartal blir ikke utbetalt.

§ 14. Forhåndstilsagn

Innehaver og ektefelle/samboer kan kreve å få et foreløpig tilsagn på om de er berettiget til tidligpensjon. Forhåndstilsagnet er gyldig i tolv måneder fra det er kommet frem til søker.

§ 15. Satser

Satser for enbruker- og tobrukerpensjon blir fastsatt av Stortinget etter forslag i de årlige proposisjoner om reindriftsoppgjøret.

§ 16. Kontroll

Reindriftsagronomen eller den Reindriftssjefen gir myndighet skal føre kontroll med at utbetaling av tidligpensjon er i samsvar med denne forskriften.

Søker er forpliktet til å gi nødvendige opplysninger og dokumentasjon og til å godta de kontrolltiltak som iverksettes.

§ 17. Etterbetaling og tilbakebetaling ved feilutbetalinger

Den som mottar tidligpensjon plikter å underrette reindriftsagronomen om endringer i forhold som kan være avgjørende for om vedkommende fortsatt har rett til tidligpensjon eller for størrelsen på ytelsen.

Dersom en tidligere innehaver av siidaandel/ektefelle har mottatt tidligpensjon i strid med aktsom god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt, eventuelt trekkes i fremtidige utbetalinger. Tidligpensjon kan også kreves tilbakebetalt, eventuelt trekkes i fremtidige utbetalinger, når tidligere innehaver av siidaandel/ektefelle eller noen som har handlet på dennes vegne, i strid med aktsom god tro har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra forvaltningens side, og mottakeren burde ha forstått dette.

§ 18. Klage

Vedtak som er truffet i medhold av forskriften kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter forvaltningsloven.

§ 19. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 705 om tidligpensjon i reindriften.

17. juni Nr. 663 2009**Forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Formål

Tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag skal bidra til å gi disse økt medansvar for utvikling av reindriften i bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet samt for kriseberedskap. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avløserordning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger.

§ 2. Generelle vilkår

For at tilskudd skal innvilges etter denne forskriften må

- reinbeitedistriktet/tamreinlaget være i drift,
- reinbeitedistriktet/tamreinlaget utøve en reindrift som er i samsvar med gjeldende bestemmelser i henhold til lover og forskrifter for næringen, herunder pålagte tellinger og vedtak om høyeste reintall eller godkjente bruksregler,
- reinbeitedistriktet ha årsmøtegodkjent distriktsplan eller godkjente bruksregler i samsvar med reindriftsloven § 57.

§ 3. Tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning

Tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning til reinbeitedistriktene, herunder Trollheimen, ytes med et fast grunnbeløp på kr 40 000,- per distrikt. Ved sammenslåing av distrikter økes grunnbeløpet i forhold til antall distrikter som blir sammenslått, avgrenset til to år etter sammenslåingen.

I tillegg ytes et beløp per siidaandel på kr 12 000,-. Det variable tilskuddet skal kun ytes for det antall siidaandeler som er innvilget drifts-/produksjonstilskudd¹ i minst et av de tre foregående driftsårene.

Tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning utgjør

- kr 150 000,- til distrikt 17 i Øst-Finnmark
- kr 150 000,- til distrikt 16 i Øst-Finnmark
- kr 150 000,- til hvert av distriktene 30A, 30B og 30C i Vest-Finnmark reinbeite
- kr 30 000,- til Femund reinbeitedistrikt i Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde
- kr 120 000,- til hvert av tamreinlagene.

Distrikter som har vedtatt en siidainndeling gjennom årsmøtevedtak kan fordele midlene på de ulike siidaene.

¹ Jf. gjeldende forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

§ 4. Tilskudd til utarbeidelse av bruksregler

Det kan innvilges tilskudd til distrikter der distriktsstyret har utarbeidet og vedtatt bruksregler innen 1. juli 2009. Det er en forutsetning at bruksreglene er stadfestet av områdestyret og at reintallet er godkjent av Reindrifststyret innen behandlingen av distriktstilskuddet for 2010.

Tilskuddet søkes sammen med distriktstilskuddet for 2010 og utgjør et grunnbeløp på kr 20 000,- pr. distrikt, og et beløp på kr 2 000,- pr. siidaandel.

§ 5. Særskilt tilskudd for Trollheimen

Særskilt tilskudd for Trollheimen ytes med kr 100 000,- totalt til beiteleie. Beløpet disponeres av Reindrifstforvaltningen som får ansvar for betaling av leie i henhold til beiteavtalen.

Tilskudd til andre spesielle kostnader ytes med kr 15 000,- per siidaandel for det antall enheter som er innvilget drifts/produksjonstilskudd¹ i minst et av de tre foregående driftsårene.

¹ Jf. gjeldende forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.

§ 6. Avsetning for kriseberedskap

For reinbeitedistrikter/tamreinlag kan det avsettes et beløp i reindrifsfondet¹ for kriseberedskap. Midler til kriseberedskap forvaltes av det styret som har avsatt midlene etter fastsatte vedtekter.¹ Tilskudd til kriseberedskap gis med 150 % av egen avsetning, begrenset oppad til 25 % av totalt tilskudd etter § 3.

¹ Jf. lov om reindrift § 47.

§ 7. Krav til søknad

Søknad om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag skal sendes på særskilt skjema til reindrifstagnomen innen 15. juli.

Som vedlegg til søknaden kreves

- årsmøtegodkjent distriktsplan eller godkjente bruksregler for distriktet, jf. § 2 bokstav c,
- budsjett for distriktet/tamreinlaget for inneværende år, inkludert eventuell avsetning for kriseberedskap,
- regnskap for distriktet/tamreinlaget for foregående år.

§ 8. Saksbehandling

Reindrifstagnomen avgjør søknaden og anviser tilskuddet til utbetaling. Tilskuddet utbetales av Reindrifstssjefen.

§ 9. Kontroll og avkortning/bortfall av tilskudd

Reindrifstagnomen kan avkorte eller nekte tilskudd dersom distriktet/tamreinlaget har gitt uriktige opplysninger i søknaden.

Reindrifstagnomen kan kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet viser seg ikke å være oppfylt.

Dersom distriktet ikke selv utarbeider bruksregler, dekkes områdestyrets utgifter til utarbeiding av bruksreglene¹ innenfor rammen av distriktstilskudd.

¹ Jf. lov om reindrift § 58, 4. ledd.

§ 10. Klageadgang

Reindrifstagnomens vedtak etter denne forskrift kan påklages til Reindrifstssjefen etter forvaltningslovens regler.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2009. Samtidig oppheves forskrift 19. juni 2008 nr. 709 om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag.

17. juni Nr. 664 2009**Forskrift om endring i forskrift om forsikring og annen sikkerhet for oljesølansvar for skip etter bunkerskonvensjonen 2001 og ansvarskonvensjonen 1992**

Hjemmel: Fastsett av Justis- og politidepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 186 og § 198. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 17. juni 2008 nr. 607 om forsikring og annen sikkerhet for oljesølansvar for skip etter bunkerskonvensjonen 2001 og ansvarskonvensjonen 1992 gjøres følgende endringer:

§ 9 bokstav c skal lyde:

- skip*: ethvert sjøgående fartøy eller annen flytende innretning på sjøen som beregnet etter vedlegg I til den internasjonale skipsmålingskonvensjonen 1969 har bruttotonnasje som overstiger 1000 tonn

§ 10 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder også for skip som eies eller brukes av den norske stat eller av en

annen stat. Dette gjelder likevel ikke krigsskip og andre skip som eies eller brukes av en annen stat, og som utelukkende nyttes i statlig, ikke-kommersielt øyemed.

Mellom § 15 og § 16 settes inn ny kapitteloverskrift som skal lyde:

Kapittel 3. Felles bestemmelser

II

Endringene trer i kraft straks.

17. juni Nr. 665 2009

Forskrift om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet

Hjemmel: Fastsett av Helse- og omsorgsdepartementet 17. juni 2009 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, jf. lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler (EØS-høringsloven).

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF som endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder frivillig merking med Nøkkelhullet. Nøkkelhullet er knyttet til næringsmidlers innhold av fett, sukkerarter, salt eller kostfiber i de angitte næringsmiddelgruppene som fremgår av vedlegg 2.

§ 2. Nøkkelhullets utforming

Nøkkelhullets grafiske utforming fremgår av vedlegg 1. Symbolet skal etterfølges av merket ®.

Nøkkelhullet skal trykkes med grønn eller svart farge.

§ 3. Produkter som kan merkes med Nøkkelhullet

Nøkkelhullet kan bare benyttes på næringsmidler som oppfyller samtlige vilkår for næringsmiddelgruppen, jf. vedlegg 2.

Nøkkelhullet kan bare brukes på:

- ferdigpakkede næringsmidler som angitt i vedlegg 2 og
 - ikke ferdigpakkede næringsmidler som omfattes av punkt 12, 18 og 19 i vedlegg 2.
- Spesielle næringsmidler til bruk for barn under 3 år kan ikke merkes med Nøkkelhullet.

§ 4. Overgangsbestemmelse

Omsetning av næringsmidler som er produsert og merket med Nøkkelhullet i overensstemmelse med de krav som har vært gjeldende for anvendelsen av det registrerte varemerket, er tillatt i 18 md. etter ikrafttreddelsen av denne forskriften.

§ 5. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i denne forskriften, jf. matloven kap. V.

§ 6. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene gitt i denne forskriften eller vedtak gitt i medhold av den, er straffbart jf. matloven § 28.

§ 7. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 17. juni 2009.

Vedlegg 1

Nøkkelhullets grafiske utforming:

Vedlegg 2. Næringsmidler som kan merkes med symbolet

A) Generelle vilkår for alle næringsmiddelgrupper:

- 1) Næringsmidler som inneholder søtstoffer (tilsetningsstoffer) og godkjente nye næringsmidler eller nye næringsmiddelingsredienser med søtende egenskaper kan ikke merkes med Nøkkelhullet.
- 2) Olje og/eller annet fett som brukes i fremstilling av nøkkelhullsmerkede matvarer kan inneholde totalt høyst 2 g industrielt fremstilt transfettsyrer per 100 g olje og/eller fett.
- 3) I denne forskriften anses fullkorn (sammalt mel) som hele kornet inklusive skallet, dvs. endosperm, kim og kli. Kornet kan være knust, malt eller lignende men bestanddelene skal inngå i samme forhold som for det respektive kornslaget. Fullkornsdefinisjonen dekker følgende cerealier: Hvete, spelt, rug, havre, bygg, mais, ris, hirse, durra og andre *Sorghum*-arter.

B) Vilkår for den enkelte næringsmiddelgruppe:

Næringsmiddelgruppe	Vilkår
1. Melk og syrnede melkeprodukter uten tilsatt smak	– fett høyst 0,7 g/100 g
2. Syrnede melkeprodukter med tilsatt smak.	– fett høyst 0,7 g/100 g
	– sukkerarter totalt høyst 9 g/100 g
3. Vegetabiliske produkter med samme bruksområde som produkter i gruppe 1.	– fett høyst 1,5 g/100 g
	– mettede fettsyrer høyst 33 % av totalt fettinnhold
	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g
	– natrium høyst 0,04 g/100 g
4. Produkter bestående av en blanding av melk og fløte med samme bruksområde som fløte og tilsvarende syrnede produkter. Produktene kan være tilsatt smak.	– fett høyst 5 g/100 g
	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g
	– natrium høyst 0,1 g/100 g
5. Helt eller delvis vegetabiliske produkter med samme bruksområde som produkter i gruppe 4.	– fett høyst 5 g/100 g
	– mettede fettsyrer høyst 33 % av totalt fettinnhold
	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100g
	– natrium høyst 0,1 g/100 g
6. Ferskost og tilsvarende produkter med tilsatt smak.	– fett høyst 5 g/100 g
	– natrium høyst 0,35 g/100 g
7. Helt eller delvis vegetabiliske produkter med samme bruksområde som produktene i gruppe 8 og tilsvarende produkter med tilsatt smak.	– fett høyst 17 g/100 g
	– mettede fettsyrer høyst 20 % av totalt fettinnhold
	– natrium høyst 0,5 g/100 g
8. Øvrige oster og tilsvarende produkter med tilsatt smak.	– fett høyst 17 g/100 g
	– natrium høyst 0,5 g/100 g
9. Matfett og matfettblandinger som er omfattet og definert i Rådets forordning (EF) nr. 2991/94 om smørbare fettstoffer ¹ og tilsvarende produkter med tilsatt smak.	– fett høyst 41 g/100 g
	– mettede fettsyrer høyst 33 % av totalt fettinnhold
	– natrium høyst 0,5 g/100 g
10. Matoljer, flytende margariner og matfettblandinger.	– mettede fettsyrer høyst 20 % av totalt fettinnhold
	– natrium høyst 0,5 g/100 g
11. Kjøtt (muskelvev) og lever av storfe, hest, svin, får, geit, fjærkre eller vilt, som ikke er bearbeidet utover at det er partert, utbenet, delt i stykker, rengjort, hakket, kvernet, frosset eller tint.	– fett høyst 10 g/100 g
12. Fisk, skalldyr, skjell og andre bløtdyr, som ikke er bearbeidet utover at de er partert, utbenet, delt i stykker, rengjort, hakket, kvernet, frosset eller tint.	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g
13 a) Produkter fremstilt av minst 50 % kjøtt (muskelvev), lever eller blod av storfe, hest, svin, får, geit, fjærkre og/eller vilt.	
13 b) Produkter fremstilt av minst 50 % fisk, skalldyr, skjell og/eller andre bløtdyr.	– annet fett enn fiskefett høyst 10 g/100 g
	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g
13 c) Produkter som er beregnet som den vesentligste proteinkomponenten i et måltid eller som pålegg, og som består av minst 95 % vegetabiliske råvarer.	– fett høyst 10 g/100 g
	– sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g

Produktene under a) til c) kan ikke være panert, men kan inneholde saus eller lake.

Andelen 50 % av produktinnholdet under 13 a) og 13 b) respektive 95 % under 13 c) gjelder for den delen av produktet som er beregnet til å spise.

Vilkårene gjelder for den delen av produktet som er beregnet til å spise.

Næringsmiddelgruppe	Vilkår
14. Ferdigretter, som ikke er omfattet av produktgruppe 15, 16 og 17, og som er beregnet å utgjøre et hovedmåltid, og som inneholder: – 400–750 kcal (1670–3140 kJ) per porsjon og – minst 25 g rotfrukter, belgvekster (unntatt peanøtter) og andre grønnsaker og/eller frukt og bær (eksklusiv poteter) per 100 g produkt.	– høyst 30 % av energiinnholdet kan komme fra fett. Dersom produktet inneholder fisk med mer enn 10 % fett kan energiinnholdet fra fett være høyst 40 %, dog kan produktet høyst inneholde 10g annet fett enn fiskefett per porsjon. – renfremstilte sukkerarter høyst 3 g/100 g – natrium høyst 0,4 g/100 g
15. Piroger, pizzaer og andre paier enn dessertpaier, basert på cerealier, som inneholder: – minst 250 kcal (1050 kJ) per porsjon og – minst 25 g rotfrukter, belgvekster(unntatt peanøtter) og andre grønnsaker og/eller frukt og bær (eksklusiv poteter) per 100 g produkt. Cerealiedelen skal innholde minst 15 % fullkorn regnet på cerealiedelens tørrstoffinnhold.	– høyst 30 % av energiinnholdet kan komme fra fett – renfremstilte sukkerarter høyst 3 g/100g – natrium høyst 0,5 g/100 g
16. Smørbrød, bagetter, wraps og tilsvarende produkter, basert på cerealier, som inneholder: – minst 250 kcal (1050 kJ) per porsjon og – minst 25 g rotfrukter, belgfrukter (unntatt peanøtter) og andre grønnsaker og/eller frukt og bær (eksklusiv poteter) per 100 g produkt. Cerealiedelen skal innholde minst 25 % fullkorn regnet på cerealiedelens tørrstoffinnhold.	– høyst 30 % av energiinnholdet kan komme fra fett – renfremstilte sukkerarter høyst 3 g/100g – natrium høyst 0,4 g/100 g
17. Supper (ferdige produkter og produkter tilberedt i følge produsentens anvisninger) som inneholder: – minst 150 kcal (625 kJ) per porsjon og – minst 25 g rotfrukter, belgfrukter (unntatt peanøtter) og andre grønnsaker og/eller frukt og bær (eksklusiv poteter) per 100 g ferdig produkt.	– høyst 30 % av energiinnholdet kan komme fra fett – renfremstilte sukkerarter høyst 3 g/100g – natrium høyst 0,4 g/100 g
18. Frukt og bær som ikke er bearbeidet; de kan være rensset, skivet, kjølt, dypfrys eller tint.	
19. Poteter, rotfrukter, belgvekster og andre grønnsaker, som ikke er bearbeidet; de kan være tilsatt krydder, blansjert, tørket, skivet, kjølt, dypfrys, tint eller konserver i vann. Produktene kan være smaksatt med krydder.	– renfremstilte sukkerarter høyst 1 g/100 g – natrium høyst 0,2 g/100 g
20. Brød og brødmikser hvor kun vann og ev. gjær skal tilsettes (for brødmikser gjelder kriteriene den ferdige varen) og som inneholder minst 25 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold	– fett høyst 7 g/100 g – sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g – natrium høyst 0,5 g/100 g – kostfiber minst 5 g/100 g
21. Knekkebrød og skonrok, som inneholder minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.	– fett høyst 7 g/100 g – sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g – natrium høyst 0,5 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g
22. Pasta (ikke fylt) som inneholder minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.	– natrium høyst 0,04 g/100 g av produktets tørrstoffinnhold – kostfiber minst 6 g/100 g av produktets tørrstoffinnhold
23. Kornblandinger og frokostkorn som inneholder minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.	– fett høyst 7 g/100 g – renfremstilte sukkerarter høyst 10 g/100 g – sukkerarter totalt høyst 13 g/100 g – natrium høyst 0,5 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g
24. Mel og gryn av cerealier som inneholder 100 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold samt kli av cerealier.	– kostfiber minst 6 g/100 g
25. Grøt og grøtpulver (for pulver gjelder verdiene for den ferdig tilberedte varen i følge produsentens anvisninger) som inneholder minst 50 % fullkorn av produktets tørrstoffinnhold.	– fett høyst 5 g/100 g – sukkerarter totalt høyst 5 g/100 g – natrium høyst 0,2 g/100 g – kostfiber minst 6 g/100 g

1 Rådets forordning (EF) nr. 2991/94 av den 5. desember 1994 om smørbart fett. Forordningen er ikke tatt inn i EØS-avtalen, men definisjonen gis anvendelse her.

18. juni Nr. 666 2009**Forskrift om bemanning av norske skip (bemanningsforskriften 2009)**

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 18. juni 2009 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 2, § 15, § 16, § 43 og § 45, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171 og delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for norske passasjerskip uansett størrelse og lasteskip med en bruttotonasje på 50 og derover, med mindre annet fremgår av den enkelte bestemmelse.

For skip som kun anvendes i opplærings- og undervisningsøyemed og skip i los- eller redningstjeneste kommer forskriften bare til anvendelse i den utstrekning dette er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet i det enkelte tilfelle.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *bruttotonasje*: Bruttotonasje i henhold til den internasjonale konvensjon om måling av fartøyer 1969 med senere endringer, slik denne tonasje er angitt i fartøyets målebrev. For fartøy som har en nasjonal bruttotonasje anført i anmerkningsrubrikken, er det den nasjonale tonasje som skal legges til grunn
- b) *fartsområde*: For inndeling av fartsområder gjelder det som er fastsatt i forskrift 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder og forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriksfart, kapittel 2 om passasjerskipklasser
- c) *forpleining*: Arbeid og tjenester i forbindelse med personers underbringelse om bord
- d) *fremdriftsmaskineriets effekt*: Den totale maksimale kontinuerlige merkeytelsen i kilowatt av skipets samlede hovedfremdriftsmaskineri som er angitt på skipets registreringsbevis eller annet offisielt dokument (1 kW = 1,36 HK)
- e) *hurtiggående passasjerskip*:
 1. *utenriks fart*: Passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer, og som er i stand til å oppnå en hastighet i meter pr. sekund (m/s) som er lik eller større enn: $3,7 \tilde{N}^{0,1667}$
der:
 $\tilde{N}$ = deplasement tilsvarende konstruksjonsvannlinjen (m^3)
 2. *innenriks fart*: Passasjerskip som nevnt i nr. 1 og som kan oppnå en hastighet på 20 knop eller mer.
- f) *lasteskip*: Ethvert skip som ikke er passasjerskip, fiske- og fangstfartøy, leker eller fritidsfartøy
- g) *passasjerskip*: Et skip som kan føre mer enn 12 passasjerer eller som skal ha offentlige sertifikat til å føre passasjerer.

§ 3. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 4. Begjæring og dokumentasjon

(1) Rederiet skal sende begjæring om bemanningsoppgave til Sjøfartsdirektoratet. Begjæringen skal inneholde følgende dokumentasjon i ett eksemplar

- a) begrunnet forslag til sikkerhetsbemanning ved operasjon av fartøyet, jf. § 8 og § 9. Forslaget settes opp i tabellform med bruksområder og farvann. Tabellen skal inneholde stillingsbetegnelser med tilhørende sertifikater og kvalifikasjonsbevis i henhold til forskrift 9. mai 2003 nr. 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger
 - b) evakueringsanalyse for passasjerskip.
- (2) Sjøfartsdirektoratet kan kreve tilleggsdokumentasjon innenfor de områder som er angitt i første ledd.
- (3) Oversikt over dokumentasjonen mv. skal alltid finnes om bord.

§ 5. Sakkyndig råd – Rådet for maritime sertifikater og bemanning

Sjøfartsdirektoratet kan bestemme at saker av prinsipiell betydning blir forelagt Rådet for maritime sertifikater og bemanning.

§ 6. Arbeidstid, hviletid og arbeidstidsordninger

Arbeidstiden og hviletiden skal være i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser om arbeidstid og hviletid i lov, forskrift og gyldig tariffavtale.

§ 7. Fastsettelse av sikkerhetsbemanning

Hvert enkelt skip skal ha sikkerhetsbemanning fastsatt av Sjøfartsdirektoratet, med bestemte stillingsbetegnelser og kvalifikasjonskrav mv. som er nødvendig for å ivareta skipets og de ombordværendes sikkerhet og hindre forurensning av det marine miljø.

§ 8. Forslag til sikkerhetsbemanning

(1) Rederiet skal foreslå den sikkerhetsbemanning (safe manning) som er nødvendig for å ivareta skipets og de ombordværendes sikkerhet, samt hindre forurensning av det marine miljø.

(2) Det innsendte forslaget til sikkerhetsbemanning skal baseres på

- a) sikkerhetsstyringssystem
- b) risikoanalyse
- c) evakueringsanalyse, for skip som har krav til det
- d) organisasjonsplan
- e) stillingsinstruks for hver stilling i organisasjonen
- f) skipets tekniske standard, type, størrelse og fartsområde
- g) maskineriets fremdriftseffekt
- h) alternering
- i) stillingskombinasjoner eller/og overlappende kompetanse
- j) arbeidsordning som skal legges til grunn i det enkelte tilfelle
- k) passasjerantall.

(3) Den sikkerhetsbemanning som foreslås skal dekke alle aktuelle operasjoner, oppgaver og funksjoner for sikker operasjon av skipet, herunder

- a) vakthold både på sjøen og ved landligge, samt sikkerhets- og beredskapsøvelser
- b) operasjon og vedlikehold av sikkerhetskritiske driftssystemer, herunder fremdriftsmaskineri og rednings- og beredskapssystemer
- c) operasjon og vedlikehold av teknisk utstyr på bro og i maskinrom, samt andre kontrollrom
- d) operasjon og vedlikehold av internt og eksternt kommunikasjonsutstyr
- e) vedlikehold av kritiske komponenter
- f) forpleining av besetning, samt påbudt renhold
- g) ankring og fortøyning, samt klargjøring av skipet før reisen
- h) maritime operasjoner som navigasjon, manøvrering, stabilitet med mer
- i) overvåke lasting og lossing, sikring og plassering av last (farlig last osv.)
- j) førstehjelp, skadebehandling og medisinsk bistand
- k) sikkerhetsopplæring og annet sikkerhetsarbeid, herunder de oppgavene som følger av forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet og terrorberedskap om bord på skip og flyttbare boreinnretninger
- l) familiarisering av nye besetningsmedlemmer
- m) føre tilsyn med inntak av bunkers, proviant og forråd
- n) øvrige operasjoner av betydning for sikkerhetsbemanningen.

(4) Før rederiet innsender forslag til sikkerhetsbemanning skal skipsfører og tillitsmannsapparatet gis anledning til å fremsette sine synspunkter.

(5) Det skal legges til rette for størst mulig trivsel om bord både i arbeid og fritid. Det skal også tas hensyn til den administrative arbeidsbelastningen som rapportering i henhold til sikkerhetsstyringssystemet, lover og forskrifter pålegger skipets besetning.

(6) Sikkerhetsbemanningen for ferger tilknyttet det nasjonale veisambandet skal i tillegg vurderes etter samband, tonnasje og kapasitet.

§ 9. Minstekrav til sikkerhetsbemanning

(1) På skip med største lengde på 15 meter og derover eller på skip som i henhold til målebrev utstedt før 16. desember 1983 er på 25 brutto register tonn eller derover, skal den som tjenestegjør som skipsfører eller dekksoffiser ha sertifikat i henhold til skipssikkerhetsloven § 16.

(2) På skip hvor fremdriftsmaskineriets effekt er på 750 kW eller mer, skal den som tjenestegjør som maskinoffiser ha sertifikat i henhold til skipssikkerhetsloven. Sjøfartsdirektoratet kan i det enkelte tilfelle kreve sertifikat for å gjøre tjeneste som maskinoffiser på skip med mindre fremdriftsmaskineri enn nevnt i første punktum, dersom skipets type, virksomhet, type maskineri, dets tekniske utstyr, fartsområde, operasjonsområde eller andre spesielle sikkerhetsmessige forhold gjør det nødvendig.

(3) Maskinoffiser kreves ikke på hurtiggående passasjerskip i innenriks fart med flermotoranlegg hvor fremdriftsmaskineriets effekt er mindre enn 1.500 kW og hvor det er minst to uavhengige maskinrom.

§ 10. Bemanningsoppgave

(1) Skip omfattet av denne forskriften skal være utstyrt med en bemanningsoppgave som inneholder opplysninger om bemanningens størrelse, sammensetning, kvalifikasjonskrav og om operasjons- eller fartsområde, jf. § 8 og § 9.

(2) Bemanningsoppgaver utstedt av Sjøfartsdirektoratet før denne forskriftens ikrafttredelse gjelder inntil ny bemanningsoppgave er utstedt og tatt i bruk i henhold til denne forskriften.

(3) Bemanningsoppgaven skal være oppslått om bord på en slik måte at alle ombordværende uten vanskelighet kan gjøre seg kjent med innholdet. Det samme gjelder ethvert annet offentlig dokument referert til i bemanningsoppgaven.

(4) Før sikkerhetsbemanning fastsettes skal alle nødvendige opplysninger innsendes til Sjøfartsdirektoratet, jf. § 4. I den forbindelse skal det blant annet angis om det tas sikte på konvensjonelle stillingskategorier, alternering eller skipsmekanikere, jf. § 8, § 9 og § 11.

§ 11. Mangelfull sikkerhetsbemanning

Dersom bemanningen ikke oppfyller kravene til fastsatt sikkerhetsbemanning kan skipet ikke gå fra havn med mindre det dreier seg om en kort reise hvor de angitte funksjoner i § 8 tredje ledd blir ivaretatt og under forutsetning av at arbeidsordningen og bestemmelser om hviletiden ikke blir berørt. I slike tilfeller skal avvik fra fastsatt bemanning innføres i skipets dagbok. Sjøfartsdirektoratet skal informeres ved utdrag av dagboken.

§ 12. Tilleggsbemanning

(1) Rederiet og skipsføreren skal for å sikre forsvarlig bemanning utføre sine plikter i henhold til skipssikkerhetsloven og bestemmelser i forskriften her, herunder vurdere om det er nødvendig med tilleggsbemanning. Tilleggsbemanning er den ekstra bemanning rederiet i samarbeid med skipsføreren finner det nødvendig å ha om bord for å kunne utføre operasjoner som ikke kan ivaretas av sikkerhetsbemanningen alene uten å redusere sikkerhetsnivået for skipet og de ombordværende. Skipsføreren skal melde fra til rederiet dersom det er behov for tilleggsbemanning.

(2) Spørsmålet om eventuell tilleggsbemanning avgjøres av rederiet i samråd med skipsføreren. Før avgjørelse treffes skal det innhentes uttalelse fra den øvrige skipsledelse (overstyrmann, maskinsjef, førstemasinist og forpleiningssjef), tillitsmannsapparatet og skipets verne- og miljøutvalg. Ved vurderingen av eventuell tilleggsbemanning skal det særlig legges vekt på i hvilken utstrekning besetningen tiltenkes andre oppgaver enn slike som er forutsatt i § 8.

(3) Skipets sikkerhets- og tilleggsbemanning skal være tilstrekkelig stor i forhold til alle oppgaver som utføres av skipets besetning i tilknytning til skipets drift, om bord eller annet sted, til at alt personell som omfattes av de til enhver tid gjeldende bestemmelser om hviletid, blir i stand til å overholde disse bestemmelser.

§ 13. Bemanning under forflytning

Når skipet er under forflytning og ikke fører last, passasjerer eller ikke er under oppdrag, kan rederiet fastsette bemanningen i samråd med skipsfører. Bemanningen skal da være sikkerhetsmessig forsvarlig.

§ 14. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Fra samme tid oppheves forskrift 17. mars 1987 nr. 175 om bemanning av norske skip.

18. juni Nr. 667 2009**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 18. juni 2009 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 16–29. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 16–28–20 første ledd bokstav a nr. 2 skal lyde:

2. lønnsinntekt fra utlandet som er unntatt fra skattlegging i Norge i henhold til skatteavtale eller annen folkerettslig overenskomst og avtalen har progresjonsforbehold.

II

Endringen under I trer i kraft straks og gis virkning fra og med inntektsåret 2009.

18. juni Nr. 668 2009**Vedtak om grunnbeløpet i folketrygda og særtillegget, ordinær sats**

Heimel: Kunngjering fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av stortingsvedtak 18. juni 2009 med heimel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 1–4 og § 3–3. Kunngjort 19. juni 2009 kl. 14.30.

I

Grunnbeløpet i folketrygda blir sett til kr 72 881 med verknad frå 1. mai 2009.

II

Særtillegget i folketrygda, ordinær sats, blir sett til 97 prosent av grunnbeløpet med verknad frå 1. mai 2009.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2009-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2005	11	1835	Forskrift nr. 1055	1
2006	13	1642	Forskrift nr. 1081	5
2007	8	1199	Forskrift nr. 904	2
2007	12	1669, 1670, 1671	Forskrift nr. 1369	3
2008	3	525, 526, 544	Forskrift nr. 240	2
2008	4	627	Lov nr. 9	3
2008	4	639	Forskrift nr. 1809	2
2008	6	1028	Forskrift nr. 559	2
2008	13	1774	Forskrift nr. 1266	1
2009	1	149	Forskrift nr. 1617	2
2009	1	157	Forskrift nr. 1622	3
2009	2	294	Forskrift nr. 153	5
2009	2	295	Forskrift nr. 154	5
2009	3	466	Forskrift nr. 240	4
2009	4	565	Lov nr. 22	5

B-PostAbonnement

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016, Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringskjema til Lovdata:
Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2009 koster	Avd I	kr 1140	kr 1700	kr 2360
	Avd. I og II	kr 1430	kr 2470	kr 3480

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Fax 23 11 83 01
E-post: lovtid@lovdata.no